

Budsjett-innst. S. I

(2006-2007)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

St.meld. nr. 1 (2006-2007), St.prp. nr. 1 (2006-2007) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-4 (2006-2007)

**Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet 2007
og forslaget til statsbudsjett for 2007**

Budsjett-innst. S. I

(2006-2007)

**Budsjettinnstilling til Stortinget
fra finanskomiteen**

St.meld. nr. 1 (2006-2007), St.prp. nr. 1 (2006-2007) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-4 (2006-2007)

**Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet 2007
og forslaget til statsbudsjett for 2007**

INNHold

1.	Innledning	9
2.	Nasjonalbudsjettet for 2007	9
2.1	Hovedlinjer i den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi	9
2.1.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)	9
2.1.2	Komiteens merknader	12
2.2	Hovedtrekk i skatte- og avgiftsopplegget	33
2.2.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)	33
2.2.2	Komiteens merknader	34
2.3	Kommuneopplegget for 2007	34
2.3.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007) ..	34
2.3.2	Komiteens merknader	34
2.4	Pengepolitikken	36
2.4.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)	36
2.4.2	Komiteens merknader	36
2.5	Statens pensjonsfond	36
2.5.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)	36
2.5.2	Komiteens merknader	37
2.6	Sysselsettings- og inntektspolitikken	37
2.6.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)	37
2.6.2	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007)	38
2.6.2.1	Tiltak for å redusere sykefraværet	38
2.6.3	Komiteens merknader	41
2.7	Tiltak for å bedre bruken av samfunnets ressurser	42
2.7.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)	42
2.7.2	Komiteens merknader	43
2.8	Arbeidet med bærekraftig utvikling	43
2.8.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)	43
2.8.2	Komiteens merknader	43
3.	Statsbudsjettet for 2007	43
3.1	Hovedtrekk i forslaget til statsbudsjettet	43
3.1.1	Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)	43
3.1.2	Komiteens merknader	45
3.2	Gjennomgang av forslaget til statsbudsjettet for 2007 etter den vedtatte inndelingen i rammeområder	45
3.2.1	Rammeområde 1 (Statsforvaltning) under kommunal- og forvaltningskomiteen	45
3.2.1.1	Sammendrag	45
3.2.1.2	Komiteens merknader	46
3.2.1.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	46
3.2.1.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	46
3.2.1.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	47
3.2.1.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	48
3.2.1.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	48
3.2.1.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer under rammeområde 1	49
3.2.2	Rammeområde 2 (Familie og forbruker) under familie- og kulturkomiteen	49
3.2.2.1	Sammendrag	49

3.2.2.2	Komiteens merknader	50
3.2.2.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	50
3.2.2.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	50
3.2.2.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	51
3.2.2.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	52
3.2.2.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	53
3.2.2.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 2	54
3.2.3	Rammeområde 3 (Kultur) under familie- og kulturkomiteen	54
3.2.3.1	Sammendrag	54
3.2.3.2	Komiteens merknader	55
3.2.3.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	55
3.2.3.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	55
3.2.3.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	56
3.2.3.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	56
3.2.3.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	57
3.2.3.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 3	58
3.2.4	Rammeområde 4 (Utenriks) under utenrikskomiteen	58
3.2.4.1	Sammendrag	58
3.2.4.2	Komiteens merknader	59
3.2.4.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	59
3.2.4.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	59
3.2.4.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	60
3.2.4.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	61
3.2.4.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	61
3.2.4.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 4	62
3.2.5	Rammeområde 5 (Justis) under justiskomiteen	62
3.2.5.1	Sammendrag	62
3.2.5.2	Komiteens merknader	63
3.2.5.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	63
3.2.5.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	63
3.2.5.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	65
3.2.5.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	66
3.2.5.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	66
3.2.5.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 5	67
3.2.6	Rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling og bolig) under kommunal- og forvaltningskomiteen	68
3.2.6.1	Sammendrag	68
3.2.6.2	Komiteens merknader	68
3.2.6.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	68
3.2.6.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	69
3.2.6.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	69
3.2.6.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	70
3.2.6.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	70
3.2.6.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 6	71
3.2.7	Rammeområde 7 (Dagpenger m.m.) under arbeids- og sosialkomiteen	71
3.2.7.1	Sammendrag	71
3.2.7.2	Komiteens merknader	72
3.2.7.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	72
3.2.7.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	72
3.2.7.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	72
3.2.7.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	72
3.2.7.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	72
3.2.7.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 7	73
3.2.8	Rammeområde 8 (Forsvar) under forsvarskomiteen	73

3.2.8.1	Sammendrag	73
3.2.8.2	Komiteens merknader	74
3.2.8.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	74
3.2.8.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	74
3.2.8.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	74
3.2.8.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	75
3.2.8.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	75
3.2.8.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 8	76
3.2.9	Rammeområde 9 (Næring) under næringskomiteen	76
3.2.9.1	Sammendrag	76
3.2.9.2	Komiteens merknader	77
3.2.9.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	77
3.2.9.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	77
3.2.9.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	78
3.2.9.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	79
3.2.9.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	79
3.2.9.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 9	80
3.2.10	Rammeområde 10 (Fiskeri) under næringskomiteen	80
3.2.10.1	Sammendrag	80
3.2.10.2	Komiteens merknader	81
3.2.10.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	81
3.2.10.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	81
3.2.10.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	82
3.2.10.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	82
3.2.10.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	83
3.2.10.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 10	83
3.2.11	Rammeområde 11 (Landbruk) under næringskomiteen	83
3.2.11.1	Sammendrag	83
3.2.11.2	Komiteens merknader	84
3.2.11.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	84
3.2.11.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	84
3.2.11.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	85
3.2.11.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	86
3.2.11.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	86
3.2.11.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 11	87
3.2.12	Rammeområde 12 (Olje og energi) under energi- og miljøkomiteen	87
3.2.12.1	Sammendrag	87
3.2.12.2	Komiteens merknader	88
3.2.12.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	88
3.2.12.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	88
3.2.12.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	89
3.2.12.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	90
3.2.12.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	90
3.2.12.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 12	91
3.2.13	Rammeområde 13 (Miljø) under energi- og miljøkomiteen	91
3.2.13.1	Sammendrag	91
3.2.13.2	Komiteens merknader	92
3.2.13.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	92
3.2.13.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	92
3.2.13.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	93
3.2.13.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	93
3.2.13.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	93
3.2.13.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 13	95
3.2.14	Rammeområde 14 (Stortinget mv.) under kontroll- og konstitusjonskomiteen	95

3.2.14.1	Sammendrag	95
3.2.14.2	Komiteens merknader	95
3.2.14.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	95
3.2.14.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	95
3.2.14.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	96
3.2.14.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	96
3.2.14.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	96
3.2.14.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 14	96
3.2.15	Rammeområde 15 (Arbeid og sosial) under arbeids- og sosialkomiteen	96
3.2.15.1	Sammendrag	96
3.2.15.2	Komiteens merknader	97
3.2.15.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	97
3.2.15.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	97
3.2.15.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	99
3.2.15.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	100
3.2.15.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	101
3.2.15.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 15	103
3.2.16	Rammeområde 16 (Helse) under helse- og omsorgskomiteen	103
3.2.16.1	Sammendrag	103
3.2.16.2	Komiteens merknader	104
3.2.16.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	104
3.2.16.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	104
3.2.16.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	106
3.2.16.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	106
3.2.16.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	107
3.2.16.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 16	108
3.2.17	Rammeområde 17 (Kirke, utdanning og forskning) under kirke-, utdannings- og forskningskomiteen	108
3.2.17.1	Sammendrag	108
3.2.17.2	Komiteens merknader	110
3.2.17.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	110
3.2.17.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	110
3.2.17.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	114
3.2.17.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	115
3.2.17.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	116
3.2.17.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 17	119
3.2.18	Rammeområde 18 (Samferdsel) under transport- og kommunikasjonskomiteen	119
3.2.18.1	Sammendrag	119
3.2.18.2	Komiteens merknader	120
3.2.18.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	120
3.2.18.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	120
3.2.18.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	122
3.2.18.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	122
3.2.18.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	123
3.2.18.3	Oppsummering av forslagene til rammeområde 18	124
3.2.19	Rammeområde 19 (Rammetilskudd mv. til kommunesektoren) under finanskomiteen ..	124
3.2.19.1	Sammendrag	124
3.2.19.2	Komiteens merknader	124
3.2.19.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	124
3.2.19.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	124
3.2.19.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	124
3.2.19.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	125
3.2.19.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	125
3.2.19.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 19	125

3.2.20	Rammeområde 20 (Tilfeldige utgifter og inntekter) under finanskomiteen	125
3.2.20.1	Sammendrag	125
3.2.20.2	Komiteens merknader	126
3.2.20.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	126
3.2.20.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	126
3.2.20.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	126
3.2.20.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	126
3.2.20.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	126
3.2.20.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 20	127
3.2.21	Rammeområde 21 (Eksportgarantier m.m.) under finanskomiteen	127
3.2.21.1	Sammendrag	127
3.2.21.2	Komiteens merknader	127
3.2.21.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	127
3.2.21.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre	127
3.2.21.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 21	127
3.2.22	Rammeområde 22 (Finansadministrasjon mv.) under finanskomiteen	128
3.2.22.1	Sammendrag	128
3.2.22.2	Komiteens merknader	128
3.2.22.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	128
3.2.22.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	128
3.2.22.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	128
3.2.22.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	129
3.2.22.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	129
3.2.22.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 22	129
3.2.23	Rammeområde 23 (Skatter og avgifter) under finanskomiteen	129
3.2.23.1	Sammendrag	129
3.2.23.2	Komiteens merknader	130
3.2.23.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	130
3.2.23.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	130
3.2.23.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	130
3.2.23.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	131
3.2.23.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	131
3.2.23.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 23	131
3.2.24	Rammeområde 24 (Utbytte m.m.) under finanskomiteen	131
3.2.24.1	Sammendrag	131
3.2.24.2	Komiteens merknader	132
3.2.24.2.1	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	132
3.2.24.2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet	132
3.2.24.2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre	132
3.2.24.2.4	Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti	132
3.2.24.2.5	Merknader fra komiteens medlem fra Venstre	132
3.2.24.3	Oppsummering av forslagene til rammesummer for rammeområde 24	132
3.3	Oversikt over forslagene til rammevedtak	133
4.	Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt	134
4.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)	134
4.2	Komiteens merknader	136
5.	Gjennomføringen av inneværende års budsjett	136
5.1	Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)	136
5.1.1	Statsbudsjettets inntekter	136
5.2	Komiteens merknader	137

6. Økonomistyring i staten mv.	138
6.1 Tiltak for å styrke økonomistyringen i staten	138
6.1.1 Sammendrag	138
6.1.2 Komiteens merknader	139
6.2 Utprøving av virksomhetsregnskap ført etter periodiseringsprinsippet	139
6.2.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)	139
6.2.2 Komiteens merknader	141
6.3 Retningslinjer for gebyr- og avgiftsfinansiering av statlige myndighetshandlinger	141
6.3.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)	141
6.3.2 Komiteens merknader	142
6.4 Budsjettering av investeringer	142
6.4.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)	142
6.4.2 Komiteens merknader	144
7. Flerårige budsjettkonsekvenser 2008-2010	145
7.1 Hovedprinsipper	145
7.1.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)	145
7.1.2 Komiteens merknader	145
7.2 Tallmessig presentasjon	145
7.2.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)	145
7.2.2 Komiteens merknader	146
7.3 Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettframskivingene	146
7.3.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)	146
7.3.2 Komiteens merknader	147
8. Andre merknader og forslag fremsatt under komiteens behandling	147
8.1 Utenlandsbudsjett	147
8.2 Opprettelse av og utvidelse av fond	150
8.2.1 Fond for energi- og petroleumsforskning	150
8.2.2 Fondet for forskning og nyskaping	150
9. Forslag fra mindretall	151
10. Komiteens tilråding	157
Vedlegg	158

Budsjett-innst. S. I

(2006-2007)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra finanskomiteen

St.meld. nr. 1 (2006-2007), St.prp. nr. 1 (2006-2007) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-4 (2006-2007)

Innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet 2007 og forslaget til statsbudsjett for 2007

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Marianne Aasen Agdestein, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, Reidar Sandal, lederen Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Eirin Kristin Sund, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Peter Skovholt Gitmark og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til at det i Stortingets forretningsorden § 19 bl.a. står dette når det gjelder finanskomiteens oppgaver:

"Senest den 20. november skal finanskomiteen avgi innstilling (Budsjett-innst. S. I) om nasjonalbudsjettet og statsbudsjettet, med forslag til rammevedtak for bevilgninger i samsvar med inndeling i rammeområder fastsatt av Stortinget i henhold til § 22 tredje ledd."

Når det gjelder inndelingen av statsbudsjettet i rammeområder, viser komiteen til vedtak i Stortinget 19. oktober 2006, jf. Innst. S. nr. 4 (2006-2007) fra Stortingets presidentskap om fordeling til komiteene av rammeområder med budsjettkapitler og utkast til romertallsvedtak vedrørende forslaget til statsbudsjett for 2007, jf. også avsnitt 3.2 nedenfor.

Komiteen viser til at det er fremmet i alt 4 tilleggsproposisjoner til St.prp. nr. 1 (2006-2007) etter at

denne ble lagt frem 6. oktober 2006. I Stortingets møte 14. november 2006 ble forslagene under de enkelte kapitler fordelt på rammeområder og sendt komiteen i samsvar med Stortingets vedtak om fordeling til komiteene ved behandlingen av Innst. S. nr. 4 (2006-2007).

I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-4 (2006-2007) er det fremmet forslag under ett nytt kapittel, samt fire nye romertall. Fordelingen av disse fremgår av sak nr. 3.4, referat av Stortingets møte 14. november 2006, som følger som vedlegg 1 til denne innstillingen.

Komiteen viser for øvrig til brev av 1. november 2006 fra finansminister Kristin Halvorsen om trykkfeil i St.meld. nr. 1 (2006-2007) og brev av 1. november 2006 om rettelser i St.prp. nr. 1 (2006-2007). Brevene følger respektivt som vedlegg 2 og 3 til denne innstillingen.

2. NASJONALBUDSJETTET FOR 2007

2.1 Hovedlinjer i den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi

2.1.1 Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)

HOVEDTREKKENE I BUDSJETTET FOR 2007

Regjeringen vil føre en politikk som bygger på rettferdighet og felleskap. Med utgangspunkt i den nordiske modellen vil Regjeringen fornye og utvikle de offentlige velferdsordningene og bidra til et arbeidsliv der alle kan delta. Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og utvikling i hele landet innenfor rammer som sikrer at kommende generasjoners muligheter for å dekke sine behov ikke undergraves. Dette krever en ansvarlig politikk med vekt på natur- og miljøhensyn, en langsiktig forvaltning av nasjonalformuen, et bærekraftig pensjonssystem og en sterk offentlig sektor.

Norsk økonomi er inne i sitt fjerde år med sterkt vekst, godt hjulpet av lave renter og kraftig oppgang i oljeinvesteringene. Det har aldri vært flere sysselsatte i Norge, og arbeidsledigheten nærmer seg det lave nivået fra konjunkturtoppen på slutten av 1990-tallet.

Tilgangen på arbeidskraft fra andre land har vært bedre enn under den forrige konjunkturoppgangen, og så langt har lønns- og prisveksten vært relativt moderat. Det er imidlertid nå klare tegn til at arbeidsmarkedet strammes til, med mange ledige stillinger og tiltakende mangel på kvalifisert arbeidskraft. I en slik situasjon er det fare for at lønnskostnadene kan øke til et nivå som det over tid kan bli vanskelig å leve med for konkurranseutsatte bedrifter.

Regjeringen legger opp til å holde bruken av oljeinntekter på et nivå som understøtter en fortsatt balansert utvikling i norsk økonomi, i overensstemmelse med de rammene handlingsregelen setter. I tråd med dette foreslår Regjeringen et budsjett med et strukturelt, oljekorrigert underskudd i 2007 på 71 mrd. kroner. Bruken av oljeinntekter er dermed om lag på linje med forventet realavkastning av kapitalen i Statens pensjonsfond - Utland, etter fem år med strukturelle underskudd betydelig over fondsavkastningen. I denne meldingen anslås veksten i BNP for Fastlands-Norge å avta noe framover, fra 3 1/2 pst. i år til knapt 3 pst. neste år. Arbeidsledigheten anslås å flate ut på et nivå tilsvarende 3 pst. av arbeidstyrken neste år, etter en nedgang fra 4,6 pst. i fjor til 3 1/4 pst. i år.

Regjeringens budsjettforslag innebærer at bruken av oljeinntekter reelt øker med nærmere 6 mrd. kroner fra 2006 til 2007, samtidig som skatter og avgifter bringes tilbake til nivået fra 2004. Innenfor disse rammene har Regjeringen prioritert en rekke tiltak i tråd med den politiske plattformen fra Soria Moria, for å styrke fellesskapsløsningene, redusere de sosiale forskjellene og legge til rette for økt verdiskaping og utvikling i hele landet innenfor kravene til en bærekraftig utvikling. Det legges til rette for full barnehagedekning, kommuneøkonomien styrkes og bevilgningene til sykehusene trappes opp. Internasjonal bistand økes til 0,97 pst. av anslått brutto nasjonalinntekt. Omlegging av bilavgiftene i miljøvennlig retning, økte bevilgninger til rensing av CO₂ fra gasskraftverk, innføring av avgift på NO_x-utslipp og innføring av CO₂-avgift på innenlands bruk av gass til oppvarming av boliger og næringsbygg bidrar til å gi budsjettet en framtidsrettet miljøprofil. Samferdselssektoren styrkes gjennom en økning av bevilgningene til veg- og jernbaneforvaltning i samsvar med Nasjonal transportplan. Kunnskapsløftet følges opp, og det foreslås flere nye, målrettede tiltak for å redusere fattigdom og bedre integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen.

DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGEN

Etter omslaget i 2003 har veksten i norsk økonomi nå ligget over sitt historiske gjennomsnitt i over tre år. Ordreservene er store både i industrien og i bygg og anlegg, og kapasitetsutnyttelsen er høy. Sysselsettingen har økt med over 60 000 personer det siste året, og arbeidsledigheten er kommet ned på et lavt nivå. Investeringene i fastlandsøkonomien har tatt seg kraftig opp, og rask økning i foretakssektorens opplåning kan tyde på videre vekst i bedriftsinvesteringene framover.

Også verdensøkonomien er nå inne i en sterk oppgangsperiode. De siste årene har den samlede BNP-

veksten vært i overkant av 5 pst., og det ventes vekstrater på dette nivået både for inneværende og neste år. Veksten er særlig sterk i Kina, India og enkelte andre framvoksende økonomier, men også for Norges viktigste handelspartnere ligger det an til vekst over det historiske gjennomsnittet inneværende år. Relativt høy vekst i USA og de nordiske landene gjennom flere år har etter hvert fått følge av et oppsving i Japan. Også i Storbritannia er veksten på vei opp, og det ligger an til klart høyere aktivitet i euroområdet i år enn i fjor. Samtidig ser det nå ut til at oppgangen i rentenivået gjennom de siste to årene kan bidra til å bremse veksten i USA framover. Dette vil også redusere etterspørselen etter varer fra andre land, som sammen med avgiftsøkning i Tyskland kan bidra til å svekke oppgangen i euroområdet. For Storbritannia og Sverige ligger det derimot an til vekst over det vanlige også neste år. For handelspartnere sett under ett ventes det nå en oppgang i BNP på 3 1/4 pst. i år og 2 3/4 pst. neste år. Blant annet som følge av de høye energiprisene ventes inflasjonen hos våre viktigste handelspartnere å øke fra litt under 2 pst. i år til litt over 2 pst. neste år.

Høy etterspørsel etter olje, lite ledig produksjonskapasitet og usikkerhet om de framtidige oljeleveransene fra noen viktige OPEC-land har bidratt til at prisen på råolje økte fra vel 200 kroner pr. fat i 2003 til nærmere 350 kroner pr. fat i 2005. I midten av august i år var prisen nesten oppe i 480 kroner pr. fat, men har deretter falt noe tilbake. I denne meldingen legges det til grunn en oljepris på 425 kroner pr. fat for inneværende år, og 390 kroner pr. fat neste år. For de påfølgende årene er det lagt til grunn at oljeprisen gradvis faller ned mot et langsiktig nivå på 220 2007-kroner pr. fat i 2015.

Anslagene for utviklingen i internasjonal økonomi er usikre. Et raskt prisfall i USAs boligmarked vil redusere husholdningenes formue og kan dermed bidra til å dempe det private forbruket og produksjonen. Gjennom redusert import til USA vil dette også svekke den økonomiske utviklingen i andre land. På den annen side kan svakere vekst i USA bidra til noe lavere oljepris. Det kan slå positivt ut for andre oljeimporterende land, bl.a. gjennom høyere disponibel inntekt. I tillegg legger god lønnsomhet i foretakssektoren i flere land til rette for høye investeringer, noe som isolert sett kan bidra til å holde etterspørselen oppe.

Den relativt høye veksten som forventes hos Norges handelspartnere i 2006, trekker i retning av noe raskere oppgang i norsk eksport i inneværende år enn tidligere lagt til grunn, og dette gir positive impulser til industrien. Samtidig øker husholdningenes inntekter sterkt, og dette bidrar til å holde forbruksveksten oppe. For inneværende år trekkes aktiviteten i fastlandsøkonomien også opp av ytterligere økning i oljeinvesteringene, som så ventes å falle litt tilbake neste år. Samlet sett anslås BNP for Fastlands-Norge å vokse med 3 1/2 pst. i 2006. Anslaget trekkes ned av utviklingen innen kraftsektoren, etter at mye nedbør bidro til svært høy elektrisitetsproduksjon i 2005. Utenom elektrisitetsproduksjonen anslås veksten i fastlandsøkonomien til nærmere 4 pst. i inneværende år, som er klart over resultatet for fjoråret. For 2007 anslås veksten i fast-

landsøkonomien til knapt 3 pst., også når elektrisitetsproduksjonen holdes utenom.

Etter flere år med vekst i fastlandsøkonomien over trend strammes arbeidsmarkedet nå til. Fra sommeren 2005 har sysselsettingen økt kraftig, samtidig som arbeidsledigheten har gått raskt ned. Ifølge Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) var det i tremånedersperioden mai-juli i år sysselsatt over 60 000 flere personer enn for ett år siden. Samtidig var AKU-ledigheten kommet ned på et nivå tilsvarende 3,2 pst. av arbeidsstyrken, det laveste nivået på 6 år. For 2006 sett under ett anslås veksten i sysselsettingen nå til 60 000 personer, mot 50 000 personer i Revidert nasjonalbudsjett 2006. Som gjennomsnitt for året anslås AKU-ledigheten til 3 1/4 pst. av arbeidsstyrken, 1/2 prosentpoeng lavere enn i Revidert nasjonalbudsjett. For 2007 anslås ledigheten til 3 pst.

Ifølge Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene avtok den gjennomsnittlige årslønnsveksten fra 3,5 pst. i 2004 til 3,3 pst. i 2005. På bakgrunn av de resultatene som så langt foreligger for årets lønnsoppgjør, anslås årslønnsveksten i 2006 nå til 3 3/4 pst. Anslaget for lønnsveksten er justert opp med 1/4 prosentpoeng siden Revidert nasjonalbudsjett 2006. Anslaget forutsetter at det vises moderasjon i de lokale forhandlingene.

Den relativt moderate lønnsveksten så langt i denne konjunkturoppgangen må bl.a. ses i sammenheng med en betydelig tilstrømming av arbeidstakere fra Norden, Polen og de baltiske landene til det norske arbeidsmarkedet. En økende beholdning av ledige stillinger ved arbeidskontorene og tiltakende mangel på kvalifisert arbeidskraft bærer likevel bud om økende press i arbeidsmarkedet, med fare for tiltakende lønns- og kostnadsvekst. I denne meldingen er lønnsveksten for 2007 anslått til 4 1/2 pst.

Norske lønnskostnader er høye sammenliknet med nivået hos våre handelspartnere. Dette øker isolert sett næringslivets sårbarhet overfor tiltakende lønnsvekst. Både for 2006 og 2007 anslås lønnsveksten å ligge klart høyere i Norge enn hos våre viktigste handelspartnere. Dersom prisene på norske eksportprodukter skulle falle vesentlig tilbake eller kronen styrke seg igjen, kan lønnsomheten i næringslivet raskt komme under press. Dette kan få negative følger for produksjon og sysselsetting, slik vi så i 2002 og 2003.

Konsumprisene (KPI) økte med 1,6 pst. fra 2004 til 2005. Justert for avgiftsendringer og utenom energivarer (KPI-JAE) økte prisene med 1,0 pst. For 2006 er det i denne meldingen lagt til grunn at KPI og KPI-JAE vil øke med henholdsvis 2 1/2 pst. og 1 pst. Anslaget for veksten i KPI er 1/4 prosentpoeng høyere enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2006, noe som særlig må ses i sammenheng med den sterke veksten i elektrisitetsprisene den siste tiden. Anslaget for veksten i KPI-JAE er derimot justert ned med 1/4 prosentpoeng. Dette har bl.a. bakgrunn i fortsatt prisfall på importerte konsumvarer. For 2007 legges det til grunn at KPI-JAE vil øke med 1 1/2 pst. Utviklingen i elektrisitetsprisene og det foreslåtte avgiftsopplegget som medfører en økning i satsen for merverdiavgift på mat fra 13 pst. til

14 pst., bidrar til at veksten i KPI neste år anslås til 1 3/4 pst. Svekkelsen av norske kroner gjennom sommermånedene øker usikkerheten rundt anslaget for prisveksten framover.

HOVEDUTFORDRINGER FOR BUDSJETTPOLITIKKEN

Regjeringen legger handlingsregelen til grunn for budsjettpolitikken. Handlingsregelen er en plan for jevn og gradvis økning i bruken av oljeinntekter, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens pensjonsfond - Utland, anslått til 4 pst. av fondskapitalen. De varierende innbetalingene fra oljevirksomheten overføres i sin helhet til utenlandsdelen av Pensjonsfondet, mens uttaket over tid bestemmes av handlingsregelen. På denne måten skjermes statsbudsjettet og fastlandsøkonomien fra svingninger i oljeprisen.

En stabil utvikling i økonomien er vesentlig for å sikre lav arbeidsledighet og en god utnyttelse av våre samlede ressurser. Gjennom en jevn og gradvis økning i bruken av petroleumsinntekter over statsbudsjettet kan handlingsregelen bidra til en stabil utvikling i produksjon og sysselsetting. Hensynet til stabilitet ivaretas også ved at det i perioder med svak økonomisk utvikling kan brukes noe mer enn 4 pst. av fondskapitalen for å stimulere den økonomiske virksomheten. Tilsvarende er det fornuftig å bruke mindre i tider med høy kapasitetsutnyttelse og presstendenser i økonomien. I en situasjon der høye oljepriser gir rask oppgang i fondskapitalen og veksten i norsk økonomi er sterk, vil det være i tråd med handlingsregelen om bruken av petroleumsinntekter i noen år øker langsommere enn forventet fondsavkastning.

Allerede i dag bruker vi betydelige oljeinntekter over statsbudsjettet, og disse inntektene gir et viktig bidrag til finansiering av offentlige utgifter. Handlingsregelen legger til rette for at bruken av oljeinntekter vil kunne øke framover. Budsjettpolitikken må likevel balansere ønskene om å løse nye oppgaver nå mot behovet for at vi også i framtiden skal kunne håndtere de forpliktelsene som vi alt har påtatt oss. Noen år fram i tid vil aldringen av befolkningen gi en rask økning i utgiftene til pensjoner, helse og omsorg, gitt de ordningene som allerede er etablert. De oljeinntektene vi sparer i dag, gjør det lettere å møte de økte utgiftene. Det spiller i denne sammenheng ingen rolle at fondet ikke er øremerket pensjoner. Jo større fondet er, desto større er avkastningen, og desto større andel av statens øvrige inntekter vil kunne brukes til å finansiere andre prioriterte oppgaver. Gjennom budsjettpolitikken må vi legge et godt grunnlag for at oljeinntektene kan komme alle generasjoner til gode, også de som lever etter at petroleumsreservene er uttømt.

Når oljeprisen er høy, vil innbetalingene til Statens pensjonsfond være store og kapitalen øke raskt. Dette gir grunnlag for påfølgende varig høyere overføringer til statsbudsjettet. En utvikling i oljeprisen i tråd med det som legges til grunn i denne meldingen, vil dermed gjøre det lettere å møte budsjettutfordringene knyttet til en aldrende befolkning. En rask opptrapping av bruken av oljeinntekter for å styrke velferden nå, vil imidlertid

redusere reservene og dermed svekke denne muligheten. Samtidig kan det bli krevende å videreføre høyere standard og dekningsgrad på velferdstjenester når antall yrkesaktive etter hvert avtar i forhold til antall eldre. Dersom bruken av petroleumsinntekter kan holdes lavere enn forventet fondsavkastning i noen år framover, vil det bidra til å redusere behovet for vanskelige omdisponeringer når veksten i aldersrelaterte utgifter for alvor setter inn. Slik kan vi styrke den langsiktige bærekraften i budsjettpolitikken.

BUDSJETTPOLITIKKEN I 2007

Gjennom konjunkturedgangen i 2002 og 2003 økte bruken av oljeinntekter raskt og lå i noen år rundt 20 mrd. kroner over forventet realavkastning av Statens pensjonsfond - Utland. De siste årene har høye oljepriiser bidratt til rask vekst i fondskapitalen, og avstanden mellom forventet fondsavkastning og bruken av oljeinntekter er redusert. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet for 2006 anslås nå til 62,9 mrd. kroner. Dette er 3 mrd. kroner lavere enn i Revidert nasjonalbudsjett 2006, noe som skyldes vekst i skatteinntektene utover det som direkte kan føres tilbake til den sterke konjunkturoppgangen. Anslaget for det strukturelle underskuddet ligger vel 7 mrd. kroner over forventet fondsavkastning for inneværende år. Målt i 2007-kroner anslås det strukturelle underskuddet i 2006 til 65,1 mrd. kroner.

Sammenliknet med tallene i Revidert nasjonalbudsjett 2006 er anslagene for den framtidige utviklingen i kapitalen i Statens pensjonsfond - Utland justert noe opp, bl.a. som følge av noe høyere oljepris. For 2007 anslås forventet realavkastning av Statens pensjonsfond - Utland nå til 70,2 mrd. kroner. Dersom oljeprisen holder seg på det høye nivået som er lagt til grunn i denne meldingen, vil forventet fondsavkastning øke betydelig også i de nærmeste årene framover. Langsiktige budsjettframskrivninger viser likevel et stort udekket finansieringsbehov for offentlig forvaltning utover i dette århundret.

De langsiktige utfordringene for statens finanser tilsier at det strukturelle underskuddet nå bringes ned på 4-prosentbanen for bruk av oljeinntekter. Også situasjonen i norsk økonomi tilsier dette. Norsk økonomi har vokst sterkt i vel tre år, og konjunkturoppgangen ventes å fortsette i 2007. Sysselsettingen er rekordhøy, og arbeidsledigheten er kommet ned på et lavt nivå. Det er nå viktig at denne gode utviklingen ikke undergraves gjennom for høy lønnsvekst. Kostnadsnivået i Norge er høyt, og mange virksomheter er sårbare dersom skjerpet konkurranse om ressurser som allerede er i bruk, skulle slå ut i høyere pris- og lønnsvekst.

Regjeringen legger opp til å holde bruken av oljeinntekter på et nivå som understøtter en fortsatt balansert utvikling i norsk økonomi, i overensstemmelse med de rammene handlingsregelen setter. I tråd med dette foreslår Regjeringen et strukturelt, oljekorrigert underskudd for 2007 på 71,0 mrd. kroner. Bruken av oljeinntekter er dermed om lag på linje med forventet realavkastning av kapitalen i Statens pensjonsfond - Utland. Med en slik innretning av budsjettpolitikken

ligger det an til noe lavere vekst i fastlandsøkonomien neste år enn i år og en mer stabil utvikling i arbeidsmarkedet.

Hovedtrekkene i budsjettoppdraget for 2007 kan oppsummeres i følgende punkter:

- Et strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd på 71 mrd. kroner. Bruken av petroleumsinntekter utover forventet fondsavkastning anslås til 0,8 mrd. kroner, mot over 7 mrd. kroner i inneværende år. Regjeringens forslag innebærer dermed at det strukturelle underskuddet er om lag på linje med 4-prosentbanen for bruken av oljeinntekter.
- Det strukturelle underskuddet anslås å øke reelt med knapt 6 mrd. kroner fra 2006 til 2007. Regnet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge svarer dette til 0,3 prosentpoeng. Makroøkonomiske modellberegninger indikerer at budsjettpolitikken gir en stimulans til innenlandsk etterspørsel i samme størrelsesorden.
- En reell, underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter regnet i forhold til anslag på regnskap for 2006 på om lag 2 3/4 pst.
- Regelendringer på skatte- og avgiftsområdet som gir et netto merproveny på 2 mrd. kroner påløpt. Skatter og avgifter bringes dermed tilbake til nivået i 2004.
- Det *oljekorrigerte* budsjettunderskuddet anslås til 57 mrd. kroner.
- Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås til om lag 365 mrd. kroner, som er litt over anslaget for inneværende år.
- Netto avsetning i Statens pensjonsfond - Utland, der overføringen til statsbudsjettet for å dekke det oljekorrigerte underskuddet er trukket fra, anslås til knapt 308 mrd. kroner. I tillegg kommer renter og utbytte på fondskapitalen, slik at det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond kan anslås til om lag 387 mrd. kroner.
- Markedsverdien av Statens pensjonsfond - Utland ved utgangen av 2007 anslås til 2 182 mrd. kroner, mens kapitalen ved utgangen av inneværende år anslås til 1 756 mrd. kroner. Medregnet innenlandsdelen anslås kapitalen i Statens pensjonsfond ved utgangen av 2007 til 2 288 mrd. kroner. Samtidig anslås verdien av allerede opparbeidede rettigheter til alderspensjon i folketrygden å øke med 286 mrd. kroner i løpet av 2007, til 4 158 mrd. kroner ved utgangen av året.
- Veksten i kommunesektorens samlede inntekter anslås til 6,6 mrd. kroner, regnet i forhold til inntektsnivået for 2006 slik dette ble anslått i Revidert nasjonalbudsjett 2006.

Det vises til nærmere omtale av budsjettpolitikken i meldingen.

2.1.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, ser det frivillige arbeidet som en viktig del av det norske velferdssamfunnet. Flertallet mener derfor at bevilgningene til enkelte frivillige formål bør styrkes utover Regjeringens forslag. Flertallet vil derfor i sine respektive budsjett-opplegg foreslå å øke bevilgningen til følgende frivillige formål: folkehøgskolene, rusomsorg i regi av ideelle organisasjoner, samlivskurs i regi av frivillige organisasjoner, private lærerhøgskoler, kirkebygg utenfor den norske statskirke, verdiprosjektet i skolen Skal - Skal-ikke, tiltak for fangers barn og velferdsstasjoner for fiskere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at målene for den økonomiske politikken skal være arbeid til alle, en bærekraftig utvikling, en mer rettferdig fordeling og styrking av velferdsordningene. De ulike delene av politikken skal virke sammen for å oppnå dette.

Den nordiske modellen, som bygger på godt utbygde og universelle velferdsordninger, nært samarbeid med og mellom partene i arbeidslivet, og en konkurranse-dyktig privat sektor, kommer godt ut i internasjonale sammenligninger. Et høyt velferdsnivå, god produktivitet, god økonomisk vekst og relativt lav arbeidsledighet er et resultat av en aktiv offentlig sektor som sammen med næringsliv, organisasjoner og befolkning har utviklet gode samfunn. Disse erfaringene vil vi bygge videre på.

Verdiskapingen og sysselsettingen må styrkes i alle deler av landet, blant annet gjennom økt innsats på forskning og utvikling og gjennom å styrke samfunnets evne til å sikre alle tilgang til sentrale velferdsordninger som barnehage, utdanning, omsorg og helse.

Flertallet vil føre en økonomisk politikk som bidrar til fortsatt økonomisk vekst, og veksten må skje innenfor rammen av en bærekraftig utvikling slik at kommende generasjoners muligheter for å dekke sine behov ikke undergraves. En bærekraftig utvikling forutsetter at Norge og andre land forvalter miljø- og naturressursene i et langsiktig perspektiv. Samtidig er ren luft, tilgang på rekreasjonsområder og naturopplevelser også av uberørt natur, viktig for folks livskvalitet og helsetilstand.

Flertallet vil styrke velferdsordningene og tjenestetilbudet i offentlig sektor. Innretningen på de offentlige budsjetter skal bidra til å styrke landets samlede konkurranseevne, særlig gjennom satsing på utdanning, forskning, samferdsel og gjennom en mer aktiv næringspolitikk. Videre skal konkurranseevnen sikres gjennom konkrete og målrettede tiltak som øker produktiviteten uten å gå ut over de ansatte eller miljøet. Vilårene for å drive næringsvirksomhet skal være stabile og forutsigbare. Flertallet mener det må legges til rette for et tettere inntektspolitisk samarbeid med partene i arbeidslivet. For å møte konkurransen kan

ikke norske bedrifter over tid ha en sterkere kostnadsvekst enn hos våre handelspartnere.

Å finansiere framtidens velferdssamfunn er en krevende oppgave. Befolkningssammensetningen vil endres slik at det blir stadig færre yrkesaktive som skal finansiere inntektene til stadig flere som mottar pensjon og trygd. Flertallet vil sikre et godt og omfattende velferdssamfunn også på lang sikt ved å bidra til økt verdiskaping, en ansvarlig økonomisk politikk med en langsiktig forvaltning av petroleumsformuen, et bærekraftig pensjonssystem og en sterk offentlig sektor. Vi vil hele tiden forbedre, fornye og omstille offentlig virksomhet i samarbeid med de ansatte, slik at tjenestene tilpasses folks behov. Det forebyggende arbeid må styrkes. Mye av velferdsstatens utgifter har sammenheng med mangelfull forebygging av skader og at mange støtes ut av arbeidsliv og samfunn.

For å kunne opprettholde og styrke velferden er det nødvendig med en sterk konkurranseutsatt sektor. Nedbygging av konkurranseutsatt næringsliv er uheldig for sysselsettingen, svekker distriktene og tapper landet for kompetanse. Konkurranse kan bidra til å utvikle teknologi og kunnskap. Flertallet vil føre en aktiv næringspolitikk med satsing på forskning og utvikling, som styrker det næringslivet vi har og stimulerer til at nye virksomheter vokser fram.

Det er et mål for flertallet at de økonomiske forskjellene skal reduseres og fattigdom avskaffes.

Flertallet viser til de ulike delene av den økonomiske politikken må virke sammen for å nå disse målene. Handlingsregelen legges til grunn for budsjett-politikken. Retningslinjene innebærer at statens petroleumsinntekter fases gradvis inn i økonomien, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkasting i Statens pensjonsfond - Utland. Samtidig understreker retningslinjene at hensynet til en stabil økonomisk utvikling skal tillegges betydelig vekt i den løpende utformingen av budsjettpolitikken.

Flertallet viser videre til at pengepolitikken skal sikte mot stabilitet i den norske kronens verdi, nasjonalt og i forhold til våre handelspartnere. Den operative gjennomføringen av pengepolitikken skal rettes inn mot lav og stabil inflasjon, definert som en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 pst. Pengepolitikken skal bidra til å stabilisere utviklingen i produksjon og sysselsetting og til stabile forventninger om valutakursutviklingen. Budsjett- og pengepolitikken må virke sammen for å bidra til en balansert utvikling i norsk økonomi.

Den økonomiske politikken må ses i et langsiktig perspektiv. Til tross for dagens overskudd i offentlige budsjetter innebærer en aldrende befolkning store utfordringer i den økonomiske politikken på litt lengre sikt. Statens pensjonsfond er et viktig redskap i statens formuesforvaltning. Fondet må derfor forvaltes på en trygg og etisk forsvarlig måte, hvor siktemålet er høy avkastning innenfor moderat risiko. Midlene vil bidra til å sikre grunnlaget for framtidige pensjoner og andre sentrale velferdsoppgaver.

Flertallet slutter seg til det budsjettopplegget for 2007 som Regjeringen har foreslått. Flertallet viser

til at i 2007-budsjettet har Regjeringen lagt vekt på å følge opp flere sentrale politikkområder i tråd med regjeringspartienes politiske plattform fra Soria Moria. Flertallet slutter seg til disse prioriteringene.

FULL BARNEHAGEDEKNING

Full barnehagedekning er en hovedprioritering for Regjeringen. I statsbudsjettet for 2007 prioriterer Regjeringen derfor utbygging av nye barnehageplasser. Det legges bevilgningsmessig til rette for etablering av 19 300 nye heltidsplasser i 2007. En slik kapasitetsvekst vil kunne gi plass til 15 800 nye barn i barnehage. Dette er den største kapasitetsveksten noen sinne, og tilsvarer det antallet barn som er anslått å stå på venteliste ved inngangen til 2007. Målet om full barnehagedekning er dermed innenfor realistisk rekkevidde. Prognosen for antall barn på venteliste ved inngangen til 2007 er svært usikker.

I budsjettet for 2007 foreslår Regjeringen å øke de øremerkede bevilgningene til barnehager under Kunnskapsdepartementets budsjett med om lag 3,2 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006. Dette tilsvarer en reell vekst på om lag 17,7 pst. i forhold til saldert budsjett for 2006.

Regjeringen foreslår at den maksimale foreldrebetalingen blir ført videre på samme reelle nivå som i 2006. Dette innebærer at foreldrebetalingen i 2007 skal utgjøre 2 330 kroner per måned og 25 630 kroner på årsbasis for en heltidsplass.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

ØKTE BEVILGNINGER TIL VEG- OG JERNBANEFORMÅL

I budsjettforslaget for 2007 foreslår Regjeringen bevilgninger til veg og jernbane i tråd med målsettingen i regjeringspartienes politiske plattform fra Soria Moria. Forslaget innebærer at bevilgningene samlet for 2007 tilsvarer bevilgningsnivået ved en lik årlig fordeling av planrammene for veg og jernbane som ble fastsatt i forbindelse med Stortingets behandling av Nasjonal transportplan (NTP) i planperioden fram til 2009. Dette er første gang rammen nås for både Statens vegvesen og Jernbaneverket siden NTP-prosessen ble innført i sin nåværende form i 2002. Det er imidlertid et etterslep fra 2006 på 244 mill. kroner til veg og 825 mill. kroner til jernbane. Fra saldert budsjett 2006 øker bevilgningene til veg- og jernbaneformål med til sammen 2 138,5 mill. kroner, tilsvarende om lag 10,8 pst. For å snu trenden med økende etterslep i vedlikeholdet, foreslår Regjeringen å prioritere vedlikehold utover det som ligger inne i planrammene.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

TILTAK MOT FATTIGDOM OG FOR INTEGRERING OG INKLUDERING

Regjeringen har som mål å avskaffe fattigdom og å redusere sosiale og økonomiske forskjeller. Regjeringen vil arbeide for å nå dette målet gjennom å styrke innsatsen for at alle skal gis mulighet til å komme i arbeid, for at alle barn og unge skal kunne delta og utvikle seg, og for at levekårene for vanskeligstilte skal

forbedres. Det viktigste grunnlaget for å nå disse målsettingene er å satse på fellesskap finansiert gjennom et rettferdig skattesystem. For innvandrerbefolkningen har Regjeringen som mål at innvandrere raskest mulig skal bidra med sine ressurser i samfunnet, og at det ikke utvikler seg et klassesdelt samfunn der personer med innvandrerbakgrunn har dårligere levekår. Innvandrere og deres etterkommere skal få like muligheter som andre.

Regjeringens hovedstrategi er nedfelt i Handlingsplan mot fattigdom og Handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen, som legges fram for Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2007. Handlingsplanene omfatter en rekke tiltak på ulike departementers ansvarsområder. Samlet foreslås det i 2007 en satsing på om lag 1 015 mill. kroner til nye tiltak i tilknytning til de to handlingsplanene, hvorav om lag 710 mill. kroner til fattigdomstiltak og vel 305 mill. kroner til integrerings- og inkluderingstiltak.

Tiltakene i de to handlingsplanene må ses i sammenheng. Innvandrerbefolkningen er overrepresentert blant personer med vedvarende lavinntekt, og mange av tiltakene i Handlingsplan mot fattigdom vil derfor få betydning også for denne gruppen.

I begge handlingsplanene er det et uttrykt mål at flest mulig skal gis muligheten til å komme i arbeid. Det settes inn betydelige ressurser for å oppnå dette målet. Etableringen av en ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV) vil støtte opp under målet, ved at ressursene i større grad rettes inn mot arbeidsrettede tiltak. Under Handlingsplan mot fattigdom foreslås det å utvide satsingen på målrettede arbeidsmarkedstiltak for grupper som langtidsmottakere av sosialhjelp, innvandrere og enslige forsørgere som har sosialhjelp som eneste inntektskilde. Videre foreslås det å etablere et tilbud om kvalifiseringsprogram med en standardisert kvalifiseringsstønad for utsatte grupper. Dette gjelder blant annet personer som er avhengige av økonomisk sosialhjelp over lengre tid.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

INTERNASJONAL BISTAND

Regjeringen vil være en pådriver i det internasjonale arbeidet med å øke bevilgningene til internasjonalt utviklingssamarbeid. I regjeringspartienes politiske plattform fra Soria Moria legges det opp til at bevilgningene til utviklingssamarbeid skal opp til 1 pst. av brutto nasjonalinntekten (BNI) og at innsatsen deretter trappes ytterligere opp i løpet av inneværende stortingsperiode. I tråd med opptrappingsarbeidet foreslås bistanden økt med 2 227 mill. kroner, fra 18 523 mill. kroner i saldert budsjett 2006 til 20 750 mill. kroner i 2007. Bevilgningene til utviklingssamarbeid øker med dette til et historisk høyt nivå på 0,97 pst. av anslått BNI for 2007. For å bidra til økt volum på internasjonal bistand, vil Norge også delta aktivt i det internasjonale arbeidet med å utvikle nye finansieringsmekanismer.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

KUNNSKAPSLØFTET - REFORMEN I GRUNN- OPPLÆRINGEN

Kunnskapsløftet er en reform i grunnsopplæringen for å sikre at alle elever skal utvikle grunnleggende ferdigheter og kompetanse slik at de kan ta aktivt del i kunnskapssamfunnet. Stortinget sluttet seg til hovedtrekkene i reformen i 2004. Regjeringen foreslår å bevilge om lag 1,4 mrd. kroner til gjennomføringen av Kunnskapsløftet i 2007. Av dette foreslås det bevilget til sammen 986 mill. kroner til kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen, hvorav om lag 670 mill. kroner til kompetanseutvikling og utviklingstiltak.

Det foreslås en ordning med gratis læremidler for elever i videregående opplæring fra høsten 2007 med en bevilgning på drøyt 370 mill. kroner. Ordning er todelt, der fylkeskommunene får ansvar for at elevene får nødvendige trykte og digitale læremidler. I tillegg foreslås det et ikke-behovsprøvd stipend gjennom Statens lånekasse for utdanning som skal være med og dekke utgifter elevene har til læremidler og annet nødvendig individuelt utstyr. Ordningen med gratis læremidler vil bli innført gradvis.

Innføring av nye læreplaner i alle fag krever en raske utskifting av læremidlene enn normalt. Det er derfor videreført 400 mill. kroner innenfor de frie inntektene til kommunene i kompensasjon for merutgifter i forbindelse med utskifting av læremidler i grunnskolen i 2006.

Regjeringen foreslår å utvide investeringsrammen for ordningen med rentekompensasjon for investeringer i skoleanlegg med ytterligere 2 mrd. kroner i 2007. Dette innebærer at bevilgningen til rentekompensasjon foreslås økt med 39 mill. kroner. Dette betyr at hele investeringsrammen på 15 mrd. kroner er faset inn to år tidligere enn planlagt.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

BEDRE FOLKEHELSE OG MINDRE SOSIAL ULIKHET I HELSE

Opptrappingsplanen for psykisk helse vil i 2007 være inne i sitt niende og nest siste år. Det foreslås bevilget 700 mill. kroner mer til gjennomføring av opptrappingsplanen sammenliknet med saldert budsjett 2006. I tillegg foreslås 15 mill. kroner mer til tiltak for barn med psykisk syke/rusavhengige foreldre som ledd i Handlingsplan mot fattigdom.

Høsten 2006 vil Regjeringen ferdigstille en opptrappingsplan for rusfeltet. Regjeringen vil gjennom arbeidet på forebyggingsområdet, i kommunal sektor og i spesialisthelsetjenesten, synliggjøre at rusproblemer er en del av det integrerte arbeidet i helse- og omsorgstjenesten. Styrking av kommunesektoren og sykehussektoren gir derfor et godt fundament for planen. Samtidig kreves det på enkelte områder tiltak som er spesifikt rettet mot rusfeltet. Disse tiltakene skal koordineres gjennom planen. For 2007 foreslås 50 mill. kroner mer til tiltak for rusomsorg.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

SYKEHUSØKONOMI

Regjeringen legger fram et budsjettforslag for helseforetakene i 2007 der de samlede bevilgningene til drift økes med 1 646 mill. kroner sammenliknet med saldert budsjett 2006. Dette gjelder følgende elementer:

- Økte pensjonskostnader i helseforetakene på 1 mrd. kroner dekkes ved at bevilgningene til helseforetakene økes tilsvarende.
- Aktivitetstall for første tertial i år indikerer en vekst i pasientbehandling som omfattes av innsatsstyrt finansiering med 1,6 pst. fra 2005 til 2006, mens det opprinnelig var budsjettet med uendret aktivitet i samme periode. Dette er derfor 1,6 pst. over styringskravet for 2006. Det legges til rette for at det høye aktivitetsnivået i 2006 kan videreføres i 2007. Bevilgningene til innsatsstyrt finansiering og poliklinisk behandling økes derfor med 390 mill. kroner.
- Overgangsperioden for ny fordeling av basisbevilgningen til de regionale helseforetak sluttføres i 2007. For å få til dette uten at noen av helseforetakene får redusert bevilgning som følge av den raske omleggingen, foreslås det å bevilge 256 mill. kroner mer sammenliknet med saldert budsjett 2006. Av dette er 104 mill. kroner videreføring av vedtatt tilleggsbevilgning på 100 mill. kroner til Helse Vest RHF og Helse Midt-Norge RHF i forbindelse med St.prp. nr. 66 (2005-2006).

Etter sykehusreformen i 2002 har helseforetakene fått bevilgninger som ikke har tatt tilstrekkelig høyde for kostnadene ved gjenanskaffelse og vedlikeholdsinvesteringer av bygninger og utstyr. I dette statsbudsjettet varsles det en opptrapping av bevilgningene til helseforetakene med til sammen 1 mrd. 2007-kroner over årene 2008 til 2010 slik at helseforetakene gis et økonomisk grunnlag til å kunne gjenanskaffe om lag 80 pst. av de estimerte gjenanskaffelsesverdiene av de bygg og det utstyr de overtok i 2002.

Det foreslås dermed en økning på vel 1,6 mrd. kroner i bevilgningene til helseforetakene i 2007, mens det varsles en ytterligere opptrapping av bevilgningene med til sammen 1 mrd. kroner i løpet av de påfølgende tre årene. Budsjettforslaget for 2007 gir dermed viktige avklaringer og økt forutsigbarhet for helseforetakenes samlede virksomhet.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

FRAMTIDSRETTET ENERGI- OG MILJØPROFIL

Regjeringen har som mål at Norge skal være et foregangsland i miljøpolitikken. I budsjettforslaget for 2007 reflekteres dette i en sterk miljøprofil. Vern om miljøet er et grunnleggende vilkår for en bærekraftig utvikling, og krever en bred innsats.

Miljøverndepartementets budsjett foreslås økt med 89 mill. kroner til nye miljøtiltak, når det ses bort fra endringer i budsjettet som er av tekniske karakter. I tillegg foreslås en økning av flere tilsagnsfullmakter. Områdevern, forvaltning av verneområder, overvåking og vern av biologisk mangfold, tiltak for villaksen, kul-

turminner, kjemikaliearbeid og styrking av miljøinteressen i befolkningen er blant de prioriterte områdene i Miljøverndepartementets budsjett. Kapitalen i kulturminnefondet foreslås økt med 200 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til rensing av CO₂ fra gasskraftverket på Kårstø og CO₂-kjeder med 700 mill. kroner. Grunnfondet for energieffektivisering og fornybar energi foreslås etablert med 10 mrd. kroner, og det foreslås en tilsagnsfullmakt på 400 mill. kroner som gjør at Enova kan øke innsatsen allerede i 2007. Det foreslås også vel 100 mill. kroner til kjøp av klimakvoter for oppfyllelse av Kyoto-avtalen. Bevilgningene til klimaforskning foreslås videreført på et høyt nivå. I tillegg bidrar flere av de foreslåtte endringene i avgiftssystemet til å fremme en mer miljøvennlig atferd.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

TILTAK I NORDOMRÅDENE

Nordområdene er Regjeringens viktigste strategiske satsingsområde i årene framover. Regjeringen legger vekt på helhet i politikktutforming. Satsingen i nord favner derfor både tiltak i de tre nordnorske fylkene, på Svalbard, i havområdene og samarbeidet med andre land i regionen. Det er gjennom mange år satset bredt på utviklingen i nord.

I arbeidet med budsjettet for 2007 har Regjeringen lagt særlig vekt på å øke bevilgningen til tiltak for styrket samarbeid med Russland og andre land i nord, oppfølging av Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet (seismikk, MAREANO og SEAPO), økt overvåkning (Kystvakten) og beredskap (døgnkontinuerlig vakt ved redningshelikopterbasen i Bodø). Det foreslås økte midler til oppfølging av finnmarksloven, til informasjonstiltak om nordområdespørsmål og til norsk deltakelse i Det internasjonale polaråret 2007-2008. Til sammen utgjør denne særskilte satsingen 273,5 mill. kroner.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

OPPFØLGING AV KULTURLØFTET

Gjennom målrettede tiltak og en historisk styrking av kunst-, kultur- og frivillighetsformål på statsbudsjettet, gjennomfører Regjeringen Kulturløftet der målet er at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål innen 2014. I forhold til saldert budsjett 2006 foreslås bevilgningene på Kultur- og kirke departementets budsjett økt med 448,0 mill. kroner til oppfølging av Kulturløftet, mens bevilgningene til kulturformål på Utenriksdepartementets budsjett foreslås økt med 10,6 mill. kroner. Samlet gir dette en økning på knapt 460 mill. kroner som innebærer en jevn opptrapping av Kulturløftet med sikte på innfrielse i 2014.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

KOMMUNEOPPLEGGET 2007

Kommunesektoren har ansvaret for viktige velferdstjenester som skole, barnehage, pleie og omsorg og sosialhjelp, og skal levere tjenester av høy kvalitet, tilpasset innbyggernes og lokalmiljøets behov. Regjering

gen anser en bærekraftig kommuneøkonomi som en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet.

Regjeringen har lagt til rette for en god utvikling i kommunesektoren. Siden regjeringsskiftet har Regjeringen økt bevilgningene til kommunesektoren flere ganger. Flertallet viser også til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007) hvor Regjeringen foreslår at nye skatteanslag skal gi ytterligere økt handlingsrom for kommunene.

Flertallet viser til at alt i alt trekker den nye informasjonen i retning av en oppjustering av anslagene med 2,5 mrd. kroner både i 2006 og 2007. For 2006 tilfaller den økte skatteveksten på 2,5 mrd. kroner kommunesektoren. Realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2006 kan etter dette anslås til 11,6 mrd. kroner.

For 2007 foreslår Regjeringen at kommuneopplegget justeres slik at statsbudsjettet tilføres den anslåtte mer-skatteveksten på 2,5 mrd. kroner. Dette innebærer at anslaget for kommunesektorens skatteinntekter blir fortsatt om lag det som er lagt til grunn i det opprinnelige forslaget for 2007. Samtidig foreslås det å øke kommunesektorens frie inntekter med 1 250 mill. kroner gjennom en økning av rammetilskuddene. Etter disse justeringene anslås den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter til 6,6 mrd. kroner i 2007.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

FORSKNING OG UTVIKLING

Et høyt kunnskapsnivå er en forutsetning for velferd og verdiskaping i samfunnet. Forskning og utvikling (FoU) prioriteres derfor av Regjeringen. Regjeringen har som mål å øke den samlede forskningsinnsatsen i Norge til 3 pst. av brutto nasjonalprodukt (BNP) innen 2010. Det er et ambisiøst mål, som forutsetter en kraftig offentlig innsats og en sterk økning i FoU-innsatsen i næringslivet. De totale bevilgningene til forskning og utvikling over statsbudsjettet økte med 1,4 mrd. kroner fra 2005 til 2006. Bevilgningene over statsbudsjettet i 2007 er anslått til om lag 16,3 mrd. kroner, noe som innebærer en vekst på knapt 0,9 mrd. kroner fra saldert budsjett 2006. I tillegg kommer ordningen med skattefradrag for bedrifters kostnader til FoU, Skattefunn.

For å bidra til framtidig vekst i de offentlige forskningsmidlene foreslår Regjeringen å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 10 mrd. kroner til 60 mrd. kroner i 2007. Med forutsatt rente på statsobligasjoner med 10 års løpetid per 1. januar 2007, vil dette gi en økt avkastning på om lag 440 mill. kroner i 2008.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

DISTRIKTS- OG REGIONALPOLITIKKEN

Regjeringen vil legge til rette for likeverdige levekår i hele landet og opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Regjeringen legger opp til en betydelig innsats på en rekke politikkområder for å nå disse målene. Den sterke økningen i kommunesektorens inntekter i 2006 og 2007, en kraftig økning i samferdselsbevilgningen i 2007 og gjeninnføringen av den diffe-

rensierte arbeidsgiveravgiften fra 1. januar 2007 er sentrale elementer i Regjeringens distrikts- og regionalpolitikk. Også innsatsen i landbrukspolitikken og fiskeripolitikken er viktige for å nå de distrikts- og regionalpolitiske målene.

Regjeringen foreslår en bevilgning til de særskilte distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett på til sammen 1 616,5 mill. kroner, noe som er en økning på 153,5 mill. kroner, eller 10,5 pst. i forhold til saldert budsjett 2006. Midler til kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift er da holdt utenfor. Bevilgningen til regional utvikling gjennom fylkeskommunene økes betydelig. Det innebærer en styrking av det regionale utviklingsarbeidet i fylkene og en mulighet for at fylkeskommunene kan prioritere mer midler til bedriftsutvikling gjennom Innovasjon Norge.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

JUSTISSEKTOREN - SATSING PÅ KRIMINALOMSORGEN, TRYGGHET OG SIKKERHET

Regjeringen fortsetter styrkingen av hele straffesaks-kjeden. Det legges i 2007 særlig vekt på å styrke kriminalomsorgen. Bevilgningene knyttet til kriminalomsorgen foreslås økt med om lag 290 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2006. Satsingen inkluderer opprettelse av 68 nye soningsplasser, økt aspirantopp-tak ved Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS), økte midler til vedlikehold og sikkerhet og friomsorgen. Under andre departementers budsjetter er det fore-slått bevilget midler til videreføring av nytt fengsel i Halden og styrking av utdanningstilbudet og helse- og kulturtilbudet til de innsatte. Satsingen er et ledd i arbeidet med å avvikle soningskøen innen 2009.

Regjeringen vil i tråd med Soria Moria-erklæringen øke bemanningen i politi- og lensmannsetaten, og fore-slår derfor i 2007 å øke opptaket på Politihøgskolen til 432 studenter. Videre planlegges utbyggingen av første trinn av et felles radiosamband for nødetatene (nød-nett) ferdigstilt i løpet av 2007. Dette er et viktig tiltak som kan bidra til mer effektiv ressursbruk, økt trygghet for de ansatte og styrket operativ evne for politiet, for eksempel i arbeidet mot organisert kriminalitet. Regje-ringen legger vekt på at det høye aktivitetsnivået i politi- og lensmannsetaten skal opprettholdes. Den økte innsatsen mot gjengkriminalitet skal videreføres.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

Flertallet viser for øvrig til at flertallet i sam-råd med Regjeringen har gjort enkelte mindre justeringer i Regjeringens opplegg, slik det er redegjort for under de enkelte områdene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiets budsjettforslag viser en alternativ måte å løse de utfordringer Norge står ovenfor, både innenfor den økonomiske politikken så vel som andre samfunnsområder. Hovedfokus er behovet for en ny og bedre økonomisk politikk, og de prioriteringer som foretas i dette budsjettet må sees i den sammenheng.

Skillelinjen i norsk økonomisk-politisk debatt går mellom Fremskrittspartiet på den ene siden, som er opptatt av å stimulere tilbudssiden i økonomien og legge til rette for vekst i bruttonasjonalprodukt (BNP), og de andre partiene på den andre siden. Disse partiene er i all hovedsak er enige om rammene for den økono-miske politikken, og gjør dermed svært små endringer over statsbudsjettet fra år til år.

Disse medlemmer fremmer forslag til bevilg-ninger og skatte- og avgiftsopplegg over det ordinære statsbudsjettet, forslag til utenlandsbudsjett, struktur-tiltak, lovendringsforslag og forslag til endringer og omorganisering av offentlig virksomhet. Mange for-slag har et langsiktig perspektiv og vil ikke nødvendig-vis ha målbar virkning for kommende budsjettår. De vil like fullt være av stor betydning for økonomiens virke-måte i tiden fremover.

Den underliggende veksten i norsk økonomi er fort-satt ikke god nok, og det kan synes som om investerin-ger i industrien vil falle ytterligere i tiden fremover. Når vi samtidig ser tiltagende utflagging i årene som kommer, er det avgjørende at den økonomiske politik-ken innrettes annerledes. Prognosene viser også at fremtidige oljeinvesteringer vil falle i de kommende årene.

Disse medlemmer mener vekst først og fremst burde komme som et resultat av større skaperkraft i norsk næringsliv. En høyere vekstrate vil ha betydelige konsekvenser med hensyn til den generelle velferdsut-viklingen. Dette vil også gjøre Norge bedre rustet til å møte de økonomiske utfordringene den kommende eldrebølgen innebærer.

Dette krever en økonomisk politikk som på kort og mellomlang sikt mobiliserer ressurser og øker effekti-viteten, og som på lang sikt har ambisjoner om at Norge skal være ledende i produktivitetsutviklingen internasjonalt. Samtidig er arbeidsmarkedet stramt, og man må legge til rette for en mer effektiv nyttegjøring av arbeidskraften og legge til rette for økt tilgjengelig arbeidskraft. Studier har vist at det er enorme effektivitetstap i norsk økonomi som følge av politisk styrt ressurssløsing. Dette vil disse medlemmer gjøre noe med.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i 2001 fikk flertall for å innføre inflasjonsmål for pen-gepolitikken. Kommende års anslåtte prisstigning er så lav at det isolert sett ikke skulle tilsi en heving av ren-ten slik Norges Bank har foretatt. Disse medlem-mer konstaterer at det ikke er samsvar med rentefor-skriftens bestemmelser og den praksis som følges av Norges Bank, og mener praksis og regelverk bør komme i tråd med hverandre. Fremskrittspartiet vil videre sørge for at den såkalte instruksjonsretten til Regjeringen overfor Norges Bank tas bort.

Dagens budsjettssystem er i mange tilfeller det største hinderet for gjennomføringen av store og nødvendige reformer. For å synliggjøre langsiktige effekter i den økonomiske politikken, er det derfor etter disse medlemmers oppfatning nødvendig å innføre lang-tidsbudsjettering i Norge. Samtidig må man i større grad være opptatt av å skille mellom penger brukt til

forbruk, penger som er investert og penger brukt innenlands og utenlands, fordi det påvirker økonomien forskjellig.

FREMSKRITTPARTIETS ALTERNATIVE BUDSJETT FOR 2007

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2007 kutter kraftig i offentlig forbruk og byråkrati innenfor alle områder. Etter omprioriteringer til formål disse medlemmer synes er viktige viser det alternative budsjettet nettokutt på 11,3 mrd. kroner. Bruttokutt er langt høyere.

Disse medlemmer vil ha kraftige reduksjoner i skatte- og avgiftssatsene og reduserer det totale skatetrykket med 25,7 mrd. kroner. Dette gir en økt innen-

lands anvendelse av oljepenger med 15,7 mrd. kroner der investeringer er prioritert.

Disse medlemmer har prioritert skattelettelser som kommer folk flest til gode. Disse medlemmer ønsker gjennom budsjettet å fremme bedre rammevilkår for det private næringsliv, reduserte subsidier til blant annet jordbruket, økte statlige realinvesteringer og effektivisering av offentlig sektor. Disse medlemmer ønsker en smartere anvendelse av oljepengene, og et samfunn som fremmer arbeidsglede og skaperevne.

Tabellen nedenfor viser hovedtall og prioriteringer, samt overføring til Statens pensjonsfond (oljefondet) på hele 366 672 mill. kroner.

Forslag til budsjett - hovedoversikt - FrP 2007	Endringer ifht Regjeringen (mill kr)
	2007
Reduserte offentlige utgifter/reduerte inntekter	
Redusert offentlig forbruk i budsjetttrammene (- er kutt i kostnader)	-11 429
Reduserte offentlige inntekter	27 158
	<u>15 729</u>
Utenlandsbudsjettet	7 099
Overføring til statens pensjonsfond regjeringen (oljefondet)	389 500
Overføring til statens pensjonsfond frp alt 2007 (oljefondet)	<u>366 672</u>
Reduserte/økte offentlige utgifter	2007
Fornyelse og administrasjon Ramme 1	
Fengsel Halden og Indre Salten	160
Kutt i offentlig forbruk	-186
	<u>-26</u>
Barn/likestilling Ramme 2	
Ikke øke makspris	185
Økning i barnetrygd	250
Kutt i offentlig forbruk	-551
	<u>-116</u>
Kultur Ramme 3	-786
Utenriks Ramme 4	
Nordområdetiltak	100
Bistand	-10 329
Nødhjelp	75
Annet	109
	<u>-10 045</u>
Justis Ramme 5	
Driftsutgifter politiet	320
PST	100
Investeringsbudsjett politiet	500
Annet	66
	<u>986</u>

Forslag til budsjett - hovedoversikt - FrP 2007	Endringer ifht Regjeringen (mill kr)
Kommunal/integrering/mangfold Ramme 6	
Reduksjoner i bevilgningene til innvandringsformål	-1 016
Fylkeskommuner	-980
Øvrig kutt i offentlig forbruk/reduksjon i inntekter	-231
	<u>-2 227</u>
Rammetilskudd kommuner Ramme 19	
Styrking av eldreomsorgen (øremerket)	2 000
Styrking av grunnopplæringen (øremerket)	400
Omprioritering innen rammen	-1 400
Overført til behandling ressurskrevende brukere, ref Kap under Helse	-449
	<u>551</u>
Arbeid/sosial Ramme 7, 15	
Reduksjon dagpenger (Ramme 7)	-937
Minstepensjon økes med 13.000 kr	2 095
Tiltak for yrkeshemmede	230
Ordningen med ventelønn trappes ned	-100
Annet	-1 156
	<u>1 069</u>
Forsvar Ramme 8	
Hæren	472
Sjøforsvaret, driftsutgifter	380
Luftforsvaret, driftsutgifter	160
Heimevernet	50
Større utstyrsanskaffelser	380
Kystvakten	110
Norske styrker i utlandet	30
Annet	-48
	<u>1 534</u>
Næring Ramme 9, 10, 11	
Næring/handel	88
Fiskeri	-3
Landbruk	-5 817
	<u>-5 732</u>
Energi/miljø Ramme 12, 13	
Olje	-988
Miljø	-365
	<u>-1 353</u>
Kontroll Ramme 14	
	0
Helse Ramme 16	
Regionale helseforetak	1 268
Ikke øke egenandeler	130
Brukere med særskilte behov, finansiering settes til 80% over 600.000 kr	894
Annet	613
	<u>2 905</u>
Kunnskap Ramme 17	
Gratis skolebøker, med mer	465
Universiteter/høyskoler	332
Skolemat	40
Annet (herunder pålagt kutt på 200 mill)	20
	<u>857</u>

Forslag til budsjett - hovedoversikt - FrP 2007	Endringer ifht Regjeringen (mill kr)
Transport/kommunikasjon Ramme 18	
Trafikktilsyn, drift, vedlikeh. riksveier	768
Grusveipakke, fylkesveier	200
Riksveiinvesteringer	4 200
Rassikring	150
Kjøp av riksveifergetjenester	140
Jernbane	-1 992
Øvrige kutt	-726
	2 740
Finans Ramme 22	-848
Sum reduksjon offentlige utgifter	-11 429
Reduserte offentlige inntekter	2007
<i>Nulle Regjeringens skjerpelser</i>	
Ikke øke ligningsverdiene for bolig	0
Ikke redusere rabatten ved formuesverdsettelse av aksjer til 15%	225
Ikke fjerne rabatt ved formuesfastsettelse av andeler i verdipapirfond	90
Ikke øke formuesverdsettelsen av skog	10
Ikke formuesbeskatte individuelle livrenter	100
Ikke avvikle skattefavorisering av individuelle og kollektive livrenter	360
Ikke avvikle skattefavorisering av IPA	180
Reversere økning i mva på mat fra 13 til 14 %	575
Ikke stramme inn SkatteFunn	0
Ikke innføre NO _x -avgift	440
Ikke innføre CO ₂ -avgift på gass	5
Ikke øke satser for forbrenning av avfall	10
Ikke øke sektoravgifter	3
Ikke legge om avgiften på alkoholfrie drikkevarer	55
Ikke innføre dieslavgift på fritidsbåter	20
Ikke endre tidspunkter for betaling av mva og etterskuddsskatt	278
Justere opp øvrige fradragsgrenser som er videreført nominelt	15
	2 366
<i>Inntektsskatter</i>	
<i>Opprydning/forenkling</i>	
Fjerne fagforeningsfradraget	-830
Ikke øke jordbruksfradraget	-283
	-1 113
<i>Ytterligere lettelser</i>	
Personfradrag økes fra 37.000/74.000 til 40.000/80.000	1 940
Minstefradrag økes fra 63.800 til 72.000 (samme sats). Pensjonister gis likt minstefradrag som lønnstakere	6 940
Innslagspunkt for toppskatt trinn 1 kr 430.000	1 404
Innslagspunkt for toppskatt trinn 2 kr 750.000	288
Gjeninnføre skattefritaket for fri kost for sokkelarb. for inntekt over 600.000 kr	35
Øke særfradraget for alder og uførhet fra 19.368 kr til 20.376 kr	76
Gjeninnføre valgfri sjablonregel kr 9.180 for store sykdomsutgifter (diabetes)	100
Øke fradraget for gaver til frivillige organisasjoner til 15.000 kr	15
Skattefritak for personlig treningskort betalt av arbeidsgiver inntil 3000 kr	160
Sjømanns- og fiskerfradrag økes fra 80.000 kr til 150.000 kr	95
Frikortgrensen økes til 70.000	450
Øke årlig innskuddsbeløp for BSU til 20.000 kr, sparebeløp 150.000 kr	80
Øke grensen for fritak for oppgaveplikt fra 2000 kr til 15.000 kr	52
Ingen avkorting av alderspensjon mot arbeidsinntekt (over 67 år)	0
Gjeninnføre Svalbardskatten slik den var før 2006	2
	11 637

Forslag til budsjett - hovedoversikt - FrP 2007	Endringer ifht Regjeringen (mill kr)
<i>Kapitalskatter</i>	
Arveavgiften, innslagspunkt økes til 500.000 kr	80
Bunnfradrag i formuesskatten økes til 300.000 kr	1 696
	1 776
<i>Næringsbeskatning</i>	
Øke avskrivningssatsen for saldogruppe c) vogntog til 25%	130
Øke avskrivningssatsen for saldogruppe d) maskiner til 25%	360
Øke avskrivningssatsen i saldogruppe e) fartøyer til 16%	12
	502
<i>Avgifter</i>	
<i>Bil</i>	
Red av avgift på bensin fra 1. jan med 1,25 kr Gir pumpepris på 9,60 kr	1 792
Red av avg på diesel fra 1. jan med 1,25 kr Gir pris fra pumpe på ca. 9,10 kr	1 854
Årsavgift på personbiler reduseres med 300 kr ifht Regjeringens forslag	770
Vektårsavgift reduseres med 10% i alle satser	40
Årsavgift på campingvogn kr 0	60
Årsavgift motorsykkel reelt halvparten av årsavgiften for biler	30
Årsavgift veterankjøretøyer m.v. settes til kr 0	35
Omregistreringsavgift reduseres med 10%	195
Engangsavgift reduseres med 12%, mest i høye satser	1 300
Ikke øke engangsavgiften for campingbiler	41
Ikke øke engangsavgiften for kombinerte varebiler	54
	6 171
<i>Grensehandel</i>	
Alkoholavgifter, øl reduseres med 20%, vin og brennevin reduseres med 10%	910
Tobakksavgifter reduseres 10%	435
Sjokoladeavgift fjernes fra 1. desember 2007	0
	1 345
<i>El-avgifter</i>	
Fjerning av el-avgift til husholdninger fra 1. januar til 1. mars 2007	1 340
Halvering av mva på elektrisk kraft for husholdn.fra 1. januar til 1. mars 2007	690
	2 030
<i>Annet</i>	
Dokumentavgift reduseres med 25% og settes til 1,875%	910
Redusere statlige gebyrer med 100 mill kr.	100
	1 010
Sum skattelettelser Ramme 23	25 724
<i>Utbytte Ramme 24</i>	
<i>Mindre utbytte fra statens selskaper (provenytap):</i>	
Statkraft SF (75%)	1 380
Avinor (50%)	54
Sum reduserte offentlige inntekter	27 158
Poster uten resultatvirkning ("under streken")	
Forskningsfondet, egenkapital	25 000
Fond for energi- og petroleumsforskning	10 000
Avvikle Samefolkets fond og Romanifolkets fond	-150
Sletting av sykehusgjeld	2 000
Argentum (egenkapitalinnskudd)	1 800
Lån til Statens lånekasse	50
Sum	38 700

Forslag til budsjett - hovedoversikt - FrP 2007

Endringer ifht Regjeringen
(mill kr)

Utenlandsbudsjettet (utgifter til investeringer og tiltak utenfor Norge)

Kjøp av militærmateriell i utlandet	2 000
Kjøp av klimakvoter (overført fra Kap 638)	100
Kjøp av sykehusutstyr.	400
Kjøp av behandling i utlandet	100
Investering i IKT-utstyr til universiteter og høyskoler	300
Kjøp av forskningsutstyr til universiteter og høyskoler	180
Riksveiinvesteringer utført av utenlandske entreprenører	2 000
Forbedret samferdselssikkerhet	500
Medlemskap i internasjonale organisasjoner	19
Sykdomsbekjempelse i utlandet (HIV, tuberkulose, malaria, HVP-vaksinasjon etc.)	1 000
Internasjonal markedsføring av Norge	300
Internasjonal markedsføring av Norge som vinterdestinasjon	200

Sum

7 099

FREMSKRITTPARTIETS FINANSPOLITIKK

Våren 2001 ble den såkalte handlingsregelen for bruk av oljepenger vedtatt av Stortinget. Stortingsflertallet la vekt på at retningslinjer for bruk av oljeinntekter skulle være forholdsvis enkle og fungere som en rettesnor i det løpende budsjettarbeidet.

Disse medlemmer har hele tiden har vært imot handlingsregelen, og mener at forslagene til statsbudsjett de siste årene er en erkjennelse av at regelen kan avvikles. Helt siden den ble innført våren 2001 har handlingsregelen vært trikket med en rekke ganger, avhengig av Regjeringens behov for å løse ulike budsjettutfordringer.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2007 mener den nå følger handlingsregelen. Regjeringen foreslår å bruke 800 mill. kroner mer enn regelen tilsier, pluss en rundhåndet omgang med tilsagnsfullmakter, som øker den reelle bruken ytterligere. Disse medlemmer mener Regjeringen med sitt fremlegg er mer opptatt av at man skal klare å følge denne regelen, fremfor å se på hva som er fornuftig bruk av oljepenger i økonomien.

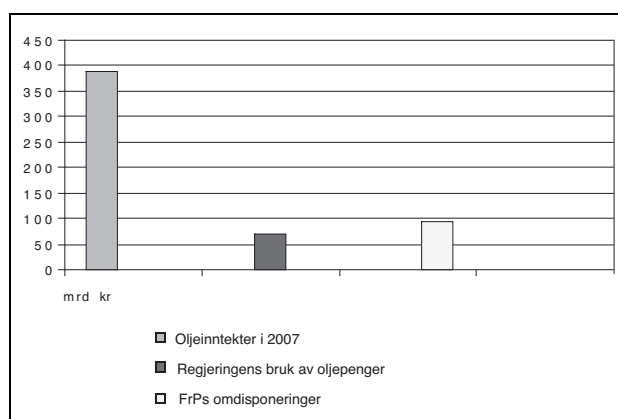
Hovedproblemet med handlingsregelen er at den sterkt begrenser det finanspolitiske handlingsrommet. En av handlingsregelens viktigste svakheter er at den ikke forholder seg til hvor, når eller hvordan oljeinntektene brukes, og at den ikke skiller mellom oljepenger brukt til skatte- og avgiftslettelser, offentlige realinvesteringer eller offentlig forbruk.

Svært mye av den økonomiske debatten i Norge dreier seg om hvordan vi som nasjon skal forholde oss til oljeinntektene. Disse medlemmer vil påpeke at oljeinntektene i bunn og grunn er inntekter på lik linje med alle andre inntekter fra norsk produksjon. Det særegne med oljeinntektene er den høye avkastningen, relativt til ressursinnsatsen i form av arbeidskraft og

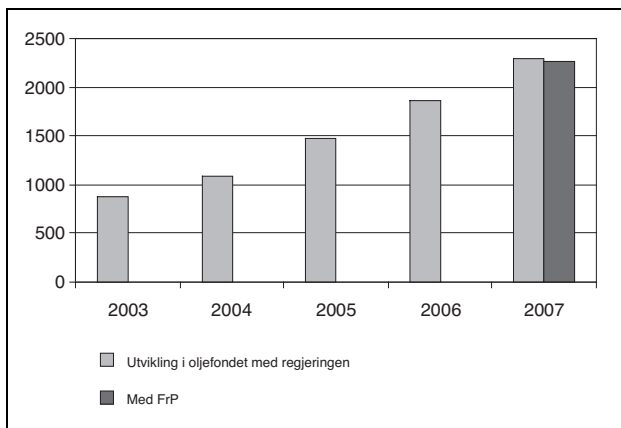
investert kapital. I tillegg tilfaller det aller meste av oljeinntektene staten direkte som grunneier og skatteopprekker og gjennom statlig eierskap i oljeselskaper.

Oljefondet ventes å være på 1 756 mrd. kroner ved utgangen av 2006. Netto avsetning i Statens pensjonsfond - Utland, der overføringene til statsbudsjettet er trukket fra, anslås til om lag 311 mrd. kroner for 2007. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond, der også renter og utbytte på kapitalen i fondet er medregnet, anslås til vel 390 mrd. kroner. Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond - Utland ved utgangen av 2007 anslås til 2 288 mrd. kroner.

Figuren viser forskjellen på forventede oljeinntekter, Regjeringens bruk av oljepenger og Fremskrittspartiets om-disponering av oljepenger i 2007. Inkludert utenlandsbudsjettet på 7 mrd. kroner foreslår Fremskrittspartiet å anvende 23 mrd. kroner mer enn Regjeringen.

Hva er så utslaget for Statens pensjonsfond? Følgende figur illustrerer dette. Den mørkeste stolpen er størrelsen på fondet med Fremskrittspartiets alternative budsjett. Forskjellen er knapt merkbar.

Disse medlemmer mener at en ansvarlig og langsiktig forvaltning av oljeformuen må fokusere på å maksimere økonomisk vekst, og at oljeinntektene i større grad dermed kan konverteres til real- og humankapital fremfor finanskapital. Det hjelper svært lite for kommende generasjoner at de arver vår oljeformue i form av et oljefond, hvis de samtidig avspises med mye mindre real- og humankapital. Infrastruktur i form av bredbånd eller veier er eksempler på slik fremtidsrettet investering.

Ved bruk av oljeinntekter er det derfor viktig å skille mellom forbruk og investering.

Disse medlemmer vil redusere det statlige forbruket. Disse medlemmer vil også senke skatter og avgifter og øke offentlige realinvesteringer.

ET MER RETTFERDIG SKATTE- OG AVGIFTSSYSTEM

Disse medlemmer ønsker å få til et lavere og langt enklere skatte- og avgiftssystem enn vi har i dag.

Disse medlemmer mener at en reduksjon og forenkling av skatte- og avgiftssystemet bedre vil legge til rette for økt verdiskapning og trygge arbeidsplasser i Norge, noe som igjen vil være det beste grunnlaget for å sikre en god velferd. Disse medlemmer viser også til at Norge både har et svært høyt skattenivå og et svært høyt avgiftsnivå. Dette gjør at den totale skatte- og avgiftsbelastning i Norge er blant de høyeste i verden.

Disse medlemmer vil påpeke at skattetrykket ikke kan beregnes ved ensidig å fokusere på skatt på lønn. Avgifter tar også en stor del av den enkeltes opp-tjente inntekt. Den reelle skatten er den skatt og avgift man må betale når man skal kjøpe forskjellige varer som for eksempel bensin og strøm.

Disse medlemmer viser videre til at Skattebeta-lerforeningen i Norge har regnet ut at en gjennomsnitt-lik skattyter, for inneværende år, må jobbe til 22. juli for å få nok til å betale årets skatter og avgifter. Dette betyr at en skattyter i Norge i snitt arbeider mer for sta-ten enn for seg selv og sin familie. Disse medlem-mer mener at et slikt høyt skatte- og avgiftstrykk som vi har i Norge i dag er helt uakseptabelt. Disse med-lemmer mener det må være et minimum at en gjen-nomsnittlig skattyter må få lov til å beholde mer enn halvparten av det han selv tjener, og vi vil fremover arbeide for en slik skatte- og avgiftsutvikling.

DEN ØKONOMISKE VIRKNINGEN FOR EN FAMILIE

Den økonomiske fordelene av Fremskrittspartiets skatte- og avgifts- og familiepolitikk for en barnefami-lie kan illustreres som vist i eksempelet nedenfor:

	Mor tjener 300.000 kr, far tjener 200.000 kr	Mor tjener 500.000 kr, far tjener 300.000 kr
Familie på to voksne og to barn		
<i>Skattelettelse med FrP</i>		
Mor	4 340	7 580
Far	4 340	4 340
<i>Bilbruk (kjører 13.000 km i året, bruker 1 ltr/mil):</i>		
Spart på bensin	1 625	1 625
Spart på årsavgift	300	300
<i>Spart på strøm</i>		
Årsforbruk 20.000 kwh/pris 50 øre	2 046	2 046
Halv mva	1 250	1 250
<i>Spart på mat (hvh 2500 kr/3000 kr i mat per mnd)</i>		
FrP øker ikke matmomsen til 14pst.	300	360
Pris- og kostnadsjustering av barnetrygd	402	402
Ikke økning av makspris	160	160
SUM	14 763	18 063
I snitt per voksen person	7 382	9 032

ET SKIKKELIG LØFT FOR SAMFERDSEL

Det er ingen grunn til at Norge skal slite med virkningene av dårligere standard på samferdsel enn våre naboland og resten av Europa. Tvert i mot tilsier vårt lands beliggenhet, våre lange transportstrekninger og vår spredte bosetting at vi sørger for effektiv kommunikasjon og reduserte avstandsulemper for næringsliv og befolkning.

Disse medlemmer fokuserer på en varig storsatsing på veiutbygging, stans i bruken av bompenger, og etablering av varig og forutsigbar finansiering av utbyggingsprosjektene innenfor samferdselsnett ved å etablere øremerket avkastning fra den finansielle plasseringen av oljeformuen i utlandet til realinvesteringer. Disse medlemmer foreslår også en sterk økning i midlene til transportsikkerhet innenfor alle sektorer, samt et løft for å ta igjen noe av vedlikeholds-ettersepet på veinettet - også det kommunale og fylkeskommunale veinettet.

NØDVENDIG SATSNING PÅ HELSE

Disse medlemmer ser med bekymring på den økonomiske utviklingen innen sykehussektoren. Det kommer stadige rapporter om nedleggelse av avdelinger, økende gjeld, økte ventetider og et høyt antall korridorpasienter, i all hovedsak begrunnet ut fra den økonomiske situasjonen i de regionale helseforetakene. Regjeringen har redusert den innsatsbaserte finansieringen (ISF) fra 60 pst. til 40 pst., samt aktivt gått inn for å redusere private tilbyreres supplement innenfor spesialisthelsetjenesten. Disse medlemmer mener dette er steg i feil retning, og at det til syvende og sist er pasientene som blir skadelidende.

Disse medlemmer mener det er nødvendig å slette deler av sykehusenes opparbeidede gjeld til staten, slik at sykehusenes likviditet blir bedret. Videre mener disse medlemmer det er nødvendig å tilføre friske økonomiske midler for å sikre at pasientbehandlingen minimum holdes på 2006-nivå. Videre er det etter disse medlemmers syn særs viktig å tilrettelegge for langsiktige avtaler med private tilbydere, både innenfor rehabilitering og somatikk. Det overordnede mål for disse medlemmer er at pasientenes helse og frihet skal settes i fokus, slik at de ikke blir skadelidende som en følge av den økonomiske situasjonen.

TRYGGERE ENERGIFORSYNING

Behovet for økt tilgang til kraft er av vesentlig betydning for å unngå store prisvariasjoner og fare for strømsrasjonering i fremtiden, både for industrien og de private husholdninger. Disse medlemmer mener at Norge spesielt bør være interessert i å bli mindre avhengig av meteorologiske forhold, enten gjennom ny kraftproduksjon som supplerer vannkraften, eller ved å erstatte strøm med andre energikilder. Økt bruk av gass dekker begge disse forhold. Gasskraft blir over hele verden sett på som en miljøvennlig og effektiv energikilde, og Norge bør se det enorme potensialet som gassen representerer. En mer offensiv energipolitikk er

nødvendig, både for å sikre eksisterende arbeidsplasser og for å skape nye.

SATSNING PÅ KOMMUNENE

Disse medlemmer foreslår i sitt alternative budsjett forslag om øremerking av deler av rammetilskuddet til kommunene, og øker samtidig budsjetttrimmen. Disse medlemmer ønsker å innføre statlig differensiert stykkprisfinansiering av grunnleggende velferdstjenester for å sikre alle et godt tilbud uavhengig av bosted og den lokale kommuneøkonomien. På andre områder bør kommunene få full frihet til å løse oppgavene, samtidig som de blir gitt mulighet til å påvirke sine egne inntekter gjennom tilrettelegging for næringsliv og lokal beskatningsrett.

Disse medlemmer har ikke flertall for sin politikk på Stortinget, og må derfor ta utgangspunkt i et finansieringssystem som disse medlemmer er uenige i, og som verken sikrer likeverdige tilbud, tilstrekkelig omfang og kvalitet på tjenestene eller nødvendig økonomisk forutsigbarhet. Øremerking er eneste garanti, innenfor dagens finansieringsmodell, for at bedre økonomiske rammer fører til styrket eldreomsorg og grunnopplæring i grunnskole og videregående skole. Det er imidlertid viktig å understreke at øremerking i seg selv ikke er noen optimal løsning, men et skritt i riktig retning når det gjelder å innføre differensiert stykkpris av grunnleggende velferdstjenester.

PRIORITERING AV JUSTISSEKTOREN

For disse medlemmer er hensynet til kriminalitetens ofre en bærebjelke i justispolitikken.

Det er i dag ingen helhetlig oppfølging av dem som har blitt utsatt for kriminalitet. De blir ofte overlatt til seg selv uten videre veiledning eller hjelp. Mange sliter med ettervirkninger og psykiske belastninger. I slike situasjoner er de prisgitt å søke hjelp i det ordinære helse- og omsorgsapparatet. Her er oppfølgingen varierende og de enkelte institusjoners evne til å ha en helhetlig tilnærming mangelfull. Dette i en situasjon hvor man ofte ikke har overskudd til å kjempe for det man har krav på. Mange er derfor også prisgitt hjelp fra venner og familie.

Disse medlemmer mener det vil bli vanskelig å ha en effektiv kriminalitetsbekjempelse med de stramme rammene politiet har i dag. Men viktigere er det å peke på den passivitet denne og tidligere regjeringer generelt har vist i forhold til kampen mot kriminalitet. Disse medlemmer mener at det Regjeringen legger frem mangler visjoner og mål innen kriminalpolitikken. En konsekvens er at det antall stillinger som burde vært besatt mht. befolkning og kriminalitet holdes vakante. Disse medlemmer bemerker at Norge har den laveste politidekningen i Norden og at det i nær fremtid trenger minst 1 600 nye stillinger for å komme på svensk nivå, og 600 for å komme opp på dansk nivå.

En slik underbudsjettering som ligger i Regjeringens forslag gjør en målrettet og god kriminalitetsbekjempelse vanskelig. Disse medlemmer mener derfor

det fortsatt er behov for en konkret opptrappingsplan for politiet sett i et fire til femårsperspektiv slik disse medlemmer tidligere har foreslått.

UTDANNING OG FORSKNING - SATSNING FOR FREMTIDEN

Disse medlemmer mener Norge bør ha som mål at landets utdanningssystem skal ligge i verdenstoppen når det gjelder kvalitet og læringsresultater og gjen-speiler at fremtidige arbeidsplasser i stor grad vil være kunnskapsintensive. Disse medlemmer peker på at Norge er blant de land i verden som bruker mest penger til utdanningssektoren, men at resultatet ikke like tydelig plasserer oss blant verdens ledende nasjoner. Disse medlemmer viser også til at kunnskaps- og kapitalintensive næringer vil være nøkkelen til å videreføre Norges velstand etter oljealderen. Disse medlemmer mener det er nødvendig med både struktur- og systemendringer for å heve nivået på læringsresultatene innenfor utdanningssystemet, samt øke innsatsen innenfor forskningen.

Disse medlemmer viser til den utstrakte politiske enighet om å øke forskningsinnsatsen i Norge til 3 pst. av BNP. Disse medlemmer vil understreke betydningen forskningen vil ha, når det gjelder å videreføre det velferdssamfunnet som har vokst frem. Disse medlemmer vil ha en satsing innenfor forskningssektoren som i større grad tar hensyn til kvalitetsmessige kriterier for tildeling av forskningsmidler.

Disse medlemmer foreslo å øke grunnkapitalen i Fondet for forskning og utvikling med 25 mrd. kroner i budsjettet for 2006. Det ville gitt ca. 900 mill. kroner mer til forskning i 2007 enn det Regjeringens opplegg gir. Det er nødvendig å øke grunnkapitalen i fondet slik at forskningsinnsatsen kan økes raskere og disse medlemmer foreslår derfor å øke fondet med 25 mrd. kroner mer enn Regjeringen. Det vil i 2008 gi en økt forskningsbevilgning på ca. 900 mill. kroner mer enn Regjeringens opplegg.

EN NY OG OFFENSIV NÆRINGSPOLITIKK FOR NORGE

Det er behov for langsiktige, stabile og internasjonalt konkurransedyktige rammebetingelser for næringslivet. En reduksjon i landbrukssubsidiene og annen næringsstøtte vil legge forholdene bedre til rette for privat lønnsom næringsdrift.

Privat næringsdrift er hemmet av en rekke lover og reguleringer som legger en sterk demper på nyskaping, omstillinger og effektiv drift. Disse medlemmer vil rydde opp i denne lov- og forskriftsjungelen og gjøre hverdagen enklere for bedrifter og entreprenører. Ikke minst de små og mellomstore bedriftene vil nyte godt av et enklere og mer forutsigbart rammeverk for næringslivet.

Vi har alt for mange eksempler på myndighetsskapt hindre som effektivt hindrer lokalt næringsliv fra nye tableringer, utvidelser og videre drift. Særlig fremstår norsk miljøpolitikk i dag som en av de mest næringsfiendtlige i verden. Enten det gjelder tradisjonell norsk industri, fiskerivirksomhet, turisme eller olje/gass er

særnorske miljøbestemmelser en vesentlig årsak til at mange bedrifter ikke tør gjøre nye investeringer, eller vurderer utflagging til land hvor rammebetingelsene er bedre, eller på linje med andre konkurrentland.

Selv om Norge er en del av et internasjonalt kapitalmarked, betyr ikke det at kapital er tilgjengelig for entreprenører og små bedrifter. Det er reelle transaksjonskostnader knyttet til å koble kapital og produktiv virksomhet. Disse medlemmer er derfor opptatt av at det legges til rette for økt privat sparing og kapitaldannelse, noe som vil kreve en omlegging av finanspolitikken. Videre må den statlige kapitalen som er oppspart i norske fond gjøres tilgjengelig for norske entreprenører og små bedrifter, men med tilstrekkelige avkastningskrav. Disse medlemmer vil ikke ved formidling av skattebetalernes penger bidra til subsidiering av privat næringsvirksomhet.

I likhet med kapitalmarkedet spiller også arbeidsmarkedet en sentral rolle i markedsøkonomien. Det norske arbeidsmarkedet kjennetegnes ved at det i stor grad er organisert etter et korporativt mønster. Spesielt har LO og NHO en dominerende innflytelse på lønnsdannelsen. Dette er uheldig i den grad det medfører at sysselsettingen blir lavere enn den kunne ha vært, og at arbeidskraft ikke blir kanalisert inn i de mest lønnsomme arbeidsplassene. Disse medlemmer vil arbeide for å redusere sentraliseringen i lønnsdannelsen og for å redusere makten til LO og NHO. Fagforbundet fungerer på mange måter som en bremsekloss i forhold til nødvendig rasjonalisering i kommunal sektor.

ENDRING AV SYKELØNNSORDNINGEN OG OPPFØLGING AV IA-AVTALEN

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett hadde lagt opp til endrede regler for sykelønn. Arbeidsgiverne skulle belastes med å betale mer i sykelønnsperioden. Dette ville rammet arbeidsgiverne hardt. I tillegg ville dette mest sannsynlig medført at arbeidstakere i grupper av befolkningen med høyere sykefravær ville blitt skjøvet ut av arbeidslivet.

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen hadde inngått en avtale om ytterligere videreføring av avtalen om et Inkluderende Arbeidsliv (IA-avtalen). Disse medlemmer mener derfor at Regjeringens fremgangsmåte i denne saken har vært særdeles uheldig. Disse medlemmer mener man skal respektere inngåtte avtaler, og har hele tiden ment at IA-avtalen skulle vært videreført i avtaleperioden, med mindre partene i fellesskap ønsket endringer.

Regjeringen valgte å nedsette et partssammensatt utvalg, ledet av statsministeren, som nå har fremmet alternative forslag for å få utgiftene til sykelønn ned. Disse medlemmer aksepterer den reviderte IA-avtalen, ettersom partene i IA-arbeidet har sluttet seg til den nye avtalen.

Disse medlemmer vil allikevel påpeke at det er viktig at man nå tar på alvor inkluderingen av eldre arbeidstakere i arbeidslivet. Når den lavere satsen for arbeidsgiveravgiften for seniorer fjernes, og skal

erstattes av andre tiltak forventer vi at Regjeringen tar dette på alvor og at man gjennom den nye IA-avtalen kan påvise at de nye tiltakene gir den ønskede effekten. Det må også settes av nødvendige ressurser til denne oppfølgingen, i samarbeid med partene, og organisasjoner og institusjoner som arbeider med disse utfordringene.

Disse medlemmer hilser velkommen forslaget i den nye IA-avtalen om kjøp av helsetjenester og rehabilitering for arbeidstakere som har behov for dette. Dette vil sikre at flere arbeidstakere raskere kan komme ut i arbeidslivet igjen etter endt sykdomsperiode. Disse medlemmer har påpekt dette som et tiltak i mange år, og er glad for at Regjeringen også har innsett at dette er fornuftig.

EFFEKTIVISERING AV OFFENTLIG SEKTOR

Disse medlemmer mener at det er et betydelig effektiviseringspotensial i offentlig sektor. Dette ble blant annet påvist av Victor Norman-utvalget som la frem sine konklusjoner tidlig på 1990-tallet. Utvalget anslo det samlede effektiviseringspotensialet til ca. 130 mrd. kroner årlig i datidens kroneverdi. Nyere studier har vist det samme, senest omtalt i Perspektivmeldingen.

Etter disse medlemmers vurdering er det særlig grunn til å sette søkelyset på effektiviteten i offentlig sektor. Den har over tid hatt en sterk ekspansjon og legger beslag på en stadig større del av BNP. Det har ført til et uakseptabelt skatte- og avgiftstrykk, samtidig som det i mange tilfeller ikke er god nok kvalitet på de tjenester offentlig sektor produserer. Hittil har løsningen vært å putte mer penger inn i sektoren, uten å samtidig se på organiseringen og effektiviteten. Dette har opprettholdt ineffektive strukturer og resultert i dyre løsninger.

Myndighetene har et stort ansvar for å forvalte folks skattepenger fornuftig og effektivt. Det betyr etter disse medlemmers mening at ressursene først og fremst må settes inn i tjenesteytende virksomhet, fremfor administrasjon og byråkrati. Dessverre synes utviklingen å gå i motsatt retning.

Likevel er det minst tre ulike effektiviseringsmuligheter i offentlig sektor:

- kostnadseffektivisering; frembringe offentlige tjenester billigere enn i dag
- resultateffektivisering; oppnå overordnede politiske mål billigere ved å fordele innsatsen på ulike områder på annen måte enn i dag
- kost/nytte forbedringer; omprioritere fra områder hvor den siste kronen i innsatsen kaster lite av seg til områder hvor ekstra innsats kaster mye av seg

Markedsøkonomien har etter disse medlemmers vurdering vist oss at konkurranse er et effektivt virkemiddel for å oppnå større effektivisering og vel så godt vare- og tjenestetilbud til rimelige priser. Derfor bør også offentlige tjenester konkurransestimuleres. Det er ingen grunn til at oppgaver som det offentlige har ansvaret for må utføres i offentlig regi. Det offent-

lige bør konsentrere seg om finansiering av tjenestene og derved overlate til private å produsere dem.

Disse medlemmer vil bruke virkemidler som konkurransestimulering og anbudsrunder for å øke effektiviteten i statlig og kommunal forvaltning. Der som private bedrifter og offentlige etater skal konkurrere om oppdrag, forutsetter dette at konkurransen er reell. For å legge til rette for dette må det offentlige få en reell prising av sin tjenesteproduksjon. I dag er det ofte slik at ikke alle kostnader er med i kalkylen når offentlige tjenester skal prises.

Disse medlemmer fremmer en rekke forslag i forbindelse med budsjettbehandlingen. Noen er av en slik karakter at de ikke kan iverksettes med en gang, men vil gi en effektivitetsgevinst for samfunnet over tid. At det fattes vedtak om en intensjon fra Stortingets side er likevel viktig.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil investere i fremtiden og gi muligheter for alle. En fremtidsrettet næringspolitikk og en ansvarlig økonomisk politikk under regjeringen Bondevik II har lagt grunnlag for at vi nå opplever historisk gode tider i Norge. Vi har nå en unik mulighet til å bygge videre på et samfunn som skaper muligheter for alle - og vi har en forpliktelse til å investere slik at de gode tidene vedvarer. Dette er de viktigste prioriteringene i Høyres alternative budsjett.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen har valgt annerledes. I budsjettet for 2007 kuttet det i kunnskap, og forskning nedprioriteres. Det bevilges for lite til veibygging, og skattene økes for vanlige lønns-mottakere. Kutt i fremtidens velferd gir tapte muligheter for Norge.

Disse medlemmer mener at Regjeringens allergi mot private alternativer gjør at folk får dårligere tilbud og mindre valgfrihet. Dette gjelder innenfor helsesektoren, eldreomsorgen, skolen, samferdselssektoren og i forhold til pensjonssparing.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett som har følgende prioriteringer:

- Et ansvarlig budsjett - som øker vekstevnen i økonomien
 - Mindre bruk av penger fra pensjonsfondet enn Regjeringen
 - Økt premiering av sparing
 - Bedre tilgang til arbeidskraft
- Økte investeringer i morgendagens velferd
 - Økte investeringer i kunnskap og forskning
 - Økte investeringer i veibygging
- Muligheter for alle
 - En målrettet politikk som gir mennesker en ny sjanse i skolen og på arbeidsmarkedet
 - Økt satsing på pasientbehandling og rehabilitering

Disse medlemmer viser til at den nordiske samfunnsmodellen, hvor det offentlige finansierer de viktigste velferdstjenester innen blant annet skole, helse og eldreomsorg, har bred tilslutning i Norge. Vi nyter godt av et fleksibelt arbeids- og næringsliv med gode

samarbeidsforhold og et velutviklet sikkerhetsnett. Disse medlemmer mener dette er kvaliteter og fortrinn ved det norske samfunnet som det er viktig å beholde og videreutvikle. Globalisering, teknologiutvikling og økt flytting av bedrifter og personer vil utfordre oss fremover. I arbeidslivet vil nye grupper fra utlandet tilby sine tjenester billigere og stadig oftere med ambisjon om også å være bedre på kunnskap og kvalitet. Automatisering av produksjonen i bedriftene vil kreve andre kvalifikasjoner enn før.

Næringslivet er i stadig endring og på leting etter nye, lønnsomme investeringer. Disse medlemmer viser til at Høyres fremtidsrettede næringspolitikk og vekstskapende skattepolitikk skal stimulere bedrifter og gründere til å satse i Norge. I tillegg vil disse medlemmer investere mer i kunnskap og forskning og utbygging av veier, for å trygge morgendagens velferd.

Globaliseringen og bruk av ny teknologi vil også gi oss muligheter til å styrke norske arbeidsplasser og eksport. Økonomisk vekst og nye internasjonale handelsavtaler reduserer fattigdommen i verden, og har bidratt til å gi millioner av mennesker nye muligheter. I globaliseringens tid er det viktigere enn før at bedriftene, den enkelte og samfunnet har gode og stabile vilkår for utvikling.

Samtidig må det være lov å lykkes. Ikke alle drømmer om en jobb i finansnæringen eller et departement. Mange vil skape noe selv - de vil starte egen bedrift - et slikt mangfold av drømmer og ambisjoner er viktig for landet og næringslivet. Uten gode ideer og pågangsmot får vi mindre dynamiske bedrifter og færre nye arbeidsplasser.

Disse medlemmer mener at fornyelse og tilpassning til verden utenfor er en forutsetning for at den nordiske samfunnsmodellen kan bestå.

Regjeringens motstand mot private løsninger innen velferd og skole vil svekke våre muligheter til å gi et godt tilbud til alle. Disse medlemmer vil åpne for private løsninger og for at frivillige organisasjoner kan supplere de offentlige tilbudene. Disse medlemmer vil ha mer mangfold og valgfrihet.

Disse medlemmer mener at forskjellene i samfunnet i økende grad knytter seg til gapet mellom de som har utdanning og arbeid, og de som blir hengende etter i skolen eller faller utenfor arbeidsmarkedet. Disse medlemmer viser til at Høyre vil skape muligheter for alle, og derfor fremmer en rekke forslag som er målrettet mot de som trenger en ny sjanse, enten det er i skolen eller i arbeidsmarkedet.

ET MER ANSVARLIG BUDSJETT SOM ØKER VEKSTEVNEN I ØKONOMIEN

Disse medlemmer viser til at Norge går så det suser. Grunnlaget ble lagt i forrige periode ved at regjeringen Bondevik II førte en næringsvennlig og ansvarlig politikk med bl.a. satsing på forskning og vekstfremmende skattelettelser. Det er positivt at arbeidsledigheten fortsetter å gå nedover og at lønnsomheten i næringslivet er god. Utfordringen fremover er økende mangel på arbeidskraft i store deler av

Bedrifts-Norge og deler av offentlig sektor. Norges Bank spår nå en arbeidsledighet ned i 2 pst. og en lønnsvekst på 5 pst. i 2007. Det betyr at "kampen" om arbeidskraften øker og at lønnsveksten vil tilta med økt press på kronen og renten som resultat. Da taper bedriftene konkurranseevne i forhold til andre land og lønnskostnadene i offentlig virksomhet "spiser" av velferdstilbudet. Det hjelper lite å satse milliarder på helse hvis det ikke finnes nok mennesker til å gjøre jobben.

MER FORSIKTIG BRUK AV PENGER FRA PENSJONSFONDET ENN REGJERINGEN

Disse medlemmer viser til at det følger av handlingsregelen at Regjeringen i dårlige tider kan bruke noe mer penger fra pensjonsfondet for å stabilisere økonomien, mens den i gode tider bør bruke noe mindre. Den rødgrønne regjeringen har i 2007 et større handlingsrom enn noen regjering tidligere. Den velger likevel å bruke 800 mill. kroner mer enn det handlingsregelen gir rom for. Norge er trolig nær toppen av en høykonjunktur, med økende mangel på arbeidskraft og fare for høyere lønnsvekst og raskere renteøkninger. Det tilsier en noe mer forsiktig bruk av penger fra pensjonsfondet. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett derfor velger å redusere bruken av penger fra pensjonsfondet med 1 300 mill. kroner i forhold til Regjeringen, som betyr 500 mill. kroner mindre enn det som følger av handlingsregelen. Sammen med en politikk som øker tilgangen på arbeidskraft og øker incentivet til å spare, bidrar det til mindre press på renten og kronen enn Regjeringens budsjettopplegg.

ØKT PREMIERING AV SPARING

Disse medlemmer vil stimulere til økt privat sparing for å dempe det private forbruket, og dermed presset på renten. Regjeringen går motsatt vei og fjerner all premiering av sparing til egen pensjon. Det er et kraftig angrep på småsparere og alle som tar ansvar for eget liv ved å spare til alderdommen. Det er også et galt signal i en tid hvor det private forbruket er økende og boligmarkedet stiger kraftig. Da bør man stimulere til sparing, og ikke slippe mange titalls milliarder kroner i sparekapital ut i boligmarkedet.

Disse medlemmer vil gjeninnføre skattestimulansen av IPA (individuelle pensjonsavtaler) og livrente. Rundt 830 000 personer, hvorav svært mange med helt vanlig inntekt og formue, rammes av Regjeringens foreslåtte kutt i pensjonsordningene. I tillegg er kuttene i IPA og ordningen med individuelle og kollektive livrenteavtaler et klart brudd med det brede i pensjonsforliket i Stortinget i mai 2005. Disse medlemmer opprettholder de skattefaviserte pensjonsordningene, noe som gir en skattelettelse på 540 mill. kroner.

Disse medlemmer foreslår en betydelig økning av BSU-ordningen (boligsparing for ungdom) for å stimulere spareviljen blant unge, og legge bedre til rette for deres adgang til boligmarkedet. Det årlige sparebeløpet økes til kr 20 000 og det maksimale sparebeløp doubles, fra kr 100 000 til kr 200 000.

Disse medlemmer foreslår å øke bunnfradraget i formueskatten til kr 250 000. Formueskatten virker som en ekstra skatt på sparing. Økt bunnfradrag vil gjøre det lønnsomt for flere å spare. Forslaget vil innebære at 1,1 millioner personer får redusert formueskatt sammenliknet med Regjeringens forslag. Til sammen vil 31 000 færre trygdede betale formueskatt.

Disse medlemmer går også mot Regjeringens forslag om 5 pst. økning av formuesverdsettelsen på aksjer og aksjefond, samt fjerningen av verdirabatten på fond som ikke er aksjefond. Opp mot 1,5 millioner nordmenn sparer på denne måten. Ikke minst gjennom eierskap i sine egne bedrifter. Regjeringens forslag er derfor både et anslag mot sparing, men også mot det private eierskap i særlig små og mellomstore bedrifter.

BEDRE TILGANG PÅ ARBEIDSKRAFT

Disse medlemmer viser til at både bedriftene og helse- og omsorgssektoren i 2007 vil oppleve en økende mangel på arbeidskraft. Det er et viktig prinsipp at det må lønne seg å jobbe. Det er uheldig at mange pensjonister og folk med lave inntekter nesten ikke får noe igjen for økt arbeidsinnsats. Disse medlemmer vil at langt flere skal få muligheten til å klare seg på egen inntekt. En mer inkluderende satsing på bl.a. eldre og innvandrere, kan utløse en stor reserve av arbeidskraft som bedriftene og samfunnet trenger. Aktivitet må lønne seg mer enn passivitet.

I 2006 bidrar ansatte fra andre land med nødvendig arbeidskraft i bl.a. bygge- og verftsnaeringene og innen flere servicebransjer. Uten denne ekstra tilgjengelige arbeidskraften kunne store prosjekter stå i fare for å bli forsinket og/eller langt dyrere enn planlagt. I verftsindustrien har utenlandske arbeidere sikret konkurransekraften og gjort det mulig å levere flere skip årlig enn tidligere.

Disse medlemmer vil oppheve de overgangsreglene som gjelder for arbeidstakere fra de nye EU-landene. Disse medlemmer vil også gå imot nye overgangsregler for arbeidstakere fra Bulgaria og Romania. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen oppheve overgangsreglene som gjelder for arbeidstakere fra de nye EU-landene, og ikke innføre nye overgangsregler for arbeidstakere fra Bulgaria og Romania."

Disse medlemmer mener det er behov for flere tiltak som mer målrettet vil tiltrekke spesiell kompetanse som næringslivet, men også helsesektoren, har behov for fremover. Videre må mange ulike virkemidler tas i bruk for å inkludere flere i dagens arbeidsmarked. Det er også behov for en holdningsendring hos ledere når det gjelder å ansette mennesker som har vært marginalisert på arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer foreslår å stramme inn AFP-ordningen (avtalefestet pensjon) for 62- og 63-åringene. Målet er å få flere 62- og 63-åringene til å stå lengre i arbeid, slik pensjonsreformen også legger opp til. Endringene vil ikke berøre de som allerede har gått av

med AFP. Nye AFP-pensjonister på 62 og 63 år må bl.a. betale hel trygdeavgift. I tillegg foreslår disse medlemmer å redusere Statens Pensjonskasses dekning av utgiftene til AFP for offentlig ansatte som er 62 og 63 år.

Disse medlemmer vil øke tilgangen på arbeidskraft gjennom:

- En inkluderingspolitikk som trekker marginale grupper inn i arbeidsmarkedet
- Forenkle ordninger for å sikre nødvendig arbeidsinnvandring
- Et skatteopplegg som gir alle mer igjen for å jobbe
- Et pensjonssystem som stimulerer til å jobbe mer og lenger enn i dag
- Modernisering av offentlig sektor som frigjør arbeidskraft
- Økt pasientbehandling og rehabilitering vil få sykmeldte raskere tilbake i arbeid

Disse medlemmer mener det er behov for en offensiv strategi for å øke tilgangen på arbeidskraft, og at disse medlemmer vil fremme forslag i tråd med dette:

Fra trygd til arbeid

- Utvidelse av trygdelegeordningen, omorganisering av praksis
- Tiltak på arbeidsplassen, prosjektstøtte til tiltak på arbeidsplass for å unngå uføretrygging
- Økt pasientbehandling/rehabilitering
- Færre 62- og 63-åringer på AFP
- Fjerne kutt i pensjon for pensjonister mellom 67 og 70 som arbeider
- Avvikle ventelønnsordningen for nye tilfeller
- Kjøp av operasjoner
- Bruke attføringsmidler tidligere i sykmeldingsperioden, og mulighet for bedrifter i fellesskap å benytte seg av attføringsmidler for å få arbeidstakere raskere tilbake i jobb
- Gjeninnføre fradrag for behandlingsforsikring
- Tiltak for å gi unge sosialhjelpsmottakere arbeidstrening
- Arbeidstrening - gjeninnføre øremerkede overføringer til prosjekter som "Skreddersøm" i regi av Fretex i Drammen
- Fattigdomsrettede arbeidsmarkedstiltak
- Lavterskeltilbud/arbeidstrening (grønn omsorg)
- Tiltaksplasser for yrkeshemmede, 1 000 nye plasser
- Uføretrygd som lønnskudd - hele landet
- Gå imot Regjeringens forslag om forsøk med 6-timers dag
- Pålegge legene å vurdere gradert sykemelding ved enhver sykemeldingsattest der det ikke åpenbart foreligger medisinsk grunn til 100 pst. sykemelding

Arbeidsinnvandring

- Prosjekt under NAV: Aktiv rekruttering av arbeidskraft utenfor EØS

- Tiltak for kvalifisert arbeidsinnvandring, herunder språkkurs i utlandet
- Opplæring helsefag, styrking overfor arbeidsinnvandring
- Fjerne overgangsreglene ift arbeidsinnvandring fra de nye EU-landene
- Ikke innføre overgangsregler for Romania og Bulgaria
- Naboland-visum med Russland
- Utrede midlertidig arbeidstillatelse i påvente av ferdigbehandling av søknad ved kvalifiserte bedrifter

Arbeidsstimulerende skattelettelser

- Økt øvre grense i minstefradrag med kr 720 (lønn og pensjonsinntekter)
- Redusert toppskatt trinn en og to
- Arbeidende pensjonister mellom 67 og 70 år får ikke avkortning av pensjon
- Halvert arbeidsgiveravgift for nye lærlinger

Modernisering av offentlig sektor

- Stimulans til effektivisering ved redusert vekst i statlig administrasjon
- Mer effektiv statlig bygge- og eiendomspolitik
- Konkurransen om statlige innkjøp - nøytral moms i staten
- Samordne helsetjenestene i hovedstadsområdet (Helse Øst og Helse Sør)

ØKTE INVESTERINGER I MORGENDAGENS VELFERD

Disse medlemmer viser til at det er god vekst i økonomien, og at Regjeringen har et enestående handlingsrom i budsjettet for 2007. Disse medlemmer mener at man i gode tider skal investere for fremtiden. I sitt alternative budsjett foreslår derfor Høyre å øke bevilgningene til kunnskap, forskning og nye veier. Dette vil skape vekst og et grunnlag for morgendagens velferd.

Å INVESTERE I KUNNSKAP

Disse medlemmer mener at en god skole og utdanning er det viktigste samfunnet kan gi hvert enkelt barn. Mål er et kunnskapssamfunn som satser på skole, høyere utdanning og forskning. Dette gjenspeiles tydelig i Høyres alternative budsjett.

Disse medlemmer vil gjøre det mer lønnsomt å ta høyere utdanning og lettere å starte egen bedrift. Vi trenger kompetanse i verdensklasse for å opprettholde et konkurransedyktig næringsliv, høy kvalitet på forskningen og gode velferdsordninger. Andre land i Europa har kompetanse og forskning som hovedsatsinger for å styrke konkurransekraften for fremtiden. De vestlige land opplever nå at asiatiske konkurrenter tar markedsandeler på stadig mer avanserte produkter og tjenester. Da nytter det ikke med "et hvileskjær" i satsingen på forskning og høyere utdanning som de rødgrønne unnskylder seg med i sitt forslag. Disse medlemmer vil øke forskningsfondet med 25 mrd. kroner utover

Regjeringens forslag (til sammen 35 mrd. kroner), noe som vil gi 1,1 mrd. kroner mer til forskning i 2008.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslår å øke investeringer på kunnskap og forskning med til sammen 1 079 mill. kroner:

- Økt satsing på kunnskap i skolen 514 mill. kroner og høyere utdanning
- Økt satsing på forskning 565 mill. kroner

Å INVESTERE I VEIBYGGING

Det er i gode økonomiske tider vi må investere for fremtiden. Disse medlemmer vil derfor øke bevilgningene til investeringer i infrastruktur, spesielt veier. Det vil både redusere konkurranseulempen til næringslivet og øke sikkerheten til folk som ferdes i trafikken. I sitt alternative budsjett prioriterer Høyre å ta igjen investeringsetterslepet i forhold til Nasjonal transportplan og oppfylle fylkenes handlingsprogrammer på veiinvesteringer og rassikring:

- Økt satsing på veiinvesteringer og rassikring 611 mill. kroner
- Etablere et Veifond på 20 mrd. kroner hvor avkastningen brukes til investeringer gir om lag 880 mill. kroner til investering årlig fra 2008.

MULIGHETER FOR ALLE

Disse medlemmer viser til at Høyres politikk handler om å skape muligheter for den enkelte og legge til rette for at mulighetene kan utnyttes over hele landet. Derfor satser Høyre i sitt alternative budsjett på kunnskap, en fremtidsrettet næringspolitikk, og tiltak som gir mennesker trygghet og en ny sjanse.

EN KUNNSKAPSSKOLE DER INGEN ELEV SKAL BLI HENGENDE ETTER

Skolen er vårt viktigste verktøy for å bygge unge menneskers selvtillit. Kunnskap gir alle mennesker mulighet til å mestre, noe som er viktig når vi møter arbeidslivets mange utfordringer og et arbeidsmarked i endring. Vi må være trygge på at alle behersker grunnleggende ferdigheter som å lese, skrive og regne. Derfor foreslår disse medlemmer blant annet å øke undervisningstimetallet på barnetrinnet med en ekstra uke i matematikk. Disse medlemmer vil også øke bevilgningene til leksehjelp og foreslår et eget prosjekt knyttet til sommerskole slik at flere kommuner kan tilby elever ekstra undervisning i en periode om sommeren.

ET ARBEIDSLIV DER ALLE FÅR BIDRA OG DER ALLE SOM FALLER UTENFOR FÅR EN NY SJANSE

Nesten hvert fjerde menneske i arbeidsfør alder står utenfor det ordinære arbeidsmarkedet. Mange både kan og vil bidra helt eller delt, men har ikke fått en ny sjanse. Samtidig mangler vi arbeidskraft til å utføre viktige velferdsoppgaver. Disse medlemmer fremmer derfor en rekke forslag som skal bidra til at flere får en ny sjanse på arbeidsmarkedet.

ET NYSKAPENDE NÆRINGS LIV SOM UTLØSER MULIGHETER I HELE LANDET

Disse medlemmer ønsker et fremtidsrettet og nyskapende næringsliv i Norge. En fremtidsrettet næringspolitikk skaper gode arbeidsplasser i dag og bedre arbeidsplasser i morgen. Skal vi hevde oss i den globale konkurransen må vi investere for fremtiden. Vi må satse på forskning og innovasjon, samferdsel og energi. Derfor foreslår disse medlemmer blant annet å øke bevilgningene til reiseliv, forsknings- og utviklingskontrakter og økte avskrivningssatser for maskiner. Disse medlemmer vil gå imot forslaget om å stramme inn på SkatteFUNN-ordningen og den nye NO_x-avgiften.

ET OFFENTLIG VELFERDSTILBUD SOM SIKRER HJELP NÅR VI TRENGER DET

Disse medlemmer ønsker et samfunn der alle mennesker får muligheten til å forsørge seg selv og sin familie. Samtidig vil de fleste mennesker i løpet av livet være i situasjoner hvor de har behov for offentlige tjenester. Alle har vi krav på trygghet for at vi får nødvendig hjelp fra det offentlige, når vi trenger det. Derfor foreslår disse medlemmer blant annet å øke bevilgningene til rehabilitering og pasientbehandling slik at 20 000 flere pasienter kan få behandling, og målrettede tiltak for å bekjempe fattigdom ut over Regjeringens forslag på til sammen 125 mill. kroner.

ET MANGFOLDIG SAMFUNN DER MENNESKER MØTES MED RESPEKT, ÅPENHET OG TOLERANSE

Disse medlemmer mener at gode samfunn skapes av mennesker som har frihet til å utvikle seg på egne premisser og til å forme sine egne fellesskap. Det spontane og frivillige engasjement kan skape varmere, sterkere og tryggere fellesskap enn ett pålagt system for alle. Derfor foreslår disse medlemmer blant annet å bedre vilkårene for frivillig sektor, en økning av bevilgningene til kultur og større valgfrihet for familiene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil bygge samfunnet på et solid verdifundament, slik det er nedfelt gjennom vår kristne og humanistiske kulturarv. Et humant samfunn bygger på mennesker som viser medmenneskelighet, tar ansvar for hverandre, for miljøet og for de kommende generasjoner. Mennesket skal stå i sentrum for samfunnsbygging og samfunnets institusjoner. Det enkelte menneskets ukrenkelige verdi er et grunnleggende prinsipp for den politikk som skal utøves.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2007. I dette budsjettalternativet prioriteres oppvekst og omsorg, frivillighet og kamp mot fattigdom både internasjonalt og i vårt eget land. I tillegg fremmes forslag for å styrke fremtidig verdiskaping.

Dette medlem fremmer i denne innstilling forslag om et budsjett med en tydelig omsorgsprofil. Pasientbehandlingen i sykehusene styrkes, rusmisbrukere

får et bedre behandlings- og rehabiliteringstilbud, og opptrappingsplanen for psykisk helse følges opp.

Dette medlem fremmer i denne innstilling forslag om et budsjett med en tydelig oppvekstprofil. Dette medlem mener at foreldrene er de beste til å velge omsorgsform for sine barn, og vil derfor kombinere satsing på å bygge ut barnehagetilbudet med konstantstøtte til de som velger annen omsorg. I budsjettforlaget er det også funnet rom for en sterk økning av andre familierettede ytelser som for eksempel engangstønaden ved fødsel, og selvstendige næringsdrivende får de samme rettigheter til disse ytelsene som lønnsstakere.

Dette medlem er tilfreds med at regjeringspartiene har endret Regjeringens budsjettforslag og lagt inn igjen flere av midlene til frivillig sektor som enten ble vedtatt kuttet i statsbudsjettet for 2006 eller foreslått fjernet i 2007. Dette var et positivt signal om at både regjeringspartiene og opposisjonspartiene verdsetter det omfattende arbeidet som utføres i frivillig sektor.

For Kristelig Folkeparti representerer ikke frivillighet kun et supplement til offentlig sektor. Frivillighet er et mål i seg selv. Frivillig virksomhet og virksomhet drevet av institusjoner eid av frivillige organisasjoner, er en sektor av stor samfunnsmessig betydning. Dette medlem fremmer derfor i dette budsjettet en lang rekke forslag som vil styrke frivillig sektor.

Dette medlem vil satse sterkere på utdanning og forskning enn hva Regjeringen gjør i sitt budsjettforslag, og går derfor imot "hvileskjæret" som Regjeringen har innført for høyere utdanning og forskning. Dette medlem ser også verdien i at bedriftene selv blir stimulert til forskningsinnsats, og kan derfor ikke akseptere Regjeringens forslag om å stramme inn de ordninger som regjeringen Bondevik II innførte på dette området.

Dette medlem viser til at ansvaret for miljøet og fremtidige generasjoner er en grunnverdi for Kristelig Folkeparti. Gjennom sterkere satsing på kollektivtrafikk i byene og gjennom sterkere vektlegging av grønne skatter i dette budsjettet, tas dette ansvaret på alvor.

Dette medlem viser til at forslagene om å videreføre SkatteFUNN-ordningen og å gjøre det lettere for selvstendig næringsdrivende å kombinere arbeidsliv og familieliv gjennom et bedre sosialt sikkerhetsnett, vil tjene målet om verdiskaping over hele landet. I Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett styrkes verdiskapningsprofilen ytterligere med forslaget om fjerning av arveavgiften for familiebedrifter som drives videre av neste generasjon.

Dette medlem viser til at norsk økonomi er inne i en svært sterk vekstperiode. Arbeidsledighet er rekordlav, og skatteinntektene til offentlig sektor vokser raskt. Den gjennomsnittlige reallønnsveksten har vært høy i en årrekke. Sammen med avkastningen på oljeformuen har dette gitt den sittende regjering et handlingsrom i budsjettpolitikken som knapt noen regjering har hatt tidligere, og som er unik i internasjonal sammenheng. Dette medlem vil gi honnør til Regjeringen for at handlingsrommet også er benyttet til

å fortsette opptrappingen av bistanden til verdens fattige land mot et foreløpig mål om 1 pst. av brutto nasjonalinntekt. Dette medlem gir også tilslutning til de satsingsforslag som Regjeringen har fremmet når det gjelder kommunesektorens frie inntekter og utbygging av infrastruktur i samferdselssektoren. På disse områdene fremmer dette medlem også forslag som vil styrke de nevnte satsingene ytterligere.

Kristelig Folkeparti legger fram et budsjettforslag med samme strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskudd som Regjeringen, og med et skatte- og avgiftsopplegg som innebærer en viss reduksjon av skatte- og avgiftsprovenyet i forhold til Regjeringens opplegg. Dette medlem mener at store skatte- og avgiftslettelser som ikke er saldert er det samme som å tvinge framtidige generasjoner til å foreta innstramminger i velferdsordninger som vi selv ikke er i stand til å gjennomføre. En slik politikk vil være usolidarisk i et generasjonsperspektiv.

Komiteens medlem fra Venstre bygger den økonomiske politikken på målene om arbeid til alle, en rettferdig fordeling og en bærekraftig utvikling. Dette medlem understreker imidlertid at et sterkt og konkurransedyktig næringsliv er en forutsetning for å nå disse målene. Den økonomiske politikken må derfor legge vekt på å fremme verdiskaping og produktivitet i både offentlig og privat sektor. Dette synes det som om Regjeringen helt har glemt. Det faktum at en satsing på norsk næringsliv må være en hovedpilar i den økonomiske politikken er helt borte i Regjeringens analyser av den økonomiske politikken. Dette føyer seg inn i et større bilde av en Regjering som er lite opptatt av næringslivet og som i løpet av sin virketid har fremmet en rekke direkte næringsfiendtlige forslag - spesielt overfor de små bedriftene og selvstendig næringsdrivende, så også i budsjettforslaget for 2007.

Dette medlem viser til at veksten i økonomien nå er stor, at sysselsetningsveksten er rekordhøy og at arbeidsledigheten stuper. Dette er først og fremst resultater av regjeringen Bondevik IIs bevisste økonomiske politikk. Denne politikken er den rette for å bringe landet videre, og for dette medlem er det viktig å legge vekt på gode rammevilkår for norsk næringsliv gjennom videreføring og gjennomføring av skattereformen, satsing på innovasjon og forskning, en god skole og utdanningspolitikk og en aktiv miljøpolitikk hvor næringsutvikling og miljøvennlig atferd gjensidig er avhengig av hverandre og blir et konkurransefortrinn for Norge.

Dette medlem viser til at sjelden har grunnlaget for å gjennomføre viktige og riktige endringer av norsk politikk vært bedre enn nå. Gjennom regjeringen Bondevik IIs møysommelige og langsiktige arbeid er ressursene nå på plass til å gjennomføre en ny og framtidrettet politikk dersom viljen er til stede. Det ser vi dessverre få eller ingen spor av i forslaget statsbudsjett for 2007. Den aktive næringspolitikken er helt glemt, det samme er satsing på framtiden - på skole og utdanning og forskning og på en ny giv i miljøpolitikken. I stedet velger Regjeringen å stramme skatteskruen for

folk med normale inntekter og normale boliger ytterligere, samtidig som det fases inn rekordmye oljepenger inn i den offentlige økonomien. Dette er en kombinasjon som medfører et sterkere press på rente og kronkurs enn det som er nødvendig. Det rammer norsk næringsliv, norske kommuner og ikke minst familier i etableringsfasen.

Dette medlem viser til at det er Regjeringen som har ansvar for å fastsette rammen for en ansvarlig finanspolitikk, slik at renten ikke presses unødig høyt. Av hensynet til gode offentlige velferdsordninger på lengre sikt er det også viktig at pensjonsreformen gjennomføres på en god måte og i tråd med intensjonene i pensjonsforliket våren 2005. For dette medlem innebærer det et framtidig pensjonssystem bestående av tre pilarer; folketrygden, obligatorisk tilleggspensjon og mulighet til individuell pensjonssparing med skattestimuli.

For dette medlem er det viktig å satse på en fremtidsrettet næringspolitikk, småbedrifter, miljøvennlig samferdsel, skole, utdanning og forskning og en målrettet politikk som hjelper dem som trenger det mest. Dette medlem viser i så måte til sine respektive merknader og forslag under de ulike rammeområder hvor det samlet foretas omprioriteringer for om lag 7 mrd. kroner med om lag like deler på skatte- og avgiftsopplegget og endringer av budsjettets utgifts- og inntektsside.

Dette medlem mener at det er avgjørende at store deler av den økonomiske veksten brukes på å videreutvikle det norske velferdssamfunnet. I en global verden med store muligheter, men også krevende konkurranse, er det viktig at noe av den økonomiske veksten også brukes på å styrke rammevilkårene for norsk næringsliv, slik at konkurranseevnen til norske bedrifter og arbeidsplasser sikres. Sterke og konkurransedyktige norske bedrifter og arbeidsplasser er en forutsetning for å opprettholde og styrke offentlig og privat velferd på sikt. Satsing på en god skole, FoU og innovasjon er også grunnleggende for å sikre konkurranseevnen og velferden på sikt.

Konkurranseevnen til norske arbeidsplasser og bedrifter svekkes ved en sterk krone og økt rente. Derfor er det viktig at bruken av Statens pensjonsfond - Utland følger handlingsregelen, slik at finanspolitikken ikke medvirker til press på rente-, og kronkursen.

Et særtrekk med budsjettforslaget for 2007 fra Regjeringen har vært en uavklart størrelse på 2,5 mrd. kroner knyttet til forslag om innstramming i sykelønnsordningen. Det er bra og riktig at Regjeringen nå har droppet forslaget, men det har vært eiendommelig å være vitne til at store endringer på statsbudsjettet ikke skjer gjennom forhandlinger og behandling i Stortinget, men mellom Regjeringen og partene i arbeidslivet, og de uavklarte forhold har hemmet budsjettarbeidet i Stortinget. Statsministerens forsikring om at vi med en flertallsregjering skulle få stabile politisk forhold og slutt på spill, spetakkel og omkamper har gjennom denne prosessen for alvor blitt avkreftet.

Dette medlem viser til at Venstre omprioriterer i underkant av 7 mrd. kroner i forhold til Regjeringens

forslag til statsbudsjett. Venstres alternative forslag til statsbudsjett vil gi en netto skatte- og avgiftslette på 434,8 mill. kroner, og det innebærer også at det brukes 500 mill. kroner mindre oljepenger enn det Regjeringen legger opp til. Venstres alternativ innebærer derfor et mindre press på rentenivå og kronekurs enn det Regjeringen legger opp til. Det finnes ikke noe enkelt-element i økonomien som slår mer sosialt urettferdig ut enn høy rente. Derfor er fortsatt lav rente en av hovedprioriteringene for dette medlem.

Dette medlem viser videre til at Venstres budsjettforslag gjenspeiler satsing på fire profilområder; miljø, småbedrifter, sosialt ansvar og skole. Venstres hovedsatsing og største ugiftsøkning er innenfor utdanning og forskning, med over 1,4 mrd. kroner. Regjeringens "hvileskjær" på dette feltet er uakseptabelt og svekker utviklingen for morgendagens velferd.

Hovedlinjen i Venstres skatteopplegg er mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd og mindre skatt på arbeid. Dette følges opp med en rekke endringer i regjeringens skatte- og avgiftsopplegg innenfor en ramme på netto skatte- og avgiftslette på 434,8 mill. kroner. Dette medlem foreslår bl.a. å justere innslagspunktet i toppskatten og øke minstefradraget. Det foreslås økt bunnfradrag i formueskatten, styrking av BSU-ordningen, økte avskrivingssatser for næringslivet, styrking av SkatteFUNN-ordningen, videreføring av IPA-ordningen og livrenteavtaler, samt fjerning av tollsatser for enkelte lavinntektsland i Afrika. På den annen side foreslås det en rekke økninger i avgifter som stimulerer til en mer helse- og miljøvennlig adferd i tillegg til at enkelte særgoder knyttet til spesielle grupper av arbeidstakere fjernes.

EN SKOLE FOR KUNNSKAP OG LIKE MULIGHETER

Dette medlem vil styrke den offentlige skolen, særlig gjennom å gjenreise respekt for læreren og fagkunnskapen. Alle skal ha mulighet til å utnytte sine evner og sin skaperkraft. Dette medlem vil styrke læreren og gi mer ansvar til den enkelte skole. Norge skal være en førsteklasses kunnskapsnasjon. Lærerne er bærebjelken i skolen, og dem som utdanner morgendagens innovatører og forskere. I vårt moderne samfunn er det et stadig økende behov for kontinuerlig å oppdatere seg i forhold til sitt eget fagfelt, og lærere som yrkesgruppe er intet unntak. Dette medlem vil derfor påpeke at det er nødvendig for lærere i grunn- og videregående skole å ha mulighet til systematisk både å fornye og komplettere sin fag- og yrkeskompetanse. Dette medlem mener - i likhet med en samlet KUF-komité - at det er behov for en systematisk ordning som ivaretar disse hensynene på en bedre måte enn hva som er tilfelle i dag. Derfor vil dette medlem innføre et kompetanseår for lærere i grunn- og videregående skole. Ordningen med et kompetanseår bør innledes med en begrenset prøveordning i utvalgte kommuner.

For dette medlem er det et mål at Norge skal bli en førsteklasses kunnskapsnasjon. Dette forutsetter at man sikrer gode og stabile rammebetingelser for grunnopplæring, høyere utdanning og forskning. En

gunstig økonomisk situasjon for Norge gjør at mulighetene til å investere i framtida aldri har vært større. Det gjør man ved å satse på kunnskap og nye ideer gjennom robuste bevilgninger og langsiktige, vedvarende satsinger på utdanning, forskning og næringsliv. Dette medlem foreslår derfor en samlet styrking av forsknings-, universitets- og høyskolesektoren på vel 1,1 mrd. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem vil videre øke Fondet for nyskaping og forskning med 40 mrd. kroner. Fondet vil etter dette utgjøre 100 mrd. kroner, noe som medfører at det blir 1,5 mrd. kroner mer til forskning i 2008 dersom en legger til grunn en avkastning på 3,75 pst. Dette medlem mener et solid forskningsfond er den beste garantien for stabilitet og forutsigbarhet i de offentlige forskningsbevilgningene.

ET KREATIVT OG NYSKAPENDE NORGE

Dette medlem mener at framtidens velferdssamfunn avhenger av et nyskapende næringsliv. Framtidens arbeidsplasser er enda ikke skapt, derfor må vi ha en politikk som hjelper nyskapere og gründere. Forskning, utdanning og skattesystem er viktige forutsetninger for framtidens arbeidsplasser og velferd. Samfunnet må gi rom for menneskets skapende evner i skoleverk, forskning, kultur og næringsliv. Vi må slippe fram dem som tør å satse, og de som tør å tro på en idé.

Norge må ha bedrifter som lykkes i den internasjonale konkurransen for å sikre arbeidsplasser og velferd. Gode vilkår kommer ikke av seg selv - det krever satsing. For å skape og sikre arbeidsplasser er det avgjørende med generelt gode rammevilkår for alle deler av næringslivet. Derfor ønsker dette medlem generelle lettelser i norsk bedriftsbeskatning, og vil samtidig føre en målrettet politikk for å hjelpe frem gründere og kunnskapsbasert næringsliv. Dette medlem mener mange offentlige regler, skjemaer og påbud fører til unødige rapporteringskrav og kompliserte regelverk. Småbedrifter og gründere rammes ekstra hardt av "skjemaveldet", og det må være en hovedoppgave å forenkle hverdagen til disse bedriftene gjennom å avskaffe unødvendige lover og forskrifter, samt å forenkle innrapporteringen gjennom økt bruk av internettbaserte løsninger.

Dette medlem ønsker en fremtidsrettet næringspolitikk som virker. Derfor vil Venstre sikre at selvstendig næringsdrivende gis like rettigheter til svangerskaps- og fødselspenger som andre arbeidstakere. En rekke gründere og entreprenører starter i det små med egen virksomhet. Det er derfor behov for at denne gruppen likestilles med henhold til trygderettigheter for svangerskaps- og fødselspenger.

MER TIL DEM SOM TRENGER DET MEST

Dette medlem er av den oppfatning at velferds-samfunnet måles etter hvordan vi tar vare på de svakeste. I Norge er det ikke lenger viktigst å gi mer til alle, men å hjelpe enkeltmennesker som trenger det.

Venstre har som mål å innføre en borgerlønn, en garantert minsteinntekt for alle som av ulike årsaker

ikke kommer inn i det ordinære arbeidslivet og dermed ikke kan forsørge seg selv. Samtidig skal ikke en ordning med borgerlønn føre til passivisering og hindre aktiv jobbsøking for mottakerne. Tilknyttet borgerlønn skal det være en personlig handlingsplan som bør være vidt definert. Ulike mennesker med ulike problemer krever nye og individuelle løsninger. Venstre ønsker derfor som et første steg å prioritere en prøveordning som gir langtidsmottagere av sosialhjelp en borgerlønn på 2G. Prøveprosjektet ønskes utført i 10 kommuner og med en ramme på 60 mill. kroner.

Dette medlem ønsker bedre styring av helseforetakene og en større bevilgning til pasientrettede tiltak innen helseforetakene. Stadige rapporter om høyt sykefravær innen helsesektorene tyder på at mange ansatte er utslitt av høyt press i stadige omstillingsprosesser og lever med konstante underbemanninger. Dette medlem foreslår derfor større bevilgninger til helseforetakene på til sammen 180 mill. kroner ut over Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at de som er avhengige av rusmidler først og fremst trenger behandling. Målet må ikke bare være rusfrihet, men også et verdig liv for dem som ikke klarer å bli rusfrie. Det må gis skikkelige behandlingstilbud, blant annet gjennom økt bruk av legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til ulike tiltak for rusmisbrukere med 25 mill. kroner.

Dette medlem mener det er urimelig at tannbehandling er adskilt fra annen medisinsk behandling og ønsker en offentlig refusjonsordning på lik linje med fastlegeordningen, og ønsker derfor en gradvis overgang til en offentlig refusjonsordning hvor utsatte grupper blir prioritert i første omgang.

EN MODERNE MILJØNASJON

Dette medlem har som mål at Norge skal være en moderne miljønasjon. Klimaendringer og truslene mot de livsviktige økosystemene må tas på alvor. Venstre er et moderne, løsningsorientert, teknologioptimistisk og ansvarlig miljøparti. Vi vil gi våre barn og barnebarn minst like gode muligheter til ren natur som vi har hatt.

Dette medlem vil peke på at konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren primært skyldes forbrenning av fossil energi som kull, olje og gass. Norge har store muligheter til å legge om energibruken og ta i bruk ny teknologi i energiforsyningen og industrien. Dette medlem mener at utfordringene innen energipolitikken må være å bruke energi mer effektivt og å ta i bruk klimavennlig teknologi. Som et ledd i en slik politikk synes dette medlem derfor Regjeringens forslag til bevilgning til videre arbeid med realiseringen av et CO₂-fangstanlegg på Kårstø, muliggjøring av verdikjeder for CO₂ og nødvendige avklaringer knyttet til spørsmålet om et statlig engasjement er positivt. Det haster imidlertid med å ta de nødvendige beslutninger som skal sikre at gasskraftverket på Kårstø får renseanlegg innen 2009 slik det er lovet i Soria Moria-erklæringen.

Dette medlem legger betydelig vekt på behovet for miljøvennlig og effektiv bytransport med redusert bilavhengighet og økt satsing på kollektivtrafikk. Belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene skal stimulere til bedre helse, miljø og framkommelighet i storbyområdene, ved å dempe veksten i transportbehovet og øke antall kollektivreiser på bekostning av reiser med personbil. Dette medlem er skuffet over at Regjeringen foreslår å redusere belønningsordningen i forhold til statsbudsjettet for 2006, og foreslår derfor å styrke belønningsordningen for kollektivtrafikken med 75 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

2.2 Hovedtrekk i skatte- og avgiftsopplegget

2.2.1 Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)

Regjeringens mål for skatte- og avgiftspolitikken er å sikre inntekter til fellesskapet, bidra til rettferdig fordeling og et bedre miljø, fremme sysselsettingen i hele landet og bedre økonomiens virkemåte. Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg for 2006 markerte starten på et linjeskifte i skatte- og avgiftspolitikken. Skattene og avgiftene ble skjerpet og skattereformen gjennomført med en langt bedre fordelingsprofil enn i budsjettforslaget fra regjeringen Bondevik II.

Den nye retningen i skatte- og avgiftspolitikken føres videre i forslaget til skatte- og avgiftsendringer for 2007:

- Skatte- og avgiftsnivået bringes som varslet tilbake til 2004-nivå.
- Fordelingsprofilen i skatte- og avgiftssystemet styrkes.
- Miljøvennlig forbruk oppmuntres.
- Overprisede gebyrer reduseres.

Norge har fått gjennomslag for å gjeninnføre regionalt differensiert arbeidsgiveravgift. Regjeringens forslag, som er godkjent av ESA, innebærer at nullsatsen for arbeidsgiveravgiften i Finnmark og Nord-Troms blir opprettholdt. I Tromsø og Bodø vil arbeidsgiveravgiftsatsen bli 7,9 pst. De øvrige kommunene i Troms og Nordland samt alle kommunene i sone IV i Nord-Norge får gjeninnført den generelle satsen på 5,1 pst. Kommunene i sone III og mer enn halvparten av kommunene i sone II får gjeninnført satser på hhv. 6,4 pst. og 10,6 pst. I de øvrige kommunene i sone II vil redusert arbeidsgiveravgiftssats videreføres innenfor en fribeløpsgrense.

I skatteopplegget for 2007 foreslår Regjeringen ellers:

- Fritaket for formuesskatt for individuelle livrenter og skattefavoriseringen av nye innskudd i kollektive livrenter avvikles, slik det ble varslet i Revidert nasjonalbudsjett 2006. Fradragsretten for nye premieinnbetalinger i individuell pensjonsavtale (IPA) avvikles med virkning fra 12. mai 2006.
- Det gjennomføres enkelte endringer i næringsbeskatningen, herunder økt jordbruksfradrag, slik det ble varslet i forbindelse med årets jordbruks-

oppgjør og strengere krav til økonomistyring av skattefradragssystemet for FoU, Skattefunn. Fradraget for fagforeningskontingenten økes med 450 kroner, til 2700 kroner.

- Samboere fritas for dokumentavgift ved overføring av hjemmel til felles bolig ved samlivsbrudd.

Det foreslåtte skatte- og avgiftsopplegget ivaretar de systemendringene som ble gjennomført med skattereformen 2004-2006. Reformen minsket de store forskjellene i skattesatser mellom arbeidsinntekter og kapitalinntekter og reduserte dermed problemet med skattetilpasning. Regjeringen vil følge skattereformen nøye, for å vinne kunnskap om de økonomiske, fordelingsmessige og administrative konsekvensene.

Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg er nærmere omtalt i kapittel 4 i meldingen og i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak og Ot.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte- og avgiftsopplegget 2007 - lovendringer, samt i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 og 4 (2006-2007).

2.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteen viser til de respektive merknader om skatte- og avgiftsopplegget for 2007 i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007) og i Innst. O. nr. 10 (2006-2007).

2.3 *Kommuneopplegget for 2007*

2.3.1 *Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007)*

Kommunesektoren har ansvaret for viktige velferdstjenester som skole, barnehage, pleie og omsorg og sosialhjelp, og skal levere tjenester av høy kvalitet, tilpasset innbyggernes og lokalmiljøets behov. Regjeringen anser en bærekraftig kommuneøkonomi som en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet.

Regjeringen har lagt til rette for en god utvikling i kommunesektoren. Den reelle veksten i sektorens samlede inntekter anslås nå til 11,6 mrd. kroner i 2006, tilsvarende 5,1 pst. De frie inntektene anslås å øke reelt med 7,0 mrd. kroner, tilsvarende 4,3 pst. Den anslåtte veksten i frie inntekter er den høyeste på 15 år, og i denne perioden er det bare i 1992 og ved gjennomføringen av grunnskolereformen i 1997 at veksten i samlede inntekter har vært på høyde med anslaget for inneværende år.

Regjeringens forslag til kommuneopplegg for 2007 innebærer en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på om lag 6,6 mrd. kroner. Veksten er regnet i forhold til inntektene i 2006 slik de ble anslått i Revidert nasjonalbudsjett 2006. Innenfor veksten i de samlede inntektene ligger det en betydelig økning i bevilgningene til barnehagesektoren, samt midler til opptrappingsplanen for psykiatri og første trinn i innfasingen av gratis lærebøker i videregående skole. Veksten i kommunenes frie inntekter anslås til 3,7 mrd. kroner i 2007, regnet i forhold til inntektsanslaget for 2006 i Revidert nasjonalbudsjett 2006. Sammen med inntektsveksten i 2006 legger dette godt til rette for

videreutvikling av kommunesektorens tjenestetilbud, blant annet innen pleie- og omsorgssektoren.

Kommuneøkonomien er nærmere omtalt i meldingen og i tilleggsproposisjonen.

2.3.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at kommunesektoren har ansvaret for viktige velferdstjenester som skole, barnehage, pleie og omsorg og sosialhjelp, og skal levere tjenester av høy kvalitet, tilpasset innbyggernes og lokalmiljøets behov. Regjeringen anser en bærekraftig kommuneøkonomi som en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet.

Regjeringen har lagt til rette for en god utvikling i kommunesektoren. Siden regjeringsskiftet har Regjeringen økt bevilgningene til kommunesektoren flere ganger. Flertallet viser også til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007) hvor Regjeringen foreslår at nye skatteanslag skal gi ytterligere økt handlingsrom for kommunene.

Flertallet viser til at alt i alt trekker den nye informasjonen i retning av en oppjustering av anslagene med 2,5 mrd. kroner både i 2006 og 2007. For 2006 tilfaller den økte skatteveksten på 2,5 mrd. kroner kommunesektoren. Realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2006 kan etter dette anslås til 11,6 mrd. kroner.

For 2007 foreslår Regjeringen at kommuneopplegget justeres slik at statsbudsjettet tilføres den anslåtte merkatteveksten på 2,5 mrd. kroner. Dette innebærer at anslaget for kommunesektorens skatteinntekter blir fortsatt om lag det som er lagt til grunn i det opprinnelige forslaget for 2007. Samtidig foreslås det å øke kommunesektorens frie inntekter med 1 250 mill. kroner gjennom en økning av rammetilskuddene. Etter disse justeringene anslås den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter til 6,6 mrd. kroner i 2007.

Flertallet slutter seg til Regjeringens opplegg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslår i sitt alternative budsjettforslag å øremerke av deler av rammetilskuddet til kommunene, og samtidig å øke budsjetttrammen. Fremskrittspartiet ønsker å innføre statlig differensiert stykkprisfinansiering av grunnleggende velferdstjenester for å sikre alle et godt tilbud uavhengig av bosted og den lokale kommuneøkonomien. På andre områder bør kommunene få full frihet til å løse oppgavene, samtidig som de blir gitt mulighet til å påvirke sine egne inntekter gjennom tilrettelegging for næringsliv og lokal beskatningsrett. Disse medlemmer har ikke flertall for sin politikk på Stortinget, og må derfor ta utgangspunkt i et finansieringssystem som disse medlemmer er uenige i, og som verken sikrer likeverdige tilbud, tilstrekkelig omfang og kvalitet på tjenestene, eller nødvendig økonomisk forutsigbarhet. Øremerking er

eneste garanti, innenfor dagens finansieringsmodell, for at bedre økonomiske rammer fører til styrket eldreomsorg og grunnopplæring i grunnskole og videregående skole. Det er imidlertid viktig å understreke at øremerking i seg selv ikke er noen optimal løsning, men et skritt i riktig retning når det gjelder å innføre differensiert stykkpris av grunnleggende velferdstjenester.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil gi makten tilbake til folk og lokalsamfunn. Vi har tillit til våre lokalpolitikere. De som er nærmest utfordringene har også de beste løsningene. Disse medlemmer foreslår å øke kommunesektorens frie inntekter med 3,15 mrd. kroner i 2007. Under Regjeringens og partene i arbeidslivet sitt arbeid i sykelønnsutvalget ble skatteinntektene for 2007 betydelig oppjustert. Disse medlemmer foreslår at primærkommunene skal beholde 750 mill. kroner av skatteinntektene. Disse medlemmer foreslår et høyere skattøre enn Regjeringen. Disse medlemmer vil øke bevilgninger ut over Regjeringens forslag til Ny sjanse, eldreomsorg og kunnskap. Overføringer til tiltak i regi av kommunal sektor på disse viktige områdene er i overkant av 300 mill. kroner. I tillegg skaper forslaget til disse medlemmer mindre press på rente og krone, som også kommunene tjener på. Samlet sett gir dette et økonomisk handlingsrom for kommunene på om lag det samme nivå som Regjeringen. Regjeringens nye opplegg for kommunesektoren innebærer at man trekker inn hele økningen i skattegrunnlaget for 2007, og fordeles ut igjen 1 mrd. kroner til primærkommunene i form av rammetilskudd. Disse medlemmer peker også på de konkrete tiltakene, beskrevet i Høyres alternative budsjett i pkt. 2.1.2, som vil bidra positivt på arbeidstilbudet og dermed redusere faren for høyere lønnsvekst som gir færre tjenester fra bl.a. kommunene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkepartis alternative forslag til statsbudsjett inneholder samme ramme for kommunens frie inntekter som Regjeringens forslag. Når en holder redusert kompensasjon som følge av utsatt NO_x-avgift og redusert bevilgning til drift og investering i barnehager som følge av mindrebehovet som følger av økt kontantstøtte, er samlede overføringer til kommunesektoren i overkant av 300 mill. kroner høyere i Kristelig Folkepartis opplegg enn i Regjeringens opplegg. Den viktigste forskjellen er forslaget fra Kristelig Folkeparti om å øke den statlige refusjonssatsen i ordningen for ressurskrevende brukere fra 70 til 80 pst. fra 1. august 2007.

Dette medlem viser til at kommunesektoren får en kraftig merskattevekst i 2006 i forhold til hva som var anslått i kommuneøkonomiproposisjonen våren 2006. Også kommunesektoren nyter godt av en økonomisk oppgangstid som et stykke på vei er skapt av den stabile økonomiske politikken ført i forrige stortingsperiode.

Dette medlem vil likevel gi honnør til Regjeringen for prioriteringen av kommuneøkonomi innenfor den samlede budsjettammen. Hovedutfordringen for kommunesektoren er imidlertid at Regjeringen samtidig skaper svært sterke forventninger til hva kommunesektoren skal makte innenfor disse rammene, forventninger som kommunepolitikere flest føler at de ikke makte å møte med de rammene de faktisk har. De lokale folkevalgte skal gjennomføre den lovede kraftige opptrappingen av omsorgstilbudet, den sterke forbedringen av barnevernet, kraftig økning av vedlikehold, oppfylling av svømmebassenger, økte sosialhjelpsatser, økt lærertetthet osv., med rammer som fortsatt ikke står i stil med de økende forventninger som Regjeringen selv har skapt i befolkningen. Dette medlem ser at selv med dagens sterke økonomi er det klare begrensninger for hvor mye sterkere kommuneøkonomien kan vokse uten at det går uforholdsmessig ut over andre viktige budsjettområder eller fører til voksende inflasjons- og rentepress. I den situasjonen bør Regjeringen etter dette medlems oppfatning være med på å skape realistiske forventninger til hva lokale folkevalgte, pedagogisk personale, omsorgspersonell og andre medarbeidere i kommunesektoren kan få til.

Dette medlem viser også til at Kristelig Folkeparti innenfor samlet kommuneramme omprioriterer 150 mill. kroner fra primærkommunerammen til fylkeskommunenes ramme, slik at fylkeskommunene får en inntektsvekst i 2007 som fullt ut kompenserer for elevtallveksten i videregående skole.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det er bevilget en betydelig økning til kommunene og fylkeskommunene det siste året. Utfordringen er nå først og fremst at de økte bevilgningene faktisk kommer borgerne til gode og ikke blir spist opp av lønnsoppgjør og økt kommunalt byråkrati. Dette medlem har imidlertid stor tro på at landets lokalpolitikere er i stand til å prioritere det beste for de borgerne de er valgt til å representere.

Dette medlem vil imidlertid samtidig understreke at det fortsatt er et betydelig effektiviseringspotensial innenfor kommunal sektor. 1 pst. effektivisering innenfor kommunal sektor vil frigjøre så mye som 1,2 mrd. kroner, hvilket tilsier at det fortsatt er et stort uutnyttet potensial her.

Dette medlem understreker også den økonomiske politikens generelle betydning for kommuneøkonomien. Vi ser at også kommunen nå nyter godt av den nærings- og skattepolitikk som har vært ført de siste årene, først og fremst under den forrige regjering, med stadige oppjusterte anslag av skatteinntektene. Samtidig er kommunen, på samme måte som borgerne, sårbare for renteøkninger. Det er derfor en utfordring for Regjeringen å balansere hensynet til kommuneøkonomien opp mot hensynet til generell ansvarlig økonomisk politikk. Dette hensynet synes det ikke som om Regjeringen er seg bevisst. Norsk økonomi er nå på kokepunktet, og Norges Bank har varslet en hyppigere økning av rentenivået enn det som var tilfellet under regjeringen Bondevik II. Dette medlem er på

denne bakgrunn svært skeptisk til å bruke nye inntektsanslag til utelukkende å øke offentlig sektors utgifter. Dette medlem frykter den effekt dette vil ha på rentenivå og kronekurs. Bare for kommunesektoren innebærer ett prosentpoeng renteøkning økte kostnader på anslagsvis 800 mill. kroner. Dette medlem foreslår derfor en mindre økning av kommunenes frie inntekter enn det Regjeringen legger opp til i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007) på 500 mill. kroner. Dette innebærer samtidig at dette medlem bruker en halv milliard mindre oljepenger enn det Regjeringen nå mater inn i norsk økonomi. På sikt vil en slik politikk samlet sett være bedre for norske kommuner enn den Regjeringen nå legger opp til.

2.4 Pengepolitikken

2.4.1 *Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)*

Pengepolitikkenes langsiktige oppgave er å gi økonomien et nominelt ankerfeste gjennom lav og stabil inflasjon. I samsvar med dette skal Norges Banks rentesetting rettes inn mot en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2 1/2 pst. Forskriften etablerer et fleksibelt inflasjonsmål for pengepolitikken. På kort og mellomlang sikt skal hensynet til lav og stabil inflasjon veies opp mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. I utøvelsen av pengepolitikken skal Norges Bank være framoverskuende og ta tilbørlig hensyn til usikkerheten knyttet til makroøkonomiske anslag og vurderinger. Budsjett- og pengepolitikken må virke sammen for å bidra til målet om en stabil utvikling i norsk økonomi.

Det er nå svært god vekst i norsk økonomi og arbeidsmarkedet strammes til, jf. kapittel 2. I denne situasjonen er den lave prisveksten ikke et tegn på svak økonomisk utvikling, men avspeiler sterkere konkurranse i innenlandske sektorer og prisfall på importerte konsumvarer. Siden juni 2005 er styringsrenten hevet fem ganger, med i alt 1 1/4 prosentpoeng. I et historisk perspektiv er renten likevel fremdeles lav og bidrar til å holde aktiviteten i norsk økonomi oppe. Norges Banks pengepolitiske strategi innebærer at styringsrenten gradvis - i små og ikke hyppige skritt - vil bringes tilbake mot et mer normalt nivå.

Det vises til avsnitt 3.5 i meldingen for nærmere omtale av pengepolitikken.

2.4.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader som beskriver Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, pkt. 2.1.2.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre peker på at handlingsrommet til Norges Bank ved utøvelse av pengepolitikken er negativt korrelert med ekspansiviteten i lønnsoppgjørene og i finanspolitikken. Det er Regjeringen som er ansvarlig for å fastsette rammen for en ansvarlig finanspolitikk. Høyere rente i Norge enn hos våre handelspartnere slår

normalt ut i en sterk krone, noe som svekker konkurransekraften til norske arbeidsplasser og bedrifter. Av hensyn til konkurranseutsatt sektor er det derfor viktig at ekspansiviteten i finanspolitikken er tilpasset dagens økonomiske situasjon og derved ikke bidrar til å legge press på renten og kronekursen. Disse medlemmer er bekymret for utviklingen for rente- og kronekurs og peker på et merkbart taktskifte i retorikken fra Norges Bank. Disse medlemmer viser videre til at disse medlemmers respektive partier både i sine alternative statsbudsjett for 2006 og i alternativene for 2007 legger opp til et redusert press på renten gjennom mindre oljepengebruk enn det Regjeringen gjør og gjorde.

Disse medlemmer viser for øvrig til merknader som beskriver de respektive partiers alternative statsbudsjett, pkt. 2.1.2.

2.5 Statens pensjonsfond

2.5.1 *Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)*

Statens pensjonsfond ble opprettet 1. januar 2006. Fondet skal understøtte statlig sparing for finansiering av folketrygdens pensjonsutgifter og underbygge langsiktige hensyn ved anvendelse av statens petroleumsinntekter. Pensjonsfondet består av to deler, Statens pensjonsfond - Norge (tidligere Folketrygdfondet) og Statens pensjonsfond - Utland (tidligere Statens petroleumsfond). Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet til Statens pensjonsfond - Utland, og midlene i denne delen av fondet investeres i utlandet. Hvert år overføres det et beløp fra fondet til statsbudsjettet som skal dekke det oljekorrigerte underskuddet, slik dette anslås i nysaldert budsjett.

Det har vært bred politisk enighet om investeringsstrategien til Statens pensjonsfond - Utland. Fondet skal forvaltes på en forsvarlig måte, hvor siktemålet er høy avkastning innenfor moderat risiko. Midlene vil bidra til å sikre grunnlaget for framtidige pensjoner og andre sentrale velferdsoppgaver. Dette kan best oppnås ved at fondet opptre som en finansiell investor. Eierandelene i enkeltelskaper er små, og fondet plasseres slik at det gir en avkastning på linje med bredt sammensatte aksje- og obligasjonsindekser i land med velutviklet selskaps-, børs- og verdipapirlovgivning.

Aksjeandelen i referanseporteføljen for Statens pensjonsfond - Utland har vært 40 pst. siden aksjer ble innført i fondet i 1998. Departementet har mottatt tilråninger fra Norges Bank og Finansdepartementets råd for investeringsstrategi (Strategirådet) om å øke aksjeandelen til 50 eller 60 pst. Departementet vil arbeide videre med å vurdere disse tilråningene.

Det ble i 2004 fastsatt etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond - Utland. Retningslinjene tar utgangspunkt i at fondet må forvaltes med sikte på høy avkastning slik at kommende generasjoner får glede av landets oljerikdom, samtidig som grunnleggende rettigheter for dem som berøres av selskaper som fondet er investert i, respekteres. Dette etiske grunnlaget fremmes gjennom et systematisk arbeid for god avkast-

ning innenfor moderat risiko og gjennom eierskapsutøvelse og utelukkelse av selskaper fra fondets investeringsunivers.

Det vises til en nærmere omtale av forvaltningen av Statens pensjonsfond i kapittel 5 i meldingen.

2.5.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Statens pensjonsfond ble opprettet ved lov 21. desember 2005, og er en overbygning over det som tidligere var Statens petroleumsfond og Folkestrygdofondet. Virksomheten i de to fondene er videreført innenfor den nye overbygningen. Statens pensjonsfond består av "Statens pensjonsfond - Utland" og "Statens pensjonsfond - Norge". Opprettelsen av Statens pensjonsfond var i realiteten kun en navreform, og kapitalen som er bundet opp i fondet er ikke øremerket for dagens eller fremtidens pensjoner.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet er prinsipielt tilhenger av et pensjonsfond. Forutsetningen er imidlertid at et pensjonsfond styres av et reglement som sikrer at fondets midler øremerkes dagens og fremtidens pensjoner. Disse medlemmer støtter derfor ikke dagens struktur eller uavklarte formål i Statens pensjonsfond.

2.6 Sysselsettings- og inntektspolitikken

2.6.1 *Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)*

Arbeidskraften er vår viktigste ressurs. Arbeid til alle er et overordnet mål for Regjeringens økonomiske politikk. I dagens situasjon er oppgaven først og fremst å legge til rette for fortsatt høy sysselsetting, lav ledighet og en balansert utvikling i hele landet. For å bidra til dette vil Regjeringen bygge videre på den nordiske modellen, med godt utbygd og universelle velferdsordninger, nært samarbeid med og mellom partene i arbeidslivet og en konkurransedyktig privat sektor. En hovedutfordring for den økonomiske politikken er å opprettholde og helst øke arbeidsstyrken. Høy yrkesdeltakelse, lav ledighet og redusert fattigdom forutsetter en aktiv arbeidsmarkedspolitikk som både legger til rette for at arbeidssøkere kommer i arbeid og motvirker utstøting fra arbeidslivet.

I likhet med våre nordiske naboer har Norge et arbeidsmarked som kjennetegnes ved høy yrkesdeltakelse, lav ledighet og relativt jevn inntektsfordeling. Et omfattende sikkerhetsnett og stort offentlig tjenestetilbud knyttet til barnehager, utdanning og helse legger til rette for et velfungerende arbeidsmarked og høy kvinnelig yrkesaktivitet. Samtidig er antall arbeidede timer pr. sysselsatt relativt lavt i Norge sett i internasjonal sammenheng. Sykefraværet er høyt, og avgangen fra arbeidslivet til ulike trygdeordninger har økt sterkt, særlig de siste ti årene. Det er en betydelig utfordring, men helt nødvendig, å snu denne utviklingen og å sikre arbeidslinjen. Utfordringene forsterkes av aldringen av befolkningen som også understreker behovet for en pensjonsreform som stimulerer til fortsatt arbeidsinn-

sats. Regjeringen vil fremme en egen melding om arbeidet med reform av pensjonssystemet.

Intensjonsavtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) skal stimulere flere til å stå i arbeid og hindre utstøting. Etter at avtalen i 2005 ble fornyet med varighet ut 2009 har både sykefraværet og sykefraværskostnadene økt. Som følge av den sterke økningen i sykefraværet foreslår Regjeringen å innføre et medfinansieringsansvar for arbeidsgiverne i trygdeperioden. Det er nedsatt et partssammensatt utvalg under ledelse av statsministeren for å gjennomgå Regjeringens forslag, samt forslag fra organisasjonene i arbeidslivet. Utvalget kan foreslå alternative løsninger som vil gi tilsvarende forventet nedgang i sykefraværet og i statens kostnader til sykepenge innenfor samme budsjett-ramme i folketrygden som i Regjeringens forslag. Utvalgets forslag skal foreligge innen 1. november 2006. Det vises til egen omtale under pkt. 2.6.2 nedenfor.

Regjeringen legger senere i høst fram en stortingsmelding om arbeid, velferd og inkludering med forslag til nye tiltak som skal øke arbeidsstyrken. Meldingen vil også gå gjennom ytelser ved arbeidsløshet, redusert arbeidsevne og helsemessige og sosiale problemer. Disse ytelsene må utformes slik at de styrker motivasjonen til arbeidstakere og stønadsmottakere til å søke seg mot arbeid framfor trygd, samtidig som de skal sikre et rimelig forbruksnivå dersom arbeidsinntekten faller bort.

En hovedstrategi i Regjeringens arbeidsmarkedspolitikk er å stimulere til aktiv jobbsøking og formidling til arbeid. Virkemidlene for å oppnå dette er god informasjon, rådgivning og tett oppfølging av den enkelte arbeidssøker. Selv om sysselsettingen nå er høy og ledigheten lav, er det fortsatt grupper som har problemer med å skaffe seg arbeid. Regjeringen ønsker derfor målrettede tiltak overfor grupper med de svakeste kvalifikasjonene i arbeidsmarkedet. For 2006 er det lagt opp til 12 500 plasser under ordinære arbeidsmarkedstiltak som gjennomsnitt for året, fordelt på 14 000 plasser i første halvår og 11 000 plasser i andre halvår. Det stramme arbeidsmarkedet tilsier at det må legges stor vekt på å formidle og kvalifisere arbeidsledige til områder med knapphet på arbeidskraft, og en bør i stor grad unngå innelåsing i langvarige tiltak. Samtidig vil arbeidsmarkedstiltak for arbeidssøkere som ikke kommer i jobb etter en viss søkeperiode, bli vurdert. Samlet sett foreslås det et gjennomsnittlig tiltaksnivå på 11 800 plasser under ordinære arbeidsmarkedstiltak. Dette tiltaksnivået innebærer også en styrking av arbeidet mot fattigdom og for integrering og inkludering.

Det inntektspolitiske samarbeidet er en sentral del av Regjeringens økonomiske politikk. Dette samarbeidet har bidratt til at vi i de siste 30 årene har hatt lavere arbeidsledighet enn de fleste andre OECD-landene. Den norske lønnsforhandlingsmodellen bygger på at lønnsveksten må tilpasses det konkurranseutsatt sektor over tid kan leve med.

Flere år med høy lønnsvekst har bidratt til å trekke kostnadsnivået i Norge opp. Målt i felles valuta lå lønnskostnadene i industrien i fjor om lag 22 pst. høy-

ere i Norge enn hos våre handelspartnere. Anslagene i denne meldingen innebærer at kostnadsgapet i forhold til handelspartnerne kan fortsette å øke både i år og neste år, noe som vil øke sårbarheten til mange konkurranseutsatte virksomheter. Over tid kan konkurranseutsatt sektor ikke leve med en kostnadsvekst som ligger vesentlig høyere enn i andre land. En balansert utvikling i norsk økonomi krever derfor at hensynet til konkurranseevnen må være retningsgivende for gjennomføringen av inntektsoppgjørene både i 2007 og de påfølgende årene. Regjeringen understreker at gjennomføringen av inntektsoppgjørene er partenes eget ansvar.

2.6.2 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007)*

Proposisjonen omfatter endringer i forslaget til statsbudsjett på bakgrunn av Regjeringens oppfølging av arbeidet i det partssammensatte utvalget under ledelse av statsministeren som har vurdert tiltak for å redusere sykefraværet. Videre omfatter proposisjonen endringsforslag som følger av ny gjennomgang av anslagene for utgiftene i de regelstyrte stønadsordningene i folketrygden og av anslagene for skatte- og avgiftsinntekter. Det fremmes også forslag om enkelte andre justeringer.

I kapittel 2 i proposisjonen omtales hovedelementene i forslaget, mens de enkelte endringsforslagene til statsbudsjettet for 2007 omtales i kapittel 3 i proposisjonen.

2.6.2.1 TILTAK FOR Å REDUSERE SYKEFRAVÆRET

IA-avtalen som ble undertegnet i 2001, hadde som mål at sykefraværet skulle reduseres med 20 prosent i avtaleperioden, dvs. fram til utgangen av 2005. Utviklingen de første årene gikk i gal retning, men gjennom 2004 gikk fraværet kraftig ned. Fornyelsen av avtalen i desember 2005 må ses i lys av den positive utviklingen fra sommeren 2004 og fram til og med 2. kvartal 2005 med nedgang i sykefraværet. Det var samtidig enighet mellom partene om at sykefraværet måtte reduseres ytterligere. Delmålet i den opprinnelige avtalen ble videreført, dvs. at målet fram til 2009 skulle være en reduksjon på 20 prosent i forhold til sykefraværnivået i 2. kvartal 2001. Videre var partene enige om at den enkelte arbeidsplass er den viktigste arenaen i arbeidet med å forebygge sykefravær og hindre utstøting.

Sykefraværet begynte igjen å øke mot slutten av 2005, og det anslås nå at det trygdefinansierte fraværet i 2006 vil være 6,5 prosent over nivået i 2005. Dette er svært bekymringsfullt. Økt sykefravær, og spesielt lange sykefravær, øker sannsynligheten for at flere personer ender opp med langvarige trygdeytelser. Veksten i sykefraværet viser at det ikke gjøres godt nok arbeid med å få ned sykefraværet på alle arbeidsplasser.

For å gi virksomhetene økonomiske incentiver til ytterligere innsats med forebygging og tilrettelegging foreslo Regjeringen i statsbudsjettet for 2007 å innføre et medfinansieringsansvar for arbeidsgiverne med 20 prosent etter utløpet av arbeidsgiverperioden og fram til 6 måneder av sykefraværet, og deretter 10 prosent i resten av sykepengeperioden, jf. St.prp. nr. 1 (2006-

2007). Dette skulle kompenseres delvis ved å redusere arbeidsgiverperioden fra 16 til 14 kalenderdager. Samtidig ble det foreslått å utvide både den eksisterende skjermingsordningen for personer med kroniske lidelser og folketrygdens forsikringsordning for sykepengeansvaret i bedrifter.

Regjeringen ønsker å opprettholde et godt samarbeid med partene om et mer inkluderende arbeidsliv. Partene i arbeidslivet har i brev av 8. september 2006 gitt uttrykk for at de mener at det ikke har vært en reell dialog om Regjeringens forslag til endring i sykelønnsordningen for arbeidsgiverne. På denne bakgrunn ble det nedsatt et utvalg under ledelse av statsministeren med følgende mandat:

"Regjeringen inviterer lederne for organisasjonene som er parter i IA-avtalen til deltakelse i et utvalg for gjennom reelle drøftelser jf. IA-avtalens pkt. 6, å gjennomgå regjeringens forslag til endringer i arbeidsgivers medfinansiering av utgiftene til sykepenger, og å gjennomgå organisasjonenes innspill. Utvalget kan foreslå alternative løsninger som vil gi tilsvarende forventet nedgang i sykefraværet og i statens kostnader til sykepenger innenfor samme budsjetttramme i folketrygden som i regjeringens forslag. Utvalget kan i den forbindelse også komme med forslag til konkret utforming av skjermingsordninger. Utvalget kan vurdere særtiltak overfor enkeltgrupper og/eller enkeltbransjer i arbeidslivet. Utvalgets forslag skal foreligge innen 6. november 2006."

Det ble samtidig gjort klart at dersom utvalgets anbefalinger gir grunnlag for det, vil Regjeringen legge fram en sak for Stortinget om oppfølging av utvalgets forslag.

Sykefraværsutvalgets rapport som ble lagt frem 6. november 2006, inneholder forslag om en rekke tiltak som sammen vil kunne bidra til å forebygge og redusere sykefraværet. Denne følges nå opp, jf. også Ot.prp. nr. 6 (2006-2007) Om lov om endring i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven (tilrettelegging for og oppfølging av sykmeldte mv.).

Sykefraværsutvalgets forslag

Med utgangspunkt i hovedtrekk ved gjeldende sykmeldingspraksis, organisasjonenes forslag til tiltak og drøftelser i utvalgsmøtene, har utvalget blitt enig om en ny tiltakspakke for å redusere sykefraværet. Utvalget har foreslått en "modell" for endret sykmeldingspraksis som inneholder en kombinasjon av:

- Mer aktivitetsorienterte tiltak tidligere i sykmeldingsperioden.
- Tiltak som bidrar til bedre og mer forpliktende oppfølging og tydeliggjøring av ansvar.
- Tiltak som bedrer mulighetene for kontroll og sanksjoner innenfor dagens regelverk.

Den foreslåtte tiltakspakken inneholder følgende elementer, jf. også Ot.prp. nr. 6 (2006-2007):

- Arbeidsgivers ansvar for å utarbeide oppfølgingsplan i samarbeid med arbeidstaker skal forsterkes. For å komme raskere i gang med det konkrete opp-

- følgingsarbeidet på arbeidsplassen skal oppfølgingsplan være utarbeidet senest innen 6 ukers sykmelding.
- Hovedregelen om aktivitetsplikt så tidlig som mulig og senest innen 8 uker beholdes. Partene skal bidra til å flytte oppmerksomheten fra å være sykmeldt til økt vekt på funksjonsvurdering og deltakelse i arbeidslivet. Ulike helsefaglige grupper bør trekkes inn i vurderingen etter behov.
 - Det etableres en møtearena i form av et lovpålagt dialogmøte hvor arbeidsgiver og arbeidstaker, samt bedriftshelsetjenesten (i de virksomheter som har bedriftshelsetjeneste), skal delta. Arbeidsgiver skal ha ansvaret for å kalle inn til et slikt møte, med mindre et slikt møte er åpenbart uhensiktsmessig, bl.a. ut fra medisinske grunner. I møtet skal partene gjennomgå og arbeide videre med oppfølgingsplanen. Den sykmeldtes diagnose skal ikke diskuteres. Dersom arbeidstaker ønsker det, kan tillitsvalgt/verneombud eventuelt være med i møtene. I mange tilfeller vil det også være hensiktsmessig at lege/sykmelder eller eventuelt annet helsefaglig personell deltar. Dersom både arbeidstaker og arbeidsgiver, eller arbeidstaker alene, ønsker det, skal legen/sykmelder delta i dialogmøtet. Dialogmøtet skal avholdes senest innen 12 ukers sykmelding, dersom den sykmeldte fortsatt ikke er i arbeidsrelatert aktivitet.
 - Dialogmøtet skal fortrinnsvis avholdes på arbeidsplassen. Dersom både arbeidsgiver og arbeidstaker, eller arbeidstaker alene, ønsker at sykmelder/lege skal delta, eller i tilfeller der det er vanskelig å ha møte på arbeidsplassen, kan legekantoret eller NAV-kantoret være alternative møteplasser.
 - Arbeidsgiver kommuniserer utfallet av dialogmøtet eventuelt gir en begrunnet melding om hvorfor møtet ikke ble gjennomført, til Arbeids- og velferdsetaten. Etter gjeldende regler har arbeidsgiver etter anmodning plikt til å sende oppfølgingsplanen til Arbeids- og velferdsetaten senest innen 12 ukers sykmelding når den sykmeldte ikke er i arbeidsrelatert aktivitet. Arbeids- og velferdsetaten skal gjennomgå oppfølgingsplanen som eventuelt er revidert etter dialogmøtet, med sikte på å vurdere de videre mulighetene for den sykmeldte.
 - Et dialogmøte vil med utgangspunkt i en utarbeidet oppfølgingsplan også sikre et godt grunnlag for å vurdere økt bruk av gradert sykmelding og delvis friskmelding. Ved bruk av bedriftsinterne tiltak i form av omplassering mv., vil også økt bruk av gradert sykmelding være aktuelt. På den annen side er det viktig at arbeidstakere som er gradert sykmeldt, blir fulgt opp både av arbeidsgiveren og legen. I oppfølgingsplanen bør det vurderes en opptrapping av friskmeldingsgraden. Det satses på økt bruk av gradert sykmelding i helse sykdomsforløpet. For å sikre god oppfølging bør Arbeids- og velferdsetaten etter 12 uker innhente oppfølgingsplanen også for arbeidstakere som er gradert sykmeldt.
 - Aktive tiltak må settes inn så tidlig som mulig i sykmeldingsperioden. Tiltakene skal bidra til at den enkelte sykmeldte vender tilbake til sitt arbeidssted, enten til sitt opprinnelige arbeid eller eventuelt til andre oppgaver på samme arbeidssted. Dersom det ikke er mulig å tilrettelegge for at arbeidstakere kan fortsette fortrinnsvis i sitt vanlige arbeid, skal arbeidsgiver vurdere omplassering eller overføring til annet arbeid.
 - For å sikre at arbeidsgiver tilrettelegger og gjennomfører bedriftsinterne tiltak så tidlig som mulig i sykmeldingen foreslår utvalget at arbeidsgiver skal dokumentere at slike tiltak er vurdert og eventuelt gjennomført. Med bedriftsinterne tiltak menes for eksempel omplassering til annet arbeid på samme arbeidsplass eller omplassering til andre steder i virksomheten. Det skal konkret vurderes og utprøves tiltak for tilrettelegging som kan bidra til at helt sykmeldte kan komme delvis tilbake til arbeidet på gradert sykmelding.
 - For å styrke oppfølgingen av langtidssykmeldte og bidra til at disse raskere kommer tilbake i arbeid og aktivitet, skal det avholdes et nytt dialogmøte senest etter 6 måneders sykmelding. Tema og innhold vil langt på vei være det samme som i det første dialogmøtet. Oppfølgingsplanen gjennomgås på nytt. Innen dette tidspunkt vil det foreligge informasjon om gjennomføring av bedriftsinterne tiltak og resultatene av disse. Arbeids- og velferdsetaten skal arrangere møtet, og arbeidsgiver og arbeidstaker har plikt til å delta. Lege og annet helsefaglig personell bør være med i disse møtene hvis det er hensiktsmessig. Behov for annen bistand som yrkesrettet attføring og rehabilitering, bør også være tema som vurderes i dette møtet. Dialogmøtet vil på denne måten være et forum for oppfølging i den nye overbygningen som NAV representerer. Arbeids- og velferdsetaten styrkes med sikte på å realisere dette.
 - Bedriftsinterne tiltak skal vurderes i dialogmøtene. I det første møtet skal det avklares om bedriftsinterne tiltak er aktuelle. I det andre dialogmøtet skal resultatene av bedriftsinterne tiltak vurderes, og det skal vurderes om det er gjort tilstrekkelig forsøk med disse. For at yrkesrettet attføring skal iverksettes skal det, som i dag, foreligge dokumentasjon på at bedriftsinterne tiltak er gjennomført, eventuelt at dette er vurdert og vist seg umulig å gjennomføre. Hvis tilrettelegging på arbeidsplassen ikke gir resultat og medisinske grunner tilsier at den sykmeldte har evne til å klare annet arbeid, skal det som hovedregel vurderes yrkesrettet attføring.
 - Det innføres en ordning for kjøp av helse- og rehabiliteringstjenester for å bringe personer som mottar sykepenger, raskere tilbake til arbeidslivet slik at sykefraværet kan reduseres.
 - I dagens regelverk finnes det tydelige kontroll og sanksjonsmuligheter overfor arbeidstaker, arbeidsgiver og lege. Arbeidstilsynet og Arbeids- og velferdsetaten styrkes med sikte på at regelverket føl-

ges opp. Det foreslås i tillegg at dagens tvangsmulkt overfor arbeidsgiver, som i dag er tre promille av grunnbeløpet (190 kroner) per dag, økes til seks promille (380 kroner).

- Legens og annen sykmeldende behandlers plikt til å delta i dialogmøter lovhjemles.

Målet er å få den sykmeldte raskest mulig tilbake i ordinært arbeid. Dette reduserer sannsynligheten for varig frafall fra arbeidslivet. Endringene retter økt oppmerksomhet mot tett oppfølging og aktivisering tidlig i sykmeldingsperioden. Endringene er dermed i samsvar med og vil bygge opp under flere av de tiltakene som Regjeringen anser for å være viktige, og som er omtalt i stortingsmeldingen om arbeid, velferd og inkludering, jf. St.meld. nr. 9 (2006-2007).

Sykefravær og tidlig avgang fra arbeidslivet tilhører vår tids hovedutfordringer og koster samfunnet betydelige summer. Det er ikke mulig å tallfeste nøyaktig hvor stor innvirkning endringene som er skissert ovenfor, vil få på sykefraværet og antall nye stønadsmottaker av helserelaterte ytelser. Hovedmålet med forslagene er imidlertid at de i sum skal bidra til å redusere

de samfunnsmessige kostnadene. Det anslås at effekten av tiltakene samlet ikke avviker vesentlig fra Regjeringens opprinnelige forslag. Den anslåtte effekten på 1 prosent lavere vekst i sykefraværet i 2007 gir isolert sett en reduksjon i statens utgifter til sykepenger på om lag 240 mill. kroner.

I lys av tilleggsavtalen av 6. juni 2006 til Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv ble det i forbindelse med statsbudsjettet for 2007 foreslått en styrking og utvidelse av tiltakene rettet mot IA-virksomheter, jf. St.prp. nr. 1 (2006-2007). Dette ble gjort i forståelse av at reduksjonen i arbeidsgiveravgift for arbeidstakere over 62 år vil bli endret fra 4 til 3 prosentpoeng fra 1. januar 2007. Dette øker provenyet fra arbeidsgiveravgiften med 280 mill. kroner på årsbasis. Økningen i arbeidsgiveravgiften har bare budsjettvirkning for 10 måneder i 2007, og bokførte økte inntekter i 2007 vil dermed være 233 mill. kroner. Partene har blitt enige om enkelte justeringer i anvendelsen av dette beløpet i forhold til det som ligger til grunn for bevilgningsforslaget, jf. tabell 2.1 og omtale av forslagene til bevilgningsendringer i kapittel 3.

Tabell 2.1 Forslag til fordeling

Kap.	Post	Tiltak	Endring (mill. kroner)	Ny fordeling (mill. kroner)
601	21	Tiltak for å synliggjøre seniorer som ressurs	0	3
605	21	Forsøk med tilretteleggingsgaranti	-2	11
605	01	Styrking av tjenester fra arbeidslivssentrene	1	25
634	70	Forsøk med utdanningsvikariater	4	17
726	71	Kjøp av opptrening og helsetjenester	7	27
2650	73	Styrking av tilretteleggingstilskuddet	-10	150
Sum			0	233

I tillegg har partene i IA-avtalen blitt enige om å omdisponere de gjenstående 3 prosentpoengene i redusert arbeidsgiveravgift for arbeidstakere over 62 år til enkelte mer målrettede tiltak for å forebygge sykefravær, jf. forslag til romertallsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden. Erfaringene har vist at seniorsatsen i arbeidsgiveravgiften ikke har hatt ønsket effekt. Reduksjonen med 3 prosentpoeng utgjør i alt 699 mill. kroner i 2007. Tiltakene som foreslås for å redusere sykefraværet gjøres tilgjengelig for alle virksomheter, men ansatte i IA-virksomheter prioriteres. Regjeringen legger opp til tett dialog med partene i arbeidslivet når det gjelder behovet for eventuelle justeringer av disse virkemidlene. Det vises til tilleggsavtale av 6. november 2006 til Intensjonsavtale av 14. desember 2005 om et mer inkluderende arbeidsliv 2006-2009.

Tiltakene er nærmere beskrevet i omtalen av bevilgningsforslagene i kapittel 3 i proposisjonen.

En ny gjennomgang av utgiftsanslagene for folketrygdens regelstyrte ordninger innebærer en nedjustering av folketrygdens utgifter på i alt 1 350 mill. kroner i forhold til bevilgningsforslagene i Gul bok 2007, jf.

avsnitt 2.2. I tillegg reduseres anslaget for folketrygdens utgifter til sykelønn med 240 mill. kroner som følge av den anslåtte reduksjonen i sykefraværet på 1 prosent som isolert sett følger av tiltakene Sykefraværutvalget har lagt fram og som foreslås i denne proposisjonen. Dette tilsvarer den anslåtte effekten på sykefraværet som i Regjeringens forslag til endringer i sykelønnsordningen i Gul bok 2007. I tråd med Sykefraværutvalgets anbefalinger foreslås det nå å fjerne hele reduksjonen på 4 prosentenheter i arbeidsgiveravgiften for arbeidstakere over 62 år. Samlet sett gir dette en provenyøkning på 932 mill. kroner i statsbudsjettet for 2007, hvorav 1 prosentenhets reduksjon, tilsvarende et proveny på 233 mill. kroner, ble foreslått i Gul bok 2007. Det økte provenyet som følger av å innføre full arbeidsgiveravgift for eldre arbeidstakere, tilsvarer merutgiftene til å finansiere foreslåtte tiltak for å redusere sykefraværet. Reduserte anslag for folketrygdens utgifter (1 350 mill. kroner), anslått reduksjon i sykelønnsutgiftene som følge av tiltakene for redusert sykefravær (240 mill. kroner) og økt proveny som følger av å innføre full arbeidsgiveravgift for eldre arbeidstakere

(932 mill. kroner) bidrar isolert sett til å styrke statsbudsjettet med om lag 2 1/2 mrd. kroner i 2007.

På bakgrunn av Sykefraværutvalgets innstilling og Regjeringens oppfølging av dette, trekker Regjeringen tilbake sitt forslag om å gi arbeidsgivere medfinansieringsansvar for sykefravær i trygdeperioden. Provenyvirkningen av at forslaget trekkes tilbake er 2 780 mill. kroner i 2007. Dette fordeler seg med 320 mill. kroner i reduserte inntekter fra arbeidsgiveravgiften og 2 460 mill. kroner i økte utgifter til sykepenger, herav 240 mill. kroner i anslått effekt av lavere sykefravær som følge av tiltaket.

I henhold til IA-avtalen som ble undertegnet av partene i desember 2005, skal partene hvert halvår på bakgrunn av erfaringer og utviklingstrekk vurdere oppnådde resultater i henhold til alle målene i avtalen. For sykefraværet er målet å redusere dette med 20 prosent i forhold til nivået i 2001. I avtalen heter det videre:

"Dersom resultatene av IA-arbeidet utvikler seg i feil retning, vil myndighetene ta initiativ til drøftinger med partene i avtalen om hvilke justeringer som er nødvendige.

Dersom det åpenbart ikke er mulig å nå alle eller enkelte av de operative mål for avtaleperioden med de avtalte virkemidler, opphører avtalen, med mindre partene blir enige om noe annet."

2.6.3 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at Regjeringen skapte stor usikkerhet og mye uro i arbeidslivet med sitt forslag om innstramning i sykelønnsordningen. Saken ble svakt håndtert av Regjeringen. Disse medlemmer mener det er meget spesielt at en regjering etter at statsbudsjettet er presentert forhandler med partene i arbeidslivet om deler av statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre støtter forslaget om å etablere ordningen for kjøp av helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte. Disse medlemmer viser til at ordningen om kjøp av helsetjenester for sykemeldte opprinnelig ble innført etter forslag fra Høyre, og at ordningen har vært vellykket.

Disse medlemmer er opptatt av at disse ressursene blir brukt på en slik måte at en sikrer kvalitativ god behandling raskt og til en rimelig pris. I forbindelse med innføringen av nye pasientrettigheter, med individuelle medisinske fastsatte frister, fikk Rikstrygdeverket ansvar for å sørge for behandling til de pasientene som opplever rettighetsbrudd hos helseforetakene. Disse medlemmer mener at dette systemet er overførbart til den pasientgruppen som den nye ordningen gjelder.

Disse medlemmer viser til Rikstrygdeverkets høringsuttalelse til ny pasientrettighetslov (Ot.prp. nr. 63 (2002-2003)):

"De viser videre til at de gjennom forvaltningen av ordningen med kjøp av helsetjenester i utlandet (den såkalte pasientbroen) har opparbeidet erfaring, kunnskap og kompetanse på alle de områder som departementet har fremhevet som viktig å ivareta for et slikt sentralt statlig organ. Rikstrygdeverket påpeker at de således har et godt grunnlag for, og at de er rede til å påta seg, en slik oppgave."

Disse medlemmer viser til at Regjeringens innstramning i bruken av private sykehus har før til at det i denne delen av helsevesenet er mye ledig kapasitet. Disse medlemmer forutsetter at denne ledige kapasiteten utnyttes ved bruk av den nye ordningen.

Disse medlemmer mener at de samme argumentene gjelder for denne nye ordningen. For raskt å komme i gang med denne ordningen foreslår derfor disse medlemmer at Arbeids- og velferdsetaten får ansvaret for denne pasientgruppen. På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at ordningen for kjøp av helse- og rehabiliteringstjenester legges til Arbeids- og velferdsetaten. Det legges til grunn at ledig kapasitet ved private institusjoner benyttes ved bruk av ordningen."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre støtter de foreslåtte tiltakene fra sykefraværutvalget for å redusere sykefraværet. Men disse medlemmer mener at det er grunnlag for å kunne forsterke dette ytterligere, uten å foreslå endringer i finansieringsansvaret for sykelønnsordningen mellom partene i arbeidslivet og trygdeforvaltningen. Disse medlemmer vil peke på arbeidsplassen som den viktigste arenaen for både å forebygge sykefravær og teste ut arbeidsevne etter fravær. I flere tilfeller enn i dag bør også deltagelse i arbeid, i motsetning til fravær fra arbeid, være en (men ikke den eneste) strategi for å bli frisk. Derfor mener disse medlemmer at gradert friskmelding bør være hovedalternativet når legene i henhold til regelverket om sykemelding skal foreta en funksjonsvurdering senest etter 8 ukers forløp. Selv om det framgår av forarbeidene til gjeldende lovverk at gradert friskmelding skal være første alternativ, mener disse medlemmer at det ikke framkommer klart nok at gradert friskmelding skal være hovedalternativet ved funksjonsvurderingen. Kun når det foreligger klare, medisinske grunner til det, bør alternativet 100 pst. sykemelding benyttes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser for øvrig til sine merknader som beskriver Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, pkt. 2.1.2.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til sine respektive merknader under pkt. 2.1.2 hvor behovet for mer arbeidskraft er beskrevet.

vet og hvor disse medlemmer fremmer en helhetlig strategi for å øke arbeidstilbudet.

Disse medlemmer støtter i hovedsak forslaget Regjeringen har presentert for å få ned sykefraværet. Disse medlemmer mener imidlertid at det er utilstrekkelig og fremmer derfor flere forslag for å få flere tilbake i jobb og få ned sykefraværsutgiftene.

Disse medlemmer konstaterer at regjeringen Stoltenberg II øker arbeidsgiveravgiften med til sammen 932 mill. kroner. Økningen rammer alle virksomheter, også de som ikke er en del av IA-avtalen. Med dette har Regjeringen økt det samlede skatte- og avgiftsnivået med om lag 1 mrd. kroner ut over 2004-nivå og brutt sitt eget løfte til velgerne. Disse medlemmer er kjent med at den midlertidige endringen i differensiert arbeidsgiveravgift ble holdt utenfor skatteopplegget, men den gang gikk de økte avgiftsinntektene til direkte støtte til virksomhetene. Den foreslåtte avgiftsøkningen for eldre arbeidstakere går i 2007 til å finansiere andre formål, og er dermed å betrakte som en ordinær skatte- og avgiftsøkning.

Disse medlemmer er redd for at Regjeringen undervurderer behovet for arbeidskraft i framtiden. Mange bransjer og sektorer har allerede i dag problemer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Signalene Regjeringen har sendt ut går alle i feil retning: Det blir vanskeligere med midlertidige ansettelser og overtidsjobbing, AFP-ordningen som gjør at det lønner seg å gå tidlig i pensjon videreføres til 2010, overgangsordningene for arbeidsinnvandring for nye EØS-borgere videreføres og private høyskoler som utdanner arbeidstakere det er stor etterspørsel etter - bl.a innenfor omsorgssektoren - mister støtte og står i fare for å nedlegges. Disse medlemmer ønsker å gå i motsatt retning gjennom å åpne for økt arbeidsinnvandring til Norge, oppheve eksisterende overgangsordninger og gå i mot nye ordninger for nye EU-land og å gi næringslivet bedre rammevilkår bl.a. gjennom de endringene i arbeidsmiljøloven som den forrige regjering foreslo.

Disse medlemmer frykter imidlertid at den ekspansive økonomiske politikken - særlig innenfor offentlig sektor - som Regjeringen nå legger opp til, vil medføre svært kostbare lønnsoppgjør og dermed ytterligere press på rente- og kronekurs.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen øker arbeidsgiveravgiften for arbeidstakere over 62 år med til sammen 4 prosentenheter i 2007, og dermed fjerner den reduserte arbeidsgiveravgiften som har eksistert for eldre arbeidstakere. Selv om den reduserte arbeidsgiveravgiften ikke har hatt ønsket effekt, frykter disse medlemmer at økt avgift kombinert med en meget gunstig AFP-ordning kan innebære en ytterligere reduksjon i yrkesdeltagelsen blant arbeidstakere over 62 år. Disse medlemmer er overrasket over at Regjeringen ikke iverksetter noen tiltak for å stimulere flere eldre arbeidstakere til å stå i arbeid. Disse medlemmer viser til at Høyre fremmer flere forslag som vil stimulere flere til å arbeide lenger. Blant disse forslag er en innstramning

i AFP-ordningen for 62- og 63-åringer og å fjerne avkortingen i pensjonen for 67- til 70-åringer som er i jobb, slik at de får mer igjen for å arbeide.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser for øvrig til beskrivelsen av Kristelig Folkepartis rammeforslag på rammeområde 15 i pkt. 3.2.15.2.4 i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Venstre mener at arbeidskraften er vår viktigste ressurs. Et av Norges konkurransefortrinn er "rimelig" arbeidskraft med høy utdanning. Dette må vi utnytte, og derfor må vi legge til rette for at flesteparten av de nye bedriftene som etableres må være innenfor kompetansebasert høyteknologi - gjerne innenfor miljøteknologi.

Dette medlem viser for øvrig til merknader som beskriver Venstres alternative statsbudsjett, pkt. 2.1.2.

2.7 Tiltak for å bedre bruken av samfunnets ressurser

2.7.1 Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)

Full sysselsetting og god vekst i økonomien forutsetter at vi tar ressursene i bruk og anvender dem best mulig. Det er derfor viktig å sikre at flere kan delta i arbeidslivet. Videre må det legges til rette for at det skapes nye arbeidsplasser med høy produktivitet og god lønnsomhet. Evne til å utvikle nye markeder og produkter, til å ta i bruk ny teknologi og til å finne fram til nye måter å organisere bedrifter og arbeidsplasser på er avgjørende for at ressursene skal bli brukt der de kaster mest av seg, og for at ledige ressurser skal bli tatt i bruk i nye, verdiskapende anvendelser. For å sikre avkastning og inntekter til fellesskapet, må naturressurser som olje, gass og vannkraft utnyttes mest mulig effektivt, innenfor rammene for en forsvarlig forvaltning. Regjeringen legger særlig vekt på:

- En effektiv offentlig sektor som gir innbyggerne gode tjenester, valgfrihet og medbestemmelse. Regjeringen vil satse på fellesskapsløsninger og redusere forskjellene i samfunnet. Samtidig skal bedre drift frigjøre ressurser slik at de høye ambisjonene for offentlig sektor kan realiseres innenfor rammene av en forsvarlig budsjettpolitikk. Arbeidet med å forbedre, fornye og omstille offentlig virksomhet vil skje i samarbeid med de ansatte og slik at tjenestene tilpasses folks behov. Regjeringen tar sikte på å legge fram en strategi for fornying av offentlig forvaltning i løpet av 2007.
- Å legge til rette for effektiv ressursbruk gjennom virksom konkurranse i den delen av økonomien som er egnet for markedsbaserte løsninger. Konkurranseloven av 2004 har vært myndighetenes virkemiddel for å hindre konkurransebegrensende avtaler mellom foretak eller at et dominerende foretak misbruker sin markedsrett. I noen produktmarkeder er det nødvendig med særskilt regulering utover konkurranseloven for å sikre effektiv ressursbruk eller ivareta ulike samfunnshensyn,

bl.a. for utnytting av naturressurser og tilgang til nettverkstilknyttede tjenester (kraftnett, elektronisk kommunikasjon, jernbane mv.).

- En innretning av næringsstøtten som i større grad bidrar til økt verdiskaping. Det tilsier bl.a. at støtten legger til rette for gode rammebetingelser for forskning, innovasjon og nyskaping. Regjeringen vil videreføre og evaluere Skattefunn-ordningen. Støtte til enkelt næringer må vurderes kritisk, enten den finner sted gjennom budsjettstøtte, skatteutgifter eller skjerming mot konkurranse.

Tiltak for å bedre bruken av samfunnets ressurser i produktmarkedene og i offentlig sektor er nærmere omtalt i kapittel 6 i meldingen.

2.7.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader som beskriver Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, pkt. 2.1.2.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader som beskriver Høyres alternative statsbudsjett, jf. pkt. 2.1.2.

2.8 Arbeidet med bærekraftig utvikling

2.8.1 Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)

Bærekraftig utvikling er satt på dagsorden de siste 20 årene fordi det er vedvarende fattigdom i mange utviklingsland samtidig som presset på jordens økosystemer øker. De rikeste delene av jordens befolkning belaster miljøet og ressursene så sterkt at andre ikke får rom for velstandsvekst uten at miljøets tålegrenser overskrides. Klimaendringer, overbeskatning av naturressurser og tap av biologisk mangfold er synlige tegn på belastningen på miljøet. Miljø- og fattigdomsutfordringene krever endringer i produksjons- og forbruksmønstre slik at miljøbelastningen fra økonomisk aktivitet reduseres. I 1987 beskrev Verdenskommisjonen for miljø og utvikling (Brundtland-kommisjonen) en bærekraftig utvikling som følger:

"En bærekraftig utvikling skal ivareta den nåværende generasjons behov uten å ødelegge mulighetene til kommende generasjoner til å tilfredsstille sine behov."

I regjeringens politiske plattform fra Soria Moria ble det varslet en ambisiøs politikk for bærekraftig utvikling. Fram mot Nasjonalbudsjettet 2008 vil Regjeringen gjennom en grundig og inkluderende prosess lage en oppdatert nasjonal strategi for bærekraftig utvikling. Nasjonalbudsjettet 2007 er en mellomstasjon i dette arbeidet.

I tillegg til de temaområdene som så langt er blitt vektlagt, vil Regjeringen løfte fram den nordiske modellen og dens betydning for bærekraftig utvikling og for velferd. Den nordiske modellen bidrar til lav arbeidsledighet og små inntektsforskjeller og legger til rette for at samfunnet skal kunne omstille seg i møte

med nye utfordringer, også de som er knyttet til miljø og globalisering. For å følge med på om utviklingen går rett vei på ulike områder, har Regjeringen valgt å ta i bruk indikatorene for bærekraftig utvikling som ble lagt fram i Nasjonalbudsjettet 2006. Indikatorsettet vil bli vurdert nærmere i lys av målene i den oppdaterte strategien.

Regjeringens arbeid med bærekraftig utvikling er nærmere omtalt i kapittel 7 i meldingen.

2.8.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre tar orienteringen til etterretning, men viser til at det var regjeringen Bondevik II som først fremmet en nasjonal strategi for en bærekraftig utvikling og som startet prosessen med å lage en oppdatert strategi, jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006). Disse medlemmer viser også til at det var regjeringen Bondevik II som gav dette arbeidet høy prioritet ved å legge ledelsen og ansvaret for strategien til finansministeren, og at strategien ble utviklet i nært samarbeid med en rekke interesseorganisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader som beskriver Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, pkt. 2.1.2.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader som beskriver Høyres alternative statsbudsjett, jf. pkt. 2.1.2.

Komiteens medlem fra Venstre viser for øvrig til merknader som beskriver Venstres alternative statsbudsjett, bl.a. miljøsatting ut over Regjeringens forslag, under pkt. 2.1.2 og under rammeområdene 12, 13 og 18.

3. STATSBUJSJETTET FOR 2007

3.1 Hovedtrekk i forslaget til statsbudsjettet

3.1.1 Sammendrag fra St.meld. nr. 1 (2006-2007)

Regjeringens politikk bygger på rettferdighet og fellesskap. De offentlige velferdsordningene skal fornyes og videreutvikles, og forskjellene i samfunnet skal reduseres. Det offentliges ansvar og rolle innen de sentrale velferdsoppgavene som helse, omsorg og utdanning skal styrkes. Disse målsettingene følges aktivt opp i budsjettforslaget for 2007.

Full barnehagedekning. Det er et hovedmål for Regjeringen at alle som ønsker det skal få en barnehageplass. I tråd med det prioriterer Regjeringen utbygging av nye barnehageplasser i statsbudsjettet for 2007. Det foreslås å øke de øremerkede bevilgningene til barnehager med om lag 3,2 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006, tilsvarende en reell vekst på om lag 17,7 pst. Bevilgningene legger til rette for etablering av 19 300 nye heltidsplasser i 2007. Dette er den største kapasitetsveksten noen sinne, og vil kunne gi plass til

15 800 nye barn i barnehage, som tilsvarer det antallet barn som er anslått å stå på venteliste ved inngangen til 2007. Målet om full barnehagedekning er dermed innenfor rekkevidde.

Samferdselsformål. I 2007-budsjettet foreslår Regjeringen å styrke vei og jernbane i tråd med målsettingen i den politiske plattformen fra Soria Moria, og bevilgningene øker nominelt med til sammen 2,1 mrd. kroner fra saldert budsjett, tilsvarende om lag 10,8 pst. Forslaget innebærer at bevilgningene samlet for 2007 tilsvarer bevilgningsnivået ved en lik årlig fordeling av planrammene for vei og jernbane slik de ble fastsatt av Stortinget ved behandlingen av Nasjonal transportplan. For å snu trenden med stadig økende etterslep i vedlikeholdet vil Regjeringen prioritere vedlikehold utover det som ligger inne i planrammene.

Tiltak mot fattigdom og for integrering og inkludering. Regjeringen foreslår flere nye, målrettede tiltak for å redusere fattigdom og bedre integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen. Sammen med budsjettforslaget legges det fram egne handlingsplaner med en rekke tiltak for å nå disse målene. Til sammen foreslås det bevilget 1 015 mill. kroner til nye tiltak i de to handlingsplanene. Regjeringen fremmer også andre forslag til økte bevilgninger som kommer svakstilte grupper til gode, herunder økt satsing på tiltak mot rusmiddelmissbruk og oppfølging av psykiatriplanen. Nivået på både de ordinære arbeidsmarkedstiltakene og de spesielle arbeidsmarkedstiltakene for yrkeshemmede foreslås økt i forhold til 2. halvår i år.

Internasjonal bistand. Regjeringen foreslår at bevilgningene til internasjonal bistand økes med vel 2,2 mrd. kroner fra saldert budsjett 2006, til et historisk høyt nivå på 0,97 pst. av anslått brutto nasjonalinntekt. Regjeringen vil være en pådriver internasjonalt i arbeidet med å øke bevilgningene til internasjonal bistand. Innsatsen for fredsbygging, humanitær bistand og menneskerettigheter skal intensiveres.

Kunnskapsløftet - reformen i grunnopplæringen. Regjeringen foreslår å bevilge om lag 1,4 mrd. kroner til gjennomføringen av Kunnskapsløftet i 2007. Av dette foreslås til sammen 986 mill. kroner til kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, hvorav om lag 670 mill. kroner bevilges til kompetanseutvikling og utviklings tiltak. Videre foreslås det innført en ordning med gratis læremidler for elever i videregående opplæring fra høsten 2007 med en bevilgning på drøyt 370 mill. kroner til gjennomføring av første trinn.

Bedre folkehelse og mindre sosial ulikhet i helse. Opptappingsplanen for psykisk helse vil i 2007 være inne i sitt niende og nest siste år. Det foreslås bevilget 700 mill. kroner mer til gjennomføring av opptappingsplanen enn i saldert budsjett 2006. I tillegg foreslås 15 mill. kroner mer til tiltak for barn med psykisk syke/rusavhengige foreldre. Som ledd i handlingsplanen mot fattigdom foreslås det 50 mill. kroner mer til tiltak på rusfeltet enn i saldert budsjett 2006.

Sykehusøkonomi. Regjeringen legger fram et budsjettforslag for helseforetakene i 2007 der de samlede bevilgningene til drift økes med vel 1,6 mrd. kroner sammenliknet med saldert budsjett 2006. Bevilgnings-

økningen gjelder dekning av økte pensjonskostnader i helseforetakene med 1 mrd. kroner, 390 mill. kroner til innsatsstyrt finansiering og poliklinisk behandling og 256 mill. kroner til å slutføre overgangsperioden for omfordeling av basisbevilgningen til de regionale helseforetakene. I tillegg varsler Regjeringen at bevilgningene til helseforetakene skal økes med til sammen 1 mrd. kroner i årene 2008-2010 slik at helseforetakene gis et økonomisk grunnlag til å kunne gjenanskaffe om lag 80 pst. av byggene og utstyret de overtok i 2002. Budsjettforslaget for 2007 gir dermed viktige avklaringer og økt forutsigbarhet for helseforetakenes samlede virksomhet.

Framtidsrettet energi- og miljøprofil. Vern om miljøet er et grunnleggende vilkår for en bærekraftig utvikling, og krever innsats på et bredt område. Miljøverndepartementets budsjett foreslås derfor styrket innen blant annet områdevern, forvaltning av verneområder, overvåking og vern av biologisk mangfold, tiltak for villaksen og kulturminner. Kapitalen i kulturminnefondet foreslås økt med 200 mill. kroner. Regjeringen foreslår videre å øke bevilgningene til CO₂-kjeder og rensing av CO₂ fra gasskraftverk med 700 mill. kroner. Grunnfondet for energieffektivisering og fornybar energi foreslås etablert med 10 mrd. kroner, og det foreslås en tilsagnsfullmakt på 400 mill. kroner, som gjør at Enova kan øke innsatsen allerede i 2007. Det foreslås også vel 100 mill. kroner til kjøp av klimakvoter for oppfyllelse av Kyoto-avtalen. Til investeringer, vedlikehold og drift av jernbanenettet foreslås det bevilget 5,5 mrd. kroner.

Tiltak i Nordområdene. Nordområdene er Regjeringens viktigste strategiske satsingsområde i årene framover. I budsjettforslaget for 2007 har Regjeringen lagt særlig vekt på tiltak for styrket samarbeid med Russland og andre land i nord, oppfølging av Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet, økt overvåking, forsterket beredskap og økt kunnskap. Til sammen utgjør denne særskilte satsingen 273,5 mill. kroner i 2007 sammenliknet med bevilgningene i saldert budsjett 2006.

Oppfølging av Kulturløftet. Kunst, kultur, idrett og frivillighet gjør samfunnet rikere og er avgjørende for menneskers livskvalitet, fellesskap og utvikling. Bevilgningene til kunst og kulturformål gis et betydelig løft i 2007, med en nominell økning på om lag 460 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2006. Målet er at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål innen 2014. Budsjettforslaget for 2007 er i rute for å nå dette målet.

Forskning og utvikling. Et høyt kunnskapsnivå er en forutsetning for velferd og verdiskaping i samfunnet. Forskning og utvikling (FoU) prioriteres derfor av Regjeringen. Bevilgningene over statsbudsjettet i 2007 er anslått til om lag 16,3 mrd. kroner, noe som innebærer en vekst på knapt 0,9 mrd. kroner fra saldert budsjett 2006. I tillegg kommer ordningen med skattefradrag for bedrifters kostnader til FoU, Skattefunn. For å sikre framtidig vekst i de offentlige forskningsmidlene foreslår Regjeringen å øke kapitalen i *Fondet for forsk-*

ning og nyskaping med 10 mrd. kroner til 60 mrd. kroner i 2007.

Distrikts- og regionalpolitikken. Regjeringen ønsker å gi folk en reell frihet til å velge hvor de vil bo og legge et grunnlag for å ta hele landet i bruk. Muligheten for å nå de distrikts- og regionalpolitiske målene er avhengig av innsatsen på mange politikkområder, herunder samferdsel, kommuneøkonomi mv. Regjeringen foreslår også en økning av bevilgningene til de særskilte distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett med 153,5 mill. kroner, eller 10,5 pst. i forhold til saldert budsjett 2006.

Mindre kriminalitet - mer trygghet. Regjeringen fortsetter styrkingen av hele straffesaksjeden. Det vil i 2007 bli lagt særlig vekt på å styrke kriminalomsorgen. Bevilgningene knyttet til kriminalomsorgen foreslås økt med om lag 290 mill. kroner fra saldert budsjett 2006, bl.a. knyttet til nytt Halden fengsel. Regjeringen vil i tråd med målsettingene i Soria Moria-erklæringen øke bemanningen i politi- og lensmannsetaten, og foreslår derfor å øke opptaket på Politihøgskolen til 432 studenter i 2007.

Regjeringens hovedprioriteringer på utgiftssiden er nærmere omtalt i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Statsbudsjettet - Gul bok og i St. prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007).

3.1.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteen viser til avsnitt 2.1 og 2.2 over når det gjelder det finanspolitiske opplegget for 2007. Komiteen viser videre til at Stortinget vedtok fordelingen av statsbudsjettet på rammeområder 19. oktober 2006, jf. Innst. S. nr. 4 (2006-2007).

Komiteen viser til at det er fremmet i alt 4 tilleggsproposisjoner til St.prp. nr. 1 (2006-2007) etter at

denne ble lagt frem. I Stortingets møte 14. november 2006 ble forslagene under de enkelte kapitler vedtatt fordelt på rammeområder og sendt komiteen i samsvar med Stortingets vedtak om fordeling til komiteene ved behandlingen av Innst. S. nr. 4 (2006-2007).

I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-4 (2006-2007) er det fremmet forslag under ett nytt kapittel og fire nye romertall. Fordelingen av disse fremgår av referat fra Stortingets møte 14. november 2006, sak nr. 3.4, som følger som vedlegg 1 til denne innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2007 tar utgangspunkt i Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2006 samt Fremskrittspartiets prinsipp- og handlingsprogram for 2005-2009. Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett går i korte trekk ut på kraftige reduksjoner i skatter og avgifter, styrking av kjerneområdene og reduksjon av offentlige utgifter til ikke-prioriterte områder.

Disse medlemmer har foreslått store bruttokutt over statsbudsjettet. Etter noe omfordeling resulterer dette i et nettokutt på 11,3 mrd. kroner.

Disse medlemmer foreslår en overføring til Statens pensjonsfond - Utland på 366,7 mrd. kroner, noe som er 22,9 mrd. kroner lavere enn i Regjeringens opplegg.

Disse medlemmer anser investeringer i realkapital og skatte- og avgiftsreduksjoner som viktige bidrag til bedret vekst i BNP på kort og lang sikt. Samlet sett foreslår disse medlemmer å øke investeringer i realkapital, og å gi skatte- og avgiftslettelse på til sammen 25,7 mrd. kroner.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader som beskriver Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, pkt. 2.1.2.

3.2 Gjennomgang av forslaget til statsbudsjettet for 2007 etter den vedtatte inndelingen i rammeområder

3.2.1 Rammeområde 1 (Statsforvaltning) under kommunal- og forvaltningskomiteen

3.2.1.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 1 (i hele tusen kroner)	
20 Statsministerens kontor	65 300
21 Statsrådet	116 050
24 Regjeringsadvokaten	52 500
1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet	263 954
1502 Tilskudd til kompetanseutvikling	20 000
1503 Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte	110 256
1506 Norge.no	35 344
1507 Datatilsynet	25 059
1510 Fylkesmannsembetene	1 089 484
1522 Departementenes Servicesenter	412 851
1530 Tilskudd til de politiske partier	303 937
1541 Pensjoner av statskassen	20 900

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse	7 567 000
1543 Arbeidsgiveravgift til folketrygden	829 000
1546 Yrkesskadeforsikring	96 800
1547 Gruppelivsforsikring	78 700
1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	1 500 236
1581 Eiendommer til kongelige formål	84 765
1582 Utvikling av Fornebuområdet	57 500
2445 Statsbygg	1 248 804
2470 Statens Pensjonskasse	25 174
Sum utgifter rammeområde 1	14 003 614
Inntekter rammeområde 1 (i hele tusen kroner)	
3024 Regjeringsadvokaten	6 000
4506 Norge.no	21
4510 Fylkesmannsembetene	14 728
4522 Departementenes Servicesenter	129 994
4546 Yrkesskadeforsikring	165 000
4547 Gruppelivsforsikring	42 000
4581 Eiendommer til kongelige formål	120
5445 Statsbygg	1 335 555
5446 Salg av eiendom, Fornebu	7 400
5470 Statens Pensjonskasse	40 898
5607 Renter av boliglånsordningen for statsansatte	465 000
Sum inntekter rammeområde 1	2 206 716
Sum netto rammeområde 1	11 796 898

3.2.1.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.1.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.1.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 1 settes til kr 11 770 498 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 26 400 000.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er et viktig politisk mål å redusere og effektivisere det offentlige byråkrati, for derved å gjøre de sentrale myndigheter mer oversiktlige for den enkelte innbygger, for å øke den enkelte innbyggers innflytelse, og for å redusere det offentlige utgifter.

Disse medlemmer mener at dagens ordning hvor kommunale vedtak gang på gang overprøves av byråkrater hos Fylkesmannen på sikt må erstattes av en forvaltningsdomstol som kun vurderer lovligheten av kommunens vedtak, og at Fylkesmannens innsigelses-

rett og skjønn på kort sikt bør begrenses til legalitetskontroll. Disse medlemmer viser til at de vedtakene som overprøves av Fylkesmannen oftest er knyttet til bruk av skjønn, og at dette begrenser lokaldemokratiet. Disse medlemmer ønsker å overlate skjønnsutøvelse til de folkevalgte, og dermed gjenreise lokaldemokratiet i ordets rette forstand. Disse medlemmer ønsker at beslutninger skal fattes så nær landets innbyggere som mulig. Dette innebærer en betydelig desentralisering av makt der innbyggerne får større påvirkningsmulighet over sin egen tilværelse enn i dag. Kommunene skal ikke bare administrere statlige ordninger, men ha reell innflytelse over politikken på områder som angår kommunens innbyggere utover grunnleggende velferdstjenester som det er et nasjonalt ansvar å ivareta. Disse medlemmer viser til at Fylkesmannsembetene pr. 1. mars 2006 hadde 2 268 ansatte som utfører 2 107 årsverk. Når fylkesmannens rolle begrenses til legalitetskontroll i påvente av opprettelsen av en forvaltningsdomstol, betyr dette at behovet for arbeidskraft og andre ressurser vil bli betydelig redusert.

Disse medlemmer er av den oppfatning at Fornyings- og administrasjonsdepartementets arbeidsoppgaver kan rasjonaliseres betydelig. Administrasjon av statsapparatet må gjøres så enkel og så kostnadseffektiv som mulig. I denne sammenheng vil disse medlemmer vise til at Norge er helt i verdenstoppen når

det gjelder antall offentlig ansatte og offentlig administrasjon. Disse medlemmer ønsker igangsettelse av en rasjonalisering av offentlig sektor, og mener alle etater under Fornyings- og administrasjonsdepartementet bør pålegges en generell effektivisering og innsparing. Departementet og underliggende etater må se på sine kostnader og arbeidsoppgaver, og nøye vurdere hvor det kan spares inn og kritisk vurdere hvilke arbeidsoppgaver som skal prioriteres.

Disse medlemmer registrerer at det innenfor offentlig forvaltning de senere år har vist seg at en rekke prosjekter har betydelig budsjettoverskridelser. Dette ser disse medlemmer som et resultat av manglende kompetanse og ansvarsfraskrivelse hos ledere i den offentlige forvaltning. Disse medlemmer ønsker derfor at det igangsettes en prosess for å fordele ansvar i større grad innen statsforvaltningen. Disse medlemmer mener at ansvar for budsjettoverskridelser etc. i større grad må få konsekvenser for de ansvarlige ledere.

Disse medlemmer ønsker en mer åpen offentlig forvaltning. Med de muligheter dagens informasjons- og kommunikasjonsteknologi gir, bør det offentlige i langt større grad åpne sin saksbehandling slik at berørte borgere, andre saksparter og offentligheten får innsyn, uten at det går på bekostning av personvern eller tautshetsplikt. Slik kan saksbehandlingen bli gjenstand for en kontinuerlig vurdering og effektivisering til innbyggernes beste.

Disse medlemmer foreslår en "modell for gevinstdeling" ved effektivisering i offentlige virksomheter. De virksomheter som ved eget initiativ oppnår besparelser, vil kunne få "beholde" noe av denne gevinsten til ytterligere moderniserings- og utviklings tiltak. Dette forutsetter at virksomheten samtidig opprettholder samme nivå på eller øker kvaliteten og omfanget av sine utadrettede tjenester.

Disse medlemmer viser til at det i Norge er et stort behov for flere fengselsplasser og har i sitt alternative statsbudsjett satt av penger til fengsel i Halden og Indre Salten.

Disse medlemmer vil vurdere å stenlegge den 16 mål store Slottplassen med brostein og granittheller, og ønsker hvis dette blir aktuelt en åpen konkurranse om utforming og gjennomføring av prosjektet. Disse medlemmer vil derfor be Regjeringen se nærmere på problemstillingen med hensyn til kostnader og gjennomføring.

3.2.1.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 11 190 083 000 på rammeområde 1, som er kr 606 815 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer vil begrense fylkesmannens oppgaver. Disse medlemmer vil at fylkesmennene skal konsentrere sin virksomhet om lovlighetskontroll, tilsyn og beredskapsarbeid. Det er bygget opp 6 nasjonale statlige tilsyn og direktorat som ivaretar de

fleste av fylkesmennenes tradisjonelle rådgivings- og rettleidningsoppgaver ovenfor lokale myndigheter. Det er i dag er for mye dobbeltarbeid mellom statlige direktorat, fylkesmannsembetene, fylkeskommunene og kommunene. En kombinasjon av reduksjon av oppgaver og bedre utnyttelse av ressursene gir grunnlag for å redusere bevilgningene.

Disse medlemmer viser til den anstrengte situasjonen på arbeidsmarkedet hvor etterspørselen etter kvalifisert arbeidskraft er sterkt økende.

Det er viktig å benytte de ressurser som ligger i seniorers arbeidskraft og arbeidsvilje. Høyre mener et godt virkemiddel vil være at personer mellom 67 og 70 år kan beholde pensjonen uavkortet uansett hvor mye de vil arbeide ved siden av.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreslå for Stortinget de nødvendige lovendringer slik at personer mellom 67 og 70 år kan beholde sine pensjoner uavkortet uansett størrelsen på arbeidsinntekten og at endringen gjennomføres fra og med inntektsåret 2007."

Disse medlemmer viser til at regjeringsskiftet høsten 2005 medførte et kraftig linjeskifte i konkurransepolitikken. Regjeringen Bondevik II vedtok en av Europas strengeste konkurranselover for å sikre forbrukernes rettigheter. Siden høsten 2005 har Regjeringen brukt hver eneste anledning til å politisk eller på annen måte overkjøre beslutninger tatt av Konkurransetilsynet. Priors kjøp av Nordgården, Gilde/Prior-fusjonen og godkjennelsen av Statkrafts oppkjøp av Trøndelag Energiverk er eksempler på saker der forbrukerhensyn er satt til side for at Regjeringen har andre politiske mål de vil oppnå. Disse medlemmer er meget kritisk til denne politiske omleggingen på bekostning av norske forbrukere.

Regjeringen varsler at de vil ta større politisk kontroll over konkurransepolitikken. Regjeringen varsler at den i løpet av 2007 vil komme med endringer i konkurranseloven § 21 om saker av prinsipiell og stor samfunnsmessig interesse, og den vil vurdere forenkling av saksgangen når Regjeringen ønsker å overprøve Konkurransetilsynets vedtak. Disse medlemmer er meget kritisk til dette. Adgangen i konkurranseloven til å sette andre hensyn foran konkurranse er åpenbart mer enn gode nok. Disse medlemmer vil gå imot å svekke konkurranseloven på forbrukernes vegne.

Regjeringen viser i St.prp. nr. 1 (2006-2007) at selv om Klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA) i Revidert nasjonalbudsjett for 2006 fikk økte midler med 1,5 mill. kroner, så har ikke saksbehandlingstiden blitt redusert. Den økte saksmengden er blant annet et resultat av at Regjeringen svekker regelverket for offentlige innkjøp og dermed oppmuntrer til dårligere saksbehandling i kommunesektoren. Dette fører til at flere saker må behandles av KOFA. KOFA har i tillegg fått større arbeidsoppgaver ved at de kan ilegge overtredelsesgebyr mot ulovlige offentlige anskaffelser.

Disse medlemmer mener at det er uakseptabel lang saksbehandlingstid for klager til KOFA.

Konkurransetilsynet bør få en mer sentral rolle i forhold til å legge til rette for konkurranse i meierisektoren samt utvikle konkurransepolitikken på nye områder. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn styrke bevilgningene til KOFA med 3,5 mill. kroner og Konkurransetilsynet med 7 mill. kroner.

3.2.1.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at også resterende del av Vestbanetomta kan selges i 2007. Dette medlem finner også grunnlag for å redusere bevilgningen til investeringer i nye statlige bygg i regi av Statsbygg med 50 mill. kroner, og fremmer derfor forslag om å sette sum netto rammeområde til kr 11 566 898 000, som er en reduksjon på kr 230 000 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.1.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 11 732 898 000 under rammeområde 1, som er 64 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at det offentlige er helt avhengig av verdiskapingen i det private næringsliv. Like klart er det at næringslivet er avhengig av en vel fungerende offentlig sektor. For eksempel er gode skoler nødvendig for at norske bedrifter skal kunne hevde seg i kunnskapsindustrien, og et godt barnehagetilbud er viktig for deltagelsen i yrkeslivet. For Venstre er det likevel et mål at veksten i det offentliges utgifter må være lavere enn veksten i samfunnet for øvrig.

Det ytes stor innstats fra ansatte i offentlig sektor, men systemene må reformeres for å bedre tjenestene for borgerne.

Dette medlem mener at det er en klar forskjell mellom privatisering og konkurranseutsetting. Privatisering innebærer å overlate hele ansvaret for å levere en tjeneste til private. Venstre ser i liten grad privatisering som et egnet virkemiddel for bedre offentlige tjenester. Konkurranseutsetting innebærer i motsetning til privatisering at det offentlige fortsatt har et klart ansvar for at borgerne får de gode tjenestene de har krav på. Det vil være konkurranse om hvem som leverer tjenestene, enten det er frivillige organisasjoner, private eller det offentlige. Erfaring med konkurranseutsetting viser at det kan gi bedre og mer varierte tjenester for innbyggerne.

Dette medlem vil at private og offentlige tjenesteytere likebehandles i avgiftssystemet ved leveranser av varer og tjenester for alle offentlige virksomheter, også helseforetakene og viser i den forbindelse til forslag om momsneutrale innkjøp i staten.

Offentlig forvaltning som stor kunde og bestiller kan bidra til konkurranse som skjerper og utvikler norske tjenester, produsenter og leverandører. Det offentlige bør føre en åpen anbudspolitik med likebehandling av tilbydere. Det bør også stilles krav til at alle produkter som det offentlige kjøper er de beste på markedet når det gjelder miljøegenskaper.

Dette medlem vil legge til rette for omfattende bruk av elektronisk handel, også innenfor det offentlige. I løpet av neste stortingsperiode bør minst halvparten av alle offentlige innkjøp gjøres elektronisk, og ressursene frigjøres til å yte bedre tjenester i stat, fylker og kommuner.

Dette medlem viser til at det bevilges betydelige summer til ulike ordinære byggeprosjekter og investeringer under Statsbyggs portefølje. Det er derfor grunn til å tro at en lavere bevilgning på posten i 2007 bare vil medføre enkelte mindre forsinkelser på ulike prosjekter jf. tidligere slike faseforsinkelser i forbindelse med bevilgninger over ulike budsjett. Dette medlem foreslår derfor at det bevilges 50 mill. kroner mindre enn det Regjeringen legger opp til.

Dette medlem viser videre til at tilgang på arbeidskraft nå er blitt en hovedutfordring for både bedrifter og offentlig sektor i Norge. Derfor trenger vi et mer fleksibelt arbeidsliv. Industrialderens regulering av arbeidsmarkedet er ikke alltid i tråd med kunnskapsøkonomiens krav til fleksibilitet. Arbeidsmiljøloven skal sikre arbeidstagere et godt vern mot yrkesskader og utnyttning. Samtidig må loven tilpasses det nye arbeidslivets behov for fleksibilitet og individuelle løsninger. Dette medlem ønsker en arbeidslovgivning som balanserer bedriftenes behov for raske omstillinger med arbeidstagerens behov til forutsigbarhet og trygghet. Det bør i større grad åpnes for at arbeidstagere etter avtale med arbeidsgiver kan arbeide mer i deler av året, mot at dette kan tas ut som lenger ferie andre deler av året. Adgangen til timekontoordninger og gjennomsnittsberegning av arbeidstid bør utvides. Disse løsningene er langt mer målrettet og fremtidsrettet enn Regjeringens bruk av 20 mill. kroner til forsøk med 6-timers arbeidsdag, noe dette medlem ikke støtter.

Dette medlem viser videre til at bygg for odontologisk fakultet ved Universitetet i Bergen er det høyest prioriterte bygget på listen over byggeprosjekter i universitets- og høyskolesektoren som ikke har fått startbevilgning. Det er gjennomført ekstern kvalitetssikring av byggeprosjektet. Dette medlem mener det er svært viktig å fortsette den økte utbyggingstakten i sektoren, og foreslår derfor en startbevilgning på 5 mill. kroner til bygg for odontologisk fakultet ved Universitetet i Bergen, som står fremst på prioriteringslisten.

Dette medlem mener at et sterkt personvern er avgjørende både for den enkeltes frihet og for demokratiet. Vernet om den private sfæren er en forutsetning for et fritt samfunn. Friheten forutsetter at hvert menneske vernes mot utilbørlig registrering, overvåking og inngripen i privatlivet. Demokratiet forutsetter at det i siste instans er borgerne som kontrollerer staten, ikke staten som kontrollerer borgerne. Derfor er det behov

både for å styrke de institusjoner som ivaretar personvernet i det norske samfunn og for en helhetlig gjennomgang av de utfordringer personvernet står overfor i dag, og i tiden som kommer. Dette medlem viser i

den forbindelse til Venstres forslag om å nedsette en egen personvernkomisjon (Dokument nr. 8:54 (2005-2006)). I første omgang foreslår dette medlem å styrke Datatilsynet med 1 mill. kroner.

3.2.1.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER UNDER RAMMEOMRÅDE 1

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	11 796 898 000	11 796 898 000	11 770 498 000	11 190 083 000	11 566 898 000	11 732 898 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4 .			0	-26 400 000	-606 815 000	-230 000 000

3.2.2 Rammeområde 2 (Familie og forbruker) under familie- og kulturkomiteen

3.2.2.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)	
231 Barnehager	18 023 293
800 Barne- og likestillingsdepartementet	96 525
830 Samlivstiltak og foreldreveiledning	20 720
840 Krisetiltak	175 171
841 Samlivsbrudd og konfliktløsning	27 105
842 Familievern	281 042
843 Likestillings- og diskrimineringsnemnda	2 077
844 Kontantstøtte	1 993 000
845 Barnetrygd	14 351 300
846 Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid mv.	49 385
849 Likestillings- og diskrimineringsombudet	29 092
850 Barneombudet	9 590
852 Adopsjonsstøtte	26 456
854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	473 835
855 Statlig forvaltning av barnevernet	3 830 217
857 Barne- og ungdomstiltak	181 796
858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	133 934
859 EUs ungdomsprogram	5 982
860 Forbrukerrådet	84 999
862 Positiv miljømerking	4 162
865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid	15 291
866 Statens institutt for forbruksforskning	23 979
867 Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet	6 695
868 Forbrukerombudet	18 031
2530 Foreldrepenger	10 990 875
Sum utgifter rammeområde 2	50 854 552
Inntekter rammeområde 2 (i hele tusen kroner)	
3830 Samlivstiltak og foreldreveiledning	415
3854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	6 606
3855 Statlig forvaltning av barnevernet	669 522
3859 EUs ungdomsprogram	1 922
Sum inntekter rammeområde 2	678 465
Sum netto rammeområde 2	50 176 087

3.2.2.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.2.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Soria Moria-erklæringen der det står:

"Regjeringen vil forbedre vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge og overføre omsorgsansvaret for disse til barnevernet."

På denne bakgrunn vil flertallet foreslå at overføringen av ansvaret for de enslige mindreårige asylsøkerne påbegynnes ved at barnevernet overtar ansvaret for de enslige mindreårige asylsøkere under 15 år fra 1. september 2007. Flertallet foreslår derfor at det avsettes 24 mill. kroner til dette formål. Flertallet vil for øvrig vise til at det over Barne- og likestillingsdepartementets budsjett avsettes 1 mill. kroner til å utrede en overføring av ansvaret for de enslige mindreårige asylsøkerne til barnevernet.

Flertallet viser også til felles merknad med Kristelig Folkeparti og foreslår at rammen økes ytterligere med 6,1 mill. kroner for å dekke samlivskurs i regi av frivillige organisasjoner.

Flertallet viser for øvrig til sin merknad under pkt. 2.1.2 over og foreslår at rammen settes til kr 50 206 187 000, noe som er kr 30 100 000 mer enn Regjeringens forslag.

3.2.2.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 2 settes til kr 50 060 532 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 115 555 000.

Disse medlemmer er av den oppfatning at familien er en av de viktigste pilarene i dagens samfunn. Det er disse medlemmers oppfatning at dersom det føres en aktiv og riktig familiepolitikk, vil dette gi betydelige samfunnsgevinster både på kort og lang sikt.

Etter disse medlemmers oppfatning er det svært viktig å gi familiene en betydelig frihet i hverdagen, mulighet for valgfrihet og råderett over egen familiesituasjon. Disse medlemmer vil på det sterkeste advare mot dem som forsøker å svekke foreldrenes rolle i forhold til barnet. Det offentlige kan aldri fullt ut erstatte foreldrene når det gjelder å skape trygge rammer og tilhørighet for et barn. Disse medlemmer mener barnehager og foreldrekurs er verktøy, som foreldrene skal bruke i sitt daglige arbeid med omsorg, oppdragelse og ikke minst det å lære barnet respekt for andre og andres eiendom. Disse medlemmer registrerer at stadig flere par opplever samlivsbrudd. Denne utviklingen er ikke unik for Norge, men gjelder også for store deler av den vestlige verden. Disse

medlemmer mener derfor at det er naivt å tro at offentlige samlivskurs kan snu denne tendensen.

Disse medlemmer ønsker å pris- og kostnadsjustere barnetrygden. I denne sammenheng vil disse medlemmer vise til at kontantstøtten har vist gjennom evaluering at den har vært vellykket og gitt resultater for de familiene som har gjort seg nytte av ordningen. Disse medlemmer vil ta avstand fra den tendensen Regjeringen ser ut til å legge seg på med å redusere utbetalingene av kontantstøtte. Dette rammer foreldre som ønsker en mulighet til å være sammen med barna sine i en periode av barnas liv som foreldrene er svært sentrale. Disse medlemmer vil understreke at i tillegg til det, så frarøver også Regjeringen foreldre med lite inntekt muligheten til valgfrihet. I realiteten betyr dette at Regjeringen prioriterer foreldre med middels eller høy inntekt, samtidig som reell valgfrihet kun er forbeholdt de med god råd.

Disse medlemmer vil bemerke at for å gi full valgfrihet for foreldre, må man gjennom ulike tiltak sørge for at det også på litt sikt blir full barnehagedekning. Det kompromiss som Stortinget vedtok om barnehager vil kunne legge grunnlaget for full barnehagedekning og lavere foreldrebetaling. Gjennom likebehandling av offentlige og private barnehageplasser sikres en utvikling av flere plasser og lavere kostnader. Det er nettopp en reell likebehandling som sørger for en kostnadseffektiv og levedyktig barnehagesektor. Med reell likebehandling vil alle barnehager ha motivasjon til å begrense sine kostnader samtidig som det fokuseres på tilbudets kvalitet. Disse medlemmer vil fortsatt jobbe for likebehandling og lavere maksimal foreldrebetaling og foreslår derfor at maksprisen ikke settes opp slik Regjeringen foreslår.

Disse medlemmer vil advare sterkt mot at stadig flere av familiens oppgaver blir veltet over på staten eller andre offentlige organer.

Disse medlemmer vil også peke på det forhold at mange familier i dag oppløses, som ofte setter de involverte barna i en vanskelig situasjon. Barna må ikke brukes som våpen i en konflikt mellom foreldrene, men må høres i spørsmål som angår dem. Til dette vil disse medlemmer påpeke at de fleste barn ønsker like mye samvær med begge foreldrene, og at dette må gjennomføres med mindre det foreligger særlige grunner som tilsier at dette ikke er til barnas beste. FNs barnekonvensjon sier også at dette er en rett det enkelte barn har. Norge har inkorporert FNs barnekonvensjon i sitt lovverk, og vi er derfor pliktig til å legge forholdene til rette slik at dette blir mulig for alle barn som bor i Norge.

Det er etter disse medlemmers oppfatning viktig at familievernkantorene får den nødvendige kompetanse, for også å kunne løse svært konfliktfylte situasjoner.

Disse medlemmer erkjenner at for enkelte barn kan situasjonen være så vanskelig at det blir nødvendig å fjerne dem fra hjemmet, og erkjenner derfor nødvendigheten av et barnevern. Disse medlemmer mener det bør opprettes et fritt og uavhengig barneverntilsyn, som kan sørge for at det føres tilsyn både med

det lokale barnevern og det statlige barnevern. Et slikt tilsyn bør etableres etter mønster av andre uavhengige kontrolltilsyn. Barneverntilsynet bør både behandle klager på barnevernets arbeidsutførelse, fremme forslag om gode og sikre arbeidsmetoder basert på den innsikt som fremkommer fra klagebehandlingen og bør også kontrollere alle barnevernsinstitusjoner.

Disse medlemmer viser til at gjentatte undersøkelser, bl.a. i Bergen, men også i landet for øvrig, har dokumentert at svært mange barn har lidd overlast ved opphold i barnevernsinstitusjoner. Omfanget av barn som har lidd overlast ble slått fast i Befring-utvalgets rapport, og den siste brukerundersøkelsen fra Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) viser dessverre at det fremdeles er et problem. Disse medlemmer mener derfor at et uavhengig barnevernstilsyn vil både være nødvendig, men også til hjelp for dem som lider overlast, og for å sikre at overgrep ikke skjer igjen.

Disse medlemmer mener at tall fra Statistisk sentralbyrå om at det har vært en økning av barn på tiltak i barnevernet på ca. 6 500 fra 2003 til 2004 ikke uten videre betyr at det reelle behovet har økt.

Det bør være på sin plass å gå dypere inn i tallmaterialet, for å se om det er de samme barna som får flere tiltak - eller om det er en reell økning av antall barn med behov for hjelpetiltak. Viser det seg at det er en reell økning av antall barn med hjelpebehov, vil disse medlemmer understreke at et fritt og uavhengig barnevernstilsyn vil være enda mer nødvendig og påkrevd. Nettopp fordi så mange barn har bruk for denne tjenesten, så vil fylkesmannens tilsyn umulig kunne nå ut til alle barn. Disse medlemmer vil derfor foreslå å opprette et statlig barneverntilsyn.

Disse medlemmer vil påpeke at ungdom som vokser opp i større byer, ikke alltid har et like velutviklet nettverk som barn og unge i distriktene. Det er dessuten ofte et tøffere miljø, og tilgang til rusmidler av ulik art er større. Det er derfor viktig at det tilføres ressurser som kan sette større bysamfunn bedre i stand til å drive forebyggende tiltak. Man må kunne fange opp barn og ungdom i risikozonen på et så tidlig tidspunkt som mulig. Disse medlemmer er derfor glad for satsningen på dette felt. Disse medlemmer vil imidlertid påpeke at storbysatsingen nå er utvidet til å omfatte de 23 største byene, noe som betyr at det har blitt større kamp om ressursene.

Disse medlemmer har merket seg at det nå skal satses på frivillige lag og organisasjoner. Disse medlemmer er glad for dette, men ser behovet for at denne satsningen skal konkretisere seg i ytterligere positive tiltak som for eksempel et forbedret momsregime.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er en for sterk vektlegging på tiltak for å fremme likestilling. Slike tiltak er unødvendige og vil i en del tilfeller hindre reell likestilling. Prinsipielt mener disse medlemmer at det er en selvfølge at man får lik lønn for likt arbeid. Likevel vil disse medlemmer ta avstand fra at man skal tildeles stillinger etter kjønn, men at det burde være en selvfølge at stillinger tildeles

etter kompetanse. Disse medlemmer finner det derfor ikke nødvendig å bruke store summer på likestillingsprosjekter i regi av det offentlige.

Disse medlemmer mener det er viktig at forbrukersyn står sentralt. Forbrukerne skal ha muligheten til å kunne nå frem med sine klager. Vern om forbrukernes rettigheter er en helt nødvendig del av et velfungerende marked. Forbrukermyndighetene har i en årrekke gjort en solid jobb, og disse medlemmer mener at det bør vurderes en styrking av dette området.

3.2.2.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 49 840 187 000 på rammeområde 2, som er kr 335 900 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener at familien er samfunnets viktigste fellesskap og arena for trygghet, tilhørighet og utvikling. Disse medlemmer mener at familien skaper en trygg ramme om barns oppvekst. Disse medlemmer vil derfor sikre familiens mulighet til selvstendighet og utvide valgfriheten. Den offentlige politikken må underbygge disse målene. Det betyr at mangfoldet og godt tjenestetilbud som skaper trygghet og hvor familiene har stor grad av valgfrihet, og at den økonomiske politikken bidrar til å sikre familien økonomisk handlefrihet.

Disse medlemmer vil påpeke at familieøkonomien påvirkes av finanspolitikken. Bruker man for mye penger fra pensjonsfondet, vil renten stige. Det vil særlig ramme småbarnsfamilier. Økte avgifter påvirker i stor grad familieøkonomien, og disse medlemmer vil derfor tilrettelegge for en politikk hvor noe av den økonomiske veksten brukes på avgiftslettelser og skattelettelser. Videre vil disse medlemmer sørge for at det lønner seg å spare. Med dette som utgangspunkt dannes en god familiepolitikk.

Disse medlemmer ønsker full barnehagedekning. For å nå dette ambisiøse målet i løpet av 2007, er det viktig å sikre at private aktører fortsetter utbyggingen i samme takt som tidligere. I arbeidet med å stimulere bransjen til fortsatt økt barnehageutbygging, er det viktig å legge til rette for større grad av likebehandling og forutsigbarhet hva angår offentlig finansiering. Disse medlemmer vil derfor overføre 100 mill. kroner til skjønnsmidler for å sikre likebehandling mellom offentlige og private aktører. Videre vil det bevilges 50 mill. kroner for å ivareta kvaliteten i barnehage-sektoren. Disse medlemmer mener det er viktigere å oppnå disse målene enn en lavest mulig makspris. Høyre foreslår derfor å øke maksprisen med 300 kroner pr. måned. Det er likevel 120 kroner pr. måned lavere enn i 2005.

Disse medlemmer mener at kontantstøtten bør opprettholdes. Disse medlemmer ønsker å gi forældre valgfrihet hva angår omsorg for de aller minste barna. Disse medlemmer vil foreslå en økning i kontantstøtten.

Disse medlemmer vil hevde at likestilling bedres gjennom sterkere fokus på fordeling av omsorgsansvaret for små barn. Disse medlemmer vil derfor gi far ytterligere en uke pappapermisjon ved å utvide fedrekvoten.

Disse medlemmer viser til at det i alternativt budsjett fra disse medlemmer er foreslått en betydelig satsing for å sikre at selvstendig næringsdrivende kvinner gis samme trygderettigheter ved svangerskap, fødsel og omsorg for små barn som andre arbeidstakere. Ordningen ønskes innført fra 8. mars i 2007. Disse medlemmer finner at dette er viktig for å stimulere gründerskap og selvstendig næringsvirksomhet blant kvinner. Ikke minst gjelder dette i et distriktspolitisk perspektiv. Mange kvinner må skape seg sin egen arbeidsplass utover i landet. Likestillingspolitisk er dagens ordning diskriminerende i forhold til kvinner. Merkostnaden ved å måtte etablere tilleggsforsikring for å sikre full godtgjørelse når man får barn er stor, og rammer kvinner i egne bedrifter på en urimelig måte. Det er også grunn til å tro at man som selvstendig næringsdrivende i en rekke tilfeller kan tilpasse arbeidssituasjonen til en ellers presset livssituasjon. Å stimulere til selvstendig næringsvirksomhet gir et mer fleksibelt arbeidsliv og sikrer økt arbeidsdeltakelse.

Disse medlemmer vil peke på at det er dokumentert at familiens økonomi er mest presset i barnerike familier. Disse medlemmer ønsker å trappe opp støtten til familier med mer enn to barn, og foreslår derfor som et første skritt å innføre gradert barnetrygd for å styrke familier med fire barn eller flere med et ekstra tilskudd.

3.2.2.2.4 Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil understreke at trygghet og tid er viktig for barns oppvekstvilkår. Derfor ønsker dette medlem å styrke familien som barnas viktigste fellesskap. Dette medlem vil også gi foreldre en reell mulighet til å velge arbeid i eller utenfor hjemmet mens barna er små.

Dette medlem viser til at Regjeringen i budsjettet for inneværende år kuttet den siste måneden foreldre kan motta kontantstøtte, og de øvrige månedene gikk støtten ned 354 kroner. I årets budsjett opprettholder Regjeringen dette kuttet. Dette medlem foreslår å gi småbarnsforeldrene både tiden og pengene tilbake.

Dette medlem viser til at likestilling forutsetter at kvinner og menn har like rettigheter og muligheter til å delta i og påvirke samfunnsutviklingen. Likestilling forutsetter også at både kvinner og menn deltar i omsorgsarbeidet i hjemmet. Dette medlem mener det er viktig at alle fedre får mulighet til å ta en del av foreldrepermisjonen, fordi barn trenger kontakt med begge foreldrene. Dette medlem foreslår derfor at alle fedre skal få rett til fedrekvoten uavhengig av mors yrkesdeltakelse før fødsel, og at fedrekvoten økes med en uke til 7 uker f.o.m. 1. januar 2007.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis forslag om likestilling av selvstendig næringsdrivende og lønntakere når det gjelder sykepenger ved svangerskap, svangerskapspenge, omsorgspenger, adopsjons- og fødselspenge og pleie- og opplæringspenge, gjeldende fra og med 1. august 2007, beskrevet i omtalen av rammeområde 15, pkt. 3.2.15.2.4.

Dette medlem viser til at et godt samliv skaper en stabil ramme rundt barns oppvekst. Dette medlem er derfor skuffet over at Regjeringen foreslår å avvikle tilskuddsordningen til lokale samlivstiltak og utviklingsarbeid på samlivsfeltet. Dette medlem vil rette opp dette kuttet og videreføre ordningen på samme nivå som i inneværende år. Dette medlem er fornøyd med at regjeringspartiene i sitt forslag til ramme for rammeområde 2 har lagt inn midler til å videreføre ordningen i 2007.

Dette medlem mener at de private barnehagene skal ha hoveddelen av æren for at vi nærmer oss målet om en rimelig barnehageplass til alle som ønsker det. Dette medlem synes ikke det er rettferdig at de private og kommunale barnehagene forskjellsbehandles. Dette medlem foreslår derfor å fortsette opptrapningen mot likeverdig behandling av de private og kommunale barnehagene, og vil sikre at de private barnehagene minimum får et tilskudd på 87 pst. av det tilsvarende kommunale barnehager får i offentlig støtte. Dette medlem ønsker også å sørge for at kvaliteten i barnehagene ikke blir glemt mens vi arbeider for å nå det tverrpolitiske målet om full barnehagedekning. Derfor foreslår dette medlem også ekstra midler til kompetanseutvikling i barnehagene.

Dette medlem viser til at flere enn 39 000 barn og unge mottok tiltak fra barnevernet i 2005. Likevel er det statlige barne- og familievernet pålagt stopp i nyansettelse, og Regjeringen har ikke tatt stilling til om dette skal gjelde også for neste år. Dette medlem bevilger derfor 50 mill. kroner til det statlige barnevernet for å unngå ansettelsesstopp og ytterligere 10 mill. kroner til ettervern. I tillegg ønsker dette medlem å styrke ordningen med storbymidler som går til vanskeligstilte barn og unge med 3 mill. kroner.

På bakgrunn av at dette medlem retter opp kuttene som er foretatt på kontantstøtten og forbedrer rammevilkårene for de private barnehagene, vil dette føre til at etterspørselspresset etter barnehageplasser dempes litt. Derfor foreslår dette medlem å redusere bevilgningen til drifts- og investeringstilskudd til barnehager med 200 mill. kroner. Samlet bevilgning til barnehager og kontantstøtte i Kristelig Folkepartis alternative budsjett er over 200 mill. kroner høyere enn Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til pkt. 2.1.2 over vedrørende forslaget om å opprette et eget omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere under barnevernet.

Dette medlem foreslår at nettorammen for rammeområde 2 settes til kr 50 225 212 000, som er en økning på 49,1 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.2.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 49 965 187 000 under rammeområde 2, noe som er 210,9 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Samfunnet har endret seg dramatisk de siste tiårene. Det leves ulike liv i ulike familieforhold. Staten skal ikke definere hvilken familieform som er den beste, men sørge for trygge rammer uansett hvilken familieform den enkelte velger. For Venstre er respekt for ulike valg viktig.

Dette medlem mener at det ikke er en menneskerett å få egne barn, men barn har rett til foreldre. Foreldre som velger å ta seg av barn som allerede er satt til verden, må få like gode økonomiske vilkår som biologiske foreldre. Adoptivforeldre bør få samme permisjonsrettigheter som biologiske foreldre. Det skal heller ikke være en økonomisk byrde å adoptere. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 43,4 mill. kroner, slik at adopsjonsstøtten kan opptrappes til 1 G.

Dette medlem vil påpeke at hovedmålsettingen med samlivstiltak er å redusere samlivskonflikter, unngå samlivsbrudd og skape gode oppvekstmiljø for barn. Dette medlem mener det er viktig at de offentlige bevilgninger til samlivstiltak reflekterer denne målsettingen, og foreslår derfor å bevilge 3 mill. kroner til dette formål ut over Regjeringens forslag.

Dette medlem merker seg at det i Regjeringens forslag ikke finnes særskilte tiltak i forbindelse med grunnforskning knyttet til ADHD, og viser i den sammenheng til merknaden fra Fremskrittspartiet og Venstre i Innst. S. nr. 205 (2005-2006):

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til at det generelt foreligger liten kunnskap om ADHD, både hva gjelder årsakene til ADHD, sykdommen som sådan og sykdomsforløpet. Disse medlemmer er kjent med at grunnforskningen på ADHD ved Institutt for medisinske basalfag ved Universitetet i Oslo representerer en unik tilnærming og ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget så raskt som mulig, og senest i statsbudsjettet for 2007, med en plan for å opprette et grunnforskningssenter for ADHD."

Dette medlem opprettholder denne anmodningen, og foreslår derfor å bevilge 5 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem mener det er viktig at trygdesystemet kontinuerlig tilpasses virkeligheten. Slik det nåværende systemet er utformet har ikke fedre rett til fødselspermisjon i tilfeller der barnets mor ikke har hatt tilstrekkelig opptjening i lønnet arbeid i en gitt periode før fødsel. Dette medlem foreslår derfor å innføre en rett til fødselspermisjon for fedre med barn født etter 1. januar 2007 som omfattes av slike tilfeller, og bevilger 8 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem mener det er viktig at fedre får tilbrakt like mye tid sammen med nyfødte barn som mødrene, og foreslår derfor å øke "fedrekvoten" med en uke for fedre med barn født etter 1. januar 2007. På

sikt ønsker Venstre å øke fedrekvoten til samme nivå som "mødrekvoten".

Dette medlem går imot Regjeringens forslag om å innføre et Svalbard-tillegg i barnetrygden, etter mønster av det såkalte Finnmarks-tillegget. Dette medlem viser til forslag om å bringe skattesystemet og nivået på Svalbard tilbake til det som gjaldt før 2006, nærmere beskrevet under rammeområde 23 og i Innst. O. nr. 10 (2006-2007) og Budsjett-innst. S. nr. 1. (2006-2007).

Dette medlem prioriterer full barnehagedekning, mangfold, kvalitet og valgfrihet i tilbudet, samt lavere foreldrebetaling. Dette medlem er enig i at det må være moderate priser for oppholdsbetaling i barnehager, men mener at plass til alle må prioriteres foran lavere pris. Dette medlem foreslår derfor en moderat prisøkning med 120 kroner pr. måned for første barn ut over Regjeringens forslag. Søskenmoderasjon mv. videreføres etter dagens regler. En slik økning i egenbetalingen i forhold til barnehageplasser vil føre til at statens inntekter øker med 460 mill. kroner, og benyttes blant annet til å foreta et nødvendig løft for forskning og høyere utdanning, samt til å prioritere studentbarnehager og økt likebehandling mellom kommunale og private barnehager.

I dag får private barnehager dekket 85 pst. av sine kostnader sett i forhold til kommunale barnehager. Venstre ønsker større likebehandling mellom private og kommunale barnehager, og dette medlem foreslår derfor å bevilge 100 mill. kroner til dette formål. Dette vil føre til at private barnehager vil få dekket 87 pst. av sine utgifter i forhold til kommunale barnehager.

Komiteens medlem fra Venstre støtter Regjeringens intensjon om å forbedre vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge, og utelukker ikke at ansvaret for disse kan overføres til barnevernet som et ledd i enn slik forbedring. Dette medlem vil derfor vurdere dette forslaget nærmere. Det er imidlertid uklart for dette medlem om barnevernet har den rette kompetansen til å håndtere de utfordringene et slikt ansvar medfører og om barnevernet i regjeringens partienes forslag får tilført tilstrekkelig med ressurser for å utøve ansvaret på en tilstrekkelig god måte.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen, senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2007, legge fram en egen sak om forbedring av vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere, herunder en mulig overføring av ansvaret for disse til barnevernet, hvilke krav dette stiller til kompetansen i barnevernet og hvilke ressurser som må tilføres barnevernet for å utøve ansvaret på en tilstrekkelig god måte."

Dette medlem ønsker en fremtidsrettet næringspolitikk som virker. Dette medlem vil derfor sikre at selvstendig næringsdrivende gis like rettigheter til svangerskaps- og fødselspenger som andre arbeidsta-

kere. En rekke gründere og entreprenører starter i det små med egen virksomhet. Det er derfor behov for at denne gruppen likestilles med henhold til trygderettigheter for svangerskaps- og fødselspenger. En likestilling av disse rettighetene vil også legge bedre til rette for at flere kvinner vil våge og evne å starte egen arbeidsplass for seg selv og andre. Dekningsgraden for selvstendig næringsdrivendes trygderettigheter er i dag 65 pst. ved svangerskap, fødsel og omsorg for små barn. For å få full godtgjørelse i permisjonstiden i dag må selvstendig næringsdrivende tegne egne forsikringer, forsikringer som er forholdsvis kostbare og medfører en belastning som svekker rekrutteringen til slik virksomhet. Dette medlem mener at dagens trygdeordninger knyttet til svangerskap og fødsel for denne

gruppen ikke legger til rette for en kombinasjon av småbarnsomsorg og yrkesaktivitet. Dette medlem viser videre til at jordbrukere og fiskere gjennom ulike avtaler har fått velferdsordninger som gir disse grupper utvidede rettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel. Hovedbegrunnelsen for disse særavtalene er å sikre rekruttering til disse næringer. En annen begrunnelse er at det er i næringenes interesse å sikre rekruttering av kvinner. Dette medlem ser at det er viktig med styrket rekruttering også i andre næringer, ikke bare i primærnæringen. Dette medlem foreslår derfor å innføre svangerskaps- og fødselspengeordninger for alle selvstendig næringsdrivende på lik linje med andre arbeidstakere.

3.2.2.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 2

	St.prp. nr. 1 med Tillegg					
	nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	50 176 087 000	50 206 187 000	50 060 532 000	49 840 187 000	50 225 212 000	49 965 187 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		30 100 000	-115 555 000	-335 900 000	49 125 000	-210 900 000

3.2.3 Rammeområde 3 (Kultur) under familie- og kulturkomiteen

3.2.3.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)		
300	Kultur- og kirkedepartementet	102 667
305	Lotteri- og stiftelsestilsynet	56 479
315	Frivillighetsformål	288 641
320	Allmenne kulturformål	711 835
321	Kunstnerformål	322 695
322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	303 571
323	Musikkformål	561 086
324	Teater- og operaformål	1 043 396
325	Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer	92 808
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	474 244
328	Museums- og andre kulturvernformål	670 003
329	Arkivformål	221 529
334	Film- og medieformål	528 748
335	Pressestøtte	308 231
336	Informasjonsberedskap - kringkasting	1 800
337	Kompensasjon for kopiering til privat bruk	34 815
Sum utgifter rammeområde 3		5 722 548
Inntekter rammeområde 3 (i hele tusen kroner)		
3300	Kultur- og kirkedepartementet	58
3305	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	889 812
3320	Allmenne kulturformål	90
3322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	208
3323	Musikkformål	29 758
3324	Teater- og operaformål	9 180

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
3325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer	6 586
3326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål	14 238
3328 Museums- og andre kulturvernformål	17 761
3329 Arkivformål	7 989
3334 Film- og medieformål	59 193
Sum inntekter rammeområde 3	1 034 873
Sum netto rammeområde 3	4 687 675

3.2.3.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.3.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.3.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 3 settes til kr 3 901 925 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 785 750 000.

Disse medlemmer er av den oppfatning at kultur er et begrep som uttrykker de verdier og kvaliteter som enkeltmennesker tillegger høy egenverdi. Disse medlemmer vil påpeke at det som er god kultur for en, slett ikke trenger å være god kultur for en annen. Av den grunn mener disse medlemmer at kulturen i utgangspunktet skal være fri og uavhengig av politisk styring, og at den må være basert på frivillighet og personlig engasjement. Disse medlemmer er av den oppfatning at politikerstyrte kulturgoder ødelegger kulturens vesen og fremmer ensretting.

Fordi kulturens egenverdi eksisterer i samspillet mellom mennesker mener disse medlemmer at arenaen kulturen eksisterer på er viktig. En kulturarena er rommet som forener folk. Uten en arena er kunstnerisk uttrykk meningsløst. Kun ved en utvidelse av arenaen kan flere ta del i både den skapende og den opplevende delen av kunsten. Disse medlemmer ønsker at kulturlivet skal utvide kulturarenaen og innlemme flere for økt verdi og opplevelse.

Disse medlemmer mener at en utvidelse av kulturarenaen ikke nødvendigvis dreier seg om flere bygg. Arenaen er et bilde på de rammer som utøvere og som publikum møtes innen. Disse medlemmer mener at vi alle bør ønske å utvide disse rammene, slik at flere får kulturelle gleder.

Disse medlemmer ønsker ikke et sterkt subsidiert kulturliv, eller at en snever elite skal forvalte fellesskapets kulturmidler kun til glede for egen snever

krets. Regjeringens betydelige økning av bruk av skattebetalernes penger fører ikke til at det blir kultur som folk flest ønsker. Folk skal i størst mulig grad selv ha råderett over kulturmidlene. Disse medlemmer mener dette vil sikre at kulturen blir deltagende, engasjerende og treffer flest mulig.

Disse medlemmer mener at kulturmidler i størst mulig grad bør kanaliseres i samsvar med det smaks- og meningsmangfold som eksisterer. Det betyr at disse medlemmer er mot alle modeller som innebærer at oppnevnte komiteer fordeler penger, etter eget forgodtbefinnende, på vegne av fellesskapet.

Disse medlemmer ønsker også at kulturlivet i større grad skal rette seg mot publikum og alternative inntektskilder heller enn offentlige budsjettprosesser og -midler. Hensikten med dette er todelt; for det første sikre økte inntekter til kulturlivet uten at dette går over offentlige budsjetter, for det annet å sørge for at kulturtilbudet når ut til flest mulig.

Disse medlemmer ønsker å finne flere ordninger som kan gi offentlige kulturinstitusjoner et bredere publikum, publikum et mer innholdsrikt kulturtilbud og samfunnet en bedre utnyttelse av de offentlige og private kulturmidler.

Disse medlemmer har også erkjent at man må sikre vår kulturarv for etterslekten. Dette betyr at disse medlemmer mener at pengene det offentlige skal bruke på kulturtiltak i første rekke bør sikre at viktige historiske og tradisjonsrike elementer innen kultursektoren ikke går tapt, og at det kommer flest mulig til gode.

Disse medlemmer viser til vedtak i Dokument. nr. 8:16 (2001-2002) om pengespill (tippenøkkelen). Disse medlemmer mener at det er uholdbart at Stortingets vedtak om tippenøkkelen ikke følges opp. Vedtaket innebærer en klar og tydelig plikt til at bevilgningene over offentlige budsjetter ikke skal minke i tråd med at inntektene fra tipping øker. Derfor er det uakseptabelt at Frifondet reduseres.

Disse medlemmer vil vise til at Fremskrittspartiet i sin kulturpolitikk vektlegger de tiltak som aktiviserer barn og unge, og de frivillige lag og organisasjoner som fanger opp breddeaktiviteter, som for eksempel idrett. Disse medlemmer vil vise til stortingsvedtaket i juni 2003 om en ny fordeling av tippenøkkelen, etter forslag fra Fremskrittspartiet, hvor

kultur og idrett nå alene skal dele midlene mellom seg. Disse medlemmer vil påpeke at det ble sagt som en forutsetning at man ikke på bakgrunn av dette vedtaket skulle korte inn på midlene til disse i statsbudsjettet. Det kan synes som det er gjort, blant annet når det gjelder tilskudd til frivillige lag og organisasjoner m.m. Disse medlemmer mener at dette er svært uheldige signaler å gi til de som nå hadde forventet en vesentlig økning til sin virksomhet.

Disse medlemmer vil ta avstand fra kulturpolitikk hvor store summer blir brukt til prestisjeprosjekter hvor målgruppen er et relativt begrenset antall mennesker, som for eksempel bygging av ny opera i Bjørvika.

Disse medlemmer ønsker ikke at politikerne skal bestemme hva som er god eller dårlig kultur. Vi vil la folk bestemme selv. Derfor ønsker vi ikke et sterkt subsidiert kulturliv. Kulturlivet har best av å innrette seg etter folks ønsker. Om kulturlivet gjør dette vil behovet for store offentlige subsidier reduseres kraftig. Slik blir det mulig å nå flere med mer kultur. Folks valg av kultur vil til enhver tid være mer variert enn det offentlig subsidiert kultur kan tilby. Disse medlemmer mener at det er nettopp folks valg som sikrer bredde.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen øker den offentlige subsidieringen av kulturen. Det ser ikke ut til å være noen planmessig eller klar profil på satsningen, men man har isteden lagt opp til å "strø ut" større og mindre beløp til mange formål. Disse medlemmer oppfatter dette som at Regjeringen er ute av stand til å formulere en kulturpolitikk uten vesentlig nytenkning, og som utelukkende går ut på å belønne smale grupper i kulturlivet. Disse medlemmer er fornøyd med at Regjeringen foreslår økte bevilgninger til å opprettholde den norske kulturarven, ved å styrke museer og arkiv, men mener at den foreslåtte økningen sannsynligvis er utilstrekkelig i det lange løp.

3.2.3.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 4 581 650 000 på rammeområde 3, som er kr 106 025 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer ønsker en offensiv kulturpolitikk der målet er å sikre mangfold og vekstkraft. Disse medlemmer bygger sin kulturpolitikk på at kultur har en egenverdi for den enkelte av oss, og at et levende og selvstendig kulturliv er en forutsetning for et skapende samfunn og høy livskvalitet for innbyggerne. Disse medlemmer vil derfor styrke sentrale områder innenfor kulturbudsjettet med et samlet beløp på 50 mill. kroner. Beløpet vil bli anvendt innenfor områder som nevnt nedenfor.

Disse medlemmer vil presisere betydningen av at kulturlivet finansieres fra et mangfold av kilder. Dette vil ha direkte betydning for det mangfoldet som vil vokse frem, i tillegg til at det vil minske kulturlivets avhengighet av staten. I denne sammenheng vil disse

medlemmer bidra til bedre å legge til rette for et tettere samarbeid mellom kultur og næring i første omgang gjennom en styrking av virksomheten innenfor organisasjonen "Forum for Kultur og Næringsliv". Det langsiktige målet er her å bidra til at Norge får en godt utbygget kultur og næringslivsorganisasjon.

Disse medlemmer vil styrke de instanser som ivaretar den norske kulturarven. Dette betyr en styrking av museumsfeltet, samt organisasjonene innenfor folkemusikk, folkedans, og håndverk. Disse medlemmer ønsker også en styrking av vår klassiske kulturarv, ikke minst med tanke på en videre oppfølging av Ibsen-året og markeringen av Edvard Grieg i 2007.

Disse medlemmer satses på å styrke virksomheten i det frie feltet. Dette betyr en styrking av de frie gruppene innenfor teater og dans samt de frie musikkensemblene. Disse medlemmer ser også festivalet og støtteordningen for lokale konserttiltak som viktige i denne sammenheng.

Disse medlemmer ønsker en sterkere satsing på kulturlivet i nordområdene for å ivareta et godt samarbeid over grensene. Disse medlemmer går mot kutt til Nordnorsk Kulturråd og foreslår å øke bevilgningen utover beløpet bevilget i 2006. Det legges til rette for et tettere Folk-til-folk-samarbeid i nordområdene gjennom samarbeid mellom Nord Norsk Kulturråd og Barents-sekretariatet.

Disse medlemmer ser at det flerkulturelle samfunn fører til at nye miljøer innen kulturområdet gror frem. Disse medlemmer mener at andre kulturelle uttrykk bidrar til et spennende mangfold, og det er derfor avsatt midler direkte til det arbeidet som gjøres i disse miljøene. Disse medlemmer vil særlig legge vekt på betydningen av å bygge på de initiativer som springer ut fra innvandregruppene selv slik at det gis rom for å arbeide frem egne uttrykk ut fra egne premiser.

Disse medlemmer ser at det frivillige arbeidet rundt omkring i kommunene og i de frivillige organisasjonene er av stor betydning så vel for demokratiet og maktfordelingen i samfunnet, som for den enkelte av oss. Disse medlemmer vil gjennom sin politikk sikre at sektoren gis gode rammevilkår både hva angår muligheten til selv å sikre sitt økonomiske grunnlag, men også hva angår å drive mer rasjonelt og uten overflødig kontroll og byråkrati. Utfordringen er å sikre frivillig sektor sin uavhengighet fra statlig styring og finansiering.

3.2.3.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener kunst og kultur har en egenverdi og er av avgjørende betydning for den enkeltes livskvalitet. Dette medlem vil ha et kulturliv som gir nye impulser og stimulerer til kreativitet og nyskaping, og mener den offentlige kulturinnsatsen skal gi et mangfoldig tilbud som er tilgjengelig i hele landet. Dette medlem vil føre en kulturpolitikk som styrker våre kulturelle røtter, samtidig som vi er åpne for nye kulturelle impul-

ser. Dette medlem vil styrke det statlige museumsnettverket med 5 mill. kroner.

Dette medlem vil understreke at frivillige organisasjoner og lag gjør en stor samfunnsinnsats og betyr mye for livskvaliteten til mange mennesker. Innsatsen fra lag og organisasjoner har også vært banebrytende i utviklingen av viktige institusjoner på flere samfunnsområder, ikke minst innen humanitær omsorg, velferd og kunnskapsformidling. Dette medlem ønsker å styrke frivillig sektor, og bevilger blant annet ytterligere 7,9 mill. kroner til barn og unges kulturaktivitet på lokalt nivå. I tillegg øker dette medlem grensen for skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner fra 12 000 kroner til 15 000 kroner.

Dette medlem viser til at "BarneVakten" som gir foreldre råd om barn og medier, ikke får statlig driftsstøtte selv om de holder kurs for over 15 000 foreldre og 3 000 elever hvert år. Foreldre ønsker å engasjere seg i barns mediehverdag og har behov for råd og veiledning. Dette medlem vil derfor støtte arbeidet som drives av "BarneVakten" med 0,5 mill. kroner. For å styrke det språkpolitiske arbeidet, vil dette medlem bevilge ytterligere 1 mill. kroner til Nynorsk kultursentrum.

Dette medlem vil peke på at antallet spilleavhengige har økt sterkt i de senere år, og de sosialpolitiske konsekvensene gjør pengespill til et alvorlig samfunnsproblem. Dette medlem ønsker derfor et forbud mot gevinstautomater. I tillegg vil dette medlem styrke de frivillige organisasjonene som jobber med å forebygge spilleavhengighet med 0,5 mill. kroner.

Dette medlem foreslår at nettorammen i rammeområde 3 settes til kr 4 707 075 000, som er en økning på 19,4 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.3.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 4 684 575 000 under rammeområde 3, som er 3,1 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem vil understreke betydningen av en sterkt og velfungerende kulturliv. Kunst og kultur er selve grunnlaget for vår utvikling som mennesker og som samfunn. Venstre vil ha en kulturpolitikk som ivaretar det særegne i norsk kultur samtidig som vi tar opp i oss at vi gradvis får et mer flerkulturelt samfunn. En slik kulturpolitikk kan bare utvikles i et nært samspill mellom politiske myndigheter, kunstnere og andre kulturarbeidere og borgerne. Derfor må kulturpolitikken være åpen, preget av demokratiske prosesser og basert på respekt for alle kulturytringer.

Dette medlem vil ytterligere understreke viktigheten av å ivareta vår kulturarv. Kulturminner - både i immateriell og materiell form - er sporene av våre forfedres liv og virke som fortsatt kan sees og oppleves i dagens samfunn. Vi har en forpliktelse til å bringe kunnskapen om vår fortid videre. Staten er en stor "eier" av kulturminner, og har et spesielt ansvar for å ta vare på disse. Museumssektoren er svært viktig i denne

sammenheng. Dette medlem merker seg at Regjeringen ikke følger opp Museumsreformen i sitt budsjettforslag, og foreslår derfor å øke bevilgningen til ABM-sektoren med ytterligere 11 mill. kroner for å bedre kunne følge opp denne reformen og styrke museene.

Dette medlem vil videre fremheve betydningen av å holde folkemusikken og -dansen i hevd. Det er viktig at miljøer som holder dans som tradert kulturuttrykk i hevd gis økonomisk rom for aktivitet, og dette medlem foreslår derfor å styrke arbeidet med etablering av riksscene for folkemusikk og folkedans med 3 mill. kroner. Videre vil dette medlem påpeke at det finnes i dag store ressurser i form av arkivmateriale, særlig i forhold til folkemusikk. Mye av dette står i fare for å bli ødelagt på grunn av alder og annet, og det er derfor nødvendig å sette fart i digitaliseringsprosessen. Dette medlem foreslår derfor styrke arbeidet ved Rådet for folkemusikk og folkedans sitt senter med 0,5 mill. kroner til konserverings- og sikringsarbeid knyttet til senterets arkiv. Tilsvarende foreslår dette medlem å styrke arbeidet ved regionale arkiv knyttet til feltet med 1,5 mill. kroner.

Dette medlem vil understreke den betydningen Ibsen og hans forfatterskap har for Norge som kulturasjon. Dette medlem ønsker en styrket Ibsen-satsing, og bevilger 8 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem vil understreke at et stort antall samer aldri har fått muligheten til å lære å lese og skrive samisk. Disse bor spredt over hele landet. Det er derfor svært viktig at det nå utvikles ei landsdekkende norskspråklig samisk dagsavis. Det er helt avgjørende for informasjonsformidling, identitetsutvikling og demokratiet i det samiske samfunnet at det nå blir gitt rammebetingelser som muliggjør dette. Dette medlem foreslår derfor å øke støtten til utgivelsen av samiske dagsaviser på norsk med 2,4 mill. kroner.

Etter dette medlems mening er det viktig å opprettholde både antallet distriktsbokhandlere, samt bredt tilbudet i bokhandlene i distriktene. Dette medlem ønsker derfor en forsøksordning med tilskudd - et såkalt "breddebidrag" - til et begrenset antall bokhandlere som oppfyller kriteriene som distriktsbokhandler, og bevilger 2 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem vil påpeke viktigheten av at man i et flerkulturelt samfunn har respekt for kulturelle og språklige minoriteter, og at alle må ha muligheten til å kunne ta vare på sine språk som en viktig del av sin identitet. Videre er det viktig at forholdene legges til rette for at ulike minoriteter får uttrykt sine kulturer, og samtidig får ta del i den tradisjonelt norske. Dette medlem vil derfor styrke de flerkulturelle institusjonene med 6 mill. kroner ut over Regjeringens forslag. Dette vil blant annet komme Center for Afrikansk Kulturformidling, Du Store Verden!, Mela - Stiftelsen Horisont og Nordic Black Theater til gode. Dette medlem ønsker også å styrke Det flerspråklige bibliotek ved Deichmanske bibliotek i Oslo med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag, samt styrke bevilgningen til Utrop med 1 mill. kroner.

Venstre ønsker et kraftig og forpliktende nasjonalt kulturloft. Dette medlem merker seg at Regjeringen følger opp sin uttalte satsing på kulturfeltet, men vil øke støtten til følgende tiltak ut over Regjeringens forslag:

- Oppdatering og digitalisering av den nettbaserte manusbasen DRAMAS med 0,5 mill. kroner
- Samien Sijte med 0,2 mill. kroner
- Forberedelse av Hamsun-jubileet med 0,2 mill. kroner
- Christianssand Protestfestival med 0,2 mill. kroner
- Hauge/Tveitt-jubileet med 0,2 mill. kroner
- Nordfjord Opera med 0,2 mill. kroner
- Rogaland teater, øremerket Barne- og ungdomsteateret, med 1 mill. kroner
- Nobels Fredssenter med 3 mill. kroner
- Nordnorsk kulturråd (NNKR) med 1 mill. kroner

Dette medlem støtter ordningen med produksjonstilskudd til aviser. Det er viktig for å opprettholde et mangfold i presse-Norge. Dette medlem ønsker imidlertid å innføre et maksimaltak i pressestøtten på 30 mill. kroner per avis. Et slikt maksimaltak vil ramme ca. tre-fire aviser som i dag mottar et uforholdsmessig stort produksjonstilskudd, blant annet sett i forhold til antall abonnenter, men vil ikke føre til mindre mangfold i presse-Norge. Midlene som frigjøres ved dette grepet benyttes i sin helhet til å styrke kulturfeltet utover Regjeringens forslag, og innebærer dermed en økt satsing på kultur.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endring i forskriftene for produksjonstilskudd for aviser slik at det blir satt et maksimaltak på kr 30 000 000 for hvor mye en enkeltavis kan motta i produksjonstilskudd."

3.2.3.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 3

	St.prp. nr. 1 med Tillegg					
	nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	4 687 675 000	4 687 675 000	3 901 925 000	4 581 650 000	4 707 075 000	4 684 575 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4			0	-785 750 000	-106 025 000	19 400 000

3.2.4 Rammeområde 4 (Utenriks) under utenrikskomiteen

3.2.4.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 4 (i hele tusen kroner)	
100 Utenriksdepartementet	1 474 216
103 Regjeringens fellesbevilgning for representasjon	11 553
104 Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet	8 989
115 Presse-, kultur- og informasjonsformål	74 557
116 Deltaking i internasjonale organisasjoner	2 356 490
118 Nordområdetiltak mv.	279 118
140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen	808 934
141 Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)	162 420
150 Bistand til Afrika	2 713 500
151 Bistand til Asia	797 600
152 Bistand til Midtøsten	170 500
153 Bistand til Latin-Amerika	261 500
160 Sivilt samfunn og demokratiutvikling	1 602 000
161 Næringsutvikling	383 750
162 Overgangsbistand (gap)	868 500
163 Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter	2 450 434
164 Fred, forsoning og demokrati	1 700 250
165 Forskning, kompetanseheving og evaluering	603 000
166 Tilskudd til ymse tiltak	189 265
167 Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)	430 853
168 Kvinner og likestilling	200 000

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
170 FN-organisasjoner mv.	4 944 461
171 Multilaterale finansinstitusjoner	1 751 800
172 Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak	370 000
480 Svalbardbudsjettet	123 909
Sum utgifter rammeområde 4	24 737 599
Inntekter rammeområde 4 (i hele tusen kroner)	
3100 Utenriksdepartementet	57 582
Sum inntekter rammeområde 4	57 582
Sum netto rammeområde 4	24 680 017

3.2.4.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.4.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.4.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 4 settes til kr 14 634 689 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 10 045 328 000.

Disse medlemmer mener at utenrikspolitikken skal ta utgangspunkt i samspillet mellom Norges strategiske og økonomiske interesser, respekt for de grunnleggende menneskerettigheter og ivaretagelse av norske borgeres interesser, sikkerhet og trygghet innenlands og utenlands. Det er disse medlemmers syn at en av de viktigste pilarene i utenrikspolitikken er forpliktende internasjonalt samarbeid - som tar sikte på internasjonal avspenning, varig fred, en friest mulig verdenshandel og respekt for grunnleggende menneskerettigheter.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet som et liberalistisk parti er av den oppfatning at Norge har en moralsk plikt til å heve stemmen for frihet, likeverd og rettsikkerhet - gjennom å aktivt påtale brudd på grunnleggende menneskerettigheter i de internasjonale fora der hvor Norge deltar.

Disse medlemmer mener at Nordområdene er viktig for Norge både av økonomiske, politiske og strategiske årsaker. Disse medlemmer vil derfor arbeide for en betydelig mer aktiv politikk i forhold til Nordområdene - gjennom økt norsk tilstedeværelse i nord i alle ledd, økt samarbeid og samhandling med Russland og fremtidsrettet utnyttelse av områdets naturressurser.

Disse medlemmer viser til at et ufravikelig fundament i Fremskrittspartiets utenrikspolitikk er nødvendigheten og viktigheten av gode transatlantiske relasjoner. USA er Norges viktigste allierte og det er viktig å innrette norsk utenrikspolitikk slik at den ikke svekker dette gode forholdet, men snarere utdyper det og styrker det for fremtiden. Derfor er disse medlemmer også klare på at NATO er et nødvendig og positivt grunnelement i Norges forsvars- og sikkerhetspolitiske plattform.

Disse medlemmer mener det er nødvendig å innrette norsk utenrikspolitikk slik at den til enhver tid tjener norske interesser på kort og lang sikt. Derfor vil disse medlemmer understreke viktigheten av at de norske utenriksstasjonene får de ressurser som trengs for å ivareta norske borgeres interesser ved uforutsette hendelser, og at de lokaliseres på grunnlag av vurderinger basert på norske borgeres behov, og norske strategiske og økonomiske interesser.

Disse medlemmer ser betydningen av bilaterale handelsavtaler - spesielt med land som ikke omfattes av EØS-avtalen. Målet med slike avtaler må være tosidig - de skal både bidra til å styrke norske handelsinteresser og de skal bygge ned proteksjonismen i verdensøkonomien.

Disse medlemmer mener det er viktig for Norge å foreta en mer kritisk vurdering av den rollen FN spiller og de oppgaver FN er satt til å ivareta - FN må både bli mer relevant, mer effektiv og mer fokusert.

Disse medlemmer viser til at ekstrem fattigdom og mangel på vekst og utvikling dessverre kjennetegner situasjonen for millioner av mennesker i verden i dag. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets utviklingspolitikk tar sikte på å løfte mennesker ut av fattigdom og skape grunnlag for vekst og utvikling gjennom å bygge ned toll- og handelsbarrierer, sletting av illegitim statsgjeld, sikring av eiendomsrettigheter for det brede lag av befolkningen, satsning på helse og utdanning, kanalisering av bistand gjennom frivillige organisasjoner og globale fond, forsterket nød- og katastrofehjelp, økt satsning på bruk av mikrokreditt og bistand til strukturelle tiltak som fremmer demokrati, rettsstat og markedsøkonomi. Alle tiltak som støttes

skal bli gjenstand for grundig evaluering, resultatmåling og regnskapskontroll.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremlegge for Stortinget spørsmålet om fornyelse/videreføring eller oppsigelse av konvensjoner og traktater, innen de nødvendige respektive frister som gjelder, slik at Stortinget aktivt kan ta stilling til spørsmålet om konvensjonene skal sies opp eller videreføres. Hvor det er mulig å si opp traktater eller konvensjoner uten at noen bestemte tidsfrister er angitt, gis det en melding til Stortinget i løpet av hver stortingsperiode om disse traktater og konvensjoner."

3.2.4.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 23 372 432 000 på rammeområde 4, som er kr 1 307 585 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener at norsk utenrikspolitikken må ses i sammenheng med sikkerhets-, energi-, utviklings-, handels- og europapolitikken. Den økende graden av regional og global integrasjon skaper både muligheter og utfordringer for et forholdsvis lite land som Norge. Det er behov for klare politiske prioriteringer fra regjering og storting, realisme hva angår norske virkemidler og målsettinger, men også kontinuerlig satsing på ny kompetanse, kulturforståelse og språkkunnskaper i utenrikstjenesten.

Disse medlemmer mener at internasjonalt samarbeid er en forutsetning for å løse globale så vel som nasjonale utfordringer. Norge skal respektere sine forpliktelser innenfor bl.a. FN, NATO og EØS og opptre som lojal og engasjert samarbeidspartner for nærstående og andre land. Samtidig skal norsk utenrikspolitikk søke å identifisere, eller skape, internasjonalt handlingsrom for å fremme norske interesser og verdier. Dette krever koordinering av den samlede norske innsatsen utenfor Norges grenser.

Disse medlemmer støtter et fullt norsk medlemskap i EU, og vil derfor gi økt tilskudd til opplysningsvirksomhet i Norge om europeisk samarbeid. De økte bidragene til EØS-finansieringsordningene over statsbudsjettet reflekterer at den politiske integrasjonsprosessen i Europa også omfatter Norge. Det er i Norges klare interesse å bidra til denne prosessen ikke bare økonomisk men også politisk. Som ledd i dette bør Stortinget ta sin del av ansvaret for å følge utviklingen av nye saker og politikkområder i EU, som kan påvirke norske forhold, jf. Dokument nr. 8:105 (2005-2006).

Disse medlemmer viser til St.meld. nr. 30 (2004-2005) om nordområdene, som Stortinget sluttet bredt opp om. Disse medlemmer vil trappe opp bevilgningene til samarbeid med Russland på alle områder, i tillegg til internasjonalt samarbeid om arktiske spørsmål. Atomsikkerhet, helse, klima- og miljøtiltak samt menneskerettigheter og demokrati er av særlig viktighet.

Disse medlemmer viser til FNs målsetting om at industrilandene skal bidra med 0,7 pst. av bruttonasjonalinntekten til utviklingshjelp. Norge er allerede langt over dette måltallet, mens gjennomsnittet blant giverlandene er under 0,5 pst. Samtidig som nivået på norsk bistand fortsatt bør være høyt, er det riktig å gi økt oppmerksomhet til andre politiske virkemidler som kan bidra til utvikling.

Disse medlemmer mener at høye tollmurer kombinert med høy bistand er som å ta med den ene hånden og gi med den andre. Internasjonal handel har allerede løftet flere hundre millioner mennesker ut av fattigdom. I bistandsstatistikk fra bl.a. det anerkjente Center for Global Development i Washington, DC, rangeres Norge på 4. plass i samlet innsats overfor u-landene, men på nest siste plass hva angår handelsvilkår overfor u-landene. Dette kan ikke Norge være bekvemt av. Disse medlemmer vil derfor utvide det eksisterende norske tollfritaket overfor de minst utviklede landene (MUL) til å omfatte nærmere 90 ytterligere lavinntekts- og midlere inntekts utviklingsland i løpet av 2007. I tillegg ønsker Høyre å styrke næringsrettet bistand til bedrifter og relevante institusjoner i u-landene for å gjøre dem bedre i stand til å utnytte de nye markedsmulighetene som dermed skapes i Norge. Disse medlemmer ser disse tiltakene også i sammenheng med den fastlåste situasjonen innenfor WTO-forhandlingene, og mener at norske myndigheter aktivt bør søke å trekke med flere land på utvidelsen av tollfritaket overfor u-landene. Disse medlemmer påpeker at utviklingen av mer moderne og større næringsliv i u-landene, bl.a. som følge av bedre markedsadgang i i-landene, vil skape nye markedsmuligheter for norske eksportører. Tollkuttene vil derfor komme u-landene og, etter hvert, også Norge til gode. Disse medlemmer vil imidlertid opprettholde et tollvern på sensitive landbruksprodukter.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjøre import fra land i kolonne 1 tollfri fra 1. januar 2007 og kolonne 2 og 3 fra 1. august 2007, slik kolonnene fremgår av departementets svar på spørsmål nr. 48, fra finanskomiteen/Høyres fraksjon, av 11. oktober 2006, vedrørende statsbudsjettet for 2007."

Disse medlemmer vil øke bevilgningene til utviklingshjelp med 2,5 pst. utover nivået i 2006. FNs tusenårsmål, der fattigdomsreduksjon står høyest, må fortsatt være retningsgivende for bistanden. Samtidig vil Høyre til enhver tid vurdere forholdene for demokrati, respekt for menneskerettigheter og godt styresett i mottakerlandene før ytterligere bistand gis. Korrupsjon og unødvendig byråkrati må reduseres og fjernes. Tilstrekkelige ressurser må derfor anvendes i den norske bistandsforvaltningen til evaluering og kontinuerlig forbedring.

Disse medlemmer ønsker at Afrika skal forbli hovedprioriteten i utviklingshjelpen. Samtidig må Afghanistan få høyere prioritet i norsk bistand for å bidra til at NATO lykkes i landet: Det krever bedre tjenester,

som helse og utdanning, bedre infrastruktur, som veier og vannforsyning. Institusjonsoppbygging må intensiveres og prosjekter gis et sterkere lokalt eierskap for å hjelpe sentralmyndighetene til å få kontroll over hele landet.

Disse medlemmer vil trappe opp innsatsen for å bedre kvinners reproduktive helse i u-landene, så vel som annen kvinneverdsett bistand.

Disse medlemmer viser til et fortsatt behov for effektivisering og reform i FN-systemet. Rapporten fra FNs reformpanel som ble fremlagt 9. november 2006 vil kunne få betydelige konsekvenser for norsk bistand. Samtidig illustrerte Rattsø-utvalgets rapport sist sommer at bistand gjennom frivillige organisasjoner fortsatt har et effektiviseringspotensial.

3.2.4.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er tilfreds med at bistandsrammen økes fra 0,96 pst. til 0,97 pst. av forventet bruttonasjonalinntekt (BNI). Opptrappingen må fortsette med sikte på å målet om 1 pst. i stortingsperioden.

Dette medlem vil understreke betydningen av at den bilaterale bistanden fortsatt konsentreres om de fattigste utviklingslandene. Det gjelder ikke minst landene i Afrika sør for Sahara, som har de største utfordringene med overvinne fattigdomsproblemene og nå FNs tusenårsmål. G8-landene forpliktet seg i 2005 til å fordoble Afrika-bistanden innen 2010, og dette medlem mener Norge aktivt må bidra til at dette løftet gjennomføres ved selv å gå foran i praksis.

Skal utviklingssamarbeidet lykkes, må en videreutvikle Norges helhetlige strategi overfor Afrika. Framgang i arbeidet for konfliktløsning og fred, godt styresett og bekjempelse av korrupsjon, respekt for menneskerettighetene og miljøhensyn er viktige forutsetninger for at handel og investeringer, gjeldslette og bistand kan gi optimal og varig utviklingseffekt. Innen bistandsområdet vil dette medlem spesielt framheve betydningen av å styrke allmennutdanningen og folkehelsen, inklusive forebygging av HIV/AIDS og barnedødelighet.

Dette medlem finner ikke Regjeringens forslag til finansiering av de frivillige organisasjonenes langsiktige utviklingsbistand tilstrekkelig, og vil derfor øke bevilgningene til dette formål gjennom omprioritering innenfor rammen.

Dette medlem vil også understreke viktigheten av at satsingen på nordområdene fortsetter, noe som er viktig både for miljø og sikkerhet, ansvarlig ressursutnyttning og næringsvirksomhet samt mellomfolkelig samkvem og godt naboskap.

Dette medlem gir sin fulle støtte til den betydelige norske innsatsen for gjenoppbygging av det libanesiske samfunnet etter krigshandlingene i området. Dette medlem vil også vise solidaritet med befolkningen i Nord-Israel som ble rammet, og foreslår å øke regionsbevilgningen til Midt-Østen med 5 mill. kroner, øremerket støtte til gjenoppbygging i Nord-Israel.

På denne bakgrunn foreslår dette medlem å sette nettorammen for rammeområde 4 til kr 24 685 017 000, som er en økning på 5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.4.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 24 680 017 000 under rammeområde 4, som er det samme som Regjeringens forslag.

Dette medlem vil imidlertid omprioritere noen innenfor de samme rammer og vil bl.a. understreke at en av de store internasjonale utfordringer verden i dag står overfor, er de utilstrekkelige kontaktene mellom den vestlige verden og muslimske land. Dette medlem er opptatt av å styrke slikt samarbeid - mellom enkeltmennesker, frivillige organisasjoner, politiske partier, næringsliv mv. Dette medlem vil derfor at det settes i gang et utvekslings og samarbeidsprogram mellom muslimske land og Norge for frie organisasjoner (NGO-er), barne- og ungdomsorganisasjoner og politiske partier, etter modell av det arbeidet som - for eksempel - ble gjort i de østeuropeiske landene etter murens fall, og på Balkan etter krigen. Dette medlem foreslår derfor at det bevilges 2 mill. kroner til et samarbeidsprogram med den muslimske verden.

Dette medlem viser til at Nordvest-Russland sårt trenger økonomisk utvikling. Til tross for en gryende økonomisk utvikling i Nordvest-Russland og et sosialt engasjement i Nord-Norge over lang tid, er fortsatt sosial nød, menneskerettighetsspørsmål og demokrati prekært aktuelle utfordringer. Dette medlem viser til at Norge har spesielle interesser og forpliktelser knyttet til en økonomisk, sosial og demokratisk utvikling i Nordvest-Russland. Dette medlem mener Norge må legge økt vekt på å bidra til oppbygging av et velfungerende sivil samfunn i Nordvest-Russland, gjennom støtte til frivillige organisasjoners arbeid, kulturelle aktiviteter og annet "folk til folk"-samarbeid. Det må legges spesiell vekt på å gjøre det mulig for kvinner i Nordvest-Russland å engasjere seg i samfunn og yrkesliv. Dette vil igjen styrke grunnlaget for politisk og økonomisk kontakt. Dette medlem vil derfor bevilge 8 mill. kroner til nordområdesatsing knyttet til helse- og sosialsituasjonen i Nordvest-Russland.

Dette medlem viser til at norsk bistand har vært konsentrert om samarbeidsland i Afrika, Asia og Sentral-Amerika. Den har videre hatt fattigdomsorientering som dette medlem frykter vil bli svekket med utvidelse av satsingen til mellominntektsland i Sør-Amerika. Dette medlem vil understreke at den norske bistandsinnsatsen må konsentreres om noen hovedprioriteringer. Dette medlem foreslår derfor at det bevilges 10 mill. kroner mindre enn det Regjeringen legger opp til når det gjelder bistand til Latin-Amerika.

Dette medlem ser positivt på at Regjeringen øker den norske bistanden til 0,965 pst. av BNI, og støtter dette. Dette medlem understreker imidlertid at bistand bare er et virkemiddel for å utjevne kløften mellom fattige og rike land. Skal de fattige land bli

rikere, må de også sikres adgang til de rike lands markeder og få muligheter til å utvikle sitt eget land gjennom økt handel med omverden. Dette medlem vil derfor utvide GSP-ordningen som innebærer at MUL-landene får toll- og kvotefri adgang for all import til Norge, til også å gjelde de øvrige land som av FN er definert som lavinntektsland. Dette dreier seg bl.a. om Elfenbenskysten, Ghana, Indonesia, Kamerun, Kenya, Kongo, Mongolia, Nigeria og Zimbabwe. Dette medlem

har derfor foreslått å redusere de norske tollinntektene med 40 mill. kroner under rammeområde 23.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen snarest, og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2007, fremme nødvendige endringer i tollpreferansesystemet som gjør at lavinntektsland, som ikke er definert som MUL-land, får samme toll- og kvotefrie adgang til eksport til Norge som det som gjelder for MUL-landene."

3.2.4.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 4

	St.prp. nr. 1 med Tillegg					
	nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	24 680 017 000	24 680 017 000	14 634 689 000	23 372 432 000	24 685 017 000	24 680 017 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 TI. nr. 1-4			0 -10 045 328 000	-1 307 585 000	5 000 000	0

3.2.5 Rammeområde 5 (Justis) under justiskomiteen

2.3.5.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)		
61	Høyesterett	59 700
400	Justisdepartementet	238 360
410	Tingrettene og lagmannsrettene	1 342 200
411	Domstoladministrasjonen	60 452
412	Tinglysingsprosjektet	124 357
413	Jordskifterettene	152 624
414	Forliksråd og andre domsutgifter	149 959
430	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	2 270 570
432	Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	152 172
440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	7 231 615
441	Oslo politidistrikt	1 406 106
442	Politihøgskolen	267 931
443	Oppfølging av innsynsloven	7 969
445	Den høyere påtalemyndighet	105 794
446	Den militære påtalemyndighet	4 999
448	Grensekommisæreren	4 852
450	Sivile vernepliktige	100 437
452	Sentral krisehåndtering	9 140
455	Redningstjenesten	514 637
460	Spesialenheten for politisaker	21 864
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.	626 591
467	Norsk Lovtidend	3 639
468	Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker	11 357
470	Fri rettshjelp	619 295
471	Statens erstatningsansvar	278 564
472	Administrasjon av særskilte erstatningsordninger m.m.	29 684
474	Konfliktråd	41 095
475	Bobehandling	58 685
Sum utgifter rammeområde 5		15 894 648

St.prp. nr. 1
med TI. nr. 1-4
(2006-2007)

Kap. Formål

Inntekter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)

3400	Justisdepartementet	75
3410	Rettsgebyr	1 136 088
3412	Tinglysningsprosjektet	37 057
3413	Jordskifterettene	12 184
3430	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning	52 868
3432	Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)	1 630
3440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	1 392 213
3441	Oslo politidistrikt	24 327
3442	Politihøgskolen	19 932
3450	Sivile vernepliktige, driftsinntekter	38 598
3455	Redningstjenesten	18 164
3470	Fri retts hjelp	2 876
3474	Konfliktråd	1 000
Sum inntekter rammeområde 5		2 737 012
Sum netto rammeområde 5		13 157 636

3.2.5.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.5.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til felles merknad med Kristelig Folkeparti og foreslår at rammen økes med 1 mill. kroner for å dekke bidrag til tiltak for fangers barn.

Flertallet viser for øvrig viser til sin merknad under pkt. 2.1.2 over, og foreslår at rammen settes til kr 13 158 636 000, som en økning på kr 1 000 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.5.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 5 settes til kr 14 143 636 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 986 000 000.

Offer og pårørende

For disse medlemmer er hensynet til kriminalitetens ofre en bærebjelke i justispolitikken.

Det er i dag ingen helhetlig oppfølging av dem som har blitt utsatt for kriminalitet. De blir ofte overlatt til seg selv uten videre veiledning eller hjelp. Mange sliter med ettervirkninger og psykiske belastninger. I slike situasjoner er de prisgitt å søke hjelp i det ordinære helse- og omsorgssystemet. Her er oppfølgingen varierende og evnen til de enkelte institusjoners evne til å ha en helhetlig tilnærming mangelfull. Dette i en situasjon hvor man ikke har overskudd til å kjempe for det man har krav på. Mange er derfor også prisgitt hjelp fra

venner og familie. Disse medlemmer mener det er på tide at man i større grad må ha fokus på de som er offer for kriminalitet. Det å bli kriminell er noe man velger, men et offer er noe man blir ufrivillig. Dette er uskyldige mennesker som brått og ufrivillig blir rammet av kriminelle handlinger. I Norge har dette arbeidet vært neglisjert eller overlatt til frivillige ildsjeler.

Disse medlemmer vil derfor opprette et eget ombud for kriminalitetsofre for å tale deres sak og sette fokus på hjelp til de som er offer for kriminalitet. Disse medlemmer vil i første omgang bevilge 2 mill. kroner til å igangsette arbeidet med å opprette et slik ombud.

I tillegg vil disse medlemmer støtte organisasjoner som yter bistand til både ofre, pårørende og kriminelle som selv ønsker å komme seg på rett kjøp. Disse medlemmer ønsker derfor å gi støtte og tilskudd til Stine Sofies Stiftelse, Landsforeningen for voldsofre, Alternativ Til Vold (ATV), Way Back (tidligere Livet Etter Soning), og Straffedes Organisasjon i Norge (SON). Disse medlemmer ønsker å sette av 4 mill. til dette under justisdepartementet.

Domstol

Disse medlemmer har registrert at domstolene ikke klarer å overholde de behandlingsfrister som de er pålagt fra Stortinget. Restansene ved domstolene er for høye. I Oslo har man ved målrettet innsats vist at det er mulig å få ned restansene, men dette krever mer ressurser. Dette må Stortinget ta på alvor. Det er derfor helt nødvendig med en styrkning av domstolenes ressurser. Ikke minst av hensyn til ofrene for kriminalitet som bør slippe å måtte vente flere år før en eventuell dom. Disse medlemmer mener også det er av stor viktighet at man prioriterer og forserer arbeidet med å tilrettelegge landets rettslokaler for personer med funksjonshemninger, som blant annet hørselshemming.

Disse medlemmer vil derfor styrke domstolene med 55 mill. kroner i forhold til regjeringen Stoltenberg II.

Politi

De beskjedne økninger man ser på årets politibudsjett er i all vesentlighet en pris- og lønnsjustering.

Disse medlemmer mener det vil bli vanskelig å ha en effektiv kriminalitetsbekjempelse med de stramme rammene politiet har i dag. Men viktigere er det å peke på den passivitet denne og tidligere regjeringer generelt har vist i forhold til kampen mot kriminalitet. Disse medlemmer mener at det Regjeringen legger frem mangler visjoner og mål innen kriminalpolitikken. En konsekvens av dette er det antall stillinger som burde vært besatt mht. befolkning og kriminalitet holdes vakant. Disse medlemmer bemerker at Norge har den laveste politidekningen i Norden og at det i nær fremtid trengs minst 1 600 nye stillinger for å komme på svensk nivå, og 600 for å komme opp på dansk nivå.

En slik underbudsjettering som ligger i Regjeringens forslag gjør en målrettet og god kriminalitetsbekjempelse vanskelig. Disse medlemmer mener derfor det fortsatt er behov for en konkret opptrappingsplan for politiet sett i et fire- til femårsperspektiv, slik Fremskrittspartiet tidligere har foreslått.

Disse medlemmer ønsker å styrke politiets driftsbudsjetter med 250 mill. kroner til drift i forhold til Regjeringens forslag.

I tillegg har disse medlemmer lagt inn 40 mill. kroner som en overslagsbevilgning til sentral finansiering av rettsmedisinske tjenester og DNA-analyser.

Eget investeringsbudsjett for politiet

Disse medlemmer mener det er nødvendig å foreta en rekke investeringer i Politiet de nærmeste år. Det er viktig å sikre investering i oppdatert materiell og nye kjøretøy.

Disse medlemmer viser til at Politiets Fellesforbund anslår at etterslepet på investeringer i materiell beløper seg til 730 mill. kroner.

Disse medlemmer vil at man umiddelbart igangsetter og forserer arbeidet med å skifte ut dagens tjenestevåpen slik at tjenestemennene får personlige våpen, samt investerer i nye tohåndsvåpen. Det er også viktig at politiets tjenestemenn utrustes med tilstrekkelig og tilpasset personlig verneutstyr. Politiet er samfunnets spydspiss mot en stadig tøffere kriminell hverdag. Disse medlemmer mener politikerne har et ansvar for å legge til rette for at de som er satt til å beskytte samfunnet selv får tilstrekkelig mulighet til å beskytte seg. Det er i tillegg stort behov for annet viktig utstyr som kjøretøy, båter og IKT-utstyr.

Disse medlemmer mener videre at man må tenke nytt og ønsker at politiet kan kjøpe inn og bruke flere ikke-dødelige "våpen", herunder elektrosjokkvåpen. Dette vil kunne føre til at politiet i mindre grad må ty til konvensjonelle dødelige våpen. Fremskrittspartiet viser her til at flere tjenestemenn uttrykker stor tilfredshet med pepperspray.

Det er også viktig at politiet moderniseres i forhold til informasjonsteknologi. En slik modernisering vil kunne gi vesentlige innsparinger på sikt. Disse medlemmer vil blant annet peke på de mulighetene for besparelser som ligger i blant annet videokonferanseutstyr. Dette kan benyttes blant annet i forhold til tolketjenester, hvor det vesentlige av kompetansen sitter i Oslo, mens behovet og kostnadene ved tolketjenester stadig øker over hele landet. I tillegg bør man kunne bruke videooverføring ved fremstilling av fanger. Ved bruk av slikt utstyr innen hele justissektoren kan man dermed oppnå en effektiviseringsgevinst.

Det må også stilles større krav til hensiktsmessige innkjøp til politiet. Det synes å være en gjennomgående tendens at utstyr som kjøpes inn har en pris som fremstår som forholdsmessig høy i forhold til det den vanlige forbruker kan få. Disse medlemmer tror ikke at dette kun skyldes systemkrav og spesifikasjoner som kreves av politiet. Disse medlemmer mener derfor det kan være nødvendig med en kritisk gjennomgang av innkjøpsrutiner i etaten.

Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette opprette et eget investeringsbudsjett for politiet på kr 500 000 000.

Kriminalomsorg

En høyere aktivitet i forhold til kampen mot kriminalitet fordrer at man har kapasitet og midler til å følge opp med reaksjoner. Det vil dermed være et behov for å styrke kriminalomsorgen. Dette både av hensyn til ansatte, de som soner, og de som skal inn til soning. En slik soningskø man i dag har, er ikke samfunnet tjent med. Lovbryteren får ikke gjort opp for seg, for så å kunne starte et nytt liv. Mens man står i soningskøen vil ofte den dømtes liv "stå på vent" og man får ingen motivasjon til å eventuelt skaffe seg jobb, eller gjøre andre tiltak for å komme på rett kjørl. Man vet at man skal inn å sone, men bare ikke når. Dette ender ofte med at man begår lovbrudd mens man venter på soning. En økt bruk av ressurser for å få ned soningskøen vil derfor på sikt betale seg i form av mindre kriminalitet. Disse medlemmer vil derfor styrke kriminalomsorgen med 38 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Investering i nye fengsel

En samstemt justiskomite sa allerede i Innst. S. nr. 4 (2003-2004) at det var viktig å prioritere det nye fengslet i Halden i budsjettet for 2005. Regjeringen har i år lagt inn 134,5 mill. kroner til bygging av fengselet i Halden. Dette fortøner seg imidlertid mer som symbolpolitikk enn realiteter nå man vet at fengslet vil koste over en milliard kroner. Disse medlemmer vil derfor øke denne posten under Fornyings- og administrasjonsdepartementet med 160 mill. kroner.

Disse medlemmer vil raskt igangsette prosjektet med byggingen av nytt fullverdig fengsel i Indre-Salten, og registrerer at man har lagt inn 5 mill. kroner til fortsatt prosjektering. Dette har dessverre regjeringen Stoltenberg II i det alt vesentlige reversert og kuttet med 4 mill. kroner. Disse medlemmer mener dette prosjektet har kommet så langt at man bør komme i

gang med byggestart snarest. Disse medlemmer vil derfor legge inn en konkret oppstartsbevilgning på 10 mill. kroner. Dette er viktig i forhold til at man har behov for flere soningsplasser, også i region nord. Prosjektet kan også om det er ønskelig gjennomføres som et offentlig privat samarbeidsprosjekt (OPS).

Dessverre er Regjeringens satsning på nye soningsplasser fortsatt for dårlig. Regjeringens løsning er dessverre heller å gi stadig mer i ekstraordinær strafferabatt. I år vil den ekstraordinære strafferabatten tilsvare 150 års fengsel. Slik snillisme vil ikke disse medlemmer være med på.

Disse medlemmer vil derfor foreslå at det avsettes 150 mill. kroner mer enn Regjeringens forslag (i Gul bok) til oppstart av nytt fengsel i Halden og 10 mill. kroner til oppstart av byggingen av nytt fengsel i Indre-Salten.

Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

I de nærmeste årene vil Fremskrittspartiet at det blir bygget nytt fengsel i Halden. Disse medlemmer vil også ta i bruk nedlagte forsvarsanlegg til fengsel, samt utvide og utnytte eksisterende kapasitet eksempelvis gjennom bruk av modulfengsel. I tillegg ønsker disse medlemmer rask ferdigstilling av et nytt fengsel i Indre-Salten. Når man øker innsatsen innen kriminalomsorgen må man også tenke på rekruttering til i forhold til de som skal sørge for drift av disse fengselsplassene. Disse medlemmer mener det derfor er behov for å øke inntaket til fengselsbetjentutdannelsen allerede fra 2007. Det er også allerede i dag en utfordring at man har mangel på utdannet personell i fengslene. Dette tilsier også en økning av inntaket til KRUS. Disse medlemmer vil derfor styrke dette budsjettet med 150 mill. kroner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå politiets rutiner når det gjelder innkjøp og investeringer. Herunder PDMTs rolle og funksjon."

"Stortinget ber Regjeringen opprette et eget ombud for kriminalitetsofre og pårørende til de som har vært utsatt for alvorlig kriminalitet."

"Stortinget ber Regjeringen igangsette et prøveprosjekt med bruk av ikke-dødelige elektrosjokkvåpen i politiet."

"Stortinget ber Regjeringen avvikle bruken av fremskutt prøveløslatelse. Det igangsettes ikke nye tiltak med soningsrabatter."

"Stortinget ber Regjeringen igangsette planlegging og prosjektering av kapasitetsøkning ved Skien Fengsel og komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett med eventuelle oppstartsbevilgninger."

"Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide en nasjonal strategi for økt kompetanse i kommunal sektor for å bekjempe korrupsjon og økonomisk kriminalitet."

"Stortinget ber Regjeringen fremlegge en egen stortingsmelding hvor man går gjennom kostnytteeffekten i forhold til bruk av ressurser innen de forskjellige deler av justissektoren."

3.2.5.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 13 155 136 000 på rammeområde 5, som er kr 2 500 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer ser på trygghet i hverdagen som en grunnforutsetning for god livskvalitet. Folk skal ha tillit til at politiet griper kontant inn når kriminalitet begås. Disse medlemmer er kritiske til at Regjeringens forslag til politibudsjett innebærer en realnedgang for 2007. For å styrke politiets evne til å forebygge og avdekke alvorlig kriminalitet foreslår disse medlemmer derfor å bevilge 50 mill. kroner til fortsatt aktiv bekjempelse av organisert kriminalitet, kriminelle gjenger og menneskehandel. Vold og seksuelle overgrep mot barn vil også kreve særskilt oppmerksomhet fra politiet i tiden fremover. Disse medlemmer understreker derfor at arbeidet med å etablere Politiråd i kommunene må trappes opp som et sentralt tiltak i det forebyggende arbeidet.

Disse medlemmer ser på effektive og veldrevne domstoler som en viktig forutsetning for å få pådømt kriminalitet raskt og få lovbrysterne inn til soning. Disse medlemmer vil derfor styrke domstolenes budsjett for å kunne etablere hurtigdomstoler for ungdom. Dette er et viktig forebyggende tiltak fordi de yngste lovbrysterne vil få en særlig rask reaksjon. På den måten kan det forhindres at ungdom utvikler en mer omfattende kriminell karriere.

Disse medlemmer viser til at hensynet til samfunnets sikkerhet tilsier at det er behov for flere soningsplasser, herunder tilstrekkelig varetekstkapasitet og åpne så vel som lukkede plasser. Disse medlemmer ser med bekymring på at Regjeringen satser for lite på lukkede plasser. Disse medlemmer understreker også i denne sammenhengen behovet for økt fokus på innholdet i soningen. Målet er trygg rehabilitering gjennom mer skreddersydde soningsprogrammer. Disse medlemmer mener at det må stilles flere og klarere krav i norske fengsler i dag. Individuelle kontrakter for soningsopplegg som innebærer slusing ut i arbeidslivet - f.eks. tiltak som stimulerer til én dag i måneden eller uken eller lignende utenfor murene på en vanlig arbeidsplass. Disse medlemmer viser til at det arbeidet som skjer i dag er for lite koordinert. Vellykket rehabilitering innebærer at den domfelte må sikres tett oppfølging og hjelp den første tiden etter løslatelsen. Slik kan vi på sikt også redusere antall arbeidsuføre.

Disse medlemmer vil styrke barns rettslige stilling. Målet er økt samhandling mellom ulike etater og hjelpetjenester for barn og tydeliggjøring av ansvaret for oppfølging av barn og familier i krise. SLT-samarbeidet representerer kanskje noe av det beste forebyg-

gende arbeidet for barn og unge i risikosonen. Disse medlemmer foreslår derfor å satse midler til å stimulere samarbeids- prosjekter på kommunenivå og til å spre kunnskap om hva som er "best practise" på området.

Disse medlemmer vil også gjøre ordningen med Barnas Hus til et landsdekkende tilbud. Disse medlemmer er kritiske til at regjeringspartiene nå bare igangsetter et pilotprosjekt. Disse medlemmer viser til at vi har tilstrekkelig erfaring fra andre nordiske land og et godt nok bakgrunnsmateriale til å gjøre dette viktige tilbudet landsdekkende nå. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke bevilgningen til Barnas Hus til etablering av ytterligere 3 regionale Barnas Hus i 2007. Barnas Hus er et målrettet tiltak som betyr samlokalisering av ulike tjenester for barn som bl.a. har vært utsatt for vold og overgrep. Ideen er at barna på ett og samme sted skal kunne få oppfølging av barnevernet, få utført helseundersøkelser og møte politi og dommere som kan gjennomføre nødvendige avhør.

Disse medlemmer ser at døgnberedskapen er viktig for å redusere utrykningstiden og redde flere liv. Disse medlemmer vil derfor fortsette opptrappingen av rednings- og helseberedskapen, og foreslår en startbevilgning til etablering av heldøgns legebemannet luftambulans på Rygge.

Disse medlemmer ser viktigheten av at mange private og frivillige organisasjoner gjør en betydelig innsats for å forebygge kriminalitet og ved å bistå innsatte og deres familier i en vanskelig livssituasjon. Disse medlemmer mener denne frivillige innsatsen fortjener økt anerkjennelse. Disse medlemmer styrker derfor bevilgningen til private og frivillige organisasjoner slik at disse kan videreføre og forsterke sitt kriminalitetsforebyggende arbeid i lokalmiljøet.

3.2.5.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

For komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er det viktig at politiets ressurser gir rom for både å forebygge og bekjempe kriminalitet, samt å opprettholde befolkningens tillit til politietaten. Det er særlig viktig med økt innsats for å bekjempe gjengkriminalitet, organisert kriminalitet og menneskehandel. For å styrke politiets innsats overfor disse særlig grove former for kriminalitet, vil dette medlem styrke bevilgningen til politietaten med 25 mill. kroner og tilsvarende styrke bevilgningen til Oslo-politiet med 5 mill. kroner.

Kriminalomsorgen skal hjelpe de innsatte til et kriminalitetsfritt liv etter endt soning. Mange av de innsatte i norske fengsler har rusproblemer. Det er viktig at rusavhengige får hjelp til å bli rusfrie i perioden som de er i fengsel. Dette medlem ønsker å øke innsatsen for innsatte med rusproblemer med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag i 2007.

Dette medlem ønsker også å styrke det viktige arbeidet som organisasjonen Way Back gjør for å hjelpe tidligere innsatte med å etablere et kriminalitetsfritt liv etter endt soning, og foreslår å øke driftsstøtten

til organisasjonen med 500 000 kroner utover Regjeringens forslag.

Barn som har mor eller far i fengsel kan oppleve savn, depresjoner, psykososiale plager som hode- og mageverk, angst og mobbing. Dette medlem mener at det er nødvendig å legge til rette for at fangers barn og deres nærmeste pårørende ivaretas på en bedre måte enn i dag. Foreningen for fangers pårørende, Røde Kors og Kirkens Bymisjon ønsker å lage et senter for fangers barn på Østlandet. Senteret skal tilby leksehjelp, ulike aktiviteter og avlastning for den av foreldrene som har aleneansvaret når den andre forelder er i fengsel. Dette medlem støtter helhjertet opp om et slikt prosjekt og mener at denne gruppen barn så langt har blitt forsømt av det norske samfunnet. Dette medlem ønsker at det skal gis en startbevilgning på 2 mill. kroner i 2007 for å opprette et senter for fangers barn som beskrevet. Videre ønsker dette medlem å øke driftsstøtten til Foreningen for fangers barn med 500 000 kroner i 2007.

Dette medlem viser til at Oslo kommunes kontor for fri rettshjelp har positiv betydning for vanskeligstilte i hovedstaden. Etter dette medlems mening er det beklagelig at de statlige overføringene til dette kontoret ble redusert i 2006. Dette medlem mener at kuttet bør reverseres i 2007.

Dette medlem foreslår at nettorammen for rammeområde 5 settes til kr 13 188 636 000, som er en økning på 31 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at Regjeringen må komme med en konkret framdriftsplan for et permanent fengsel på Fauske, og vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget, senest i Revidert nasjonalbudsjett for 2007 med en konkret og forpliktende fremdriftsplan for fengsel i Indre Salten/Fauske, særlig med hensyn til klargjøring av tomt."

3.2.5.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 13 111 836 000 under rammeområde 5, noe som er 45,8 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at justispolitikkenes grunnleggende oppgave er å sikre borgerne en trygg hverdag basert på rettsstaten. Rettsikkerhet handler både om borgernes sikkerhet i forhold til staten, men også borgerens rettsikkerhet i forhold til overgrep fra andre borgere.

Dette medlem mener det ikke er noen generell opplagt sammenheng mellom strengere straffer og mindre kriminalitet. Straffelovgivningen må gi befolkningen og samfunnet effektiv beskyttelse, særlig mot de som begår alvorlig eller omfattende kriminalitet. Det er viktig å reagere strengt overfor grove angrep på livet, den seksuelle integritet og rettsstaten og ovenfor seriekriminalitet, gjentatt kriminalitet og organisert

kriminalitet. Hovedlinjen må være å viderefølge en human og fleksibel straffeforfølgning og straffegjennomføring. Straff skal virke preventivt og hindre gjentakelse. Det skal vise at samfunnet ikke aksepterer adferd som bryter demokratisk vedtatte lover og regler. Og straff skal være rehabiliterende, dvs. forsøke å føre lovbryster tilbake til samfunnet som en lovydig borger.

Dette medlem mener at hurtighet i straffesaksjeden er viktig både for offeret og for den siktede. Dette medlem foreslår derfor å øke posten for domstolenes drift med 8 mill. kroner. Dette medlem vil understreke at tiltak for å fremme hurtigere saksbehandling i domstolen vil styrke rettsikkerheten ved å få en raskest mulig avgjørelse.

Dette medlem ønsker videre å sikre den videre drift av kontoret for fri rettshjelp i Oslo, og foreslår å bevilge 4 mill. kroner til dette formål. Dette medlem vil understreke at dette kontoret er et verdifullt tiltak for å styrke rettshjelpstilgangen i en storby med sammensatte utfordringer.

Dette medlem vil vise til at organisert kriminalitet har blitt mer utbredt og at denne kriminaliteten utgjør en alvorlig utfordring for rettsstaten og borgerne. Dette medlem mener politiets bruk av spaning er viktig for å bekjempe organisert kriminalitet. Dette medlem vil derfor øke bevilgningen med 13 mill. kroner i forhold til Regjeringens budsjett for å opprette spaningsteam ved Kripos i tilknytning til Kripos' arbeid mot alvorlig organisert kriminalitet.

Dette medlem viser til at norsk politi spiller en aktiv rolle i lokalmiljøet, noe som er viktig for å kunne bekjempe vold og vinningskriminalitet og for å kunne arbeide forebyggende. Samtidig ser vi at politiet stadig utfordres av en grovere og organisert kriminalitet. Dette medlem viser til at Oslo som storby har en særlig utfordring når det gjelder den organiserte kriminaliteten. Sentrale deler av denne kriminaliteten skjer gjennom hvitvasking av penger. Dette medlem foreslår derfor at det bevilges 15 mill. kroner mer til Oslo-politiet enn det Regjeringen legger opp til for å

fremme innsatsen mot økonomisk kriminalitet, gjengkriminalitet og for å styrke politiets gateinnsats.

Dette medlem støtter Regjeringens arbeid med å tilpasse gebyrer til den faktiske kostnad dette medfører for det offentlige. Gebyrer for offentlige tjenester må ikke bli fordekte, generelle fiskale avgifter, men kun gå til å dekke kostnaden for tjenesten.

Dette medlem er imidlertid ikke sikker på at en halvering av gebyrer knyttet til tvangsforretninger er det mest målrettede tiltaket for å gi mer til dem som trenger det mest. Dette medlem foreslår derfor en halvering av Regjeringens reduksjon, slik at gebyrer knyttet til tvangsforretninger reduseres med 25 pst., og dermed en omprioritering av midler til tiltak for å bekjempe fattigdom mv. jf. forslag under rammeområde 15, pkt. 3.2.15.

Dette medlem foreslår imidlertid å bevilge 20 mill. kroner til å redusere passgebyrene for barn med 107 kroner, fra 420 kroner til 313 kroner, tilsvarende en reduksjon på om lag 25 pst.

Dette medlem har merket seg at Regjeringen følger opp arbeidet med nytt felles radiosamband for nødnettene (nødnett) og at utbyggingen av første trinn av nødnettet planlegges ferdigstilt i løpet av 2007. Dette medlem vil understreke viktigheten av at man opprettholder fremdriften i prosjektet

Videre merker dette medlem seg Regjeringens orientering om at "når Halden fengsel er ferdigstilt, vil et permanent fengsel på Fauske ha prioritet opp mot andre lukkede permanente fengselsprosjekt". For at byggingen skal kunne komme i gang så fort som mulig forutsetter dette medlem at Regjeringen snarest kommer tilbake til Stortinget med en konkret fremdriftsplan for prosjektet, særlig med hensyn til klargjøring av tomt. Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget, senest i Revidert nasjonalbudsjettet for 2007, med en konkret og forpliktende fremdriftsplan for fengsel i Indre Salten/Fauske, særlig med hensyn til klargjøring av tomt."

3.2.5.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 5

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	13 157 636 000	13 158 636 000	14 143 636 000	13 155 136 000	13 188 636 000	13 111 836 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		1 000 000	986 000 000	-2 500 000	31 000 000	-45 800 000

3.2.6 *Rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling og bolig) under kommunal- og forvaltningskomiteen*

3.2.6.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 6 (i hele tusen kroner)		
500	Kommunal- og regionaldepartementet	150 815
502	Valguttgifter	31 130
551	Regional utvikling og nyskaping	2 363 479
552	Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	383 000
580	Bostøtte	2 286 500
581	Bolig- og bomiljøtiltak	689 700
582	Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg	580 000
585	Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus	5 200
586	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	1 483 100
587	Statens bygningstekniske etat	47 900
650	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	86 600
651	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	4 346 700
652	Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene	5 000
670	Nasjonale minoriteter	10 000
680	Sametinget	168 800
681	Tilskudd til samiske formål	4 100
682	Kompetansesenter for urfolks rettigheter	2 300
683	Ressursenter for natur- og reindriftstjenester	1 000
684	Internasjonalt fag- og formidlingscenter for reindrift	2 600
690	Utlendingsdirektoratet	1 259 000
691	Utlendingsnemnda	127 600
2412	Den norske stats husbank	315 740
2426	SIVA SF	31 000
Sum utgifter rammeområde 6		14 381 264
Inntekter rammeområde 6 (i hele tusen kroner)		
3585	Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus	240
3587	Statens bygningstekniske etat	15 155
3651	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	102 150
3670	Nasjonale minoriteter	3 700
3680	Sametinget	4 650
3690	Utlendingsdirektoratet	310 800
5312	Den norske stats husbank	30 206
5316	Kommunalbanken AS	6 000
5326	SIVA SF	7 000
5613	Renter fra SIVA SF	39 700
5615	Renter fra Den norske stats husbank	4 105 000
Sum inntekter rammeområde 6		4 624 601
Sum netto rammeområde 6		9 756 663

3.2.6.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.6.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under

pkt. 3.2.2 over, der det foreslås å flytte ansvaret for mindreårige enslige asylsøkere til barnevernet. Flertallet foreslår som følge av dette å redusere rammen under rammeområde 6 med 4,5 mill. kroner. Flertallet viser for øvrig til sin merknad under pkt. 2.1.2 over, og foreslår at rammen settes til kr 9 752 163 000, som er en reduksjon på kr 4 500 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.6.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 6 settes til kr 7 529 253 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 2 227 410 000.

Disse medlemmer øker kommunenes økonomiske handlingsrom gjennom å øke overføringene til fylker og kommuner med 1,5 mrd. kroner utover Regjeringens forslag, hvorav 894 mill. kroner fra rammeområde 16 (Helse) går til å dekke kommunenes kostnader knyttet til ressurskrevende brukere. Årsaken til denne påplussingen er at regjeringen Stoltenberg II har veltet en rekke kostnader over på Kommune-Norge. Blant annet innlemming av øremerkede tilskudd til minoritetsspråklige elever (840 mill. kroner), demografikostnader knyttet til at det blir stadig flere unge og gamle (1,4-1,9 mrd. kroner), NAV-reformen (300 mill. kroner over 3 år) og økte sosialhjelpssatser (200 mill. kroner). Her er det imidlertid en rekke momenter disse medlemmer ikke har tatt med. Blant annet er vedlikeholdsetterslepet på kommunale bygninger i størrelsesorden 40 til 70 mrd. kroner, etterslepet på fylkeskommunale veier er på 12 mrd. kroner og etterslepet på kommunale veier rundt 20 mrd. kroner. Behovet for disse medlemmers halvannen kommunemilliard hadde imidlertid ikke vært til stede hvis disse medlemmers kommunepolitikk hadde blitt gjennomført. Å innføre disse medlemmers politikk med differensiert stykkpris og lokal beskatningsrett vil dessverre ta lenger tid enn ett budsjettår, og derfor forholder disse medlemmer seg til dagens inntektssystem frem til disse medlemmer har fått mulighet til å gjennomføre sin primære politikk.

Disse medlemmer har i sitt alternative budsjettforslag øremerket 2 mrd. kroner til styrkning av eldreomsorgen, og 0,6 mrd. kroner til styrking av grunnopplæringen, jf. disse medlemmers merknader til rammeområde 19 (Rammetilskudd). Det er imidlertid viktig å understreke at øremerking ikke er noen optimal løsning, men det beste disse medlemmer kan få til frem til differensiert stykkpris av grunnleggende velferdstjenester er blitt innført.

Disse medlemmer ønsker å føre en innvandringspolitikk i tråd med den politikken som Danmark har ført de siste årene. Norge er etablert som ett av de mest innvandringsliberale land innenfor Schengenområdet. Disse medlemmer vil innen innvandringspolitikken sørge for innstramminger i et naivt regelverk, men vil overholde alle internasjonale konvensjoner og avtaler. Disse medlemmer vil gjennom en slik innstramning forhindre at de som allikevel ikke kommer til å få opphold i landet, kommer i det hele tatt. Disse medlemmer ønsker å arbeide for at Norge tar del i det internasjonale samarbeidet som er lansert for å opprette beskyttelsessoner i flyktingers nærrområder. Disse medlemmer vil også arbeide for at Norge deltar i utredningsarbeidet for å avklare mulighetene for felles europeisk asylsaksbehandling

utenfor EUs grenser. Disse medlemmer viser til at slike endringer vil føre til at Norge ikke blir et så attraktivt land for grunnløse asylsøkere, samtidig som disse medlemmer tar det menneskelige og internasjonale politiske ansvaret for å hjelpe mennesker på flukt. På denne bakgrunnen kutter disse medlemmer i bevilgningene på utlendingsfeltet. Unntakene er bevilgningen til lukkede mottak og hjemsendelse.

Disse medlemmer er prinsipielt imot at samene skal ha sitt eget folkevalgte organ, og mener derfor at Sametinget bør nedlegges. Disse medlemmer er klar over at dette ikke lar seg gjøre på ett år, derfor er foreslåtte reduksjoner et ledd i en nedtrapping. Disse medlemmer er av den grunnleggende oppfatning at alle innbyggere i Norge uansett etnisk, kulturell eller religiøs tilhørighet skal behandles likeverdig med hensyn til rettigheter og plikter i det norske samfunn. Praktisering av prinsippet om full likeverdighet i samfunnet kan vanskelig forenes med at utvalgte grupper i det norske samfunn ytes særbehandling fra den norske stat.

Disse medlemmer er imot at det opprettes et nytt regionalt nivå. Byråkratiet må reduseres, ikke økes.

3.2.6.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 9 571 663 000 på rammeområde 6, noe som er kr 185 000 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener at en av de viktigste nøklene til å lykkes i det norske samfunn ligger i gode språkerferdigheter og språkkunnskap. Regjeringen Bondevik II innførte et individuelt tilrettelagt introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger og rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Disse medlemmer vil fremheve denne satsningen, og ønsker videre en utvidelse av språkkartlegging av 4-åringene. Disse medlemmer støtter Regjeringens forslag om å begynne norskopplæring for asylsøkere tidligst mulig. Disse medlemmer viser til at da denne ble fjernet hadde vi en stor andel grunnløse asylsøknader, som fikk avslag. Andelen av grunnløse søknader gikk merkbart ned under regjeringen Bondevik II og disse medlemmer mener nå at det er målrettet å innføre norskopplæringen igjen.

Disse medlemmer viser til at integrerings- og mangfoldspolitikken må ha et stort spekter av virkemidler. Disse medlemmer har tillitt til at de som er nærmest utfordringen også finner de beste løsningene. Disse medlemmer har derfor økt posten for kommunale integreringstiltak med 30 mill. kroner. Det er viktig at kommuner, som har gode forslag til integreringstiltak også skal ha mulighet til å få støtte til dette.

Disse medlemmer vil understreke at det er mennesket som skal stå i sentrum, også i distriktpolitikken. Det er ikke staten som bygger landet. Det er derimot statens oppgave å føre en politikk som legger til rette for at mennesker, virksomheter og institusjoner

kan virke og skape verdier for seg selv og for samfunnet.

Disse medlemmer viser til at næringsliv og lokalsamfunn i første rekke ber om mer ressurser til vei og utdanning og forskning for å kunne skape vekstkraftige lokalsamfunn. Disse medlemmer vil derfor fremheve at disse områdene er prioritert, kombinert med en økonomisk politikk som sikrer bunnplanken for eksisterende næringsliv.

Disse medlemmer er imot at det opprettes et nytt regionalt nivå. Byråkratiet bør reduseres, ikke økes.

3.2.6.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er behov for et sterkere og mer målrettet fokus på integrering.

Dette medlem er derfor positiv til at Regjeringen fokuserer på integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen ved å fremme en egen handlingsplan som vedlegg til St.prp. nr. 1 (2006-2007).

Dette medlem vil spesielt støtte opp om de frivillige organisasjonenes arbeid med integrering og inkludering. For å få mest mulig igjen for hver krone som investeres, må staten satse på de frivillige organisasjoner. Disse organisasjonene sitter med en unik kompetanse og nettverk som vi må benytte oss av i inkluderingsarbeidet. På denne bakgrunn har dette medlem prioritert å øke bevilgningene til drift av landsdekkende frivillige organisasjoner som arbeider på innvandrerfeltet med 5 mill. kroner, og til konkrete integreringsprosjekter med fattigdomsprofil med 1 mill. kroner.

Dette medlem mener at det er presserende behov for å styrke vedlikeholdsinnsatsen overfor verneverdige kirkebygg, og foreslår derfor å styrke bevilgningen til rentekompensasjonsordningen for kirkebygg med 9,8 mill. kroner. Samtidig mener dette medlem at det er behov for å øke investeringsrammen i ordningen for å imøtekomme behovene for vedlikehold av verneverdige kirkebygg, og vil fremsette følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen øke investeringsrammen i rentekompensasjonsordningen for kirkebygg med 500 mill. kroner til 1,5 mrd. kroner."

Dette medlem mener at asylbarn skal behandles med verdighet, og ser med bekymring på hvordan asylbarn kan bli behandlet i landet vårt. Dette medlem påpeker viktigheten av å raskt få på plass det nye regelverket rundt asylbarn. Som medmennesker skal vi vise nestekjærlighet og omsorg overfor flyktninger og innvandrere. Asylpolitikken må være konsekvent og rettferdig, slik at de som faktisk har behov for beskyttelse får opphold.

Dette medlem foreslår at nettorammen for rammeområde 6 settes til kr 9 762 763 000 som er en økning på kr 6 100 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.6.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 9 793 663 000 under rammeområde 6, noe som er 37 mill. kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at en målrettet satsing på tiltak i distriktene for å skape entusiasme og engasjement for lokal utvikling er viktig. Dette må skje på grunnlag av lokale initiativ og interesser. Fylkeskommunene har ansvaret for å bistå kommuner og småsamfunn med de riktige tiltakene. Det finnes etter hvert et stort antall prosjekter å vise til i lokal mobilisering. Noen, slik som i (Lucky) Næroset i Hedmark, har sågar greid å mobilisere og skape utvikling i hovedsak uten offentlig støtte.

Dette medlem vil halvere Regjeringens satsing på småsamfunn da dette allerede er en del av statens satsing gjennom fylkeskommunene, og bærer mer preg av symbolpolitikk enn av målrettede tiltak for å skape vekst i distriktene.

Dette medlem vil innenfor satsingen på såkalte småsamfunn prioritere å opprettholde den målrettede MERKUR-satsingen, for å skape bedre grunnlag for små utkantbutikker. Dette har vært en vellykket satsing så langt og bør videreføres.

Dette medlem vil videre prioritere satsingen på bygdebyggere, i et samarbeid med NHO. Tiltak som kan støtte opp under gründere og skape ringvirkninger av deres pågangsmot og kunnskaper er viktig.

Dette medlem vil arbeide for at Norge ivaretar sine formelle og moralske forpliktelser ovenfor mennesker på flukt. Dette medlem mener derfor at Norge må øke sin flyktningkvote slik at vi tar vår del av ansvaret ovenfor mennesker på flukt. Velger vi å ta inn grupper som ikke tildeles gjennom det vanlige FN-systemet, skal dette ikke gå på bekostning av kvoten for FN-flyktninger.

Dette medlem er positiv til at Regjeringen i sitt budsjettforslag vil øke kvoten av overføringsflyktninger fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) til 1 200. Dette medlem vil presisere at Norge må overholde våre internasjonale forpliktelser og at FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) tidligere har meldt om et stort behov for at land tar imot flere flyktninger. Dette medlem mener Norge har en moralsk plikt overfor mennesker som risikerer forfølgelse i hjemlandet sitt og viser til at kvoten av overføringsflyktninger fra UNHCR ble økt i 2005 med 250, til 1 000. Dette medlem mener at vi ytterligere bør øke kvoten av overføringsflyktninger fra UNHCR med (ytterligere) 500 i året ut over Regjeringens forslag. Dette medlem foreslår derfor at det netto bevilges 32 mill. kroner mer til kvoteflyktninger enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem ønsker en aktiv integreringspolitikk og registrerer at enkelte utfordringer er så omfattende at man i tillegg til det som skjer via det kommunale ansvar må ha vilje til å løfte noe spesielt. Dette medlem registrerer med glede at handlingsprogram-

met for Oslo indre øst var vellykket og er positiv til Regjeringens Handlingsplan for integrering og inkludering av innvanderbefolkningen. Dette medlem støtter derfor Regjeringens Groruddalssatsing, men mener at det er viktig at man - i samarbeid med Oslo kommune, de berørte bydeler og frivillige organisasjoner - setter av en betydelig sum frie midler som kan brukes til viktige lokale tiltak. Dette medlem mener at det i denne sammenheng også er et klart behov for å prioritere bydelen Søndre Nordstrand i Oslo. Bydel Søndre Nordstrand har hatt en stor befolkningstilvekst de siste ti årene. Det er også Oslos yngste bydel. Det er den bydelen som har den høyeste andel minoritetspråklige - over 40 pst. - i Oslo, der hovedvekten kommer fra ikke-vestlige land. Dette medlem ønsker derfor at det opprettes en tilskuddsordning som forutsettes supplert med kommunale midler fra Oslo. Denne ordningen forutsettes å vare i en periode på 10 år. Hensikten er å fremme byutvikling, styrke nærmiljøet og god integrering i bydel Søndre Nordstrand. Det legges til grunn at bydelsutvalget og lokale organisasjoner aktivt er med på å fremme og iverksette

de praktiske tiltakene. Dette medlem øker derfor denne posten med 15 mill. kroner i sitt alternative budsjett i forhold til det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem mener det er viktig å gi alle lik mulighet til samfunnsdeltakelse. Dette medlem mener derfor at det er nødvendig å utvikle voksenopplæringstiltak som gir kompetanse til personer med minoritetsbakgrunn uten formell utdanning. Voksenopplæringstiltak vil særlig gjelde innvandrere som på visse områder har stor realkompetanse, men som ikke har formalkompetanse, og der veien gjennom det ordinære utdanningssystemet kanskje ikke er helt tilpasset. Dette medlem mener opplæring av voksne må gis ut over den grunnopplæring som i dag tilbys gjennom introduksjonsordningen, og opplæringstiltakene må stadig evalueres for å sikre at deltakerne som har gjennomført tiltakene har nytte av undervisningen i jobbsammenheng. Dette medlem vil derfor øke posten med 15 mill. kroner i forhold til Regjeringens budsjettforslag.

3.2.6.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 6

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	9 756 663 000	9 752 163 000	7 529 253 000	9 571 663 000	9 762 763 000	9 793 663 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		-4 500 000	-2 227 410 000	-185 000 000	6 100 000	37 000 000

3.2.7 Rammeområde 7 (Dagpenger m.m.) under arbeids- og sosialkomiteen

3.2.7.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 7 (i hele tusen kroner)		
2540	Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	40 000
2541	Dagpenger	6 837 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	490 100
Sum utgifter rammeområde 7		7 367 100
Inntekter rammeområde 7 (i hele tusen kroner)		
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	100 000
5705	Refusjon av dagpenger	52 500
Sum inntekter rammeområde 7		152 500
Sum netto rammeområde 7		7 214 600

3.2.7.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.7.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.7.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 7 settes til kr 6 277 600 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 937 000 000.

Disse medlemmer viser til sine merknader til rammeområde 15 (Arbeid og sosial), pkt. 3.2.15.

3.2.7.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 7 125 000 000 på rammeområde 7, som er kr 89 600 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer legger vekt på at dagpenger ved arbeidsledighet er ment å være en midlertidig inntektssikring. Disse medlemmer viser til Regjeringens forslag om å redusere antallet ventedager for dagpenger utskrives fra fem til fire. Disse medlemmer peker på at arbeidsmarkedet i dag er presset og muligheten for å komme ut i arbeid er for mange god. Disse medlemmer mener videre at den kostnaden en slik endring medfører ikke vil bidra til å øke den reelle inntektssikringen i vesentlig grad for den enkelte og heller ikke vil bidra til at en arbeidsledig lettere gis en ny sjanse til arbeid. Disse medlemmer vil derfor opprettholde dagens ordning og heller benytte de midlene dette frigjør på mer målrettede tiltak for å få mennesker ut i arbeid.

3.2.7.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti foreslår å innføre det regelverket for den statlige lønnsgarantiordningen som regjeringen Bondevik II foreslo i St.prp. nr. 1 (2005-2006). Dersom dette forslaget hadde blitt fulgt opp, ville det gitt klare forenklingsgevinster, og behandlingstiden ville dermed blitt betydelig redusert.

Dette medlem mener også at utviklingen i arbeidsmarkedet, med kraftig fall både i arbeidsledigheten og omfangen av permitteringer, gjør det forsvar-

lig å foreslå en forsiktig reduksjon i folketrygdens dagpengeplikt ved permitteringer (2 uker).

Dette medlem viser også til forslaget om økt innsats mot trygdemisbruk, og forventer at dette også vil gi reduksjon i urettmessig utbetaling av dagpenger.

Dette medlem foreslår derfor at nettorammen i rammeområde 7 settes til kr 7 104 500 000, som er en reduksjon på 110,1 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.7.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 6 965 000 000 under rammeområde 7, noe som er 249,6 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem vil understreke at deltakelse i arbeidslivet er det viktigste tiltaket for at den enkelte borger på egen hånd kan sikre seg og sin familie mot fattigdom og sosial ekskludering. Dette medlem viser til at regjeringen Bondevik II gjennom sitt målrettede arbeid la grunnlaget for den positive utvikling vi i dag ser i arbeidsmarkedet. På denne bakgrunn er det også naturlig at en rekke ordninger justeres i takt med utviklingen på arbeidsmarkedet, dette gjelder for eksempel permitteringsordningen, lønnsgarantiordningen og enkelte av ordningene knyttet til dagpengeutbetaling.

Dette medlem viser til at Stortinget tidligere har uttrykt at det "normale" skal være at folketrygden betaler dagpenger i 26 uker for permitterte arbeidstakere. Ut fra konjunktursituasjonen er det der riktig å gå tilbake til det "normale" kravet på 26 uker. Tall viser også at det så langt i 2006 bare har vært 300 arbeidstakere som i snitt har vært permittert.

Dette medlem viser videre til at regjeringen Bondevik II foreslo for 2006 to innstramminger og en utvidelse i lønnsgarantiordningen, som ville gi redusert administrasjon, men dekke lønnskrav. Samlet ville det gi over 90 mill. kroner i helårlig inndekning. Kun utvidelsen ble vedtatt, til en helårskostnad på 115 mill. kroner. Dette medlem foreslår å gjennomføre alle de foreslåtte endringene i budsjettet for 2007. Kombinert med at utviklingen i antallet konkurser er fallende, fra 5 072 i 2003, 4 297 i 2004 og 3 502 i 2005 og i 1. halvår 2006 med ytterligere 27,1 pst, så finner vi det riktig å beholde bevilgningen til lønnsgarantiordningen på samme nivå som i 2006, på 440 mill. kroner.

Dette medlem viser også til vårt forslag om økt kontroll av trygdemisbruk i regi av NAV.

Dette medlem viser for øvrig til egne merknader under pkt. 3.2.15

3.2.7.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 7

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	7 214 600 000	7 214 600 000	6 277 600 000	7 125 000 000	7 104 500 000	6 965 000 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4			0	-937 000 000	-89 600 000	-110 100 000

3.2.8 **Rammeområde 8 (Forsvar) under forsvarskomiteen**

3.2.8.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 8 (i hele tusen kroner)		
42	Forsvarets ombudsmannnemnd	4 100
451	Samfunnssikkerhet og beredskap	500 679
1700	Forsvarsdepartementet	328 978
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	271 532
1716	Forsvarets forskningsinstitutt	147 034
1719	Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	592 552
1720	Felles ledelse og kommandoapparat	2 293 386
1723	Nasjonal sikkerhetsmyndighet	101 743
1725	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	2 060 291
1731	Hæren V	3 784 037
1732	Sjøforsvaret	2 693 410
1733	Luftforsvaret	3 392 486
1734	Heimevernet	1 064 891
1735	Etterretningstjenesten	815 311
1740	Forsvarets logistikkorganisasjon	2 478 362
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	9 132 225
1790	Kystvakten	816 689
1791	Redningshelikoptertjenesten	37 800
1792	Norske styrker i utlandet	749 580
1795	Kulturelle og allmenntilgittige formål	228 622
Sum utgifter rammeområde 8		31 493 708
Inntekter rammeområde 8 (i hele tusen kroner)		
3451	Samfunnssikkerhet og beredskap	130 612
4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	354 200
4720	Felles ledelse og kommandoapparat	9 887
4725	Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben	39 191
4731	Hæren	3 423
4732	Sjøforsvaret	5 742
4733	Luftforsvaret	57 467
4734	Heimevernet	1 774
4740	Forsvarets logistikkorganisasjon	240 248
4760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	260 000
4790	Kystvakten	370
4792	Norske styrker i utlandet	10 000
4795	Kulturelle og allmenntilgittige formål	2 288
4799	Militære bøter	1 000
Sum inntekter rammeområde 8		1 116 202
Sum netto rammeområde 8		30 377 506

3.2.8.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.8.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.8.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 8 settes til kr 31 911 506 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 1 534 000 000.

Disse medlemmer ønsker en forsvarspolitikk og et forsvar som bygger på de utfordringer vi står overfor i dagens og morgendagens samfunn. Videre må Forsvaret være av en slik karakter at det lett kan tilpasses de ulike trusselbilder, dette kan best sikres ved å beholde et grunnleggende forsvar med kjerneoppgaver på norsk jord, men med kapasiteter til å delta i operasjoner også andre steder i verden.

Disse medlemmer ser Norges sikkerhetspolitiske situasjon som svært kompleks, ikke minst med tanke på vår geopolitiske situasjon og ressursmessige forhold av enda bredere betydning. Det grunnleggende forhold i denne sammenheng er vår plassering i den strategiske geografi. Norges geografiske plassering tilsier at vi vil være i en situasjon hvor vi lett vil kunne være offer for konflikter og kriser som skjer utenfor vårt nærrområde. En konflikt, uansett hvor i verden den oppstår (for eksempel Kina/Taiwan), som utvikler et øst/vest-perspektiv, vil umiddelbart medføre økt spenning og sensitivitet i nord som følge av transportkorridorer til lands, havs og i luften.

I de senere år er det oppdaget store og meget verdifulle forekomster av olje og gass i de store havområdene vi har ansvar for. Dette i tillegg til de rike fiskeforekomstene. At Norges grense- og ansvarsforhold er uavklart i disse områdene, øker risikoen for konflikter og kriser. Kriser som det vil kunne være sterkt ønskelig at vi kan håndtere selv med egne ressurser, fordi det vil kunne virke eskalerende dersom vi trekker inn allierte i en innledende krise.

Helt siden Norge tiltrådte FN-traktaten har vi vært forpliktet til å delta i internasjonale fredsoperasjoner. Da NATO gikk inn for å utvide sitt engasjement til også å gjelde dette, økte også våre forpliktelser på dette området tilsvarende. Disse medlemmer ser nødvendigheten av denne type engasjement innenfor et nivå som er forsvarlig med tanke på våre mannskaps- og materiellressurser.

Disse medlemmer mener at bilaterale forsterkningsavtaler også i fremtiden vil utgjøre en viktig sikkerhets- og forsvarspolitisk hjørnestein. I denne sammenheng er det spesielt viktig å videreføre og utvikle det strategiske partnerskap med USA. Dette forutsetter

at de generelle bilaterale relasjonene til USA må håndteres slik at båndene styrkes.

Et av de viktigste elementene i et slikt partnerskap er forhåndslagring av amerikansk militært utstyr og tilhørende avtaler. Like viktig er det å videreføre amerikansk trenings- og øvelsesvirksomhet i Norge, samt effektivt etterretningssamarbeid. NATO er hjørnesteinen i vår sikkerhets- og forsvarspolitiske forankring. Disse medlemmer vil likevel peke på betydningen av at Norge finner et troverdig feste i det forsvarspolitiske samarbeid som utvikles i EU.

Disse medlemmer er genuint opptatt av at Norge i størst mulig grad skal kunne ha et forsvar med en bredest mulig forankring i befolkningen, dette kan best sikres gjennom et vernepliktsforsvar.

Det er viktig å stimulere til at flest mulig gjennomfører førstegangstjeneste og at førstegangstjenesten er meningsfull. Profesjonalitet er noe som i større grad aktualiseres gjennom Forsvarets nye og utvidede oppgaver. Det må stimuleres til større grad av verving av personell til utenlandstjeneste og beredskapstjeneste. De ansatte i Forsvaret, både militære og sivile, må sikres forutsigbare arbeidsforhold og personalpolitikk. Den største enkeltfaktoren i Forsvaret er personalet, og denne gruppen må i større grad ivaretas. En motivert og godt skolert personalgruppe vil sikre Forsvaret den kompetansen og produktiviteten Forsvaret trenger i tiden som kommer.

Et militært nærvær i de ulike deler av landet er også viktig. Dette med tanke på strategiske verdier. Likeledes med tanke på forankring overfor befolkningen i de ulike landsdeler og derved sikre en videreføring av folkeforsvaret.

3.2.8.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 30 652 506 000 på rammeområde 8, som er kr 275 000 000 mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens budsjettforslag legger opp til et forsvarsbudsjett med en utgiftsramme på 31 mrd. kroner, hvilket innebærer et reelt kutt på 366 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2006. Regjeringen legger dermed opp til et forsvarsbudsjett for 2007 som ligger over 800 mill. kroner under det årlige budsjettnivået Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre var enige om i forsvarsforliket for perioden 2005-2008. Disse medlemmer viser videre til at Stortinget har forutsatt at Forsvaret i perioden 2005-2008 skal frigjøre minst 2 mrd. kroner fra logistikk- og støttevirksomhet til øvrige deler av forsvarssektoren. Av St.prp. nr. 1 (2006-2007) går det frem at Regjeringen ikke makter å følge opp dette i 2007: "Prognosen for forsinkelser i de planlagte gevinstrealiseringene anslås til om lag 0,6 mrd. kroner årlig ved utgangen av 2007."

Regjeringens manglende evne til å gjennomføre Stortingets forutsetninger for omleggingen av Forsvaret, og det foreslåtte budsjettkuttet, vil innebære at den

økonomiske ubalansen vokser faretruende. Disse medlemmer frykter at resultatet vil være at moderniseringen av Forsvaret forsinkes. Hvis Regjeringens budsjettforslag blir vedtatt, og hvis ikke bevilgningene til Forsvaret øker betydelig i 2008, vil det slik disse medlemmer ser det vanskeliggjøre en realisering av målsettingene i forsvarsforliket for langtidsperioden 2005-2008, med følgende negative konsekvenser for Forsvarets operative evne og med det landets forsvarsevne.

Disse medlemmer foreslår et forsvarsbudsjett med en utgiftsramme på 31,4 mrd kroner, hvilket innebærer en reell økning på 9 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2006 og en økning på 375 mill. kroner sammenlignet med Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2006-2007).

For å sikre tilstrekkelig tempo i moderniseringen vil disse medlemmer prioritere å øke investeringsrammen for nyanskaffelser av materiell, nybygg og nyanlegg.

3.2.8.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at den store omstillingen som Forsvaret de siste årene har vært gjennom, skal gi Norge et moderne, fleksibelt og alliansepasset sikkerhets- og forsvarspolitisk virkemiddel. Dette medlem mener det har vært viktig at omstillingen er basert på et så bredt flertall som mulig i Stortinget, da dette sikrer stabilitet og forutsigbarhet. Dette medlem viser til at de strukturelle endringene er nødvendige for et tidsriktig forsvar, tilpasset dagens trusselbilde. Dette medlem vil understreke at forsvarsbudsjettet bør sikre en høyest mulig operativ evne. Det er viktig med balanse mellom investeringsmidler og driftsutgifter. Forsvarets oppgaver, struktur og ressurstilgang må stå i forhold til hverandre. Dette medlem er opptatt av at økonomistyringen i Forsvaret er god.

Dette medlem vil peke på at forsvars- og sikkerhetspolitikken skal sikre trygghet for norske borgere, norsk territorium og norske interesser i en tid der trusselbildet er diffust og uforutsigbart. Dette medlem vil i den sammenheng understreke behovet for godt samarbeid mellom Forsvaret og sivile krefter i samfunnet. Dette medlem viser til at helhetssyn og samarbeid må være grunnlaget for et nytt totalforsvarsbegrep der de militære og de sivile ressursene ses i sammenheng. Det er nødvendig for å opprettholde et organisert og funksjonsdyktig samfunn, og for å beskytte befolkningen og samfunnets verdier. Dette medlem understreker at det er viktig å arbeide for en helhetlig sikkerhetspolitikk, for styrket samfunnssikkerhet og en god balanse i forholdet mellom militær og sivil beredskap.

Dette medlem vil peke på den viktige innsatsen som norske styrker bidrar med i internasjonale operasjoner. Dette medlem mener Norge har et ansvar for å bidra til internasjonal fred og stabilitet, og peker på at operasjonene også bidrar til styrking av Norges sikkerhetspolitiske stilling. Dette medlem vil

videre understreke den nøkkelrollen som FN spiller som basis for norsk forsvars- og utenrikspolitikk. Internasjonale sikkerhetsutfordringer må finne sin løsning basert på FN-pakten, og internasjonale operasjoner må være folkerettslig forankret gjennom FNs sikkerhetsråd. Dette medlem vil understreke at NATO er hjørnesteinen i norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk og er tilfreds med at Regjeringen vil videreføre Norges medlemskap i NATO, og bruke organisasjonen aktivt til å utvikle transatlantisk dialog, partnerskap, fremme fredsbevaring, nedrustning, rustningskontroll og konfliktforebygging.

Dette medlem mener det er viktig å ha et troverdig nasjonalt forsvar som er tilpasset de nye sikkerhetsutfordringene. Dette medlem understreker i den sammenheng at beredskap langs kysten skal prioriteres høyere enn i dag, og at Forsvaret i større grad enn i dag skal innrettes mot å håndheve suverenitet og sikre stabilitet i våre havområder i nord. Dette medlem viser til at Kystvakten er sentral i suverenitetshevdelse og myndighetsutøvelse i våre havområder. Kystvakten ivaretar også oppgaver på vegne av sivile etater i et velutviklet sivilt-militært samarbeid og har stor betydning, ikke minst i nordlige havområder. Innenfor forsvarsrammen prioriterer dette medlem derfor å øke bevilgningen til Kystvakten med 10 mill. kroner.

Dette medlem vil samtidig som et ledd i omprioriteringer på statsbudsjettet foreslå å utsette ombygging av tørrdokk på Haakonsvern, og vil også foreslå en innstramming i investeringsbudsjettet på 1,6 pst. Som følge av forslaget om å utsette innføring av NO_x-avgift i 6 måneder som vil spare Forsvaret for utgifter, foreslår dette medlem også en forholdsmessig reduksjon av kompensasjonsbeløp for avgiftsøkningen innenfor dette rammeområdet.

Dette medlem foreslår derfor at nettorammen for rammeområde 8 settes til kr 30 120 506 000, som er en reduksjon på 257 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem foreslår videre en utsettelse av ombygging og utvidelse av tørrdokken på Haakonsvern og en reduksjon i investeringsrammen på 1,6 pst.

3.2.8.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 30 157 506 000 under rammeområde 8, som er 220,0 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at Norsk sikkerhet ivaretas best gjennom å bidra til fred, frihet og demokrati i en rettferdig internasjonal utvikling. Det er viktig at norsk sikkerhetspolitikk er helhetlig i sin tilnærming til potensielle trusler og at det har et variert utvalg av sikkerhetspolitiske virkemidler. Økende gjensidig avhengighet preger det globale forholdet mellom stater. Norges ressursmessige rikdom og geopolitiske plassering krever forpliktende internasjonalt forsvarssamarbeid. Norges posisjon som energieksportør og forvalter av naturressurser i store havområder legger føringer for

norsk sikkerhetspolitikk. Det er derfor viktig at Norge er i stand til å hevde suverenitet, suverene rettigheter og utøve myndighet i norske områder.

Dette medlem mener at norsk sikkerhetspolitikk må utformes slik at vi er i stand til å forsvare våre grunnleggende sikkerhetsinteresser, også sammen med våre allierte. De sikkerhetspolitiske omgivelsene vil i fremtiden være mer diffus. Sikkerhetspolitikken må derfor ta høyde for et bredt og mer sammensatt risikobilde som kjennetegnes av glidende overgang mellom fred, konflikt og krig. Trusler kan oppstå og utvikle seg raskt og uten særlig forvarsel. Ikke-statlige aktører kan true sikkerheten og trekke Norge inn i konflikter. En bredere forståelse av sikkerhetsbegrepet har stor betydning for de oppgaver militære styrker kan bli satt til.

Dette medlem viser til at hovedformålet med den pågående omstillingen i Forsvaret er bedre operativ evne gjennom utviklingen av et mer moderne og fleksibelt forsvar som bedre er i stand til å samvirke og operere sammen med allierte, både ute og hjemme.

Dette medlem viser til at Forsvaret fortsatt besitter en betydelig eiendomsmasse som skal selges. Ut fra den generelle prisutviklingen innen eiendomsmarkedet mener dette medlem at det er realistisk å budsjettere med 100 mill. kroner i økte inntekter ut over det Regjeringen legger til grunn.

Dette medlem mener videre at det er grunn til å stille spørsmål om ombygging og utvidelse av tørrdøkk ved Haakonsværn orlogstasjon er en viktig og riktig prioritering, og foreslår således å terminere prosjektet inn-til videre.

3.2.8.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 8

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	30 377 506 000	30 377 506 000	31 911 506 000	30 652 506 000	30 120 506 000	30 157 506 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4			0 1 534 000 000	275 000 000	-257 000 000	-220 000 000

3.2.9 Rammeområde 9 (Næring) under næringskomiteen

3.2.9.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 9 (i hele tusen kroner)	
900 Nærings- og handelsdepartementet	214 900
901 Styret for det industrielle rettsvern	184 000
902 Justervesenet	76 100
903 Norsk Akkreditering	20 100
904 Brønnøysundregistrene	260 250
905 Norges geologiske undersøkelse	153 650
906 Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	19 200
907 Sjøfartsdirektoratet	289 900
908 Skipsregistrene	12 000
909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	1 330 000
912 Bedriftsrettet informasjonsformidling	19 400
913 Standardisering	25 000
922 Romvirksomhet	469 400
924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer	27 500
929 Norsk Designråd	25 000
934 Internasjonaliseringstiltak	39 800
937 Svalbard Reiseliv AS	2 000
938 Omstillingstiltak	1 000
950 Forvaltning av statlig eierskap	11 500
953 Kings Bay AS	15 000
1550 Konkurransetilsynet	83 112
2421 Innovasjon Norge	1 117 700
Sum utgifter rammeområde 9	4 396 512

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Inntekter rammeområde 9 (i hele tusen kroner)	
3900 Nærings- og handelsdepartementet	71 505
3901 Styret for det industrielle rettsvern	181 100
3902 Justervesenet	52 100
3903 Norsk Akkreditering	16 300
3904 Brønnøysundregistrene	426 800
3905 Norges geologiske undersøkelse	38 650
3906 Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard	1 000
3907 Sjøfartsdirektoratet	158 400
3908 Skipsregistrene	15 350
3961 Selskaper under NHDs forvaltning	75 795
4550 Konkurransetilsynet	193
5325 Innovasjon Norge	49 500
Sum inntekter rammeområde 9	1 086 693
Sum netto rammeområde 9	3 309 819

3.2.9.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.9.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.9.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 9 settes til kr 3 397 419 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 87 600 000.

Disse medlemmer viser til at innovasjonskraften i norsk næringsliv er svakere enn i mange konkurranse- og utviklingsland og at det gjennom flere år har vært en nedbygging av det konkurranseutsatte næringslivet i Norge. Disse medlemmer vil hevde at skal utviklingen snus i positiv retning, kreves en ny og aktiv næringspolitikk i videste forstand. En slik politikk må omfatte alle rammevilkår som påvirker næringslivets konkurransevne i tillegg til den tradisjonelle næringspolitikken. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til Dokument nr. 8:92 (2002-2003) fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen, Siv Jensen og Per Sandberg om tiltak for å bedre økonomiens virkemåte, øke den økonomiske veksten og redusere arbeidsledigheten, samt Dokument nr. 8:59 (2003-2004) om strukturelle endringer for å øke den økonomiske veksten og redusere arbeidsledigheten.

Disse medlemmer viser til hovedfundamentene i Fremskrittspartiets næringspolitikk der alle bransjer i

utgangspunktet skal drive næringsvirksomhet basert på prinsippet om fri konkurranse som gir gode samfunnsmessige løsninger. Disse medlemmer vil hevde at en betydelig reduksjon av skatte- og avgiftstrykket, deregulering og konkurranseutsetting av fellesskapets oppgaver vil ha en dynamisk effekt på norsk økonomi.

Disse medlemmer mener det er nødvendig med en aktiv og målrettet næringspolitikk for å møte utfordringene i en skjerpet global konkurranse. Disse medlemmer viser til at Finlands vei fra en råvarebasert økonomi til å innta plassen som en av verdens ledende nasjoner i utviklingen av høyteknologi er et resultat av et samarbeid mellom industri, forskning og offentlig politikk. Disse medlemmer mener det skal satses målrettet og langsiktig på områder der Norge har særlige forutsetninger så som biomarin, energi, offshore, maritim og reiselivssektoren. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets aktive næringspolitikk innebærer en sterkere satsing på ulike innovasjonsordninger, eksportrettet virksomhet, turistmarkedsføring, forsknings- og utviklingskontrakter og fondskonstruksjoner.

Disse medlemmer vil minne om at en konkurransedyktig infrastruktur for eksempel gjennom veiutbygging, utvikling av sentrale og regionale gassrørledninger og etablering av bredbåndnett med tilstrekkelig båndbredde over hele landet, er en forutsetning for at bedrifter skal utvikle seg og skape arbeidsplasser i noe større omfang.

Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av å legge til rette for en virksom konkurranse i markedet gjennom en klar konkurranselov og et regelverk, og at Konkurransetilsynet gis rammevilkår som gjør det mulig å effektivt håndheve regelverket.

Disse medlemmer ser med bekymring på den manglende risikokapitaltilgangen til norsk næringsliv.

Dette er noe som i stor grad skyldes at staten legger beslag på betydelige deler av verdiskapingen som finner sted i privat sektor. Disse medlemmer stiller seg uforstående til viktigheten av at det offentlige skal spare store beløp investert i utlandet og mener betydelig midler bør tilbakeføres til det private næringslivet her hjemme og skape grunnlag for videre vekst. Disse medlemmer ønsker en debatt om hvordan oljeformuen skal disponeres, og at det bør åpnes for at en større del av denne kan investeres i norske selskaper blant annet gjennom ulike fonds som muliggjør at staten og private kan investere i fellesskap.

Disse medlemmer vil hevde at Fremskrittspartiets budsjett for 2007 vil synliggjøre en politikk hvor enkeltmennesker og bedrifter gis frihet og oppmuntning til arbeid og innsats.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en utvidelse av Argentum-modellen både i form av flere fond og som omfatter både venture- og Private Equity-fasen."

3.2.9.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 3 171 819 000 på rammeområde 9, som er kr 138 000 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at en fremtidsrettet næringspolitikk som legger til rette for vekst er den beste garantien for å oppnå felles velferd. Næringspolitikken må stimulere til omstilling og den må tilby konkurransedyktige rammebetingelser med våre naboland. Økt satsing på forskning og utvikling, styrking av forenklingarbeidet og gode handelsavtaler er sentrale elementer sammen med konkurransedyktige skattebetingelser for å oppnå økt vekst. Disse medlemmer vil for øvrig vise til Dokument nr. 8:7 (2006-2007) fra representantene Sanner, Eriksen Søreide, Gundersen, Løvik og Hansen, der det bes om en samlet strategi med konkrete tiltak for å sikre rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter.

Reiselivsnæringen er en stor og viktig næring, og bidrar med mange fremtidsrettede arbeidsplasser over hele landet. Mange steder er reiselivsvirksomhet en viktig avløser for en nedadgående sysselsetting i jordbruket. Norge som reisemål er attraktivt. Reiseliv er en global bransje som er i sterk vekst. For at Norge skal få sin del av veksten er det viktig at vi er synlige i utlandet. Disse medlemmer viser til regjeringen Bondevik IIs styrking av internasjonal markedsføring og profilering av Norge som reisemål, fra 100-172,5 mill. kroner St.prp. nr. 1 (2005-2006). Disse medlemmer ønsker å videreføre veksten ved å øke profileringen av Norge til 250 mill. kroner, som er 50 mill. kroner høyere enn Regjeringens forslag. Disse medlemmer understreker at økningen skal øke synligheten av Norge som reisemål i utlandet.

Forsknings- og utviklingskontrakter i regi av Innovasjon Norge er viktige bidrag for å øke forskningen i bedriftene. Disse medlemmer ønsker å fortsette satsingen fra regjeringen Bondevik II ved å styrke forsknings- og utviklingskontrakter med 50 mill. kroner til 295 mill. kroner. Disse medlemmer er sterkt kritisk til Regjeringens "hvileskjær" på forskning, og merker seg at Regjeringen har valgt å ikke øke denne posten i sitt forslag. Dette er prosjekter hvor Innovasjon Norge gir i gjennomsnitt 24 pst. prosjektfinansiering. Hovedtyngden av prosjekter som får støtte er innen IKT, verkstedsteknologi, olje og offshore, materialteknologi og helse. Disse medlemmer mener at dette er meget fornuftig bruk av forskningsmidler som vil kunne gi mye igjen til norske arbeidsplasser.

Norsk sjøfartsnæring er global og konkurransutsatt. Norge må ha konkurransedyktige rammebetingelser for å ha en norsk sjøfartsnæring i fremtiden. Disse medlemmer mener at norsk skipsfartsnæring må få på plass et skattesystem for rederivirksomheter som er på nivå med systemene i EU og vil fremme forslag for å få på plass et konkurransedyktig rederibeskatningsystem. Disse medlemmer registrerer med undring at Regjeringen ikke angir verken tidspunkt eller målsettinger for et eventuelt nytt rederiskattesystem.

Norske sjøfolk er en betydelig ressurs for sine redere, mange tar jobber i rederiene eller i maritime bedrifter på land etter flere år på havet. Dette er en meget viktig ressurs som styrker tilhørigheten for maritime bedrifter til Norge. Disse medlemmer mener derfor det er viktig å ha ordninger som stimulerer redere til å ha norske sjøfolk i nøkkelstillinger. Dette er med på å videreutvikle den maritime kompetansen. Disse medlemmer viser til regjeringen Bondevik IIs kompetansmodell for sysselsetting av sjøfolk som er en nettolønnsordning for maritimt utdannet mannskap i NIS- og NOR-registrene. Kompetansmodellen innebærer at alt mannskap i offshoreflåten som er flagget i NOR er omfattet av kompetansmodellen. Med kompetansmodellen vil norsk mannskap med maritim kompetanse i NIS komme bedre ut enn Regjeringens modell med kun refusjonsordning. Disse medlemmer foreslår også å innføre kompetansmodell for maritimt utdannet mannskap på Hurtigruten.

Innenlands sjøfart rammes hardt av Regjeringens forslag til NO_x-avgift. Disse medlemmer foreslår å øke satsingen på Maritim utvikling (Marut). Marut i regi av Innovasjon Norge foreslås økt med 10 mill. kroner, til 35 mill. kroner. Økningen i bevilgningen skal gå til prosjekter som utvikler lønnsomhet og innovasjon i den maritime næringen, med særlig satsing på NO_x-teknologi.

Disse medlemmer viser til St.meld. nr. 30 (2004-2005) om nordområdene, som regjeringen Bondevik II fremla våren 2005, og som fikk bred tilslutning i Stortinget. Disse medlemmer er tilfreds med at denne meldingen og Stortingets føringer ligger til grunn også for Regjeringens nordområdepolitikk.

Disse medlemmer viser til at det økte politiske fokus på nordområdene, og den økte aktiviteten, har skapt økt optimisme i den nordlige landsdelen. Det må

være en naturlig oppfølging av nordområdemeldingen å gi samarbeidet i Barentsregionen en langt større plass i norsk utenrikspolitikk enn i dag. Barentshavet, som et gigantisk område, gir mange utfordringer innen fiskeri, miljø, olje, gass, helse, transport, så vel som demokrati og menneskerettigheter. Disse medlemmer viser til de problemer og utfordringer Norge for tiden har mht. fiskeriekspert, ressurspolitikk, overvåking og olje- og gassaktiviteter i Barentshavet.

Selv om disse medlemmer i hovedsak støtter de tiltak som det legges opp til i budsjettet, mener disse medlemmer at petroleumsaktiviteter og petroleumspolitikk må få en langt mer fremtredende plass i vår nordområdestrategi. Større deler av norske områder i nord bør kunne åpnes for petroleumsaktivitet. En slik aktivitet vil kunne ha stor betydning for lokalsamfunn, mht. støttefunksjoner og lignende. Disse medlemmer mener det er betydelig potensial for flere titalls års drift på norsk og russisk side. Derfor er det viktig at Norge nå må posisjonere seg for å bli en viktig aktør i området i kommende år. Disse medlemmer viser til at Norge har gode kunnskaper om arktiske forhold, og norsk petroleumsnæring innehar en unik petroleumskompetanse som bør anvendes i disse miljømessige utfordrende og sårbare områder. Norsk petroleumsteknologi som er utviklet i Nordsjøen og i

Norskehavet kan tilpasses forholdene i nord. Etter disse medlemmers oppfatning, gir dette Norge en unik mulighet til effektivt å kunne betjene petroleumsaktiviteter i alle deler av Barentshavet.

Disse medlemmer mener videre at Norge må satse på å utvikle sin rolle som en ledende kunnskapsnasjon i nord, og utvikle en infrastruktur som kan betjene petroleumsvirksomheten og annen aktivitet som kan utvikle regionen.

Disse medlemmer mener det er viktig å få på plass bedre, enklere og billigere ordninger for passering av den norsk-russiske grensen ved Storskog for å legge bedre til rette for "folk til folk"-samarbeid, handel og industriell utvikling mellom landene.

Disse medlemmer mener at ressursovervåkingen i våre nordlige havområder må styrkes. Det illegale, ukontrollerte og den ulovlige omsatte fisk er av en slik størrelsesorden at strengere tiltak må iverksettes. Den ulovlige aktiviteten må reduseres og stanses, da dette svekker bærekraften i forvaltningen av de felles norsk-russiske fiskeribestandene. Derfor fremmer disse medlemmer forslag om økt overvåking og kontroll av den ulovlige fiskeriaktiviteten i Barentshavet.

Disse medlemmer foreslår å styrke satsingen i nordområdene med følgende tiltak:

- Seismikkundersøkelser i Nord Norge, Nordland VI, VII og Troms II	20 mill. kroner
- Tiltak mot piratfiske	5 mill. kroner
- Økt reiselivssatsing øremerket nordområdene	10 mill. kroner
- Styrket satsing i nordområdene: utvidelse av prosjektsamarbeidet med Russland på alle områder. I tillegg satsing innenfor demokrati og menneskerettigheter	20,9 mill. kroner
- Kultur, herunder på Nordnorsk Kulturråd	3 mill. kroner

3.2.9.2.4 Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det i Kristelig Folkepartis skatte- og avgiftsopplegg er foreslått å utsette innføringen av NO_x-avgift i 6 måneder for at en avgift skal kunne suppleres med fondsmekanismer for raskere reduksjon av NO_x-utslippene. Næringslivet vil også tjene på forslaget om videreføring av SkatteFUNN-ordningen som i dag, og på forslaget om en langvarig utsettelse og gradvis avskrivning av arveavgiften ved generasjonsskifter i familieeide bedrifter. Dette medlem foreslår at en forholdsmessig andel av den foreslåtte kompensasjonen for NO_x-avgiften trekkes ut av rammen. Videre foreslås en forsterking av den reduksjonen Regjeringen har foreslått i Innovasjon Norges nettverks- og profileringsprogrammer, blant annet for å finne rom for de beskrevne skatte og avgiftstiltakene.

Dette medlem foreslår derfor at nettorammen for rammeområde 9 settes til kr 3 286 519 000, som er en reduksjon på 23,3 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.9.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 2 900 819 000 under rammeområde 9, noe som er 409 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem understreker viktigheten av at Norge må ha bedrifter som lykkes i den internasjonale konkurransen for å sikre arbeidsplasser og velferd. Gode vilkår kommer ikke av seg selv - det krever satsing. For å skape og sikre arbeidsplasser er det avgjørende med generelt gode næringsnøytrale rammevilkår for alle deler av næringslivet. Dette medlem ønsker generelle lettelsener i norsk bedriftsbeskatning, og vil samtidig føre en målrettet politikk for å hjelpe fremgründere og kunnskapsbasert næringsliv. Det offentlige støtteapparatet og de offentlige midlene skal rettes inn mot deler av systemet der det private kapitalmarkedet ikke kan fungere. Dette medlem mener det er avgjørende å følge handlingsregelen for bruk av norske oljepenger, fordi uansvarlig offentlig pengebruk gir høy rente og en sterk norsk krone som vil være ødeleggende for norsk konkurranseutsatt næringsliv.

Dette medlem har med undring fulgt debatten internt i Regjeringen og regjeringspartiene om eierskap i næringslivet det siste året. Norske bedrifter har et behov for gode eiere som tilfører økonomiske ressurser, nettverk, markedstilgang og kompetanse. Dette er som regel langt viktigere enn eiernes nasjonalitet. I de fleste tilfeller vil fellesskapets interesser ivaretas bedre ved å bruke lovverk, rammebetingelser og kontrollmyndighet enn gjennom statlig eierskap.

Dette medlem mener det offentlige bør konsentrere mer av innsatsen på generelle tiltak på områder der Norge ligger særlig dårlig an, som for eksempel forskning og kompetanseutvikling. I tillegg til generell satsing på forskning, nærmere omtalt under rammeområde 17, foreslår dette medlem derfor å bruke 30 mill. kroner på å gjenopprette ordningen med tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats i SkatteFUNN som regjeringen Stoltenberg II fjernet i 2006.

Dette medlem mener at mange offentlige regler, skjemaer og påbud fører til unødige rapporteringskrav og kompliserte regelverk. Småbedrifter og gründere rammes ekstra hardt av "skjemaveldet", og dette medlem ser det som en hovedoppgave å forenkle hverdagen til disse bedriftene gjennom å avskaffe unødvendige lover og forskrifter, samt å forenkle innrapporteringen gjennom økt bruk av internettbaserte løsninger. Dette medlem foreslår derfor å bruke 41 mill. kroner for å redusere gebyrene knyttet til Brønnøysund-registrene med 10 pst.

Dette medlem mener at den sjøfartskultur som er utviklet over mange år både innenriks og utenriks, må

sikres gjennom gode skatte- og avgiftsordninger. Disse må være konkurransedyktige nok til at norsk skipsfart forblir en viktig del av norsk næringsliv. Det må imidlertid ikke være slik at skatteordningene blir så gunstige for en næring, at de utkonkurrerer andre næringer som driver med lignende aktivitet. Dette medlem mener derfor at nettolønnsordningen for sjøfolk må gjennomgås på nytt og baseres på den kompetansemodell som regjeringen Bondevik II foreslo. Dette medlem mener også at ordningen bør begrenses til fartøygrupper i direkte internasjonal konkurranse og som regelmessig anløper norske havner. En slik endring i ordningen vil anslagsvis gi et redusert bevilgningbehov på 450 mill. kroner.

Dette medlem viser videre til forslag om bedre sosiale ordninger for gründere og selvstendig næringsdrivende under rammeområde 15, forslag om økt satsing på forskning, bl.a. 80 mill. kroner mer til næringsrettet forskning under rammeområde 17, og en rekke skatte- og avgiftslettelse for næringslivet, bl.a. økning i avskrivningssatsene, lettelse i arveavgiften, økt fribehold for aksjekjøp i egen bedrift, halv arbeidsgiveravgift for lærlinger og dobling i beløpsgrensene i SkatteFUNN-ordningen samt reversering av en rekke næringsfiendtlige skatteskjerpelser foreslått av Regjeringen, nærmere omtalt under rammeområde 23. Alt dette er tiltak som er målrettet for å sikre et moderne og fremtidsrettet næringsliv som kan sikre velferden også i framtiden.

3.2.9.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 9

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	3 309 819 000	3 309 819 000	3 397 419 000	3 171 819 000	3 286 519 000	2 900 819 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		0	87 600 000	-138 000 000	-23 300 000	-409 000 000

3.2.10 Rammeområde 10 (Fiskeri) under næringskomiteen

3.2.10.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 10 (i hele tusen kroner)		
1000	Fiskeri- og kystdepartementet	99 700
1001	Deltakelse i internasjonale organisasjoner	8 060
1030	Fiskeridirektoratet	293 950
1050	Diverse fiskeriformål	140 290
2415	Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak	75 020
Sum utgifter rammeområde 10		617 020

	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Kap. Formål	

Inntekter rammeområde 10 (i hele tusen kroner)

4000 Fiskeri- og kystdepartementet	10
4030 Fiskeridirektoratet	42 840
4050 Diverse fiskeriformål	5 000
5575 Sektoravgifter under Fiskeri- og kystdepartementet	41 925
Sum inntekter rammeområde 10	89 775
Sum netto rammeområde 10	527 245

3.2.10.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.10.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til felles merknad med Kristelig Folkeparti og foreslår at rammen økes med 1 mill. kroner for å dekke bidrag til velferdsstasjoner for fiskere.

Flertallet viser for øvrig til sin merknad under pkt. 2.1.2 over, og foreslår at rammen settes til kr 528 245 000, som er en økning på kr 1 000 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.10.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 10 settes til kr 524 170 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 3 075 000.

Disse medlemmer viser til at Norge har naturgitte forhold som gjør det mulig å høste marine ressurser på en god og effektiv måte. Disse medlemmer mener at den maritime sektoren vil ha svært stor betydning for Norges økonomi, samfunnsliv og næringsliv i årene som kommer. Dette forutsetter imidlertid at det legges til rette for at de marine ressursene kan utnyttes på en kommersiell god måte. Disse medlemmer vil også fremheve viktigheten av at næringen må få utvikle seg uten byråkratiske hindringer og gis konkurransedyktige rammebetingelser som gjør overføringer og særlige reguleringer overflødige.

Disse medlemmer mener at liberaliseringen av fiskerinæringen går for langsomt, noe som er uheldig for en effektiv og god utnyttelse av våre marine ressurser. Hva som burde vært en frittstående næring møter fortsatt hindringer grunnet offentlige pålegg og reguleringer. Disse medlemmer mener at fiskerinæringens rammevilkår preges av en sammenblanding av distrikts- og næringspolitiske virkemidler som ikke er heldig for næringens evne til å kunne konkurrere. Disse medlemmer mener at fiskerinæringens ram-

mevilkår skal ha et næringsperspektiv og at dette også vil være den beste form for distriktspolitikk. Disse medlemmer erkjenner imidlertid at fiskerinæringen må reguleres til en viss grad, blant annet fordi ingen har naturlig eiendomsrett til havets ressurser. Forvaltningen av havets ressurser skal skje på en måte som er tjenlig for hele landet og for befolkningen langs kysten. Det er likevel for stor avstand mellom en fornuftig regulering basert på å sikre konkurransefrihet innen næringen og dagens mengde av reguleringer, forskrifter, regler og subsidieordninger. Disse medlemmer mener det blant annet er behov for en mer effektiv struktur på flåteleddet i næringen slik at rike fiskefelt kan utnyttes på en måte som gir bedre lønnsomhet, disse medlemmer viser i denne sammenheng til sine merknader i Innst. S. nr. 271 (2002-2003).

Disse medlemmer er opptatt av å skape et system som gir en fornuftig balanse og tilpasning med en størst mulig fortjeneste av den begrensede mengde fisk det er tillatt å ta opp. Et system med omsettelige kvoter innen den tradisjonelle fiskerinæringen vil avklare hvor mange arbeidsplasser det er grunnlag for. Disse medlemmer mener at en øvre grense for årsfangsten fastsatt for å sikre fiskebestandene skal fordeles til næringsutøverne i form av kvoter. Et omsettelig system vil etablere et marked som vil avdekke hvor mange det er plass til i næringen, hvis den skal gi både aktørene og samfunnet tilfredsstillende avkastning. Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til Fremskrittspartiets prinsipp- og handlingsprogram for 2005-2009 om endringer i fiskeripolitikken og innføring av omsettelige kvoter.

Disse medlemmer mener det er viktig med bærekraftig høsting av ressursen sjøpattedyr. Sjøpattedyrene er en del av det økologiske systemet, og en fornuftig beskatning vil ha positive konsekvenser for bestanden av en rekke fiskeslag. Disse medlemmer er av den oppfatning at produkter av sjøpattedyr er en viktig eksportartikkel for Norge, og en økt fangst av sjøpattedyr vil bidra til økt vekst i kystområdene.

Disse medlemmer er av den oppfatning at dagens strenge regler for tildeling av konsesjon for havbruk/oppdrett er en lite effektiv ordning og mener primært at konsesjonsordningen skal fjernes og at begrensningene kun skal være de som følger av for-

urensnings og veterinære hensyn. Disse medlemmer mener at dagens reguleringer med hensyn til volumbegrensninger i oppdrettsanlegg er for strenge. Så lenge veterinær- og forurensningshensyn ikke tilsier noe annet bør det overlates til den enkelte næringsdrivende å bestemme størrelsen på sitt anlegg. Disse medlemmer mener det er behov for å kanalisere en større del av dagens forskningsmidler til fiskeri- og oppdrettsnæringen.

3.2.10.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 515 845 000 på rammeområde 10, noe som er kr 11 400 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at norsk fiskerinæring de seneste årene har opplevd lønnsomhet og har kunnet gjøre nødvendige nyinvesteringer som følge av en politikk som har stimulert til økt lønnsomhet. Flåteleddet har gjennom ulike strukturingsordninger fått muligheten til å øke kvotegrunnlaget per båt. Dette er en politikk det har vært bred politisk støtte til de siste 25 år side de første fiskeriene ble lukket. Norsk fiskerinæring har siden valget i fjor høst blitt påført en rekke tiltak og reguleringer som alene, og ikke minst i sum er med på å svekke lønnsomheten. Gjeninnføring av distriktskvoter, utvidelse av nettolønnsordningen, kraftig innskjerping av leveringsforpliktelsene, strukturfrys og innføring av en NO_x-avgift som vil kanalisere råstoff i store mengder ut av landet er tiltak som rammer en fiskerinæring med stramme marginer med full tyngde. Disse medlemmer er meget kritisk til alle disse tiltakene.

Disse medlemmer merker seg også de betydelige utfordringer fiskerinæringen har på rekrutterings-siden som følge av stor etterspørsel fra blant annet offshorenæringen. Offshorenæringen har høy lønnsomhet, høy vekst og full nettolønn til samtlige sjøfolk. Innføring av nettolønn for Hurtigruten vil forsterke dette problemet med press på bemanningen i fiskerinæringen. Disse medlemmer mener at fartsbegrensningene i NIS-registeret bør fjernes slik at blant annet offshorenæringen kan rekruttere kompetent arbeidskraft også fra andre land.

Regjeringen foreslår i budsjettet å innføre en NO_x-avgift som vil ramme fiskeflåten hardt. Den årlige avgiften kan komme opp mot 5-6 mill. kroner per båt. De fartøyene som vil bli rammet hardest er også de største og mest mobile. Disse fartøyene kan levere fisken sin utenfor Norge til samme pris som i Norge, men uten avgift. Det vil si at NO_x-avgiften effektivt kanalisere råstoff fra foredlingsindustrien langs norskekysten til utenlandske foredlingsbedrifter. Dette er så alvorlig at det kan bety kroken på døra for flere fiskeindustribedrifter langs kysten. Disse medlemmer støtter forpliktelsene i Gøteborg-protokollen som medfører at vi må redusere NO_x-utslippene, men kan ikke støtte en innretning på avgiften som medfører katas-

trofe for fiskeindustribedriftene og som ødelegger lønnsomheten i fiskeflåten. Disse medlemmer viser til det alternative forslaget Høyre setter frem.

Disse medlemmer ønsker større frihet og mer produksjon i oppdrettsnæringen. Norsk sjømat er en av våre største eksportartikler og en betydelig distriktsnæring. På grunn av sterk norsk regulering av produksjonen og turbulente handelsforhold både med USA, EU og Russland har norsk oppdrettsnæring lavere markedsandeler enn vi kunne hatt og får ikke ta stor nok del i veksten internasjonalt. Markedsadgang for norsk sjømat er et omfattende arbeid som tar tid og som må prioriteres høyt. Særnorske reguleringer må ikke være innrettet slik at vi sakter akterut som en av verdens ledende sjømatnasjoner. I dag er produksjonen mindre regulert enn tidligere som følge av regjeringen Bondevik IIs innføring av Maksimal tillatt biomasse (MTB) som produksjonsregulering.

Disse medlemmer mener at norskekysten skal få ta del i veksten i oppdrettsnæringen og vil legge ut 10 nye oppdrettskonesjoner. Det vil gi en produksjonsøkning på ca. 1 pst. De skal fordeles etter en lukket budrunde der høyeste bud får tilslaget. Finnmark fylke som allerede har 10 konsesjoner som ennå ikke er fordelt, får ikke ta del i denne runden, men fylkene fra Troms til og med Aust-Agder får fordelt disse konsesjonene. Det er én ny konsesjon per fylke. Konsesjonene skal utlyses med en pris på minimum 5 mill. kroner. Pengene som tas inn skal i sin helhet gå til tiltak som kommer oppdrettsnæringen til gode. Forskning for å øke verdiskapingen i havbruksnæringen styrkes med 30 mill. kroner gjennom Norges forskningsråd og 20 mill. kroner settes av til miljøtiltak som evaluering av nasjonale laksefjorder og styrking av arbeidet mot rømming av oppdrettslaks.

Satsing på oppdrett av nye arter, økt markedsarbeid og tiltak mot ulovlig fiske er viktige tiltak som vil være med på å øke verdiskapingen i hele sjømatnæringen. En forutsigbar og ansvarlig økonomisk politikk med sikte på lave renter og stabil valutakurs er meget viktige bidrag for norsk sjømatnæring. Det vil etter disse medlemmers mening gi trygge og fremtidsrettede arbeidsplasser langs hele norskekysten.

3.2.10.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at forslaget om innføring av NO_x-avgift uten mulighet til å betale inn til fond for NO_x-reduserende tiltak som alternativ til avgift, er møtt med kraftige protester fra fiskerinæringen. Dette medlem foreslår som del av skatte- og avgiftsopplegget at Regjeringen må utarbeide lovgrunnlag for en slik fondsløsning, og foreslår derfor å utsette innføringen av avgift i 6 måneder. På denne bakgrunn foreslår dette medlem derfor at den foreslåtte bevilgning til NO_x-reduserende tiltak i fiskeflåten halveres.

Dette medlem vil som en del av en generell politikk for bedre rammevilkår for frivillig virksomhet,

fordoble bevilgningen til velferdstiltak for fiskere drevet av frivillige organisasjoner.

Dette medlem foreslår at nettorammen for rammeområde 10 settes til kr 490 745 000, som er en reduksjon på 36,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.10.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 572 245 000 under rammeområde 10, noe som er 45 mill. kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at Norge med vår lange kyststripe og fem ganger så mye hav som land, råv over store fornybare ressurser. Klarer vi å utnytte disse optimalt, har vi potensial for en verdiskaping som kan være større og mer varig enn oljeinntektene. Med gode rammevilkår kan sjømatnæringene sikre vekst og inntektsgrunnlag langs hele kysten vår. Norge har innen fiskeri, havbruk og marin bioteknologi et stort konkurransefortrinn ut fra naturgitte forutsetninger og en omfattende kompetanse utviklet gjennom generasjoner, og gjennom målrettet forskning. Dette medlem vil utvikle en sjømatpolitikk som sikrer en konkurransedyktig og allsidig sjømatnæring.

Dette medlem ser at kystflåten i et samarbeid med reiselivsnæringen kan bidra til å utvikle nye reiselivsprodukter. Slik opplevelsesturisme kan bidra til å styrke grunnlaget for å opprettholde en sterk kystflåte. For å lykkes med disse omstillingene er det behov for økt tilgang på risikokapital. Dette for å sikre nyskaping, produktutvikling, og satsing på eksportfremmende tiltak. Det er en forutsetning at Norge gjennom en aktiv handelspolitikk får redusert sine handelshindringer. Regelverket innenfor alle deler av sjømatsektoren må forenkles kraftig, og ha som hovedmål å sørge

for miljøvennlig, bærekraftig forvaltning og lokal verdiskaping.

Dette medlem mener at fiskeressursene er en nasjonal ressurs og skal forvaltes nasjonalt. Dette medlem mener imidlertid at regionene skal få økt medbestemmelse på utformingen av fiskeripolitikken gjennom at det etableres forpliktende rådslag mellom nasjonale myndigheter, næringen og regionalt folkevalgte.

Dette medlem er av den oppfatning at den tradisjonelle fiskerinæringen skal reguleres gjennom kvotebestemmelser slik at langtidsbeskatningen ikke er større enn det økologisk bærekraftige. Det må reageres strengt på overtredelser og andre former for juks med disse kvotene. Norge må i internasjonale forhandlinger være en pådriver for å få et mer bærekraftig fiske. Fastsetting av kvoter må så langt som mulig bygge på økosystemforvaltning, slik at beskatning av en art ikke truer langtidsutbytte fra andre arter. Internasjonale avtaler og effektiv kontroll må sikre den økologiske balansen i Barentshavet og Nordsjøen.

Dette medlem støtter Regjeringens forslag om å innføre en NO_x-avgift for å oppfylle våre forpliktelser i Gøteborg-protokollen, men ser samtidig at dette innebærer store utfordringer for fiskerinæringen. Regjeringens kompensierende tiltak er av mange påpekt som mangelfulle og for små. Dette medlem foreslår derfor å bevilge ytterligere 25 mill. kroner til NO_x-reduserende tiltak i fiskeflåten for å kompensere for ulempene næringen blir påført, men samtidig slik at det stimulerer og belønner miljøvennlig adferd.

For å sikre økonomien i næringen foreslår dette medlem videre 20 mill. kroner i økt tilskudd til næringstiltak i fiskeriene. Dette medlem vil spesielt prioritere føringstilskudd og opprydning og fjerning av tapte fiskegarn.

3.2.10.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 10

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	527 245 000	528 245 000	524 170 000	515 845 000	490 745 000	572 245 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		1 000 000	-3 075 000	-11 400 000	-36 500 000	45 000 000

3.2.11 Rammeområde 11 (Landbruk) under næringskomiteen

3.2.11.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 11 (i hele tusen kroner)	
1100 Landbruks- og matdepartementet	123 260
1112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet	141 308
1115 Mattilsynet	1 149 805

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
1138 Støtte til organisasjoner m.m.	22 890
1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	31 355
1141 Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringstiltak i landbruket	102 193
1143 Statens landbruksforvaltning	216 049
1144 Ressursforvaltning og miljøtiltak i landbruket	6 097
1147 Reindriftsforvaltningen	57 427
1148 Naturskade - erstatninger og sikring	88 665
1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	41 945
1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	11 580 872
1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen	92 500
1161 Statskog SF - forvaltningsdrift	22 126
Sum utgifter rammeområde 11	13 676 492
Inntekter rammeområde 11 (i hele tusen kroner)	
4100 Landbruks- og matdepartementet	460
4112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet	18 458
4115 Mattilsynet	129 763
4143 Statens landbruksforvaltning	31 298
4147 Reindriftsforvaltningen	32
4150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	112 000
5576 Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	715 800
Sum inntekter rammeområde 11	1 007 811
Sum netto rammeområde 11	12 668 681

3.2.11.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.11.2.1 Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår å utvide rammeområde 11, landbruk, med 1 mill. kroner for å kunne gi tilskudd til Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk.

Flertallet viser for øvrig til sin merknad under pkt. 2.1.2 over, og foreslår at rammen settes til kr 12 669 681 000, som er en økning på kr 1 000 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.11.2.2 Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 11 settes til kr 6 851 681 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 5 817 000 000.

Disse medlemmer viser til at den internasjonale utvikling bærer bud om endrede rammebetingelser for jordbruket. Med en mulig ny WTO-avtale, mener disse medlemmer det blir viktig å tilpasse de nasjonale betingelser for jordbruket til den fremtidige konkurransesituasjonen.

Disse medlemmer mener at det nå må legges et grunnlag for utvikling av en robust produksjon basert på markedsøkonomiske kriterier som offensivt kan møte ny internasjonal konkurranse før importvernet faller.

Disse medlemmer er skuffet over at de øvrige partier på Stortinget ikke har tatt et oppgjør med det jordbrukspolitiske styringssystemet som ikke har oppnådd noen av de ambisiøse målene knyttet til bosetting, sysselsetting og inntektsnivå. Disse medlemmer viser til at dagens jordbrukspolitikk medfører at det hvert år forsvinner mellom 3 000-4 000 produksjonsenheter. Totalt antall jordbruksbedrifter har gått ned fra 99 400 til 55 700 (-45 pst.) i perioden 1989 til 2004. Fra 1999 til 2004 ble antall jordbruksbedrifter redusert med 20 pst. og en stadig større andel disponerer mer enn 200 dekar dyrket jord. Gjennomsnittlig antall dekar per jordbruksbedrift på landsbasis har økt fra 100 dekar i 1989 til 186 dekar i 2004. Arealet på de jordbruksbedriftene som går ut av drift overtas i hovedsak av andre jordbruksbedrifter ved salg eller utleie. Videre har jordbrukspolitikken hatt som konsekvens betydelige kostnader i form av offentlige utgifter, høye priser på matvarer og innskrenket næringsfrihet for bondene.

Disse medlemmer mener at jordbrukspolitikken ikke lenger skal være en del av distriktspolitikken. Politikken der jordbruket har ansvar for bosetting i distriktene har vært mislykket. Landbrukspolitikken har bidratt til å utarme distriktene og gjort dem mindre i

stand til å utvikle et bærekraftig næringsliv og således medvirket til å forsterke sentraliseringseffekten. Konkurransesatt virksomhet i distriktene kjemper en hard kamp for å overleve i den internasjonale konkurransen. I den kampen må den i tillegg til egne kostnader bære en andel av kostnadene til en landbrukspolitikk som er en av verdens dyreste. Disse medlemmer mener at den førte politikken har gitt en skjev fordeling av ressurser i distriktene, med det resultat at lokalsamfunnene har fått for få alternativer gjennom et lite variert arbeidstilbud.

Disse medlemmer mener det haster med å innføre en ny landbrukspolitikk gjennom en entreprenørskapsmodell der et sentralt element vil være å styrke den private eiendomsretten, noe som krever at loven som regulerer eiendomsomsetningen fjernes.

Disse medlemmer vil hevde at konkurranse er den viktigste forutsetning for et godt entreprenørmiljø. Det innebærer at de etablerte ordningene som hindrer dette, bør avvikles. Dette gjelder også jordbruksavtalen og de forvaltningsoppgaver som den er med å finansiere. Videre bør alle former for produksjons- og markedsreguleringer som begrenser eller hindrer konkurranse, avvikles. Produksjonskvoter og begrensninger i husdyrproduksjonen bør avskaffes og fri etablering i alle produksjoner gjenoprettes. Disse medlemmer vil kun beholde produksjonsbegrensninger som sikrer miljøet, for eksempel krav om spredeareal for gjødsel og regler som sikrer et godt dyrevern. Denne typen krav ødelegger ikke konkurransen i markedet, da de vil være like for alle aktører. Disse medlemmer mener det eksisterende jordbruksavtalesystemet, hvor produsentene legger opp sin virksomhet basert på tilskudds- og reguleringsordninger, skal erstattes av et markedsbasert konkurransesystem. Disse medlemmer har den oppfatning at jordbruksnæringen må finne sin plass blant vanlige produksjoner som søker et marked i friest mulig konkurranse. I en nedtrappingsfase for støttetiltak og jordbruks subsidier kan bevilgninger gis over statsbudsjettet, men da helst med omstillingsmidler som bidrar til nytenkning, omstilling og innovasjon.

Disse medlemmer viser til merknaden fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet om tilskudd til Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk. Disse medlemmer støtter at slikt tilskudd gis, og reagerte sterkt på at Miljøverndepartementet på et tidligere tidspunkt avviste et slikt tilskudd. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets budsjettforslag på rammeområde 13 (Miljø) hvor tilskuddet til Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er forutsatt bevilget fra disse medlemmers side.

3.2.11.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 10 829 213 000 på rammeområde 11, noe som er kr 1 839 468 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer ønsker en fremtidsrettet landbruksnæring over hele landet. Det kan vi oppnå gjennom omstilling og nytenking. Utfordringene ved at globale handelsforhold er i endring kan brukes til å gjøre norsk jordbruk mer robust. Det vil disse medlemmer gjøre.

Disse medlemmer skiller mellom jordbruks- og skogbruksnæringen. Jordbruksnæringen er en beskyttet og tungt subsidiert næring. Skogbruksnæringen er subsidiefri og konkurrerer globalt. Disse to næringene trenger forskjellige virkemidler. Det er i hovedsak jordbruket som står overfor de største omstillingene i årene som kommer.

Jordbrukspolitikken må bli mer fremtidsrettet. Disse medlemmer vil at norske bønder i større grad skal være selvstendig næringsdrivende med muligheter for fremtidsrettet satsing, lønnsom drift og reell eiendomsrett til verdiene på det enkelte bruk. Dagens overregulerte støttesystem koster mye og gir lav lønnsomhet for bøndene, og likevel rask nedgang i bruk og årsverk. Disse medlemmer vil deregulere, avbyråkratisere, forenkle og redusere det totale støttenivå. Betydelige restriksjoner på eiendomsomsetning i landbruket gjør at omstillingen blir mer smertefull for de som velger å forlate næringen og øker samtidig risikoen for bønder som vil investere for fremtiden.

Disse medlemmer vil modernisere gradvis for å sikre fortsatt sterkt distriktslandbruk, opprettholde produksjonsvolum og produksjonsareal om lag på dagens nivå. Kulturlandskap prioriteres. Et visst tollvern innenfor rammene av internasjonale avtaler og forpliktelser må opprettholdes i overskuelig fremtid.

Som følge av at sysselsettingen i jordbruket går ned år for år er det viktig å satse på andre virkemidler som gir bosetting i distriktene som reiseliv og annet næringsliv. Dette gjøres særlig gjennom penger til markedsføring av Norge som turistmål, høyere avskrivningssatser for industrien, satsing på forskning i små og mellomstore bedrifter gjennom blant annet SkatteFUNN, veibygging og satsing på økt kraftproduksjon.

Lav lønnsomhet og høyt subsidienivå skyldes at produksjonen ikke skjer i de deler av landet som er best egnet for det. I tillegg er det lav melkeproduksjon per dyr sammenlignet med andre land, trolig som følge av støtteordninger og kvotesystem. En bevisst politikk for mange småbruk gir lav lønnsomhet. Avling per dekar er lavere enn klimamessige rammevilkår skulle tilsi som følge av arealtilskudd uavhengig av produksjon. Ødelagte markedsmekanismer gir feil prissignal mellom forbruker og produsent. Effektiviteten i videreforedlingsleddene er ikke god nok og preget av mangel på konkurranse. Disse medlemmer mener det er et stort potensial for større lønnsomhet i norsk landbruk også hensyntatt klimatiske begrensninger og en klar målsetning om opprettholdt nivå på produksjon, dyrket areal og pleie av kulturlandskapet.

Disse medlemmer mener det er realistisk og nødvendig å gradvis redusere overføringsnivået til jordbruket. Dette må gjøres samtidig som man fjerner reguleringer som i dag legger hindringer på de i næringen som ønsker å satse. Det er også viktig å frigjøre

budsjettmidler til andre formål som sikrer økt verdiskaping og vekst i økonomien. Disse medlemmer reduserer bevilgningene til landbruksbyråkratiet med 30 mill. kroner. En stor del av jordbruksavtalen er rene bygdepolitiske tiltak som ikke spesifikt er øremerket jordbruket. Disse medlemmer foreslår derfor å redusere bevilgningene til Landbrukets utviklingsfond med 220 mill. kroner. Reduksjonen i de direkte overføringene til jordbruksnæringen er på knappe 1,5 mrd. kroner. Disse medlemmer mener det er en realistisk reduksjon i overføringene, hvis man ser det i sammenheng med støtten som ytes direkte og indirekte til jordbruket på ca. 20 mrd. kroner.

Disse medlemmer mener det er viktig med konkurranse i meierimarkedet. Disse medlemmer ønsker derfor å utbetale omstillingsstøtte til Q-meieriene på 9,5 mill. kroner slik Landbruks- og matdepartementet tok til orde for i dialog med selskapet i vår, samt å ta en helhetlig gjennomgang av konkurranseforholdene i meierisektoren. Omstillingsstøtten er ikke ønskelig som en permanent ordning, men et resultat av at Regjeringen har trenert endringer av rammevilkårene som kan gi en tilfredsstillende konkurranse i meierisektoren.

3.2.11.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ønsker et aktivt landbruk i alle deler av landet. Dette er et viktig virkemiddel for å opprettholde hovedtrekkene i dagens bosettingsmønster og et levende kulturlandskap. Dette medfører at en må legge til rette for en variert bruksstruktur som både tar hensyn til tradisjonelle familiebruk og gir mulighet for ulike samarbeidsformer.

Dette medlem vil gi større frihet og flere valgmuligheter for aktive jordbruksvirksomheter. Samtidig skal det satses på alternativ næringsutvikling, slik at dette vil gi grunnlag for en mer robust og fremtidsrettet landbruksproduksjon over hele landet.

Dette medlem slutter seg til Regjeringens forslag til nettoramme for rammeområde 11.

3.2.11.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 12 668 781 000 under rammeområde 11, som er 100 000 kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at landbruket skal ha en viktig plass også i framtidens Norge. Det er et mål å opprettholde et desentralisert landbruk med variert bruksstruktur, både av beredskapshensyn og for å sikre trygg mat.

Skal dette lykkes, krever det at moderniseringen av det norske landbruket fortsetter. Dette medlem ser på bonden som en selvstendig næringsdrivende med et spesielt forvalteransvar. Derfor er det viktig at gründermentaliteten får en viktig plass innenfor landbruket. Ressursgrunnlaget på bygdene må i større grad utnyttes

til næringsutvikling og til bosetting også for folk uten direkte tilknytning til primærnæringene. Det må bli mer mangfold i landbruket. Lokale myndigheter må få større anledning til lokal tilpasning og til å se landbrukspolitikken i sammenheng med øvrig næringspolitikk. Landbruket må få mindre øremerking, færre skjemaer, færre og enklere retningslinjer.

I tillegg til å produsere mat og trevirke, må landbruket få en mer sentral rolle i å oppfylle samfunns mål om livskraftige lokalsamfunn, levende kulturlandskap og natur- og miljøgoder. Dette medlem ønsker overføringer til landbruket på om lag dagens nivå, men med mer produksjonsnøytrale tilskuddsordninger.

Dette medlem vil ha en mer aktiv bosettingspolitikk for de landbrukseiendommene som i all hovedsak er et sted å bo. Det bør bli enklere å få kjøpt småbruk, for å sikre bosetting og økt mangfold på bygdene. Dette medlem viser i så måte til forslaget fra Venstre om oppheving av det generelle forbudet mot å dele landbrukseiendom (Innst. O. nr. 43 (2005-2006)), og beklager de gammelmodige politiske standpunkt regjeringspartiene inntok i behandlingen av denne saken.

Dette medlem vil sikre Norge et fortsatt handlingsrom for en nasjonal landbrukspolitikk innenfor rammen av WTO og andre internasjonale avtaleverk. Alle land må sikres retten til en viss nasjonal jordbruksproduksjon bl.a. gjennom tollvern. Det er allikevel åpenbart at WTO-avtalen vil kreve en omstilling av den norske landbrukspolitikken, ikke minst gjelder dette en felles forståelse av at avvikling av eksportsubsidier er nødvendig for å slippe den fattige delen av verden til. Dette medlem foreslår derfor en avvikling av de norske eksportsubsidiene til osteproduksjon gjennom omsetningsavgiften. Rent teknisk gjøres dette ved at kap. 2309 post 1 Ymse utgifter reduseres med 199 mill. kroner mot at tilsvarende reduksjon finner sted i forbindelse med jordbruksoppgjøret våren 2007. Dette medlem viser til at dette også har bred støtte i Regjeringen all den tid finansministerens parti, Sosialistisk Venstreparti, i sitt alternative budsjett i 2005 foreslo at alle norske eksportsubsidier ble avvirket på tilsvarende måte.

Det kompliserte regelverket og mange av landbrukets lover er et hinder for utvikling av et mer fleksibelt landbruk der de som har lyst til å satse på næringen får mulighet til det. Dette medlem ønsker derfor en full gjennomgang av lov- og regelverk med sikte på en kraftig modernisering.

Dette medlem ønsker å videreføre jordbruksforhandlingene, men som en rendyrket inntektsavtale mellom bøndene og staten. Alle andre tilskudd og ordninger bør overføres til ordinære poster på statsbudsjettet og avgjøres og besluttes i åpne diskusjoner i vårt folkevalgte demokrati og ikke i lukkede forhandlinger innenfor det korporative system.

Dette medlem ønsker en gradvis oppmyking av regelverket innenfor melkeproduksjonen. Enkeltbruk i melkeproduksjonen må få muligheten til å utvikle produksjonen ved å kjøpe eller leie kvote og maksimalkvoten for enkeltbruk bør økes. Dette medlem ønsker også en fri omsetning av melkekvote innen-

for dagens geografiske rammer. De geografiske begrensningene for deltakelse i samdrifter må oppheves og det bør dessuten innføres en mulighet for å leie melkekvoter, for å kunne gi brukerne mulighet til å foreta sine egne valg, uten at det fratras framtidige eiere muligheten til å starte eller drive melkeproduksjon.

Dette medlem viser til at jordbruksavtalen for 2006-2007 inneholder en rekke sentrale elementer fra regjeringen Bondevik IIs landbrukspolitikk. Avtalen mellom staten og Norges Bondelag innebærer verken i ramme, innretning eller struktur en kursendring, snarer mindre flikkinger på den kurs som har vært ført.

Dette medlem viser til at den landbrukspolitikken som ble ført i perioden 2001-2005 skapte ny optimisme i næringen og grunnlag for satsting for de som vil skape seg et leverbrød innenfor den utvidede landbrukspolitikken. Det er viktig at denne politikken fortsetter og dette medlem registrerer med tilfredshet at så er tilfellet, på tross av retorikk om det motsatte fra statsråden og regjeringspartiernes landbrukspolitiske talspersoner i Stortinget.

Dette medlem mener at et aktivt dyrevern er målestokk på vår kulturelle utvikling. Dyr har en egenverdi, og skal behandles med respekt. Dette medlem vil fastsette minimumskrav for dyrevelferd, både for produksjonsdyr, selskapsdyr og forsøksdyr. Innenfor landbruket er det flere store utfordringer når det gjelder dyrevelferd. Dyrevelferden for pelsdyr er ikke

tilfredsstillende. Dette medlem vil utvikle pelsdyrdrift innen 2012 dersom ikke dyrevelferden blir forsvarlig. Det er dessuten viktig å redusere bruken av forsøksdyr. Et godt dyrevern er avhengig av et samspill mellom næring, myndigheter og det sivile samfunn. Dette medlem foreslår derfor at det bevilges et tilskudd til Dyrevernalliansen på 100 000 kroner.

Dette medlem stiller seg undrende til regjeringspartiernes ubegrunnede forslag om å bevilge 1 mill. kroner i støtte til Folkaksjonen ny rovdyrpolitikk (FNR), varmt støttet av Fremskrittspartiet. Dette medlem viser til at det SV-styrte Miljøverndepartementet så sent som 28. oktober 2006 ifølge avisen Nationen av slo en tilsvarende bevilgning med begrunnelsen "Deres (FNR) hovedmål "nei til fast ulvestamme i Norge er ikke forenlig med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser"".

I lys av at det er store skjevheter i Regjeringens opplegg for grunnstøtte til miljøvernorganisasjoner, under dette medlem seg over at regjeringspartiene har valgt å prioritere støtte til Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk. Dette medlem vil understreke den store betydningen av enkeltmenneskers innsats i miljøorganisasjoner. Disse organisasjonene gjør en vesentlig innsats for å bevare det biologiske mangfoldet i naturen. Dette medlem vil vise til Venstres forslag under rammeområde 13, hvor Vestre foreslår å øke støtten til miljøvernorganisasjoner med 2 mill. kroner.

3.2.11.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 11

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	12 668 681 000	12 669 681 000	6 851 681 000	10 829 213 000	12 668 681 000	12 668 781 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		1 000 000	-5 817 000 000	-1 839 468 000	0	100 000

3.2.12 **Rammeområde 12 (Olje og energi) under energi- og miljøkomiteen**

3.2.12.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 12 (i hele tusen kroner)		
1800	Olje- og energidepartementet	152 537
1810	Oljedirektoratet	304 900
1820	Norges vassdrags- og energidirektorat	442 492
1825	Omlegging av energibruk og energiproduksjon	46 500
1830	Forskning	469 800
1831	Miljøvennlig gassteknologi	91 800
1832	Internasjonalisering	20 850
1833	CO2-håndtering	720 000
1870	Petoro AS	222 000
2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	19 600 000
2490	NVE Anlegg	5 000
Sum utgifter rammeområde 12		22 075 879

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Inntekter rammeområde 12 (i hele tusen kroner)	
4800 Olje- og energidepartementet	350 000
4810 Oljedirektoratet	58 300
4820 Norges vassdrags- og energidirektorat	93 500
4829 Konesjonsavgiftsfondet	154 500
4831 Miljøvennlig gassteknologi	91 800
4860 Statnett SF	2 800
5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	143 100 000
5490 NVE Anlegg	1 000
Sum inntekter rammeområde 12	143 851 900
Sum netto rammeområde 12	-121 776 021

3.2.12.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.12.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.12.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 12 settes til kr -122 764 421 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 988 400 000.

Disse medlemmer konstaterer at Norge er rikt på energiressurser. Disse medlemmer vil legge forholdene til rette slik at Norge bedre kan utnytte våre muligheter som energistormakt. En sterk olje- og energisektor vil skape grobunn for teknologiutvikling, høy verdiskaping og god levestandard. Disse medlemmer mener dette også skal komme landets innbyggere og næringsliv til gode gjennom sikker tilgang til energi til en fornuftig pris for både næringsliv og husholdninger.

Disse medlemmer er dypt bekymret over utviklingen i kraftbalansen. Et stadig økende kraftunderskudd i Norge og Norden, med tilhørende høye priser, har utviklet seg under forskjellige regjeringer, og vitner om manglende politisk vilje og handlekraft til å utnytte våre enorme energiressurser. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen lover mye, men leverer langt mindre enn forventet.

Disse medlemmer vil fortsatt arbeide for utbygging av samfunnsøkonomisk lønnsomme og miljøtilpassede vassdragsprosjekter. Konesjonsbehandling av vannkraft må forenkles, og lokalbefolkningen skal lyttes til. Disse medlemmer mener det er oppsiktsvekkende at Regjeringen ønsker å stoppe det miljø-

vennlige kraftprosjektet i Vefsna, som ville gitt 1,5 TWh ren, billig kraft.

Staten må stimulere til opprustning/oppgradering av eksisterende vannkraftverk gjennom skattesystemet. Disse medlemmer vil understreke det store potensialet i økt utbygging av små-, mini- og mikrokraftverk. Dette er næringsvirksomhet som i stor grad kommer distriktene til nytte. Konesjonsbehandlingen må forenkles betydelig, slik at byråkratisk sommel ikke er til hinder for utbyggingen.

Disse medlemmer vil arbeide aktivt for at gassressursene tas i bruk til innenlands verdiskaping, industriutvikling og nyskapning. Myndighetene bør legge til rette for bygging av gasskraftverk med best tilgjengelig teknologi, og med rammevilkår på linje med EU. Det er gledelig at Mongstad-kraftverket har fått konesjonsbetingelser i tråd med Fremskrittspartiets ønsker, men registrerer at Regjeringen brukte ett år på å krangle seg frem til kompromisset. Det illustrerer dessverre utfordringene og vanskelighetene i å gjennomføre effektive tiltak innen norsk energipolitikk.

Disse medlemmer mener at hovedinfrastrukturen for gass er et myndighetsansvar, og foreslår at det skal opprettes et selskap for å koordinere arbeidet og sikre investering i slik infrastruktur.

Disse medlemmer mener myndighetene må ta ansvar for forsyningssikkerheten av kraft, inkludert et effektivt strømmnett, så vel som miljøaspektet i petroleumssektoren. Disse medlemmer vil understreke at det må legges vekt på at natur og miljø ikke skal utsettes for uhensiktsmessige belastninger i energipolitikken.

Disse medlemmer mener at økt bruk av nye fornybare energikilder kan bidra til å gjøre energibruken mer fleksibel. Utviklingen og produksjon av alternative energikilder har også et stort potensial når det gjelder å skape nye arbeidsplasser. Disse medlemmer mener man bør avvente stortilt implementering av slike teknologier til de viser seg å være robuste og lønnsomme.

Disse medlemmer mener det er viktig å stimulere til mest mulig fornuftig bruk av energi, og stiller

seg positive til kostnadseffektive og frivillige tiltak som kan spare energi og omkostninger. Disse medlemmer tar avstand fra selektive virkemidler som kan skape konkurransevridninger i kraftmarkedet, avhengig av hva som er gjeldende favoritteknologi til enkelte "miljøpolitikere". Det må legges til rette for bruk av de energikilder/bærere som er mest lønnsomme og effektive for samfunnet.

Disse medlemmer konstaterer at petroleumsnæringen er svært viktig for norsk økonomi. Næringen står for betydelig sysselsetting i mange regioner, og bidrar til både industriell- og teknologisk utvikling av stor betydning. Det er behov for stadig kompetanse og teknologiutvikling dersom man skal opprettholde aktivitetsnivået på norsk sokkel. Det er derfor viktig at petroleumssektoren har langsiktige, forutsigbare og konkurransedyktige rammebetingelser.

Disse medlemmer vil gi oljeindustrien tilgang på nye prospektive arealer, også i nordområdene. Skattesystemet må bidra aktivt til å gjøre nisje- og haleproduksjon mer lønnsom, slik at vi øker levetiden på feltene og får en høyest mulig utvinningsgrad. Disse medlemmer er glad for at Regjeringen ikke gjennomførte permanent vern av noen arealer i nordområdene, men konstaterer med bekymring at Regjeringens "forvaltningsplan" i stor grad utsetter beslutninger i viktige, prospektive arealer.

Teknologiutvikling innen oljebransjen er særdeles viktig for fremtidig verdiskaping for nasjonen og den globale konkurransevnen i næringen. Slik teknologiutvikling har betydelig positive ringvirkninger for næringslivet for øvrig. Forholdene må derfor legges til rette for å hindre oppsplitting av de teknologi- og kompetansemiljøer det har tatt mange tiår å bygge opp. Staten er den desidert største aktøren på norsk sokkel. Disse medlemmer mener staten bør ta et langt større ansvar for FoU innen petroleumsnæringen, og at det bør opprettes et energi- og petroleumsforskningsfond for å sikre langsiktigheten i denne forskningen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sikre tilstrekkelig egenkapital til et statlig selskap, som har i oppgave å delta sammen med andre investorer i langsiktige investeringer i infrastruktur for transport av naturgass. Selskapet får garantier om at det skal tilføres 5 mrd. kroner i egenkapital innen utbygging av hovedinfrastruktur for gass iverksettes."

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter."

3.2.12.2.3 Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr -121 686 021 000 på rammeområde 12, som

er kr 90 000 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer legger vekt på å føre en fremtidsrettet energipolitikk som gir en sikker energiforsyning til akseptable priser. Videre vil disse medlemmer prioritere forskning og utvikling for økt verdiskaping og sysselsetting i årene fremover gjennom en offensiv utnyttelse av våre naturressurser og kompetanse.

Disse medlemmer viser til at under regjeringen Bondevik II ble de årlige bevilgningene over statsbudsjettet til petroleumsforskning økt fra ca. 100 mill. kroner årlig til nær 400 mill. kroner. Disse medlemmer viser videre til St.prp. nr. 1 (2005-2006) der regjeringen Bondevik II uttalte et ambisjonsnivå på å øke de årlige bevilgningene til petroleumsforskning til 600 mill. kroner årlig i løpet av denne stortingsperioden. Disse medlemmer mener at dette var et riktig ambisjonsnivå.

Disse medlemmer registrerer at dagens regjering dessverre ikke har et like offensivt ambisjonsnivå når det gjelder petroleumsrettet forskning som regjeringen Bondevik II hadde, og har redusert bevilgningene til forskning og utvikling over Olje- og energidepartementets budsjett. Tar man med overføringene fra Forskningsfondet blir bevilgningene til petroleumsrettet forskning og utvikling omtrent uendret fra 2006. Disse medlemmer vil videreføre den sterke økningen i petroleumsrettet forskning og utvikling fra regjeringen Bondevik II, og foreslår høyere satsing til petroleumsrettet forskning enn Regjeringens forslag.

Videre vil disse medlemmer ha en økt forskningsinnsats innen ny fornybar energi og miljøvennlig gassteknologi i forhold til Regjeringens forslag, og spesielt til programmene RENERGI og Climit.

Disse medlemmer peker på at dagens anstrengte forsyningssituasjon for elektrisk kraft er en alvorlig utfordring. Disse medlemmer mener at en sikker kraftforsyning er et område som må prioriteres høyt i 2007. Disse medlemmer vil derfor styrke Norges Vassdrags- og energidirektorat utover Regjeringens forslag. Den økte bevilgningen skal brukes til å styrke saksbehandlingskapasiteten for konsesjonsbehandling slik at konsesjonssøknader om ny kraftproduksjon kan behandles raskere.

Disse medlemmer peker på at dagens grunnrentebeskatning for mindre kraftverk med fritak for grunnrentebeskatning for kraftverk med en installert effekt opp til 5 500 kVA og full grunnrentebeskatning for all produksjon for kraftverk med en installert effekt på mer enn 5 500 kVA gir uheldige skattemessige tilpasninger ved at størrelsen på kraftverket tilpasses mer fritaket for grunnrentebeskatning enn det som er lønnsomt før skatt. Dette er samfunnsøkonomisk uheldig ved at det fører til at kraftverk får mindre installert effekt enn det som er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Det gir mindre kraftproduksjon i en situasjon der landet behøver mer kraft for å unngå en forsyningskrise og betydelig høyere strømpriser. Disse medlemmer vil derfor ha en endring i grunnrentebeskatningen for

mindre kraftverk som reduserer slike skattemessige tilpasninger av størrelsen på kraftverket.

3.2.12.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil øke innsatsen innen klimaforskning og energiomlegging i forhold til Regjeringens forslag.

Klimautfordringene globalt er betydelige og det er viktig å overholde Norges forpliktelser i Kyoto-avtalen. Skal vi klare dette, må vi legge opp til reduksjoner i CO₂-utslippene også nasjonalt. Et viktig bidrag vil være å utvikle miljøvennlig gasskraftteknologi. På denne bakgrunn vil dette medlem øke bevilgningen til Climit med 25 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem vil også peke på det store behovet for å gjøre den norske kraftproduksjonen mer fleksibel med hensyn til energibærere. Det er viktig å få fram nye prosjekt som også kan bidra til å dekke behovet for kraft i framtida. Dette medlem er positiv til at Regjeringen foreslår å opprette et Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering, selv om dette medlem mener en ordning med grønne sertifikater kunne ha utløst ny miljøvennlig kraftproduksjon raskere og gitt et mer dynamisk produksjonssystem. Dette medlem mener imidlertid Regjeringens forslag til kapitalramme for Grunnfondet er for lite til å utløse vesentlig ny produksjon, og vil foreslå å øke kapitalavsetningen til 15 mrd. kroner i 2007 og tilsvarende i 2008. Dette medlem vil fortløpende vurdere behovet for ytterligere avsetninger til fondet.

Dette medlem vil også foreslå å øke tilskuddet til utjevning av overføringstariffer med 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag, totalt 40 mill. kroner. Dette vil gi en utjevning til 76 000 nettkunder i Distrikts-Norge med høy nettleie, og dette bevilgningsnivå vil i stor grad løse utfordringen med utjevning av nettleien.

I henhold til forvaltningsplanen for nordområdene, er det viktig å få kartlagt miljøressursene og de geologiske forhold. Dette medlem mener det er viktig å forsere kartleggingen av miljøet utenfor Lofoten og Vesterålen, og vil prioritere dette sterkest i startfasen gjennom å øke bevilgningene til dette formål over rammeområde 13. Av denne grunn vil dette medlem gå saktere fram i kartleggingen av de geologiske forhold i området, og foreslår et mindre kutt i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem foreslår en netto ramme på -121 856,521 mill. kroner for rammeområde 12, noe som er en økning på 80,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.12.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår at rammeområde 12 settes til kr -121 811 021 000, som er en økning på 35,0 mill. i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at Norge er avhengig av sikker og tilstrekkelig tilgang på energi og en fortsatt utvinning og utvikling av petroleumsressursene på sokkelen. Petroleumsnæringen er en internasjonal næring. Dette medlem mener Norge har et ansvar for å ligge i forkant av utviklingen innen næringen, og mener miljøkrav vil bidra til å styrke næringens konkurransevne på lengre sikt. Petroleumsaktivitet på norsk sokkel må ta hensyn til andre aktiviteter og andre interesser knyttet til miljø, fiskeri og sjøfart. Dette medlem ønsker derfor å føre en politikk for skånsom petroleumsaktivitet. Skånsom aktivitet skjer gjennom etablering av petroleumsfrie soner der hvor miljøet er mest sårbart og gjennom strenge miljøkrav tilknyttet aktivitet i de områdene aktivitet er forsvarlig innenfor økosystemenes rammer. I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 8 (2005-2006), Innst. S. nr. 225 (2005-2006), vedtok stortingsflertallet å ikke tillate petroleumsaktivitet i enkelte områder i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten på grunn av mangel på kunnskap om økosystemet og miljøverdier i områdene. I lys av dette mener dette medlem det er ubalanse i Regjeringens forslag til statsbudsjett knyttet til kartlegging av miljøverdier i havområdene og geologisk kartlegging i områdene Nordland VII og Troms II i regi av Oljedirektoratet. Dette medlem foreslår derfor å redusere bevilgninger til post 21 Undersøkelser mv. over kap. 1810 Oljedirektoratet med 35 mill. kroner.

Dette medlem vil påpeke at konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren primært skyldes forbrenning av fossil energi som kull, olje og gass. Dette medlem mener Norge har store muligheter til å legge om energibruken og ta i bruk ny teknologi i energiforsyningen og industrien. Dette medlem mener prioriteten i energipolitikken må være å bruke energi mer effektivt og å ta i bruk klimavennlig teknologi. Som et ledd i en slik politikk synes dette medlem derfor Regjeringens forslag til bevilgning til videre arbeid med realiseringen av et CO₂-fangstanlegg på Kårstø, muliggjøring av verdikjeder for CO₂ og nødvendige avklaringer knyttet til spørsmålet om et statlig engasjement er positivt. Det haster imidlertid med å ta de nødvendige beslutninger som skal sikre at gasskraftverket på Kårstø får renseanlegg innen 2009 slik det er lovet i Soria Moria-erklæringen.

Dette medlem vil påpeke at vi i Norge bruker unødvendig mye strøm til oppvarming. Dette medlem ønsker at fornybare varmeressurser tas i bruk i økende grad og at vi legger til rette for strømsparing, slik at strøm som i dag brukes til oppvarming frigjøres til andre formål. Dette medlem vil derfor styrke støtten til bedrifter og husholdninger som vil satse på oppvarming fra alternative energikilder og energisparing. Dette medlem vil derfor foreslå at overføringer til energifondet i sin helhet skal gå til tiltak for energisparing, støtte til fornybar varme, fjernvarmeutbygging og støtte til tiltak for å redusere elektrisitetsbruken i husholdningene.

Dette medlem vil påpeke at vi i Norge kan komme i en anstrengt situasjon med hensyn på tilstrekkelig tilgang på elektrisk kraft, men vil også peke på de store mulighetene vi har, både når det gjelder energisparing og miljøvennlig energiproduksjon. Dette medlem vil påpeke at energisparing og energiomlegging vil bidra til å frigjøre kraft, men at det samtidig er behov for å bygge ut ny kraft for å sikre forsyningen. Dette medlem ønsker ikke å bygge ut forurensende gasskraftverk for å oppnå dette, men dette medlem er positiv til gasskraftverk med rensing av CO₂. Dette medlem synes det var skuffende at Regjeringen vram-

ket samarbeidet med Sverige om et opplegg for grønne sertifikater som ville utløst store investeringer i vindkraft, bioenergi, småkraft og opprustning av eksisterende vannkraft. Dette medlem er kjent med hovedtrekkene i Regjeringens alternativ til ordningen med grønne sertifikater. Dette medlem vil påpeke at denne ordningen ikke gir tilstrekkelig støtte eller rom for å utløse mange av de positive prosjektene som ligger på vent. Dette medlem foreslår derfor at det opprettes en feed-in ordning for støtte til produksjon av ny fornybar kraft basert på prinsippene i ordningen med grønne sertifikater.

3.2.12.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 12

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	-121 776 021 000	-121 776 021 000	-122 764 421 000	-121 686 021 000	-121 856 521 000	-121 811 021 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		0	-988 400 000	90 000 000	-80 500 000	-35 000 000

3.2.13 **Rammeområde 13 (Miljø) under energi- og miljøkomiteen**

3.2.13.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 13 (i hele tusen kroner)		
1400	Miljøverndepartementet	391 546
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking	360 962
1425	Vilt- og fisketiltak	72 300
1426	Statens naturoppsyn	142 863
1427	Direktoratet for naturforvaltning	576 990
1429	Riksantikvaren	314 421
1432	Norsk kulturminnefond	35 060
1441	Statens forurensningstilsyn	571 928
1444	Produktregisteret	18 712
1445	Miljøvennlig skipsfart	2 000
1465	Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk	357 135
1471	Norsk Polarinstituttt	164 576
1472	Svalbard miljøvernfond	5 400
2465	Statens kartverk	12 000
Sum utgifter rammeområde 13		3 025 893
Inntekter rammeområde 13 (i hele tusen kroner)		
4400	Miljøverndepartementet	1 150
4410	Miljøvernforskning og miljøovervåking	4 000
4425	Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond	72 300
4426	Statens naturoppsyn	28 379
4427	Direktoratet for naturforvaltning	13 974
4429	Riksantikvaren	4 645
4432	Norsk kulturminnefond	35 060

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
4441	Statens forurensningstilsyn	61 284
4471	Norsk Polarinstitutt	39 515
4472	Svalbard miljøvernfond	5 400
5621	Statens miljøfond, renteinntekter	2 900
Sum inntekter rammeområde 13		268 607
Sum netto rammeområde 13		2 757 286

3.2.13.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.13.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.13.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 13 settes til kr 2 392 140 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 365 146 000.

Disse medlemmer har troen på at vårt industrialiserte samfunn er i stadig endring mot mer effektive og miljøskånsomme produksjonsmetoder. Ofte vil nye metoder være både billigere og mer miljøvennlige. I slike tilfeller blir disse teknologiene implementert uten at staten må bidra, andre ganger må staten bidra til implementeringen, for å sikre miljøaspektet. Uansett har staten et ansvar for høyere utdanning og forskning som grunnlag for miljøinnovasjon.

Disse medlemmer vil trekke frem at produksjonen av avisepapir i Europa er langt mer miljøvennlig nå enn for 20 år siden, ikke på grunn av krav, men på grunn av bevisste kunder. Det er viktig å huske at skal norske industri være forbilde må norsk industri faktisk eksistere. Det er derfor viktig at vi ikke gir industrien så dårlige vilkår i Norge at den flytter ut. Samtidig må vi stille krav om at de hele tiden bruker den beste teknologien som er kommersielt tilgjengelig for dem.

Disse medlemmer vil også peke på at for noen år siden truet store utslipp av svovel fra industrien norsk natur gjennom sitt bidrag til sur nedbør. Svovelutslippene er i dag kraftig redusert og ikke lenger et kritisk miljøproblem i Norge. Årsaken til suksessen var blant annet industriens miljøfond som ble opprettet for å investere i tiltak for å redusere utslippene.

Disse medlemmer er skuffet over at Regjeringen ikke vil kopiere den meget gode fondsordningen for å få ned utslippene av NO_x. At tiltakene nytter ser vi blant annet i lakseelvene som var forsuret på 80-tallet, men hvor laksen i dag er på vei tilbake.

Disse medlemmer peker på at forsuring fortsatt påvirker elvene og kan forårsake fortsatt fiskedød i deler av Sør-Norge. Det er derfor bra at Regjeringen har innsett at bevilgningene til kalkingsformål sist år var for lave og nå garanterer videreføring av alle kalkingsprosjekter i 2007. Disse medlemmer peker på at villaksen er truet av flere forhold, og vil satse mer på kampen mot lakseparasitten Gyrodactylus salaris og sørge for fullfinansiering av behandling av Vefsna så snart det lar seg gjøre.

Disse medlemmer peker på at passivt arealvern en sjelden gang er nødvendig. For eksempel der man finner sjeldne og truede planter som kanskje vokser bare noen få steder i Norge. Både fjellreven og villreinen er også avhengige av et visst arealvern. Disse medlemmer ønsker imidlertid primært at slike vern skal være lokale prosesser med hjemmel i plan- og bygningsloven. Lokalpolitikere, grunneierne, lokalbefolkningen og miljømyndighetene lokalt er i stand til å løse dette på en bedre måte og med større legitimitet enn i dag. 12 pst. av fastlandet er i dag vernet. Det man har vernet til nå har i stor grad vært elver og snauffjell. De nye områdene som nå står for tur til å bli vernet både til lands og til vanns er derimot av "stor" betydning for lokalbefolkningen i de områdene som vil bli rammet. Grønne lunger i bynære strøk er viktig både fra et biologisk synspunkt og for de som bor der, og bør derfor opprettholdes.

Disse medlemmer peker på at Trillemarka-Rolag kan bli det største frivillige vernet i landet noensinne. Kommunene og grunneierne har akseptert et vern av 100 km². Mange mennesker henter sitt næringsgrunnlag gjennom utmarks- og skogsdriftsnæringene i området og et større vern vil ta fra dem livsgrunnlaget.

Disse medlemmer peker på at når flertallet har gitt sin tilslutning til Klimameldingen og Kyoto-avtalen må det ikke innføres særegne norske kvotereguleringer og særavgifter for norsk industri. Eventuelle nasjonale utslippsreduksjoner må nås innenfor rammeverket til Kyoto-avtalen og EUs kvotehandel-system.

Disse medlemmer ønsker en offensiv bekjempelse av introduserte arter som kan forrykke balansen i norsk natur, det være seg mårhund, Iberia skogsnegle eller kongekrabbe.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vedta de nødvendige endringer i forskrifter og fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre at norske miljøkrav for næringslivet tilpasses samme rammebetingelser som i EU og andre konkurrentland."

"Stortinget ber Regjeringen utrede effekter og kostnader ved ulike tilnærminger til å oppfylle de norske Kyoto-forpliktelsene. Utredningen skal vurdere og sammenligne økonomiske og miljømessige effekter av blant annet investering i CO₂-rensing, investeringer i klimatilstand i utlandet, inklusiv potensialet for salg av norsk teknologi, og kvotekjøp."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om økt vrakpant på 5 000 kroner."

3.2.13.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 2 734 286 000 på rammeområde 13, som er kr 23 000 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer tar miljøutfordringene og generasjonsperspektivet alvorlig. Disse medlemmer vil prioritere tiltak som gir reell miljøforbedringer, og vil ha effektive og treffsikre miljøtiltak. Respekt for privat eiendomsrett og bruk av markedet er nødvendig for en effektiv håndtering av miljøutfordringene.

Disse medlemmer har merket seg at til tross for svært høyretet retorikk fra Sosialistisk Venstreparti om behovet for en miljøpolitisk snuoperasjon mens de var i opposisjon, så har Regjeringen med en miljøvernminister fra Sosialistisk Venstreparti lagt frem et budsjett for Miljøverndepartementet som ikke innebærer noen vesentlig styrking av miljøpolitikken i forhold til den forrige regjeringen. Disse medlemmer tar det som en indikasjon at, til tross for høy retorikk om det motsatte, så var Sosialistisk Venstreparti stort sett godt fornøyd med den miljøpolitikken den forrige regjeringen førte, og at de ikke ser behovet for de store forandringer.

Disse medlemmer er imidlertid bekymret over at Regjeringen har valgt å kutte betydelig i bevilgningene til oppryddingstiltak i vann, grunn og sedimenter som er forurenset med farlige miljøgifter. Disse medlemmer mener at å rydde opp etter oss er et ansvar vi har overfor kommende generasjoner. Disse medlemmer foreslår derfor å øke bevilgninger til oppryddingstiltak i vann, grunn og sedimenter som er forurenset med farlige miljøgifter i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer peker på at lakseparasitten Gyrodactylus salaris ("gyro") er en alvorlig trussel mot villaksen i norske vassdrag. Disse medlemmer viser til at å sikre villaksen gjennom bekjempelse av denne parasitten var et satsingsområde for regjeringen Bondevik II. Disse medlemmer vil videreføre

denne satsingen og satser mer utover Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener at vern av fornminner og kulturminner er avgjørende for å forstå norsk kulturarv og historie. Vern gjennom bruk og verdiskaping er temaer på den politiske dagsorden som stadig blir viktigere. Disse medlemmer foreslår derfor å øke støtten til å ta vare på våre kulturminner utover Regjeringens forslag. Videre foreslår disse medlemmer å øke Kulturminnefondet.

3.2.13.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Innenfor rammeområde 13 vil komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti foreslå endringer som gir økte midler til viktige områder som det klassiske naturvern, kulturminnevernet og en bærekraftig forvaltning i nordområdene.

Dette medlem mener det er behov for økt innsats på områdene bestandsovervåking og registrering av rovdyr, drift av villreinsenter, skogvern, og opprydding av miljøgifter og forurensning i grunn, vann og sediment. Videre vil dette medlem prioritere miljøkartlegging i forbindelse med Forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten/Vesterålen, og øke overvåknings- og forskningsinnsatsen i nordområdene. På disse områdene vil dette medlem foreslå økte bevilgninger i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem mener behovene for økt innsats innen kulturminnevernet er godt dokumentert. Dette medlem vil på denne bakgrunn foreslå å øke bevilgningene til ulike tiltak under Riksantikvaren og øke avsetningen til Kulturminnefondet med 200 mill. kroner utover Regjeringens forslag, totalt med 400 mill. kroner.

Dette medlem foreslår en netto ramme på 2 816,486 mill. kroner for rammeområde 13, som er en økning på 59,2 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.13.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 2 934 886 000 under rammeområde 13, som er 177,6 mill. kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem vil vektlegge betydningen av en ambisiøs miljøpolitikk med mål om å sikre livsgrunnlaget for kommende generasjoner og for alle deler av verden og skape likeverdige muligheter for alle. Dette innebærer en forpliktelse til å skape et økologisk likt utgangspunkt for kommende generasjoner. Naturmiljøet er livsgrunnlaget. Å hegne om dette livsgrunnlaget - jord, luft, vann og det levende biologiske mangfoldet - er derfor avgjørende for vår eksistens. Miljøpolitikk er å ta hensyn til langsiktige effekter på miljøet, selv om forurensning og overutnytting av ressurser kan gi kortsiktige gevinster. Dette medlem ønsker en framtidsrettet miljøpolitikk. Dette medlem vil at

Norge skal være et foregangsland og bidra til å finne løsninger også andre land kan benytte. Globalt står vi overfor tre hovedutfordringer i miljøpolitikken: Utslipp av klimagasser, miljøgifter og tap av biologisk mangfold. Dette medlem vil påpeke at Norge har et nasjonalt ansvar for disse miljøutfordringene. I tillegg gjenstår det mye regionalt og lokalt miljøarbeid i forhold til lokal luft- og vannkvalitet, ressurs- og avfallshåndtering, sikring av viktige naturområder og tilgang til natur.

Regjeringens forslag til statsbudsjett inneholder flere positive miljøtiltak under andre rammeområder. Dette medlem vil påpeke at dette er vanlig i budsjettssammenheng. Norge er i en økonomisk situasjon som gjør at statens inntekter er rekordstore. Dette medlem er ikke minst på denne bakgrunn skuffet over Regjeringens forslag til bevilgning over rammeområdet som har gjort Miljøverndepartementet til en budsjett-taper.

Dette medlem legger stor vekt på den verdifulle innsatsen som gjøres av engasjerte personer i miljø- og kulturvernorganisasjonene. Dette medlem mener grunnstøtten til miljøorganisasjonene har utslag det er vanskelig å se logikken i. Det er eksempelvis vanskelig å forstå at WWF får vesentlig mindre støtte per medlem enn sammenlignbare organisasjoner. Dette medlem ønsker også å løfte flere organisasjoner inn i ordningen. Eksempelvis er Norsk Kulturarv en organisasjon det er naturlig å gi grunnstøtte til. Dette medlem foreslår å bevilge 2 mill. kroner til å bidra til overnevnte oppretting utover Regjeringens forslag.

Dette medlem er særlig bekymret for bevaringen av det biologiske mangfoldet. Det er viktig at skogvernet styrkes. I tråd med vedtak som ble gjort på toppmøtet om bærekraftig utvikling i Johannesburg høsten 2002 om å redusere tapsraten for biologisk mangfold betraktelig innen 2010, ble det gjennom behandlingen av St.meld. nr. 25 (2002-2003) vedtatt at Norge skal stoppe tapet av biologisk mangfold innen 2010. Skogen inneholder de fleste kjente truede og sårbare arter i Norge. På denne bakgrunn er det uforståelig at Regjeringen kutter i bevilgningene til skogvern istedenfor å bidra til opptrapping av disse bevilgningene. Dette medlem foreslår derfor en økning av bevilgning til barskogvern med 11,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem har merket seg mange organisasjoners bekymring for manglende bevilgninger til bekjempelse av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Levende lakseelver er viktige for å bevare det biologiske mangfoldet og for reiselivet og turismenæringen i distriktene. Dette medlem deler denne bekymringen, og vil understreke at Norge har et særlig ansvar for å forvalte våre unike villaksstammer. Dette medlem foreslår derfor en økning av bevilgning til særlige tiltak for villaksstammene gjennom bekjempelse av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* med 11 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem vil understreke betydningene av friluftslivet også som et ledd i en styrking av folkehelsen og arbeidet for en bærekraftig utvikling. Det er vik-

tig å sikre friluftslivets utfoldelse gjennom arealer for friluftsliv, rettighet for ferdsel, aktiviteter og liknende. Dette medlem foreslår en økning av bevilgning til friluftslivstiltak med 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn på høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye av dette er historisk forurensing som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Regjering har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensingen. Dette løfte følges ikke opp. Dette medlem foreslår å øke bevilgningene til oppryddingstiltak for forurenset grunn og sjøbunn med 10 mill. kroner.

Dette medlem vil vise til Stortingets behandling av kulturminnemeldingen St.meld. nr. 16 (2004-2005), Innst. S. nr. 227 (2004-2005), hvor Stortinget sluttet seg til meldingens klare anbefaling om å øke de årlige tilskuddene iht. Riksantikvarens behovsanalyse. Regjeringen Bondevik II fulgte opp denne anbefalingen og økte bevilgningene til Riksantikvaren betydelig i sitt forslag til statsbudsjett for 2006.

Dette medlem er derfor skuffet over at fjorårets sterke opptrapping ikke følges opp i budsjettet for 2007. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til Vern og sikring av freda og verneverdige kulturminne og kulturmiljø med 10 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Sørværet Naturreservat ble opprettet i 1991. Opprettingen av naturreservatet var en kontroversiell sak både lokalt i Værlandet og i Askvoll kommune. Dette medlem viser til at det planlagte informasjonssenteret gjennom kombinasjon av lokalt eierskap, kommersiell drift og en offentlig finansiert utstilling, ønsker å legge til rette for bærekraftig reiselivsutvikling med utgangspunkt i lokale verneverdier. Dette medlem mener at det er viktig å styrke legitimiteten til sjøfuglvernet i området gjennom utvikling av reiselivsaktivitet basert på lokale verneverdier. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 0,5 mill. kroner til oppstartsmidler til informasjonssenteret.

I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 8 (2005-2006), Innst. S. nr. 225 (2005-2006), vedtok stortingsflertallet å ikke tillate petroleumsaktivitet i enkelte områder i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten på grunn av mangel på kunnskap om økosystemet og miljøverdier i områdene. Forvaltningsplanen skal rulleres i 2010, og det skal da på ny tas stilling til områdenes status. For at denne behandlingen skal foregå på et faglig forsvarlig grunnlag vil dette medlem peke på at det er svært viktig å styrke kunnskapen om miljøverdier og økosystemene i områdene. I lys av dette mener dette medlem det er ubalanse i Regjeringens forslag til statsbudsjett knyttet til kartlegging av miljøverdier i havområdene og til geologisk kartlegging i områdene. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til kartlegging av miljøverdier og innhenting av kunnskap om sjøfugl over henholdsvis MAREANO- og SEAPOP-programmene med totalt 10 mill. kroner.

Dette medlem vil påpeke viktigheten av norsk forskning i nordområdene. Til tross for godt utbygd infrastruktur og tidligere satsinger har norske forskerdøgn generelt sett gått ned i Ny-Ålesund de siste årene. Zeppelin-observatoriet i Ny-Ålesund er unikt i verdensammenheng, blant annet i forhold til å måle luftforurensning. Forskningen her har i den senere tid ligget på et kapasitetsminimum. Dette medlem vil derfor foreslå å styrke forskningsinnsatsen ved Zeppelin-observatoriet med 3,6 mill. kroner, med sikte på å øke antall norske forskerdøgn i Ny-Ålesund.

Dette medlem vil påpeke at vi i Norge har en gammel bilpark i forhold til en rekke andre land i Europa. Gjennomsnittsalderen ved vraking av biler har steget jevnt de siste årene. Grunnet innføring av ny miljøteknologi de siste 10 årene og gjennom generell mot-

orslitasje forurenses eldre biler vesentlig mer enn nyere biler. Eldre biler er ofte dårligere utstyrt med hensyn på sikkerhet, noe som øker skadeomfanget når ulykken først inntreffer. Forholdene knyttet til miljø- og trafikksikkerhet krever sterkere økonomiske incentiver til vraking av de eldste bilene. Dette medlem vil derfor foreslå å heve vrakpanten for bil med 1 000 kroner pr. bil. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til utbetaling av pant for bilvrak med 114 mill. kroner. Ved å parallelt gjøre kollektivtrafikken mer konkurransedyktig i forhold til bruk av bil kan vi få flere over på kollektivtransport fremfor bruk av eldre biler. Dette medlem vil i denne forbindelse vise til Venstres forslag til styrking av belønningsordningen for kollektivtrafikken under rammeområde 18.

3.2.13.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 13

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	2 757 286 000	2 757 286 000	2 392 140 000	2 734 286 000	2 816 486 000	2 934 886 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		0	-365 146 000	-23 000 000	59 200 000	177 600 000

3.2.14 **Rammeområde 14 (Stortinget mv.) under kontroll- og konstitusjonskomiteen**

3.2.14.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 14 (i hele tusen kroner)		
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen	143 968
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen	18 529
41	Stortinget	818 100
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen	37 100
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	5 900
51	Riksrevisjonen	347 900
Sum utgifter rammeområde 14		1 371 497
Inntekter rammeområde 14 (i hele tusen kroner)		
3041	Stortinget	8 200
3051	Riksrevisjonen	2 200
Sum inntekter rammeområde 14		10 400
Sum netto rammeområde 14		1 361 097

3.2.14.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.14.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.14.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 14 settes til kr 1 361 097 000, som er det samme som Regjeringens forslag.

Disse medlemmer har merket seg at bevilgningen til H.M. Kongen og H.M. Dronningen er foreslått økt med 15 pst. i forhold til saldert budsjett for 2006.

Økningen skyldes i hovedsak særskilte prosjekter ved Det Kongelige Hoff. Posten innbefatter blant annet midler til interiørprosjekt ved hovedhuset, Bygdøy Kongsgård og midler til oppstart av innvendig rehabiliteringsprosjekt ved Oscarshall slott.

Disse medlemmer vil understreke den viktige rollen Stortingets ombudsmann for forvaltningen har med å føre kontroll med at det i den offentlige forvaltning ikke blir gjort urett mot den enkelte borger og at embets- og tjenestemenn og andre som virker i forvaltningens tjeneste, ikke gjør feil eller forsømmer sine plikter. Denne viktige funksjon bør kontinuerlig videreutvikles for å sikre rettsvernet til enkeltindividet.

Disse medlemmer har merket seg at bevilgningen til Riksrevisjonen er foreslått økt. Disse medlemmer fastholder at Riksrevisjonen har en viktig funksjon ved å kontrollere at de midler Stortinget stiller til rådighet, brukes som forutsatt. Det er i nasjonens interesse at det arbeidet Riksrevisjonen utfører holder et høyt faglig nivå, og at det også i 2007 tilføres midler som bidrar til å opprettholde dette.

Disse medlemmer ser positivt på at Riksrevisjonen tar sikte på å styrke sitt arbeid med utvikling av riksrevisjoner i våre hovedsamarbeidsland (mottakerland av utviklingshjelp). Dette er blant annet viktig for å bidra til bekjempelse av korrupsjon og disse medlemmer avventer eventuelle forslag om økte ressurser til dette arbeidet.

3.2.14.2.3 Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 1 321 739 000 på rammeområde 14, som er kr 39 358 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

3.2.14.2.4 Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til forslaget under rammeområde 4 (utenriks) om en særskilt bevilgning til gjenoppbygningstiltak i Nord-Israel etter krigshandlingene. Dette medlem mener at denne støtten bør bevilges direkte fra Stortinget, og foreslår derfor en reduksjon i bevilgningen til Stortinget.

Dette medlem foreslår derfor at nettorammen for rammeområde 14 settes til kr 1 356 097 000, som er en reduksjon på 5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.14.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre slutter seg til Regjeringens forslag til nettoramme for rammeområde 14.

3.2.14.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 14

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	1 361 097 000	1 361 097 000	1 361 097 000	1 321 739 000	1 356 097 000	1 361 097 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		0	0	-39 358 000	-5 000 000	0

3.2.15 Rammeområde 15 (Arbeid og sosial) under arbeids- og sosialkomiteen

3.2.15.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 15 (i hele tusen kroner)		
600	Arbeids- og inkluderingsdepartementet	201 100
601	Utredningsvirksomhet, forskning m.m. ...	836 500
604	NAV-reform og pensjonsreform	1 230 100
605	Arbeids- og velferdsetaten	7 852 400
606	Trygderetten	55 200
621	Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet	378 100
623	Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne	7 300
634	Arbeidsmarkedstiltak	5 196 300
635	Ventelønn	405 000
640	Arbeidstilsynet	338 900
642	Petroleumstilsynet	159 900
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt	81 800
646	Pionerdykkere i Nordsjøen	85 700

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
648 Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.	14 300
660 Krigspensjon	770 000
664 Pensjonstrygden for sjømenn	698 000
666 Avtalefestet pensjon (AFP)	950 000
667 Supplerende stønad til personer over 67 år	248 000
2620 Stønad til enslig mor eller far	4 126 500
2650 Sykepenges	29 303 300
2652 Medisinsk rehabilitering mv.	8 255 000
2653 Ytelser til yrkesrettet attføring	11 950 000
2655 Uførhet	50 580 000
2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	7 657 000
2670 Alderdom	93 488 000
2680 Etterlatte	2 341 800
2686 Gravferdsstønad	114 000
2690 Diverse utgifter	235 000
Sum utgifter rammeområde 15	227 559 200
Inntekter rammeområde 15 (i hele tusen kroner)	
3605 Arbeids- og velferdsetaten	140 000
3634 Arbeidsmarkeditak	4 000
3635 Ventelønn	123 400
3640 Arbeidstilsynet	22 940
3642 Petroleumstilsynet	62 150
5701 Diverse inntekter	1 806 700
Sum inntekter rammeområde 15	2 159 190
Sum netto rammeområde 15	225 400 010

3.2.15.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.15.2.1 Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.15.2.2 Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 15 settes til kr 226 469 040 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 1 069 030 000.

Gjennom et godt samarbeid med arbeidstaker, behandlende lege, arbeidsgiver og NAV-kontorene mener disse medlemmer at det må være mulig å føre mange flere tilbake til arbeidslivet. Disse medlemmer legger i sitt alternative forslag til statsbudsjett frem flere forslag som vil gi både arbeidsledige, uføretrygdete, tidsbegrenset uføre og sykemeldte muligheter til å komme ut i produktivt arbeid, isteden-

for å måtte være arbeidsledig, helt sykemeldt, eller helt eller delvis uføretrygdet.

For disse medlemmer er det en målsetting at flest mulig av dem som i dag er tidsbegrenset uføre eller uførepensjonister, og som er i stand til å delta i arbeidslivet skal gjøre det. Det er viktig at det gjennom forskjellige tiltak, som lønnstilskudd og tilrettlagte arbeidsplasser legges til rette for at uføre igjen kan delta i arbeidslivet. Dette vil øke livskvaliteten på de mange uføre som ønsker seg tilbake til arbeidslivet samtidig som det sparer samfunnet for store beløp.

Disse medlemmer har ved flere anledninger blitt gjort oppmerksom på at et til dels stivbent regelverk og et lite fleksibelt system vanskeliggjør muligheten for å finne de optimale løsninger for den enkelte.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen ønsker å øke satsingen for å bekjempe fattigdom. Dessverre setter ikke Regjeringen inn de tiltakene som synes nødvendig for en effektiv bekjempelse av fattigdom i Norge. Tall ifølge Norsk Pensjonistforbund viser at 246 000 minstepensjonister lever på en pensjon som er under fattigdomsgrensen til OECD. Dessverre er Regjeringen helt fraværende når det gjelder å gi denne gruppen av fattige en bedre levestandard.

Det er flere viktige tiltak som kan settes i gang for å bekjempe fattigdom. De to viktigste enkelttiltakene er

etter disse medlemmers syn en reduksjon av det skyhøye skatte- og avgiftsnivået, og at det må stilles krav til den som er mottaker av økonomisk sosialhjelp og andre stønader fra det offentlige. Gjennom at flere folk får seg arbeid og de usosiale avgiftene reduseres, vil flere kunne komme seg ut av fattigdomstilværelsen. Staten må redusere de byrder staten selv gjennom skatter og avgifter har lagt på de som har minst, og som forsterker problemene som utsatte enkeltpersoner og familier har. Derfor burde staten etter disse medlemmers mening starte med å senke de usosiale avgiftene for dem som har minst.

Høyt sykefravær rammer både bedrifter, enkeltpersoner og samfunnet som helhet. Høyt sykefravær kan ha mange årsaker, blant annet kan det være et tegn på dårlig ledelse eller uakseptabelt høyt press på arbeidsplassen. Langtidssykefraværet kan sette arbeidsplasser i fare. Spesielt er små bedrifter med spesialkompetanse svært utsatt. Sykefraværet er også en stor belastning for samfunnet med høye utbetalinger fra staten.

Disse medlemmer er alvorlig bekymret over at sykefraværet over tid har økt igjen, spesielt i offentlig sektor. Dette til tross for stor satsning på å redusere sykefraværet. Spesielt bekymringsfullt er det at sykefraværet går oppover til tross for at avtalen om inkluderende arbeidsliv er ytterligere utvidet og forbedret og burde være bedre kjent i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett hadde lagt opp til endrede regler for sykelønn. Arbeidsgiverne skulle belastes med å betale mer i sykelønnsperioden. Dette ville rammet arbeidsgiverne hardt. I tillegg ville dette mest sannsynlig medført at arbeidstakere som er i grupper av befolkningen med høyere sykefravær enn andre ville blitt skjøvet ut av arbeidslivet.

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen hadde inngått en avtale om ytterligere videreføring av avtalen om et Inkluderende Arbeidsliv (IA-avtalen). Fremskrittspartiet mener derfor at Regjeringens fremgangsmåte i denne saken har vært særdeles uheldig. Disse medlemmer mener man skal respektere inngåtte avtaler, og har hele tiden ment at IA-avtalen skulle vært videreført i avtaleperioden, med mindre partene i fellesskap ønsket endringer.

Regjeringen valgte å nedsette et partssammensatt utvalg, ledet av statsministeren, som nå har fremmet alternative forslag for å få utgiftene til sykelønn ned. Disse medlemmer aksepterer den reviderte IA-avtalen, da partene i IA-arbeidet har sluttet seg til den nye avtalen.

Disse medlemmer vil allikevel påpeke at det er viktig at man nå tar på alvor inkluderingen av eldre arbeidstakere i arbeidslivet. Når den lavere satsen for arbeidsgiveravgiften for seniorer nå fjernes, og skal erstattes av andre tiltak forventer vi at Regjeringen tar dette på alvor og at man gjennom den nye IA-avtalen kan påvise at de nye tiltakene gir den ønskede effekten. Det må også settes av nødvendige ressurser til denne oppfølgingen, i samarbeid med partene, og organisasjoner og institusjoner som arbeider med disse utfordringene.

Disse medlemmer hilser velkommen forslaget i den nye IA-avtalen om kjøp av helsetjenester og rehabilitering for arbeidstakere som har behov for dette. Dette vil sikre at flere arbeidstakere raskere kan komme ut i arbeidslivet igjen etter endt sykdomsperiode. Disse medlemmer har påpekt dette som et tiltak i mange år, og er glad for at Regjeringen også har innsett at dette er fornuftig.

Mange pensjonister har det godt økonomisk, men dette er først og fremst de som gjennom et langt yrkesaktivt løp har opparbeidet seg tilleggspensjoner. Dessverre er det slik at alt for mange pensjonister, og da spesielt minstepensjonister sliter økonomisk. Mange av disse har vært hjemmeværende, og gjennom et langt liv tatt vare på barn, pleietrengende foreldre/svigerforeldre, samt utført andre verdifulle oppgaver i hjemmet. Disse medlemmer mener at de andre partiene så altfor lett har glemt minstepensjonistenes innsats i samfunnet. Den levestandarden minstepensjonistene lever under i dag er ikke verdig. Derfor ønsker disse medlemmer å gi minstepensjonistene et økonomisk løft slik at deres hverdag ikke bare skal være en kamp for å betale regninger. Pensjonen for dem som har minstepensjon skal være på et nivå som også gir økonomiske muligheter til å oppleve det som mange andre tar som en selvfølge. Disse medlemmer foreslår å øke minstepensjonen med 13 000 kroner i året, slik at den blir 2 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Gjennom flere år har pensjonene vært underregulert i forhold til vanlige lønnsinntekter. Disse medlemmer mener at reguleringen av pensjonene i fremtiden må løftes opp slik at de blir på samme nivå som reguleringene for lønnsinntakere.

Giftesamboende pensjonister er nå nærmere en likestilling med enslige pensjonister etter at Fremskrittspartiet, gjennom budsjettforliket høsten 2002 om budsjett for 2003, fikk gjennomslag for en større likestilling. Disse medlemmer vil at de som mottar pensjon og derved har opparbeidet seg en rettighet gjennom et langt liv, ikke skal straffes økonomisk gjennom pensjonen fordi de er gifte eller samboende. Disse medlemmer mener at all avkorting skal fjernes, og fremmer derfor forslag der man ber Regjeringen legge frem en plan for en nedtrapping av avkortingen av grunnpensjonen til gifte/samboende pensjonister i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007.

Disse medlemmer har som mål at flest mulig som er syke skal komme raskt tilbake til arbeidslivet. Kjøp av helsetjenester er en effektiv måte å gjøre dette på. Disse medlemmer vil gjeninnføre den gamle ordningen med kjøp av helsetjenester, og at den i sin helhet skal legges inn under den nye arbeids- og velferdsetaten. Dette vil ha en positiv virkning, blant annet på sykepengeutbetalingene og at unødvendige problemer for arbeidstakere og bedrifter kan reduseres betraktelig. Derfor foreslår disse medlemmer å styrke denne ordningen med 100 mill. kroner.

Disse medlemmer er opptatt av at de som har et behov for trygdeytelser skal få dette, og på et nivå som gir den trygdede et verdig liv. Samtidig er det av avgjø-

rende betydning at arbeidet mot trygdemisbruk intensiveres.

Disse medlemmer vil påpeke at utgiftene til begravelse kan utgjøre en ikke ubetydelig belastning på flere familiers økonomi, og i situasjon der ett av familiemedlemmene er gått bort, kan store utgifter til en verdig begravelse dersom økonomien fra før er trang, oppleves som en ekstra belastning. I dag kan kostnadene for en verdig begravelse beløpe seg til over 25 000 kroner. Disse medlemmer mener derfor at det er behov for en gjennomgang av dagens ordning knyttet til gravferdsstønad. Ordningen må være slik at den sikrer at også de med dårligst økonomi er sikret en verdig begravelse. Disse medlemmer fremmer derfor forslag der man ber Regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2007 legge fram en egen sak som omhandler gravferdsstønaden. Dette for å belyse kostnadene knyttet til en verdig begravelse, samt om det eksisterer store forskjeller fra landsdel til landsdel.

Disse medlemmer er kjent med at Regjeringen har lagt fram en egen stortingsmelding om seniorpolitikk, og synes dette i seg selv er svært positivt. Disse medlemmer viser til forliket mellom partene i arbeidslivet og Regjeringen når det gjelder IA-avtalen, og registrerer at partene har blitt enig om å øke arbeidsgiveravgiften for ansatte over 62 år. Disse medlemmer vil derfor gjøre det mer lønnsomt for eldre arbeidstakere å arbeide, ved å fjerne kutt i pensjonen for de som er mellom 67 og 70 år og som er i arbeid.

Disse medlemmer mener også at de eldre arbeidstakerne, altså de over 62 år, besitter en meget verdifull kompetanse som ikke det norske arbeidsmarked bør gå glipp av. I dag opplever vi dessverre at stadig flere av de eldre blir utstøtt fra arbeidsmarkedet. Dette skyldes mange forhold, men kanskje ett av de viktigste forholdene er at man ikke har god nok kompetanse blant lederne i både offentlig og privat sektor på hvordan man ta i bruk denne gruppen som en ressurs. Disse medlemmer mener derfor at det er behov for mer målrettede tiltak som kan øke kompetansen blant lederne i både offentlig og privat sektor knyttet til seniorpolitikken. Disse medlemmer mener det er viktig at man innleder en nær dialog med organisasjonene som for eksempel Senter for seniorpolitikk for å få disse organisasjonene til aktivt å bli med på å utforme målrettede tiltak som kan bedre kompetansen. Disse medlemmer foreslår at Regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2007 legger fram en egen sak om hvordan kompetansen blant lederne kan bedres for å fremme en bedre seniorpolitikk.

Disse medlemmer viser videre til den forestående behandling av nevnte stortingsmelding om seniorpolitikk og vil i forbindelse med behandlingen av denne komme tilbake til ytterligere forslag som kan fremme en bedre arbeidsmarkedspolitik for seniorene.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007 fremme forslag om en nedtrappingsplan slik at funksjonshemmede som har biler gjennom bilordningen, får skiftet til ny bil etter maksimalt 8 år."

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en plan for en nedtrapping av avkortingen av grunnpensjonen til gifte/samboende pensjonister i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007."

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007 legge fram en egen sak om gravferdsstønad der effekten av dagens ordning gjennomgås. Det bes videre om at man i saken får belyst de faktiske kostnader for en verdig minimumsbegravelse, samt om det eksisterer store kostnadsforskjeller i forhold til hvor man måtte være bosatt."

3.2.15.2.3 Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 225 107 565 000 på rammeområde 15, som er kr 292 445 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener at arbeid er det viktigste bidrag til den enkeltes mulighet til å leve et selvstendig liv og samtidig til å trykke velferden i samfunnet. Disse medlemmer peker videre på at mange mennesker i arbeidsfør alder i dag står utenfor arbeidslivet. Dette utenforskapet fører med seg store kostnader, for samfunnet som helhet og for de menneskene som står på sidelinjen og ikke får bidra til sin egen velferd gjennom arbeid. Disse medlemmer vil derfor prioritere tiltak som skal gi mennesker i utenforskapet en ny sjanse til arbeid.

Disse medlemmer viser til at mange unge mennesker i dag opplever inngangen til arbeidsmarkedet som vanskelig. Det er et svakhetstegn ved samfunnet når mange unge mennesker må leve på sosialstøtte fordi de ikke gis en sjanse til arbeid. Disse medlemmer foreslår å bevilge totalt 60 mill. kroner til fattigdomsrettede arbeidsmarkedstiltak, som skal bidra til at mennesker i fattigdom får et skreddersydd opplegg for tilbakeføring til arbeid, og som skal hjelpe unge sosialhjelpsmottagere til å "snu i døra" til sosialkontoret. Disse medlemmer ønsker å gi yrkeshemmede en ny sjanse til arbeid gjennom å opprette 1 000 nye tiltaksplasser for yrkeshemmede. For å bedre muligheten for unge mennesker til å gå i lære foreslår disse medlemmer å halvere arbeidsgiveravgiften for nye lærlinger i 2007.

Disse medlemmer viser til at om lag 110 000 årsverk forsvinner hvert år i sykefravær. Spesielt skremmende er det at andelen langtidssykemeldte som kommer tilbake i fullt arbeid er under 50 pst. Disse medlemmer mener måten det offentlige møter sykemeldte må forbedres, slik at den sykemeldte raskt kan få den oppfølging og behandling det er behov for. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke trygde-

legeordningen med 30 mill. kroner, og omorganisere ordningen slik at trygdelegene også skal ha en funksjon i behandling av sykemeldte tidlig i sykefraværet. Høyre foreslår også at attføringsmidler skal kunne brukes i sykemeldingsperioden.

Disse medlemmer peker på at reell pensjonsalder i Norge i dag er under 60 år. Samfunnet har behov for at seniorer forblir i arbeid så lenge som mulig. Disse medlemmer vil derfor gjøre det mer lønnsomt for eldre arbeidstagere å jobbe heltid eller deltid, ved å fjerne kutt i pensjonene for de som er mellom 67 og 70 år, og som arbeider. Disse medlemmer foreslår videre å stramme inn AFP-ordningen for 62- og 63-åringene. Målet er å få flere 62- og 63-åringer til å stå lenger i arbeid, slik pensjonsreformen også legger opp til. Endringene vil ikke berøre de som allerede har gått av med AFP. Nye AFP-pensjonister på 62 og 63 år må bl.a. betale hel trygdeavgift. I tillegg foreslår Høyre å redusere Statens Pensjonskasses dekning av utgiftene til AFP for offentlig ansatte 62- og 63-åringer.

For å gjøre rekrutteringen av arbeidsinnvandrere til det norske arbeidsmarkedet lettere foreslår disse medlemmer et eget prosjekt for mer aktivt å rekruttere kompetent utenlandsk arbeidskraft. Prosjektet omfatter bl.a. midler til norskkurs i utlandet.

Disse medlemmer viser til Regjeringens handlingsplan mot fattigdom. Disse medlemmer foreslår å bevilge 125 mill. kroner til fattigdomsbekjempende tiltak ut over den rammen som Regjeringen legger opp til, samtidig som retningen i Regjeringens forslag bedres. Bevilgningen vil gå til fattigdomsrettede arbeidsmarkedstiltak, legemiddelbasert rehabilitering for rusavhengige samt barn av rusavhengige, arbeidsrettede tiltak for mennesker med psykiske lidelser, varig boligordning i storbyene, omstillingsstønad for familiepleiere, lavterskeltilbud som Grønn omsorg, barne- og ungdomstilbud i storbyene, samt midler til et prosjekt med samarbeid mellom kommunene og frivillige organisasjoner for å hjelpe barn fra ressursvake hjem.

Disse medlemmer viser til sine merknader under pkt. 2.1.2 hvor behovet for mer arbeidskraft er beskrevet og hvor disse medlemmer fremmer en helhetlig strategi for å øke arbeidstilbudet.

Disse medlemmer vil i tråd med dette fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at bedrifter, eller bedrifter i fellesskap kan benytte seg av attføringsmidler tidligere i sykmeldingsperioden for å få arbeidstakere raskere tilbake i jobb."

"Stortinget ber Regjeringen om å utvide ordningen med uføretrygd som lønnskudd i tråd med forslag i Dokument nr. 8:40 (2005-2006), jf. Innst. S. nr. 128 (2005-2006)."

"Stortinget ber Regjeringen om å etablere et prosjekt under NAV som skal ha som formål å aktivt rekruttere kvalifisert arbeidskraft utenfor EØS. I tilknytning til

tiltaket arrangeres norskkurs for aktuelle kandidater i utlandet."

"Stortinget ber Regjeringen vurdere en ordning hvor kvalifiserte bedrifter innenfor bestemte rammer kan gi utenlandske arbeidstakere midlertidig arbeidstillatelse i påvente av ferdigbehandling av søknad."

Disse medlemmer viser til merknad om selvstendig næringsdrivende under pkt. 3.2.2 over, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å gi selvstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet, fra 8. mars 2007 rett til:

- 100 pst. dekning av sykepenger under svangerskap (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av svangerskapsenger (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av fødsels- og adopsjonspenger (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av omsorgspenger fra 1. dag (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av pleiepenger og opplæringspenger (inntil 6 G)

Samtlige endringer gjennomføres uten at trygdeavgiften for selvstendig næringsdrivende økes."

3.2.15.2.4 Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil påpeke at funksjonshemmede, rusavhengige og psykisk syke er blant dem som ofte trenger mer langvarig kvalifisering og oppfølging for å komme inn i arbeidslivet. Mange har fått livsviktig hjelp til å komme i jobb gjennom ulike tilbud i arbeidsmarkedsbedriftene. Dette medlem mener det er nødvendig å prioritere hjelp til dem som trenger det mest, og ønsker derfor å øke antallet spesielle arbeidsmarkeds-tiltak med hele 1 300 nye plasser i 2007 utover regjeringen Stoltenbergs forslag. Dette innebærer en økt bevilgning på kap. 634 post 71 på 170 mill. kroner. I en tid hvor arbeidsledigheten er lav og det i flere bransjer er mangel på arbeidskraft, er det lettere å formidle disse gruppene til arbeid enn i tider med høy ledighet. Det var derfor etter dette medlems oppfatning overraskende at nettopp en rød-grønn regjering, som vant valget på lovnader om å prioritere de som trenger det mest, valgte å kutte i overføringene til spesielle arbeidsmarkeds-tiltak i revidert nasjonalbudsjett 2006 (RNB). Tilsvarende overraskende var det å registrere at man i budsjettet for 2007 ikke gjør noe for å rette opp det uheldige kuttet på hele 140 mill. kroner fra RNB.

Dette medlem støtter Regjeringens anbefaling om å øke sosialhjelpssatsene med 5 pst. fra 1. januar 2007 utover ordinær prisjustering.

Dette medlem viser til at regjeringen Bondevik II sommeren 2005 sendte på høring en vurdering av selvstendige næringsdrivendes trygderettigheter ved svan-

gerskap, fødsel og omsorg for små barn. Dette medlem viser videre til at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i sitt forslag til revidert nasjonalbudsjett 2006 foreslo å likestille trygderettigheter ved svangerskap, fødsel og omsorg for små barn for selvstendig næringsdrivende med reglene som gjelder for andre arbeidstakere, uten at trygdeavgiften som gjelder for selvstendige næringsdrivende ble økt. Regjeringspartiene stemte da imot en slik likestilling. Etter dette medlems mening vil en likestilling av trygderettighetene ved svangerskap, fødsel og barneomsorg likestilt for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende, blant annet bidra til flere kvinnelige gründere, økt verdiskaping, økt likestilling, flere arbeidsplasser og gjøre situasjonen for kvinnelige næringsdrivende lettere. Dette medlem går derfor inn for å likestille retten til sykepenger ved svangerskap, pleie- og omsorgspenger og opplæringspenger for nevnte gruppe fra 1. august 2007, og foreslår at det settes av 104 mill. kroner til dette formålet i budsjettet for 2007.

Det er viktig å opprettholde velferdsstatens legitimitet i befolkningen. For å lykkes med dette, mener dette medlem at innsatsen mot trygdemisbruk bør styrkes og foreslår at det settes av 60 mill. kroner til dette.

Dette medlem viser til Regjeringens opprinnelige forslag i St.prp. nr. 1 (2006-2007) om å innføre et delansvar for arbeidsgivere til å betale sykepenger i trygdeperioden. Regjeringen ble tydeligvis overrasket over de reaksjoner forslaget skapte, og valgte å reversere forslaget fullstendig mandag 6. november 2006. Dette medlem forstår at arbeidslivets parter og samfunnet for øvrig reagerte på et slikt avtalebrudd fra en regjering som kun noen måneder tidligere hadde undertegnet en videreføring av IA-avtalen og også gått til valg på en uforandret sykelønnsordning.

Dette medlem viser til de nye tiltakene som er varslet mot sykefravær, og støtter disse. Imidlertid mener dette medlem at det er et betydelig potensial i å understreke sterkere at gradert friskmelding skal benyttes av alle leger under funksjonsvurderingen som skal inntreffe etter 8 uker, med mindre det er åpenbare medisinske grunner til å gi en 100 pst. sykemelding. En slik presisering mener dette medlem vil føre til at flere er helt eller delvis på jobb framfor å miste kontakten med arbeidslivet, og gi både helsegevinster og sosiale gevinster. Samtidig vil det kunne gi betydelige besparelser for NAV-etatens utbetaling av sykepenger.

Dette medlem mener også at de foreslåtte tiltakene mot trygdemisbruk vil ha gunstige effekter for utbetalinger over de ulike trygdeordningene. På denne bakgrunn foreslår dette medlem at bevilgningen til de ulike trygdeordningene i rammeområde 15 reduseres med 445 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem foreslår at nettorammen for rammeområde 15 settes til 225 251,010 mill. kroner, som er 149 mill. kroner lavere enn Regjeringens forslag.

3.2.15.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 225 136 010 000 under rammeområde 15, noe som er 264 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til et arbeidsmarked i stadig bedring. Alle rapporter tyder nå på at ledigheten går langt fortere nedover enn tidligere antatt og også raskere enn det Regjeringen har lagt til grunn i forbindelse med statsbudsjettet for 2008. På grunn av situasjonen på arbeidsmarkedet foreslår derfor dette medlem å redusere antall ordinære tiltaksplasser med 2 000 i 2007. Enkelte grupper har imidlertid stadig problemer med å komme inn i arbeidslivet. Dette medlem foreslår derfor ved å øke antall tiltaksplasser for yrkeshemmede med 200, til en samlet kostnad av 28 mill. kroner, hvor 24 mill. bevilges innenfor rammeområde 15.

Dette medlem viser til at det i dag finnes rundt 5 000 mennesker som ikke har bosted, og mange av de blir definert som uten boevne. De som i dag faller utenfor, har ofte komplekse og sammensatte problemer og dette medlem har tillit til at noe av denne problematikken kan møtes av tredje sektor.

Dette medlem vil derfor spesielt styrke overføringene til frivillige organisasjoner som har mulighet til å drive lavterskeltilbud, og som vet hvilken hjelp man må gi. Venstre ønsker å bidra til å få bostedsløse vekk fra gaten og gi dem et verdig tilbud. Dette er en gruppe mennesker som i liten grad forholder seg til det offentlige hjelpeapparatet, og det er derfor viktig at hjelp kommer på en så ubyråkratisk måte som mulig. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen med 30 mill. kroner til frivillige organisasjoner for å styrke tiltakene for bostedsløse.

Dette medlem viser til at det er behov for flere midler til både medisinsk og arbeidsrettet rehabilitering. Mange kvinner med muskel- og skjelettlidelser har sammensatte lidelser det kan være vanskelig å diagnostisere. Særlig for disse gruppene vil det være viktig å kunne gå utover den tidsbegrensede attføringsperioden. Det samme gjelder kreftpasienter som ofte har en lang rehabiliteringsperiode før de kommer tilbake i arbeid. Det er avdekket manglende samarbeid mellom de ulike aktørene som koordinerer rehabiliteringen. Det er derfor viktig at det legges større vekt på å utarbeide en personlig plan for rehabiliteringen som muliggjør bedre oppfølging av den enkelte. Det er mange studier som peker på at den samfunnsmessige gevinsten ved å rehabilitere flere er formidabel. Dette medlem foreslår derfor å styrke medisinsk rehabilitering med 70 mill. kroner.

Dette medlem ser at enslige foreldre i overgangsfaser har behov for økte stønader. Disse behovene kan være midlertidige ved forhold som utdanning og omsorg for små barn. Dette medlem vil derfor foreslå en styrket bevilgning med 15 mill. kroner til overgangsstønad.

Dette medlem viser til at Venstre har som mål å innføre en borgerlønn, en garantert minsteinntekt for alle som av ulike årsaker ikke kommer inn i det ordinære arbeidslivet og dermed ikke kan forsørge seg selv. Samtidig skal ikke en ordning med borgerlønn føre til passivering og hindre aktiv jobbsøking for mottakerne. Tilknyttet borgerlønn skal det være en personlig handlingsplan som bør være vidt definert. Den enkelte bruker skal selv være med å sette et mål for sin aktivitet, som ikke må være ensbetydende med lønnsarbeid, men kan romme en type aktivitet som gir den enkelte mulighet til å hjelpe seg selv til en bedre eller mer stabil tilværelse.

Dette medlem viser til at arbeidet med samordningen innenfor NAV igangsatt av den forrige regjeringen, er godt i gang. Venstres løsning med borgerlønn vil bidra til å hindre at folk følger seg som klienter, motvirke passivitet, samt gjøre det enklere for den enkelte å vite hva man har krav på av minimalytelser fra det offentlige. Borgerlønn skaper utvilsomt mer verdighet og rettferdighet i sosialpolitikken fordi det åpner for mer individorienterte løsninger som er Venstres visjon. Ulike mennesker med ulike problemer krever nye og individuelle løsninger.

Dette medlem ønsker derfor som et første steg å prioritere en prøveordning som gir langtidsmottagere av sosialhjelp en borgerlønn på 2 G. Prøveprosjektet ønskes utført i 10 kommuner og med en ramme på 60 mill. kroner.

Dette medlem ønsker en fremtidsrettet næringspolitikk som virker. Dette medlem vil derfor sikre at selvstendig næringsdrivende gis like rettigheter til svangerskaps- og fødselspenger som andre arbeidstakere. En rekke gründere og entreprenører starter i det små med egen virksomhet. Det er derfor behov for at denne gruppen likestilles med henhold til trygderettigheter for svangerskaps- og fødselspenger. En likestilling av disse rettighetene vil også legge bedre til rette for at flere kvinner vil våge og evne å starte egen arbeidsplass for seg selv og andre. Dekningsgraden for selvstendig næringsdrivendes trygderettigheter er i dag 65 pst. ved svangerskap, fødsel og omsorg for små barn. For å få full godtgjørelse i permisjonstiden i dag må selvstendig næringsdrivende tegne egne forsikringer, forsikringer som er forholdsvis kostbare og medfører en belastning som svekker rekrutteringen til slik virksomhet. Dette medlem mener at dagens trygdeordninger knyttet til svangerskap og fødsel for denne gruppen ikke legger til rette for en kombinasjon av småbarnsomsorg og yrkesaktivitet. Dette medlem viser videre til at jordbrukere og fiskere gjennom ulike avtaler har fått velferdsordninger som gir disse grupper utvidede rettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel. Hovedbegrunnelsen for disse særavtalene er å sikre rekruttering til disse næringer. En annen begrunnelse er at det er i næringsenes interesse å sikre rekruttering av kvinner. Dette medlem ser at det er viktig med styrket rekruttering også i andre næringer, ikke bare i primærnæringen. Dette medlem foreslår derfor å innføre svangerskaps- og fødselspengeordninger

for alle selvstendig næringsdrivende på lik linje med andre arbeidstakere.

Dette medlem viser til forslaget om bedre rettigheter for selvstendig næringsdrivende, omtalt under pkt. 3.2.2.2.5, rammeområde 2, hvor det foreslås en samlet bevilgningsøkning på 290,5 mill. kroner for å foreta et nødvendig løft for å sikre at ikke minst flere kvinner velger å starte opp som selvstendig næringsdrivende. 240,5 mill. kroner av dette totalbeløpet, knyttet til sykepenger og pleie- og omsorgspenger, foreslås bevilget innenfor rammeområde 15.

Dette medlem viser til de nye tiltakene som er varslet mot sykefravær, og støtter disse. Imidlertid mener dette medlem at det er et betydelig potensial i å understreke sterkere at gradert friskmelding skal benyttes av alle leger under funksjonsvurderingen som skal inntreffe etter 6 uker, med mindre det er åpenbare medisinske grunner til å gi en 100 pst. sykemelding. En slik presisering mener dette medlem vil føre til at flere er helt eller delvis på jobb framfor å miste kontakten med arbeidslivet, og gi både helsegevinster og sosiale gevinster. Samtidig vil det kunne gi betydelige besparelser for NAV-etatsens utbetaling av sykepenger.

Dette medlem mener også at de foreslåtte tiltakene mot trygdemisbruk vil ha gunstige effekter for utbetalinger over de ulike trygdeordningene. På denne bakgrunn vil dette medlem anbefale at bevilgningen til de ulike trygdeordningene i rammeområde 15 kan settes ned med 445 mill. kroner.

Dette medlem viser videre til pensjonsforliket fra våren 2005 hvor en av hovedhensiktene er å få flere til å stå i arbeid lenger. Dette medlem mener dette er avgjørende for å lykkes med de utfordringene det norske samfunnet står overfor i tiden som kommer. Dette medlem foreslår at det allerede nå tas nødvendige skritt for å bidra til at de som ønsker det, kan arbeide lengre uten å bli straffet økonomisk, og bevilger derfor 182,5 mill. kroner for å fjerne trygdeavkortingen for arbeidsinntekt for personer mellom 67 og 70 år.

Dette medlem viser til at det bevilges betydelige summer hvert år under støtteordningen "Tilskudd til biler". Etter dagens retningslinjer har en stønadmottaker rett til stønad til ny bil etter 11 år. Samtidig vet vi at bilparken stadig blir bedre og at gjennomsnittelig levetid for biler på norske veier i dag er 19 år. På denne bakgrunn foreslår dette medlem at retningslinjene endres slik at stønadmottakere får rett til stønad til ny bil etter 12 år. En slik endring vil gi en innsparing på om lag 200 mill. kroner det første året etter endringen trer i kraft, men deretter ha en ubetydelig provenyeffekt.

Dette medlem viser bl.a. til NHOs halvårsrapport som ble lagt fram 14. november 2006 hvor det framgår at en av tre bedrifter peker på mangel på arbeidskraft som den viktigste negative faktoren som begrenser produksjon eller aktivitet i bedriften. Dette medlem er redd for at Regjeringen undervurderer behovet for arbeidskraft i framtiden. Mange bransjer og sektorer har allerede i dag problemer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Dette medlem ønsker å åpne for økt arbeidsinnvandring til Norge, oppheve eksiste-

rende overgangsordninger og gå imot nye ordninger for nye EU-land.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å etablere et prosjekt under NAV som skal ha som formål aktivt å rekruttere kvalifisert arbeidskraft utenfor EØS. I tilknytning til tiltaket arrangeres norskkurs for aktuelle kandidater i utlandet."

"Stortinget ber Regjeringen vurdere en ordning hvor kvalifiserte bedrifter innenfor bestemte rammer kan gi utenlandske arbeidstakere midlertidig arbeidstillatelse i påvente av ferdigbehandling av søknad."

"Stortinget ber Regjeringen iverksette en prøveordning i regi av den nye arbeids- og velferdsetaten som gir langtidsmottagere av sosialhjelp rett til en borgerlønn på 2 G. I første omgang bør prøveprosjektet utføres i 10 ulike kommuner innenfor en ramme på 60 mill. kroner i året."

Dette medlem viser til merknad om selvstendig næringsdrivende under pkt. 3.2.2 over.

Dette medlem foreslår at selvstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggforsikring er tegnet, fra 8. mars 2007 gis rett til:

- a) 100 pst. dekning av sykepenger under svangerskap (inntil 6 G)
- b) 100 pst. dekning av svangerskapspenge (inntil 6 G)
- c) 100 pst. dekning av fødsels- og adopsjonspenger (inntil 6 G)
- d) 100 pst. dekning av omsorgspenger fra 1. dag (inntil 6 G)
- e) 100 pst. dekning av pleiepenge og opplæringspenge (inntil 6 G)

Samtlige endringer gjennomføres uten at trygdeavgiften for selvstendig næringsdrivende økes.

Dette medlem foreslår derfor en samlet bevilgningsøkning på 290,5 mill. kroner for å foreta dette nødvendige løftet for å sikre at ikke minst flere kvinner velger å starte opp som selvstendig næringsdrivende. 86 mill. kroner av dette totalbeløpet, knyttet til fødsels- og svangerskapspenge foreslås bevilget innenfor rammeområde 2.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak for Stortinget med de nødvendige lovtekniske endringer for å gi selvstendig næringsdrivende rett til 100 pst. dekning av hhv. sykepenge under svangerskap, svangerskapspenge, fødsels- og adopsjonspenger, pleiepenge og opplæringspenge (inntil 6 G) innen virkedatoen 8. mars 2007."

3.2.15.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 15

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	225 400 010 000	225 400 010 000	226 469 040 000	225 107 565 000	225 251 010 000	225 136 010 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		0	1 069 030 000	-292 445 000	-149 000 000	-264 000 000

3.2.16 **Rammeområde 16 (Helse) under helse- og omsorgskomiteen**

3.2.16.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 16 (i hele tusen kroner)	
700 Helse- og omsorgsdepartementet	138 619
701 Forskning	174 215
702 Helse- og sosialberedskap	39 555
703 Internasjonalt samarbeid	28 817
710 Nasjonalt folkehelseinstitutt	713 451
712 Bioteknologinemnda	6 995
715 Statens strålevern	108 659
716 Statens institutt for rusmiddelforskning	33 057
718 Alkohol og narkotika	134 320
719 Folkehelse	224 628

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
720 Sosial- og helsedirektoratet	439 342
721 Statens helsetilsyn	70 750
722 Norsk pasientskadeerstatning	99 786
723 Pasientskadenemnda	22 572
724 Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak	248 858
725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten	64 993
726 Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige	148 038
727 Tannhelsetjenesten	55 706
728 Forsøk og utvikling mv.	56 661
729 Annen helsetjeneste	231 896
732 Regionale helseforetak	74 975 739
737 Kreftregisteret	80 353
742 Kontrollkommisjonene og andre utgifter under psykisk helsevern	34 710
743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse	5 319 648
744 Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede	44 560
750 Statens legemiddelverk	151 790
751 Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak	71 477
760 Utredningsvirksomhet m.m.	13 986
761 Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet	3 047 369
2711 Spesialisthelsetjenester mv.	2 509 000
2751 Legemidler mv.	8 985 000
2752 Refusjon av egenbetaling	3 686 000
2755 Helsetjeneste i kommunene mv.	4 398 000
2790 Andre helsetiltak	371 000
Sum utgifter rammeområde 16	106 729 550
Inntekter rammeområde 16 (i hele tusen kroner)	
3710 Nasjonalt folkehelseinstitutt	124 042
3715 Statens strålevern	38 511
3716 Statens institutt for rusmiddelforskning	540
3720 Sosial- og helsedirektoratet	3 480
3722 Norsk pasientskadeerstatning	1 038
3724 Statens autorisasjonskontor for helsepersonell	13 584
3725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten	110
3732 Regionale helseforetak	240 000
3750 Statens legemiddelverk	144 635
3751 Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak	157
Sum inntekter rammeområde 16	566 097
Sum netto rammeområde 16	106 163 453

3.2.16.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.16.2.1 Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til felles merknad med Kristelig Folkeparti og foreslår at rammen økes med 20 mill. kroner for å øke bidraget til rusomsorg i regi av ideelle organisasjoner.

Flertallet viser for øvrig til sin merknad under pkt. 2.1.2 over, og foreslår at rammen settes til kr 106 183 453 000, som er en økning på kr 20 000 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.16.2.2 Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 16 settes til kr 109 068 768 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 2 905 315 000.

Disse medlemmer er av den oppfatning at Regjeringens satsning på psykiatri ikke er tilstrekkelig, og viser til at psykiatrien vil bli betydelig styrket som en følge av Fremskrittspartiets økte bevilgninger til de regionale helseforetakene. Disse medlemmer ser med bekymring på den økonomiske utviklingen innen sykehussektoren. Disse medlemmer viser til stadige rapporter om nedleggelse av avdelinger og fjerning av funksjoner fra lokalsykehus, økende gjeld, økte ventetider og et stort antall korridorpasienter, i all hovedsak begrunnet ut fra den økonomiske situasjonen hos de regionale helseforetakene. Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen har redusert den innsatsbaserte finansieringen (ISF) fra 60 pst., ned til 40 pst., samt iverksatt en politikk for å redusere private tilbyders supplement innenfor spesialisthelsetjenesten. Dette er etter disse medlemmers syn et steg i feil retning, og vil medføre at pasientene blir skadelidende.

Disse medlemmer ønsker å øke ISF-andelen til 60 pst., slik at pasientene ikke blir en utgiftspost for sykehusene, som må finansieres gjennom rammeoverføringer, slik det er i dag.

Videre er det etter disse medlemmers syn viktig å benytte seg av supplementet private tilbydere og avtalespesialister kan tilby, da disse innehar betydningsfull kapasitet som kan bidra til å redusere ventetiden for folk flest, samt bidra til en stor samfunnsøkonomisk gevinst.

Disse medlemmer har også merket seg de store problemene som har oppstått knyttet til opptrenings- og rehabiliteringsområdet i forbindelse med at de regionale helseforetakene nå har overtatt det hele og fulle ansvaret for dette området fra 1. januar 2006. Disse medlemmer viser til at det er blitt mye uro knyttet til de avtaler som er inngått med de enkelte institusjonene der en har valgt å inngå avtaler om et betydelig lavere antall plasser enn det institusjonene har kapasitet til. Det er viktig, slik disse medlemmer ser det, at en utnytter den kapasiteten som er tilgjengelig så lenge mange venter på plass. Som et eksempel viser disse medlemmer til bl.a. LHLs rehabiliteringsinstitusjon på Røros. Disse medlemmer har videre med bekymring merket seg tilfeller der en, for å spare penger, har redusert oppholdstiden pasientene kan være til opptrening.

Disse medlemmer mener det er nødvendig å slette deler av sykehusenes opparbeidede gjeld til staten, slik at sykehusenes likviditet blir bedret. Videre er det etter disse medlemmers syn nødvendig å tilføre friske økonomiske midler for å sikre at pasientbehandlingen blir høyere enn 2006-nivå. Videre er det etter disse medlemmers syn særlig viktig å tilrettelegge for langsiktige avtaler med private tilbydere, både innenfor rehabilitering, rus, psykiatri og somatikk. Disse medlemmer er av den oppfatning at det overordnede mål må være at pasientene ikke blir skadelidende som en følge av den økonomiske situasjonen hos de regionale helseforetakene.

Disse medlemmer legger vekt på at alle skal ha god tilgang til helsetjenester av høy kvalitet, uavhengig

av den enkeltes bosted, bakgrunn økonomi og diagnose. Disse medlemmer viser til at det fremdeles er for lang ventetid for nødvendig helsehjelp, og at det derfor er behov for å øke behandlingsskapasiteten i helseforetakene.

Etter forslag fra regjeringen Bondevik II er skjevfordelingen av midler til de regionale helseforetakene nå delvis rettet opp. Disse medlemmer foreslår at Regjeringen skal fremlegge en ny vurdering av behovet for en ytterligere opptrapping av midler til Helse Vest og Helse Midt-Norge i statsbudsjettet for 2007, for å sikre en mer likeverdig tilgang til helsetjenester over hele landet. Som et første steg i denne opptrappingen foreslår disse medlemmer at det bevilges totalt 50 mill. kroner til Helse Midt-Norge og Helse Vest.

Det er etter disse medlemmers vurdering nødvendig for å gi flere mennesker en mulighet for å øke sin funksjonsevne etter sykdom eller skade, og dermed kunne delta aktivt i arbeids- og yrkesliv. Disse medlemmer understreker at Fremskrittspartiets satsing legger til rette for at også pasienter som ikke er sykemeldte skal få et bedre tilbud om habilitering og rehabilitering, herunder funksjonshemmede barn.

Disse medlemmer viser til forslaget fra regjeringen Bondevik II, hvor grunnlaget ble lagt for at Helse Vest og Helse Midt-Norge nå har fått en større andel av basisbevilgningen til regionale helseforetak. Det er imidlertid tidligere varslet at det er behov for en ny gjennomgang av fordelingen mellom helseforetakene for å sikre et mer likeverdig behandlingstilbud i hele landet. Regjeringen skal sette ned et utvalg som skal foreta denne vurderingen. Disse medlemmer mener det er viktig at dette arbeidet ikke trekker ut i tid, og vil derfor foreslå at konklusjonene legges frem for Stortinget senest i statsbudsjettet for 2008.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 legge frem en sak om den økonomiske fordelingen mellom helseforetakene for å sikre et mer likeverdig behandlingstilbud i hele landet."

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår å øke egenandelene i helsevesenet på en rekke områder. Disse medlemmer mener at egenandelene i helsevesenet nå er blitt så høye at det er fare for at noen ikke kan gjøre seg nytte av nødvendig helsehjelp grunnet de høye egenandelene sett i forhold til f.eks. størrelsen på en minstepensjon. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn gå imot at egenandelene økes i helsevesenet.

Disse medlemmer påpeker at medisinsk forskning har vært et nedprioritert område i Norge sammenlignet med de fleste OECD-land, og vil derfor øke denne innsatsen betydelig. Disse medlemmer er bekymret over problematikken knyttet til ADHD, og vil derfor opprette et grunnforskningscenter for ADHD ved Universitetet i Oslo. Videre er det etter disse medlemmers syn viktig å tilføre ressurser til medi-

sinsk forskning på stamceller, da dette er et område som er under stor progresjon og kan bidra til å skaffe til veie bedre behandlingsmetoder for en lang rekke alvorlige diagnoser.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen overføre finansieringsansvaret for TNF-hemmere og tilsvarende legemidler fra de regionale helseforetakene, og over til NAV."

"Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å erstatte de regionale helseforetakene med et statlig sykehusdirektorat, med den hensikt å samle Norge til ett helserike."

3.2.16.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 106 888 453 000 på rammeområde 16, noe som er kr 725 000 000 mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer legger vekt på at alle skal ha god tilgang til helsetjenester av høy kvalitet, uavhengig av den enkeltes bosted, bakgrunn, økonomi og diagnose. Disse medlemmer viser til at det fremdeles er for lang ventetid for nødvendig helsehjelp, og at det derfor er behov for å øke behandlingsskapasiteten i helseforetakene. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke overføringene til helseforetakene med 375 mill. kroner utover Regjeringens forslag. I tillegg foreslår disse medlemmer å øke bevilgningene til kjøp av ortopedisk behandling til 6 000 sykmeldte pasienter over Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett. Sammen med forslag om bedre samordning av Helse Sør og Helse Øst legger Høyre til rette for at det kan behandles om lag 23.000 flere pasienter enn det Regjeringen foreslår for 2007. Disse medlemmer legger vekt på at helseforetakene må utnytte ledig kapasitet hos private aktører, slik at pasientene kan få raskere behandling og større valgfrihet.

Etter forslag fra regjeringen Bondevik II er skjevfordelingen av midler til de regionale helseforetakene nå delvis rettet opp. Disse medlemmer foreslår at Regjeringen skal fremlegge en ny vurdering av behovet for en ytterligere opptrapping av midler til Helse Vest og Helse Midt Norge i statsbudsjettet for 2007, for å sikre en mer likeverdig tilgang til helsetjenester over hele landet. Som et første steg i denne opptrappingen foreslår disse medlemmer at det bevilges totalt 50 mill. kroner til Helse Midt Norge og Helse Vest.

Disse medlemmer foreslår å øke bevilgningene til habilitering og rehabilitering med en halv milliard kroner utover Regjeringens forslag. Dette er etter disse medlemmers vurdering nødvendig for å gi flere mennesker en mulighet for å øke sin funksjonsevne etter sykdom eller skade, og dermed kunne delta aktivt i arbeids- og yrkesliv. Disse medlemmer understreker at Høyres satsing legger til rette for at også pasienter som ikke er sykmeldte skal få et bedre

tilbud om habilitering og rehabilitering, herunder funksjonshemmede barn.

Etter disse medlemmers mening er det skuffende at Regjeringen legger opp til en redusert satsing innenfor psykisk helsevern og rusbehandling. Disse medlemmer mener det er nødvendig å øke veksttaket innenfor psykisk helsevern for å nå målsettingene i opptrappingsplanen for psykisk helse, og foreslår derfor 110 mill. kroner i økte bevilgninger til formålet. Innenfor denne bevilgningen skal helseforetakene blant annet sørge for å redusere de lange ventetidene for barn og unge som trenger psykisk helsevern, gjennom utnyttelse av ledig kapasitet hos private aktører. Videre foreslår disse medlemmer å doble Regjeringens forslag om økte bevilgninger til rusbehandling, for å sikre at flere mennesker får mulighet til å komme ut av sin rusavhengighet. I tillegg til dette skal deler av bevilgningen til rehabilitering benyttes til å kjøpe flere rusbehandlingsplasser fra private aktører som har ledig kapasitet.

Det er etter disse medlemmers vurdering behov for et betydelig kvalitetsløft innenfor omsorgstjenestene, herunder i eldreomsorgen. Mens Regjeringen bare vil sette av 25 mill. kroner til dette, foreslår disse medlemmer 125 mill. kroner til økt kompetanse, mer forskning på demens og bedre omsorg ved livets slutt.

Disse medlemmer viser til forslaget fra regjeringen Bondevik II hvor grunnlaget for at Helse Vest og Helse Midt-Norge nå har fått en større andel av basisbevilgningen til regionale helseforetak. Det er imidlertid tidligere varslet at det er behov for en ny gjennomgang av fordelingen mellom helseforetakene for å sikre et mer likeverdig behandlingstilbud i hele landet. Regjeringen skal sette ned et utvalg som skal foreta denne vurderingen. Disse medlemmer mener det er viktig at dette arbeidet ikke trekker ut i tid, og vil derfor foreslå at konklusjonene legges frem for stortinget senest i statsbudsjettet for 2008.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 legge frem en sak om den økonomiske fordelingen mellom helseforetakene for å sikre et mer likeverdig behandlingstilbud i hele landet."

3.2.16.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener omsorgen for mennesker som trenger behandling og omsorgstjenester må prioriteres sterkere. Behandlingstilbudet må være preget av en helhetlig tenkning med fokus på forebygging, behandling og rehabilitering. Dette må gjelde barn, unge, funksjonshemmede, kroniske syke, rusavhengige og eldre. Sykehusenes økonomiske situasjon må ikke gå ut over dette. Derfor foreslår dette medlem 250 mill. kroner til styrke pasientbehandling på sykehusene, med prioritering av omsorg ved livets slutt. Organiseringen av reha-

biliteringstilbudet har innebygde skjevheter. Dette medlem mener det er viktig å legge til rette for at pasienter rehabiliteres nær der de bor når det er faglig forsvarlig. Helse Vest rammes av skjevdelingen innen rehabilitering, og det foreslås 20 mill. kroner til dette regionale helseforetaket. Sykehusene må gis rammevilkår slik at det kan gjøres langsiktige grep for å prioritere og omstille sin virksomhet, basert på medisinske vurderinger, til beste for pasienten. Videre må opptrappingsplanen for psykisk helse følges, særlig må tiltak for barn og unge i den sammenheng prioriteres. Dette medlem foreslår derfor 100 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Å redusere lidelse og øke livskvaliteten er et viktig mål, samtidig som dette er god samfunnsøkonomi, og styrket tilbud innen behandlingsreiser for kronisk syke kan hjelpe mennesker til dette. Redusert behov for behandling, pleie, medisiner, og større mulighet til å være i arbeid er ønskede effekter av god rehabilitering. Rusavhengige må sikres verdige rammer. Ledig kapasitet i ideelle private rusinstitusjoner blir meningsløst når behov for disse er stort. Dette medlem foreslår derfor 20 mill. kroner for å utnytte ledig kapasitet i rusomsorgen. Dette medlem er fornøyd med at regjeringspartiene har lagt inn en økning i rammen på dette rammeområdet på 20 mill. kroner for å tilgodese dette formålet.

Utfordringer innen omsorgstjenester i kommunene vil bli stadig større i årene fremover. Kristelig Folkeparti vil i forbindelse med St.meld. nr. 25 (2005-2006) Muligheter, mestring og mening jobbe for at utfordringene knyttet til økende antall eldre og andre med behov for pleie- og omsorgstjenester, blir håndtert med fokus på innhold og kvalitet i tjenestene. Dette medlem foreslår å senke kommunenes egenandel til 20 pst. av utgifter over 770 000 kroner, knyttet til pleie- og omsorgstjenester for personer med store omsorgsbehov, såkalte ressurskrevende brukere. Dette vil også komme øvrige pleietrengende i den enkelte kommune til gode når statens del av regningen øker.

Dette medlem viser til forslaget fra regjeringen Bondevik II hvor grunnlaget for at Helse Vest og Helse Midt-Norge nå har fått en større andel av basisbevilgningen til regionale helseforetak, ble lagt. Det er imidlertid tidligere varslet at det er behov for en ny gjennomgang av fordelingen mellom helseforetakene for å sikre et mer likeverdig behandlingstilbud i hele landet. Regjeringen skal sette ned et utvalg som skal foreta denne vurderingen. Dette medlem mener det er viktig at dette arbeidet ikke trekker ut i tid, og vil derfor foreslå at konklusjonene legges fram for Stortinget senest i statsbudsjettet for 2008.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 legge fram en sak om den økonomiske fordelingen mellom helseforetakene for å sikre et mer likeverdig behandlingstilbud i hele landet."

Dette medlem foreslår samtidig noen begrensede bevilgningsreduksjoner, hvor reduksjon av apotekenes avanse med 1 prosentpoeng er det viktigste tiltaket.

Dette medlem foreslår at nettorammen i rammeområde 16 settes til 106 621,053 mill. kroner, som er 457,6 mill. kroner høyere enn Regjeringens forslag.

3.2.16.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 106 411 953 000 under rammeområde 16, noe som er 248,5 mill. kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem vil innenfor helsepolitikken prioritere mer til de som trenger det mest. Dette krever omprioriteringer og bedre samhandling mellom ulike deler av helsevesenet. Det viktigste forebyggende helsearbeidet skjer ved at det enkelte menneske tar et personlig ansvar for eget liv og helse. Stat og kommune har på sin side et klart ansvar for å tilrettelegge samfunnet slik at det minimaliserer risikoen for helseskade. Økt satsing på rehabilitering og forebyggende arbeid er viktig for å fordele ressursene bedre innenfor helsevesenet og sørge for at kronikere, rusmisbrukere og mennesker med funksjonsnedsettelse får en bedre hverdag. Regjeringens budsjett prioriterer i liten grad rehabilitering. I dag er de statlige midlene til opptreningsinstitusjoner skjevfordelt i forhold til folketallet mellom helseregionene, og dette ønsker dette medlem å rette opp med en ekstra bevilgning til Helse Vest og Helse Sør med til sammen 80 mill. kroner.

For å frigjøre ressurser til de som trenger det mest, mener dette medlem at de mange som i all hovedsak er friske og har god økonomi bør kunne akseptere noe høyere egenandeler for helsetjenester, eksempelvis høyere egenbetaling for legekonsultasjoner og medisiner, mens andre grupper skjermes helt. Dette medlem foreslår derfor å øke egenandelstak I til 3 000 kroner, men samtidig frita minstepensjonister, uføretrygdede og kroniske syke for egenandeler. Samtidig foreslår dette medlem å øke maksimaltaket i egenandelene pr. blåreseptekspedisjon med 40 kroner og redusere apotekavansen med 1 prosentpoeng.

Dette medlem ønsker bedre styring av helseforetakene og en større bevilgning til pasientrettede tiltak innen helseforetakene. Stadige rapporter om høyt sykefravær innen helsesektorene tyder på at mange ansatte er utslitt av høyt press i stadige omstillingsprosesser og lever med konstante underbemanninger. Dette medlem prioriterer også en større satsing på barne- og ungdomspsykiatri. Det er svært uheldig at barn og unge står lenge i kø for å få nødvendig behandling. For å møte utfordringene slik de nå fremstår innenfor psykiatrien, må alle ledd i tiltakskjeden styrkes på tvers av profesjoner og omsorgsnivå. Det må opprettes flere plasser i akuttpsykiatrien samtidig med økt satsing på psykiatrisk legevakt, samt dagsentra og hjemmebasert psykiatrisk oppfølging. Det psykiske helsearbeidet må etableres nærmest mulig der folk bor. Derfor prioriterer dette medlem større bevilgninger til helseforeta-

kene innenfor området på til sammen 100 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at de som er avhengige av rusmidler først og fremst trenger behandling. Målet må ikke bare være rusfrihet, men også et verdig liv for dem som ikke klarer å bli rusfrie. Det må gis skikkelige behandlingstilbud, blant annet gjennom økt bruk av legemiddelasistert rehabilitering (LAR). Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til ulike tiltak for rusmisbrukere med 25 mill. kroner.

Dette medlem viser til at helsesøstertjenestene mange steder har for dårlig kapasitet. Helsesøstertjenesten er en god, forebyggende og samfunnsøkonomisk billig måte å gi helseråd og tjenester på til ungdom. Mange unge har i dag problemer med eget kroppsbilde og behov for råd og veiledning gjennom ungdomstiden. Helsesøstertjenesten fanger opp mange problemstillinger gjennom det tillitsforhold som etableres til ungdom og som andre deler av helsevesenet ofte går glipp av. Dette medlem foreslår derfor 15 mill. kroner i økte bevilgninger til styrking av helsesøstertjenesten.

Dette medlem vil legge til rette for mer forskning på alderspsykiatri og allmennmedisin. Det er et stort behov for mer kunnskap innenfor disse områdene.

Dette medlem mener det er urimelig at tannbehandling er atskilt fra annen medisinsk behandling, og ønsker en offentlig refusjonsordning på lik linje med fastlegeordningen. Forskningsrapporter peker på at dårlig tannhelse er sosialt stigmatiserende og årsak til store smerter. Nyere forskning tyder også på at dårlig tannhelse kan være medvirkende årsak til hjerte- og karlidelser. Dette medlem ønsker derfor en gradvis overgang til en offentlig refusjonsordning hvor utsatte grupper blir prioritert i første omgang. Dette medlem foreslår på denne bakgrunn å bruke 170 mill. kroner til økt offentlig finansiering av kostnadene knyttet til tannbehandling for disse gruppene.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en opptrappingsplan for innføring av offentlig finansiering av tannhelsen."

Dette medlem viser til at det forebyggende hel-sesarbeidet må ha konkrete målsettinger om å redusere skader og fallulykker hos eldre mennesker. Dette krever at forebyggingsperspektivet er en integrert del av samfunnsplanleggingen. Eldre har ulike behov. Tilbudene og ytelsene eldre mennesker mottar, må derfor i størst mulig grad tilpasses den enkelte. Eldre som får vanskeligheter med å klare seg selv, må i den grad de selv er i stand til det få velge mellom hjemmebasert omsorg, eldreboliger i tilknytning til fellestjenester eller institusjon, eller institusjonsbasert omsorg.

Alle som trenger hjelp i hverdagen, må få nødvendig bistand når de trenger det. Det gjelder så vel hjemmetjenester som plass i sykehjem eller omsorgsbolig.

Dette medlem mener at et tilbud om enkle vaktmestertjenester er et ledd i det forebyggende arbeidet som setter eldre mennesker i stand til å leve et verdig liv i sitt eget hjem så lenge helsen tillater det. En styrking av tilbudet om hjelp til enkle dagligdagse gjøremål vil være skade- og fallforbyggende og en mulighet for å hindre lårhalsbrudd og andre fallulykker som rammer mange eldre. I første omgang foreslår derfor dette medlem å styrke dette tilbudet med 20 mill. kroner.

Dette medlem viser til at mange flyktninger og asylsøkere har ekstra behov for økt kunnskap og veiledning når det gjelder helse. Det offentlige hjelpeapparatet har ikke tilstrekkelig tilbud på dette området, og frivillige organisasjoner driver mange gode hjelpetiltak. Dette medlem går derfor inn for å gi tilskudd til frivillige organisasjoner som driver helserettet informasjon og tiltak og foreslår å bevilge 4 mill. kroner til dette.

3.2.16.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 16

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	106 163 453 000	106 183 453 000	109 068 768 000	106 888 453 000	106 621 053 000	106 411 953 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		20 000 000	2 905 315 000	725 000 000	457 600 000	248 500 000

3.2.17 *Rammeområde 17 (Kirke, utdanning og forskning) under kirke-, utdannings- og forskningskomiteen*

3.2.17.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 17 (i hele tusen kroner)		
200	Kunnskapsdepartementet	203 841
204	Foreldretutvalget for grunnskolen	7 192

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
206	Samisk utdanningsadministrasjon	30 572
220	Utdanningsdirektoratet	190 327
222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	115 056
225	Tiltak i grunnopplæringen	1 002 966
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	986 941
227	Tilskudd til særskilte skoler	61 513
228	Tilskudd til frittstående skoler mv.	2 191 621
229	Andre tiltak	11 418
230	Kompetansesentre for spesialundervisning	623 267
252	EUs handlingsprogram for livslang læring	141 652
253	Folkehøyskoler	552 374
254	Tilskudd til voksenopplæring	189 496
255	Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.	37 521
256	VOX - Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet	52 300
257	Program for basiskompetanse i arbeidslivet	35 421
258	Analyse og utviklingsarbeid	37 083
270	Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	181 126
271	Universiteter	10 557 653
272	Vitenskapelige høyskoler	908 902
275	Høyskoler	8 236 428
276	Fagskoleutdanning	285 144
281	Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	763 121
283	Meteorologiformål	255 026
285	Norges forskningsråd	1 310 534
286	Fondet for forskning og nyskaping	939 560
287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	140 937
288	Internasjonale samarbeidstiltak	807 529
310	Tilskudd til trossamfunn m.m.	126 993
340	Kirkelig administrasjon	497 504
341	Presteskapet	741 903
342	Nidaros domkirke m.m.	43 284
920	Norges forskningsråd	1 081 000
1020	Havforskningsinstituttet	395 140
1021	Drift av forskningsfartøyene	205 470
1022	NIFES	82 255
1023	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	394 450
1137	Forskning og utvikling	367 873
2410	Statens lånekasse for utdanning	10 212 010
Sum utgifter rammeområde 17		45 004 403

Inntekter rammeområde 17 (i hele tusen kroner)

3200	Kunnskapsdepartementet	2 982
3204	Foreldreutvalget for grunnskolen	253
3220	Utdanningsdirektoratet	17 079
3222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	6 493
3225	Tiltak i grunnopplæringen	24 120
3230	Kompetansesentre for spesialundervisning	53 724
3256	VOX - Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet	9 446
3281	Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	10
3286	Fondet for forskning og nyskaping	2 653 460
3287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	21 500
3288	Internasjonale samarbeidstiltak	3 445
3340	Kirkelig administrasjon	25 431

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
3341 Presteskabet	12 456
3342 Nidaros domkirke m.m.	12 827
4020 Havforskningsinstituttet	144 540
4021 Drift av forskningsfartøyene	88 370
4022 NIFES	37 030
5310 Statens lånekasse for utdanning	142 098
5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning	4 243 000
Sum inntekter rammeområde 17	7 498 264
Sum netto rammeområde 17	37 506 139

3.2.17.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.17.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til felles merknad med Kristelig Folkeparti og foreslår at rammen økes med 36,5 mill. kroner for å dekke økning i budsjettet til folkehøgskolene (20,0 mill. kroner), private lærerhøgskoler (5,1 mill. kroner), kirkebygg utenfor Den norske kirke (9,4 mill. kroner) og verdiprosjektet i skolen "Skal - Skal ikke" (2,0 mill. kroner).

Flertallet viser for øvrig til sin merknad under pkt. 2.1.2 over, og foreslår at rammen settes til kr 37 542 639 000, som er kr 36 500 000 mer enn Regjeringens forslag.

3.2.17.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 17 settes til kr 38 363 670 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 857 531 000.

Disse medlemmer mener Norge bør ha som mål at landets utdanningssystem skal ligge i verdenstoppen når det gjelder kvalitet og læringsresultater og som gjenspeiler at fremtidige arbeidsplasser i stor grad vil være kunnskapsintensive. Disse medlemmer peker på at Norge er blant de land i verden som bruker mest penger til utdanningssektoren, men at resultatet ikke like tydelig plasserer oss blant verdens ledende nasjoner. Disse medlemmer viser også til at kunnskaps- og kapitalintensive næringer vil være nøkkelen til å videreføre Norges velstand etter oljealderen. Disse medlemmer mener det er nødvendig med både struktur- og systemendringer for å heve nivået på læringsresultatene innenfor utdanningssystemet, samt øke innsatsen innenfor forskningen.

Grunnskolen

Disse medlemmer viser til det stadige fokus på elevenes læremiljø, herunder de fysiske rammer undervisningen drives under. Disse medlemmer mener forbedringstakten er for lav i forhold til behovet og mener primært at staten i større grad bør bidra i den direkte finansieringen av opprusting av kommunale skolebygg. Rentekompensasjonsordningen for nybygg og rehabilitering av skolebygg er en ordning mange kommuner benytter seg av, men den er ikke god nok til å få gjennomført den opprustningen som er nødvendig. Imidlertid ser disse medlemmer at det ikke er flertall for en løsning hvor staten tar et større ansvar for finansieringen av skolebygg. Disse medlemmer vil, i mangel på flertall for sterkere statlig satsning, peke på viktigheten av at investeringsprogrammet videreføres og styrkes. Derfor vil disse medlemmer foreslå utvidet totalramme for rentekompensasjonsordningen med 39 mill. kroner på KFDs budsjett, som vil gi en rom for merinvesteringer utover Regjeringens forslag på over 2 mrd. kroner.

Disse medlemmer legger til grunn et utdanningssystem der den enkelte elev har frihet til selv å velge skole, og der private og offentlige utdanningsinstitusjoner er lovmessig og økonomisk likestilt. Dette innebærer at den enkelte bruker får mer makt, og at det blir en konkurransesituasjon mellom ulike tilbydere av utdanningstjenester. Denne konkurransen vil, slik disse medlemmer ser det, medføre et økt fokus på kvalitet i utdanningssystemet, slik at målet om å ha et av verdens beste utdanningssystemer kan bli realisert.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av å få på plass et kvalitetssikringsorgan for grunnopplæringen. Dette kan organiseres gjennom Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) eller et nytt særskilt kvalitetsorgan for grunnopplæringen. Disse medlemmer ønsker videre å opprette et eget skoleombud som kan ivareta brukernes rettigheter på en god måte.

Disse medlemmer mener det er avgjørende for utviklingen av en bedre norsk grunnskole at den enkelte skole får økt frihet til å kunne organisere undervisningen på ulike måter og legge forskjellige pedagogiske prinsipper til grunn. Det vil gi et mangfold av

skoler som gjør at elevene har muligheten til å velge mellom skoler med ulikt pedagogisk opplegg og ulik organisering av skolehverdagen. Det vil øke elevenes mulighet til å få et opplæringstilbud som er tilpasset deres evner, behov og ønsker.

Internasjonale undersøkelser viser at Norge har et stort potensial for å bli bedre i grunnopplæringen. Frihet til ulik organisering kan være en nødvendig stimulan for i enda større grad å kunne tilpasse undervisningen til den enkelte elev. Disse medlemmer mener det ville være en styrke for grunnopplæringen dersom ressursinnsatsen ble mer konsentrert ved å ha et 9-årig skoleløp med lenger skoledag og økt timetall på de enkelte trinn. På denne måten kan skoledagen intensiveres og bidra til en bedre helhet i undervisningen.

Disse medlemmer stiller seg positive til å utvide skoledagen. Disse medlemmer mener imidlertid en utvidet skoledag først og fremst må være begrunnet i et økt faglig fokus og innhold gjennom skoledagen, eksempelvis gjennom en styrking av fagene norsk, matematikk, naturfag/teknologi, engelsk og IKT. I tillegg kan tiden brukes til å gi leksehjelp og styrke den tilpassede opplæringen for den enkelte elev. Disse medlemmer legger til grunn at skolefritidsordningen ikke skal bli en del av den ordinære skoledagen og at det fortsatt skal være et klart skille mellom et tilbud om barnepass, som skolefritidsordningen i første rekke er, og undervisningstilbudet i skolen.

Disse medlemmer mener brukerne og deres foresatte i betydelig større grad må trekkes inn i drift og organisering av skolene. Disse medlemmer ønsker etablert driftsstyrer på de enkelte skolene hvor de foresatte bør ha flertall. Disse medlemmer formoder at Regjeringen i tilfelle opprettelse av slike driftsstyrer vil komme tilbake til Stortinget med forslag til mandat og ansvarsforholdet mellom driftsstyret, rektor og kommunen. Disse medlemmer vil likevel peke på muligheten kommuner og fylkeskommuner har til å iverksette en ordning med samarbeidsutvalg (SU) på den enkelte skole med utvidet myndighet. Slike tiltak kan gjennomføres innenfor eksisterende lovverk og gi foreldrene vesentlig økt innflytelse enn tilfellet er i de fleste grunn- og videregående skoler i dag. Disse medlemmer viser i den sammenheng til Larvik kommune som har gitt skolene mulighet til en slik ordning med utvidet myndighet for SU.

Disse medlemmer viser til at det er store ordensproblemer i deler av norsk skole. Disse medlemmer viser videre til at den siste TIMMS-undersøkelsen påviser at norske klasserom er de mest urolige i OECD-området. Disse medlemmer mener det kan være en sammenheng mellom den uro som oppleves i norsk skole og det lave læringsutbyttet i forhold til ressursinnsats.

Disse medlemmer vil derfor sterkt understreke at det må settes økt fokus på lærernes ansvar som klasseledere. Det bør gis generell lederutdanning til lærere som en del av opplæringen på lærerhøgskolene og en bør kunne gi lederutdanning som etterutdanningstilbud til lærere. Disse medlemmer vil understreke det lederansvaret rektor har for at skolens lærere er gode

ledere i klasserommet. Det må derfor stilles strengere krav til oppfølging av lærerens lederrolle for å bidra til forbedret kompetanse blant lærerne. Disse medlemmer mener et slikt fokus kan bidra til et betydelig bedre læringsmiljø og derigjennom bedre læringsutbytte for elevene. Disse medlemmer mener et økt fokus på læreren som leder, også vil gi nyttige resultater i forholdet mellom elevene, slik at mobbing mellom elever, samt mellom lærer og elev, reduseres.

Videregående opplæring

Disse medlemmer legger til grunn de samme prinsippene i den videregående opplæring som i grunnskolen: valgfrihet, økonomisk og lovmessig likebehandling mellom private og offentlige skoler, pedagogisk og administrativ frihet for den enkelte skole, og kvalitetssikring av utdanningen. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at de yrkesfaglige utdanningene blir gjenstand for mer praktisk og mindre teoretisk innrettet undervisning. Dette vil etter disse medlemmers oppfatning bidra til å motivere langt flere som er praktisk orientert til å fullføre utdanningsløpet. Disse medlemmer vil videre understreke betydningen av å ha flere lærlingplasser tilgjengelig slik at flere får muligheten til å ta hele utdanningen i bedrift.

Disse medlemmer viser til den enorme betydning kunnskap om IKT har for en overveldende del av arbeidsplassene i Norge og Europa. Det er grunn til å tro at betydningen av IKT i fremtiden vil bli enda større. Det er derfor svært viktig å sikre norske elevers tilgang til slik teknologi og gi alle elevene en god opplæring i naturlig bruk av IKT. Enkelte fylkeskommuner, blant annet Vestfold fylkeskommune, er i ferd med å gjennomføre full implementering av IKT i videregående skole. Etter vedtatt plan skal alle aktuelle elever på videregående i Vestfold ha bærbar PC i løpet av 2009. Så langt viser erfaringene fra forsøksskolene svært positive resultater.

Disse medlemmer viser til at skolemateriell i videregående skole er en stor økonomisk belastning for mange elever og foreldre. I enkelte tilfeller vil dårlig økonomi hindre den enkelte elevs frie valgmuligheter på videregående skole. I valgkampen 2005 ønsket et klart flertall på Stortinget å innføre en ordning med gratis skolemateriell til elever på videregående skole. Regjeringen har ikke lagt frem forslag til en ordning med fritt skolemateriell i dette budsjettet, men en bevilgning til fylkeskommunene som skal benyttes til dette formålet. På den måten unngår Regjeringen å vurdere hva slags ordning som skal benyttes, men ut fra beløpets størrelse antas at en utlånsordning er det mest sannsynlige utfallet i de fleste fylker. Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:112 (2005-2006) hvor Fremskrittspartiet foreslår en ordning med fritt skolemateriell basert på en ordning med bok- og materialkort. Dette gjøres blant annet for at elevers valgfrihet knyttet til valg av skolemateriell, herunder valg av ulike skolebøker i samme fag, skal ivaretas på en god måte.

Disse medlemmer viser videre til at elevtallsveksten i videregående skole nå er stor uten at fylkeskommunene som eier de fleste videregående skoler kan fremvise tilsvarende ressursvekst. Dette forholdet understreker også etter disse medlemmers syn at det er nødvendig å endre finansieringssystem; slik at statlige penger følger eleven direkte.

Høyere utdanning

Disse medlemmer vil understreke betydningen av at den høyere utdanningssektoren er av høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer konstaterer at innføringen og oppstarten av Kvalitetsreformen så langt i hovedsak synes å ha gitt positive resultater. Disse medlemmer konstaterer at det er blitt større fokus på kvalitet og bedre oppfølging av studentene ved de ulike lærestedene. Disse medlemmer har også merket seg et økt fokus på internasjonalisering innenfor den høyere utdanningen gjennom samarbeid og utveksling av både vitenskapelig ansatte og studenter for kortere og lengre perioder. Disse medlemmer er opptatt av at slikt samarbeid og utveksling fremmer kvalitetsutviklingen ved norske institusjoner, og peker på at kvalitetssikringsorganet NOKUT også bør følge denne utviklingen.

Disse medlemmer understreker at Kvalitetsreformen må sikres en finansiering som også gir kvalitet. Disse medlemmer peker på at reformen bygger på tre viktige pilarer; institusjonenes budsjetttrammer til løpende undervisning og forskning, bygningsmessige forhold i sektoren og studentenes rammebetingelser.

Også innenfor den høyere utdanningssektoren ønsker disse medlemmer en lovmessig og økonomisk likebehandling mellom de private og offentlige utdanningsinstitusjoner. Dette er slik disse medlemmer ser det nødvendig for å legge til rette for at alle, uavhengig av økonomisk bakgrunn, fritt kan velge utdanningssted. Dette er etter disse medlemmers syn også nødvendig for å skape kvalitet i utdanningen. Når det gjelder tildelingen av forskningsmidler innenfor den høyere utdanningssektoren, ønsker disse medlemmer at midlene skal kanaliseres til de institusjonene som kan vise til høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer peker på betydningen av å styrke grunnskolen og den videregående opplæringen slik at de studentene som de høyere utdanningsinstitusjonene får inn, holder et høyt kvalitativt nivå.

Disse medlemmer viser til at det er en forskjellsbehandling i studiestøtteordninger for utenlandsstudier, avhengig av om det er bachelor eller mastergradsstudier. Disse medlemmer vil sette fokus på utenlandsstudier som en tilnærming til globaliseringsprosessen. Disse medlemmer mener utenlandsstudier i de fleste tilfeller vil være en verdi i seg selv, og at flere bør gis mulighet til å gjennomføre ett eller flere studiesemestre utenfor Norges grenser. Disse medlemmer vil be Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer som i større grad vil behandle bachelor og masterstudiene i utlandet likt.

Disse medlemmer viser til Stortingets målsetting om flere utenlandsstudenter. Disse medlemmer anser det som svært viktig at studenter skal ha gode tilskuddsordninger som gjør det mulig å ha et fleksibelt utdanningsløp med perioder i et annet nordisk land. Både av hensyn til studentene selv og det norske samfunn, bør studenter kunne hente impulser og kunnskap utenfor norske utdanningsinstitusjoner. Utdanning utenfor Norges grenser medfører dessuten mulighet for relasjonsbygging og forretningsforbindelser som kan lette arbeidet med å finne nye markeder for norske produkter. Disse medlemmer mener reise- og stipendiet for Norden bør opp på fullt nivå igjen, og disse medlemmer vil fremme forslag om full gjeninnføring.

Disse medlemmer viser videre til at det fra og med undervisningsåret 2005-2006 ikke lenger blir gitt støtte til det første året av utdanning på bachelornivå i Kina, Japan, Russland og Brasil, samt de fleste av verdens utviklingsland. Årsaken til dette er at universitetsutdanningen i disse landene starter ett år tidligere enn i Norge. Første året blir derfor, ifølge NOKUT, ikke regnet for å være på nivå med første året av høyere utdanning i Norge. Disse medlemmer mener at det bør gis støtte til første året dersom det inngår som en del av en grad som NOKUT, samlet sett, vurderer til å være på nivå med en norsk bachelorgrad. Disse medlemmer anmoder Regjeringen om å endre forskriften for støtte fra Lånekassen i tråd med dette.

Disse medlemmer vil peke på de problemer norske studenter ofte møter ved gjennomføring av høyere studier i USA, fordi Lånekassen ikke utbetaler ytelser under gjennomføring av det såkalte "Freshman Year", som er førsteåret i en bachelorgrad. Disse medlemmer finner det underlig at ikke dette studieåret også får støtte på lik linje med andre studieår. De siste år viser en drastisk nedgang i antall norske studenter som velger å ta høyere utdanning i USA, noe som kan skyldes for dårlige støtteordninger. Disse medlemmer vil derfor fremme forslag om det såkalte "Freshman Year" skal være støtteberettiget som en del av bachelorstudiet.

Forskning

Disse medlemmer viser til den utstrakte politiske enighet om å øke forskningsinnsatsen i Norge til 3 pst. av BNP. Fordelingen mellom offentlige og private forskningsmidler er bestemt å være at staten bidrar med 1 pst., mens private bidrar med 2 pst. Disse medlemmer mener forventningen til den private forskningsandelen er så høy at den ikke kan anses for å være realistisk. Disse medlemmer vil derfor øke det offentlige andel av forskningsinnsatsen til 1,4 pst. av BNP og redusere den private andelen ned til 1,6 pst. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag på hvordan dette kan løses i praksis.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet foreslo å øke grunnkapitalen i Fondet for forskning og utvikling med 25 mrd. kroner i budsjettet for 2006. Det ville gitt 900 mill. kroner mer til forskning i 2007 enn

det Regjeringens opplegg gir. Det er nødvendig å øke grunnkapitalen i fondet slik at forskningsinnsatsen kan økes raskere og Fremskrittspartiet foreslår derfor å øke fondet med 25 mrd. kroner mer enn Regjeringen. Det vil i 2008 gi en økt forskningsbevilgning på 900 mill. kroner mer enn Regjeringens opplegg.

Disse medlemmer vil understreke betydningen forskningen vil ha, når det gjelder å videreføre det velferdssamfunnet som har vokst frem. Disse medlemmer vil ha en satsing innenfor forskningssektoren som i større grad tar hensyn til kvalitetsmessige kriterier for tildeling av forskningsmidler. Disse medlemmer vil understreke at det viktigste først og fremst er at vi får mer igjen for de pengene vi bruker i forskningssektoren, gjennom god forskning av høy internasjonal kvalitet. Samtidig er det viktig å stille mer midler til veie for de aktørene som bedriver forskning av høy internasjonal kvalitet.

Disse medlemmer vil understreke det ansvaret som påligger næringslivet for at det satses på forskning i Norge, for på den måten å sikre en utvikling av bedriftene som legger grunnlag for fortsatt eksistens og arbeidsplasser i Norge. Disse medlemmer er positive til den skattefunnsordningen som er innført og ønsker en utvidelse av denne ordningen. Disse medlemmer vil videre understreke betydningen av at de forskningsresultatene som blir frembrakt blir viderefremmet til aktører som kan dra nytte av disse. Dette forutsetter, slik disse medlemmer ser det, et tettere samarbeid mellom forskningsinstitusjonene og næringslivet. Disse medlemmer vil understreke det ansvaret som påligger det offentlige når det gjelder å ivareta satsingen på grunnforskning.

Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen foreslår innstramminger i SkatteFUNN. Disse medlemmer vil reversere disse innstrammningene, se St.prp. nr. 1 (2006-2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Kirke

Disse medlemmer viser til sitt prinsipielle standpunkt om at stat og kirke bør skille lag. Disse medlemmer ønsker en fristilt kirke som skal få anledning til selv å kunne ta beslutninger og bestemme over sin egen fremtid på fritt grunnlag. Særlig aktuelt er dette spørsmålet blitt etter at stadig flere politiske signaler går ut på at en vil instruere kirken i teologiske spørsmål. Disse medlemmer mener dette er helt uholdbart og mener kirken selv skal stå helt fritt i sine teologiske standpunkter. Disse medlemmer viser til det positive arbeidet som skjer i landets menigheter etter fremleggelsen av Gjønnnes-utvalgets innstilling. Disse medlemmer understreker likevel at en vil opprettholde et nært samarbeid med kirken og bidra til at kirkens rolle i samfunnet styrkes. Det er imidlertid disse medlemmers oppfatning at dette best kan skje uten at politikere blander seg inn i kirkens gjøremål og teologiske fortolkninger. Det vil videre kunne innebære at kirken bør stå i en særstilling hva gjelder økonomiske overføringer i forhold til andre trossamfunn, blant annet på grunn av kristendommens betyd-

ning for nasjonens identitet og tilhørighet, samt den kulturelle arv som ligger i for eksempel kirkebyggene.

Disse medlemmer vil uttrykke bekymring over det omfattende forfallet som er innenfor kirkesektoren, når det gjelder vedlikeholdet av kirkebygninger. Disse medlemmer vil spesielt understreke det ansvaret staten bør ha i forhold til å ivareta de verneverdige kirkebyggene som mange steder forfaller. Disse medlemmer er derfor glad for at det er opprettet en ordning for opprustning av kirkebygg etter modell for det som er gjennomført for skolebygg i kommunesektoren, der lån til opprustning betjenes av staten gjennom årlig rentekompensasjon. Disse medlemmer mener ordningen må videreføres og styrkes, og viser i den forbindelse til sitt forslag om å styrke investeringsprogrammet for skole- og kirkebygg med til sammen 39 mill. kroner. Dette vil gi en total investering på kirke- og skolebygg i størrelsesorden 2 mrd. kroner ut over Regjeringens forslag. Ordningen avlaster også kommuneøkonomien og sikrer en rekke kirkebygg som også har stor betydning i nasjonal og kulturell sammenheng.

Disse medlemmer vil videre vise til at Fremskrittspartiet motsatte seg endringer i lov om Opplysningsvesenets fond (OVF) som tillater angrep på realkapitalen. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen legger opp til å ta fra grunnkapitalen i OVF for blant annet å finansiere deler av kulturminneansvaret staten har for stavkirker og verneverdige kirkebygg. Det vil gå ut over fondets mulighet til nødvendig oppgradering og vedlikehold av presteboliger. Prester har boplikt og boligene prestene disponerer er i stor grad av lite vedlikeholdt og oppgradert karakter. Disse medlemmer mener det er viktig å la OVF prioritere realavkastningen innenfor de rammer som omfatter fondets kjerneoppgaver. OVF's fremtidige posisjon vil disse medlemmer se i sammenheng med behandlingen av Gjønnnes-utvalgets innstilling.

Disse medlemmer viser videre til at folkekirken er i en tidsklemme. Prestetjenesten har behov for opp mot 200 nye prestestillinger for å innfri forventningene i menighetene. Disse medlemmer vil i dette budsjettet foreslå 52 nye årsverk for å gi prestene bedre tid til sine sognebarn. Disse medlemmer forutsetter at samtlige årsverk går til aktiv prestetjeneste og ikke administrativ virksomhet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å innføre et finansieringssystem i grunnskole, videregående opplæring og fagskoler basert på at staten betaler skolepenger direkte til den skolen som eleven selv velger. Det legges til grunn en økonomisk likebehandling av offentlige og private skoler. Stykkprisen skal innrettes etter størrelse på skolen og differensieres etter elevenes individuelle behov for tilpasset opplæring."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget med oppjustering til 100 pst. tilskudd til friskolenes drift og med opptrappingsplan for dette knyttet til den årlige budsjettbehandlingen."

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endret studiefinansiering, slik at staten garanterer for studielån i ordinære banker. Statens lånekasse for utdanning omstruktureres til kun å håndtere stipendordninger for elever og studenter, samt administrering av garantiordningen. Dimensjoneringen av Statens lånekasse for utdanning reduseres i samsvar med overstående."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak om byggvedlikehold innenfor universitets- og høyskoleområdet med vurdering og forslag mht. museale bygg spesielt samt rehabilitering, normalvedlikehold og behov for nybygg. Stortinget ber om at en tilsvarende ordning med rentekompensasjon som brukes for skolebygg også vurderes for denne sektoren. Stortinget forutsetter også at spørsmål knyttet til husleie for nye byggprosjekter behandles og avklares i saken."

"Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning med kjøp av vitenskapelig utstyr til forskningsinnsats ved universitet og høyskoler for å gjennomføre en nødvendig oppgradering i løpet av en periode på 5 år og med finansiering over et eget utenlandsbudsjett."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget om å justere målene for forskningsandel av BNP til henholdsvis 1,4 pst. for staten og 1,6 pst. for de private."

"Stortinget ber Regjeringen gå igjennom forvaltningsformen til Fondet for forskning og nyskaping med sikte på å vurdere andre forvaltningsmodeller og deretter legge frem sak for Stortinget om dette."

3.2.17.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 38 437 875 000 på rammeområde 17, som er kr 931 736 000 mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener at skolen er en av våre aller viktigste samfunnsinstitusjoner, som skal være et fundament for en lang rekke av aktiviteter og holdninger som fellesskapet er avhengig av. Skolen skal formidle kulturarv, allmenndannelse og verdier til beste for samfunnet, men den skal også gi hvert enkelt barn grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. Skolen skal hjelpe elevene til mestring, utfoldelse og sosial utvikling. Disse medlemmer vil understreke den omfattende kursendringen av norsk skole som regjeringen Bondevik II iverksatte da skolereformen Kunnskapsløftet ble utformet. Reformen innføres fra skolestart 2006. Kunnskapsløftets kjerne er at elevene skal tilegne seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter, at det settes klare kompetansemål, og at hver enkelt elev må få tilpasset opplæringen til sine forutsetninger. Det overordnede målet om at alle elever skal ha et likeverdig tilbud kan ikke nås uten at disse elementene i Kunnskapsløftet nås først.

Regjeringen Bondevik II la opp til en forsterket satsing på utdanning og forskning, senest i budsjettforslaget i St.prp. nr. 1 (2005-2006), hvor det ble foreslått en bevilgning på 1,6 mrd. kroner for å innføre Kunnskapsløftet. Disse medlemmer er tilfreds med at Regjeringen ser ut til å videreføre den økonomiske satsningen på Kunnskapsløftet i 2007, men er ikke tilfreds med at Regjeringen ikke finner rom for å satse mer på tilpasset opplæring. Disse medlemmer viser derfor til at Høyre foreslår å bevilge penger til en ekstra time i matematikk på barnetrinnet, øker satsingen på leksehjelp og mer til prosjekt med frivillige sommer-skoler.

God rådgivning for elever og reell og god foreldre-medvirkning er viktige elementer i en god skole. Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å bevilge 8 mill. kroner til et prøveprosjekt med forsterket rådgivningstjeneste i tre fylker, samt 2 mill. kroner til utvikling av hjem/skole-samarbeid.

Disse medlemmer vil vise til at Høyre foreslår å bevilge penger til kapitaltilskudd til friskoler, etter at dette tilskuddet ble fjernet av Regjeringen i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006). Kapitaltilskuddet bidrar til å sikre driften og holde foreldrebetalingen ved friskoler på et nivå som gjør at skolene blir et reelt alternativ for alle, uansett økonomi.

Folkehøyskolene gir et godt tilbud til elever, og har mange ulike tilbud. Disse medlemmer viser til at Regjeringens kutt på 20 mill. kroner rammer alle skolene, og spesielt de skolene som gir et kostnadskrevenende tilbud til funksjonshemmede elever. Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å rette opp Regjeringens kutt ved å bevilge 20 mill. kroner til folkehøyskolene.

For disse medlemmer er det viktig å videreføre den målrettede stipendordningen for læremidler som ble innført i 2003 for elever i videregående opplæring. Den retter seg inn mot elever fra familier med svak økonomi, og gjelder elever på alle trinn i videregående opplæring. Dette er svært viktig for å sikre reell lik rett til utdanning for de elevene som har dårligst økonomiske forutsetninger. Regjeringen foreslår å bevilge penger til en fylkesadministrert ordning med gratis læremidler til elever på 2. trinn i videregående. Disse medlemmer ønsker i stedet å bruke pengene til å foreta en utvidelse av den målrettede ordningen vi har. Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å øke det månedlige stipendbeløpet fra 350 kroner til 590 kroner. I tillegg økes innslagspunktet for behovsprøving fra 187 000 kroner til 210 000 kroner. Dermed blir det årlige læremiddelstipendet maksimalt 5 900 kroner, og flere elever kommer inn under ordningen. I tillegg til dette ønsker disse medlemmer å bruke 50 mill. kroner til digitale læremidler, og dette omfatter både PC og digitale løsninger for selve læremiddelet. Penger til digitale læremidler kan det søkes på i tillegg til andre læremidler, og behovsprøves på samme måte som læremiddelstipendet.

Disse medlemmer mener det er beklagelig at Regjeringen at ikke viderefører satsningen på høyere utdanning og forskning som regjeringen Bondevik II

startet opp. Også i budsjettforslaget for 2007 har Regjeringen valgt å kutte i bevilgningene til høyere utdanning og forskning. Viktige utdanningspolitiske virkemidler som studentbarnehager og studentboliger får kuttet sine bevilgninger. Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å rette opp disse kuttene ved å bevilge henholdsvis 10 mill. kroner og 6 mill. kroner til disse formålene. Høyskoler og universiteter får kuttet sin basisbevilgning med om lag 275 mill. kroner. Dette kuttet vil gå ut over både studiekvaliteten og forskningen ved institusjonene. Samtidig brytes den vedtatte opptrappingsplanen for stipendiater ved at det ikke opprette noen nye stipendiatstillinger i 2007. Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å reversere både kuttet i basisbevilgningen til universitet og høyskoler, og å videreføre den vedtatte opptrappingsplanen for stipendiater. Universitet og høyskoler styrkes i Høyres forslag med 275 mill. kroner i basisbevilgningen, og det bevilges 105 mill. kroner til 350 nye stipendiatstillinger. Realøkningen i forskningsbevilgningene over Kunnskapsdepartementets budsjett blir i 2007 om lag 360 mill. kroner, hvorav 519 mill. kroner skriver seg fra avkastning fra Fondet for forskning og nyskaping. Over Kunnskapsdepartementets budsjett kuttet det med andre ord 159 mill. kroner til forskning. Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å bevilge 200 mill. kroner ekstra til forskning, hvorav 180 mill. kroner skal brukes til vitenskapelig utstyr for å styrke de tematiske satsningsområdene og teknologiplattformene.

Disse medlemmer registrerer også at heller ikke når det gjelder avsetninger til Forskningsfondet, er Regjeringen i stand til å opprettholde det tempoet i opptrappingen som Samarbeidsregjeringen la opp til. En ambisiøs opptrapping av fondskapitalen er en helt nødvendig forutsetning for å nå målet om at Norge skal bruke 3 pst. av BNP til forskningsformål innen 2010. Disse medlemmer vil peke på hvor viktig forskning og høyere utdanning er for den fremtidige velstandsutviklingen i Norge, og at vilje til styrket offentlig innsats på dette området er en forutsetning for at målene innenfor denne sektoren skal nås. Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å øke fondskapitalen med 25 mrd. kroner utover Regjeringens forslag. Dette vil gi en økt fondsavkastning som er øremerket til forskningsformål på 1,1 mrd. kroner i 2008.

Disse medlemmer er tilfreds med at bevilgningene til trosopplæring er foreslått i samsvar med opptrappingsplanen. Det er viktig å fokusere på gjennomføringen av prostereformen, og behovet for økte midler til prestestillinger. Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å bevilge 15 mill. kroner ekstra til prestestillinger, hvorav midler er øremerket til en studentprestestilling i Oslo og en i Nord-Hålogaland.

3.2.17.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener Norge skal være en ledende kunnskapsnasjon. Vi har forutsetningene, men da må det satses både på skole, høyere utdanning og forskning. Dette

medlem mener det ikke er tid for et hvileskjær i utdanningspolitikken.

Dette medlem viser til Regjeringens kutt på universitet og høyskoler. Dette medlem mener vi må satse på kunnskap, på utdanning og på forskning. Dette medlem foreslår derfor å gjenopprette Regjeringens kutt på høyere utdanning med 274 mill. kroner. Dette medlem foreslår også å bevilge 31 mill. kroner til opprettelse av 100 nye stipendiatstillinger. Dette medlem foreslår videre å øke forskningsfondet med 15 mrd. kroner.

Dette medlem viser til Regjeringens kutt på private høyskoler i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006). Dette medlem vil peke på viktigheten av tilbudet som gis av private høyskoler i Norge, og at kuttet har satt flere institusjoner i en vanskelig situasjon. Dette medlem foreslår å bevilge 12,8 mill. kroner for å rette opp kuttet.

Dette medlem viser til at Universitetet i Stavanger har endret status fra regional høgskole til universitet. Dette medlem viser videre til at den som statlig høgskole har hatt andre rammevilkår enn de etablerte universitetene og vitenskapelige høgskolene, spesielt når det gjelder forskningsfinansiering. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen til Universitet i Stavanger med 20 mill. kroner.

Dette medlem viser til at nedgangen i tilskuddet til studentbarnehager over Kunnskapsdepartementet vil kunne medføre økning i foreldrebetaling for studenter. Dette medlem er bekymret for hvilke konsekvenser dette kan ha for ulike grupper av studenter, og prinsippet om lik mulighet til utdanning. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen til studentbarnehager med 10 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Regjeringen foreslår å kutte støtten til folkehøgskolene med 20 mill. kroner. Dette medlem mener folkehøgskolene er en viktig del av vårt utdanningssystem. Skolene er med på å utvide horisonten, skape nysgjerrighet på nye områder og lærer studentene mye om menneskelige relasjoner. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen til folkehøgskolene med 30 mill. for å rette opp kuttet, ta hensyn til økningen i elevtallet for gjennomsnittet av perioden 2003-2005 samt opprette en ny folkehøgskole på Dvergsnestangen.

Dette medlem mener hjem og skole må samarbeide og dermed gi barna de beste forutsetninger for et godt læremiljø. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 10 mill. kroner til et prøveprosjekt i hvert fylke der det på en utvalgt skole opprettes en stilling som skal styrke samarbeidet mellom hjem og skole. Prosjektet skal koordineres av Foreldreutvalget for grunnskolen.

Dette medlem mener relasjonsbygging og konfliktløsning er viktig i et familieliv. Dette medlem ønsker å utvide faget Mat og Helse slik at det også kan inkludere samliv. Dette medlem mener dette kan bli et verktøy barnet kan ta med seg videre for å skape gode relasjoner og samliv. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 1 mill. kroner slik at Samlivssenteret

på Modum Bad kan utvikle et undervisningsopplegg for dette.

Dette medlem mener "Skal - Skal ikke" er et meget vellykket prosjekt som gir skolebarn verktøy til å ta bevisste verdistrykte valg. Dette medlem foreslår derfor å styrke prosjektet med 2 mill. kroner.

Dette medlem mener det er viktig at muligheten for elever med spesielle behov til å få lærlingplass, gjøres tilgjengelig for flere. Dette medlem foreslår derfor å øke tilskuddet til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov med 4 mill. kroner.

Dette medlem mener kirkepolitikken skal støtte opp under kirkens eget mål om å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Dette medlem viser til at det er lokalmenighetene som representerer kirken i lokalsamfunnene. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 26 mill. kroner til opprettelse av 52 nye prestestillinger for å sikre at prestenestjenesten i prostiene ikke blir svekket på grunn av prostenes endrede oppgaver i forbindelse med prosterreformen.

Dette medlem viser til at Regjeringen kutter i overføringene til kirkelig virksomhet i kommunene. Dette medlem foreslår å bevilge 22,2 mill. kroner for å rette opp kuttet i 2006 og det foreslåtte kuttet for 2007.

Dette medlem viser til at mange kirker lider under år uten oppussing. Dette medlem vil advare mot å bruke kirkens egne midler, som Opplysningsvesenets fond, for å rette opp i manglende offentlig prioritering av kirkebygg. Det er viktig at realavkastningen i OVF forvaltes av fondet selv. En slik bruk av midler som regjeringen legger opp til vil redusere fondets kapital og dermed også midler til arbeidet som blant annet brukes blant barn og unge. Dette medlem mener at eventuelle endringer knyttet til opplysningsvesenets fond må tas i den helhetlige gjennomgangen som skal gjøres i forbindelse med Kirke-Stat-saken. Dette medlem foreslår å utvide lånerammen for rentekompensasjonsordningen for kirkebygg med 500 mill. kroner.

Dette medlem mener den tidligere ordningen med tilskudd til private kirkebygg er et viktig bidrag til å sikre en likere behandling mellom trossamfunn. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 9,4 mill. kroner til å gjeninnføre ordningen.

Dette medlem er fornøyd med at regjeringspartiene har lagt inn en økning på dette rammeområdet som retter opp Regjeringens foreslåtte kutt på folkehøgskolene, retter opp kutt fra 2006 på private lærerhøgskoler, gjeninnfører ordningen med tilskudd til kirkebygg utenfor Den norske kirke og som sikrer en bevilgning til "Skal - Skal ikke" prosjektet.

Dette medlem foreslår at nettorammen i rammeområde 17 settes til 37 951,639 mill. kroner, som er 445,5 mill. kroner høyere enn Regjeringens forslag.

3.2.17.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge

kr 39 060 039 000 under rammeområde 17, noe som er 1 553,9 mill. kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem vil påpeke at kunnskap er noe av det viktigste Norge kan satse på i tiden som kommer, og at en slik satsing innebærer en sikring av fremtidig verdiskaping, demokrati og dannelse. For Venstre er det et mål at Norge skal bli en førsteklases kunnskapsnasjon. Dette forutsetter at man sikrer gode og stabile rammebetingelser for grunnopplæring, høyere utdanning og forskning.

Dette medlem vil særlig understreke betydningen av at man prioriterer forskning og høyere utdanning. Dette innebærer blant annet at norske forskningsmiljøer må settes i stand til å møte internasjonal konkurranse og holde et høyt internasjonalt nivå. Forskning og utdanning er av stor samfunnsmessig betydning, og må prioriteres deretter. En systematisk, langsiktig og forutsigbar satsing på høyere utdanning og forskning er den beste garantien for verdiskaping, utvikling og den generelle allmenndannelse på lengre sikt. For Venstre er det å satse på forskning og høyere utdanning å investere i framtida.

En gunstig økonomisk situasjon for Norge gjør at mulighetene til å investere i framtida aldri har vært større. Det gjør man ved å satse på kunnskap og nye ideer gjennom robuste bevilgninger og langsiktige, vedvarende satsinger på utdanning, forskning og næringsliv.

Dette medlem finner det derfor oppsiktsvekkende at de nåværende regjeringspartiene - som både i opposisjon, valgkamp og gjennom Soria Moria-erklæringen har erklært at de vil satse på kunnskap - presenterer et budsjettforslag som i svært liten grad følger opp ambisjonsnivået som det er bred politisk enighet om, jf. bl.a. behandlingen av St.meld. nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning. Dette medlem mener at budsjettforslaget viser en regjering som ikke ønsker å prioritere forskning, innovasjon og kunnskap. Dette er en defensiv og lite framtidrettet politikk, og konsekvensen kan blant annet bli mindre nyskaping og en lavere evne til å finansiere fremtidig velferd.

Dette medlem merker seg at Regjeringen i sitt budsjettforslag reduserer basisbevilgningene til universiteter og høyskoler med 274,3 mill. kroner. Denne reduksjonen medfører at institusjonene kan få vanskeligheter med følge opp kvalitetsreformen, at forskningsinnsatsen svekkes og at både studenter og ansatte gis et dårligere tilbud. Dette medlem vil derfor reversere reduksjonen i basisbevilgningene til universitets- og høyskolesektoren, og foreslår å bevilge 274,3 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem merker seg videre at det i Regjeringens forslag ikke er satt av midler til nye stipendiatstillinger. Behovet for forskerutdannet personale ved institusjonene er stort og vil øke i årene som kommer. I henhold til den vedtatte opptrappingsplanen skulle det opprettes 350 stipendiatstillinger i 2007, og nullveksten i Regjeringens budsjettforslag innebærer dermed et brudd med opptrappingsplanen. Dette medlem

foreslår derfor å bevilge 100 mill. kroner til opprettelse av ca. 350 nye stipendiatstillinger.

Innenfor kunstfeltet er det et spesielt behov for å bygge opp forskerkompetanse. Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid er en parallell til forskerutdanningene organisert som doktorgrads-programmer. Programmet skal sikre kunstnerisk utviklingsarbeid på høyeste nivå og skal føre fram til kompetanse som førsteamanuensis. For å styrke dette arbeidet foreslår dette medlem å bevilge 2,5 mill. kroner til dette formål.

Etter dette medlems mening er det også viktig å sikre et tilstrekkelig antall postdoktorstillinger, slik at nyutdannede etter avlagt doktorgrad har mulighet til å få en rekrutteringsstilling ved en utdannings- eller forskningsinstitusjon i påvente av en fast stilling. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 50 mill. kroner til opprettelse av ca. 100 nye postdoktorstillinger.

Dette medlem merker seg at Regjeringen foreslår ca. 22 mill. kroner til vitenskapelig utstyr i sitt budsjettforslag. Etter dette medlems mening er dette for lite, gitt at det dokumenterte behovet for vitenskapelig utstyr i sektoren er på ca. 2,6 mrd. kroner frem mot 2010. Institusjonene sliter med et stort etterslep i form av vedlikehold og innkjøp av nytt vitenskapelig utstyr, utskiftingstakten er økende, og det er liten tvil om at man må prioritere også dette området dersom man vil satse på forskning og kunnskap. Dette krever langsiktig opptrapping. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 200 mill. kroner til dette formål.

For å ytterligere holde framdriften oppe med hensyn til økt forskningsinnsats, foreslår dette medlem å styrke bevilgningen til Norges Forskningsråd med 265 mill. kroner. En slik bevilgning innebærer en styrking av flere virkemidler, herunder også støtte til fri grunnforskning. At en sikrer frihet for forskningen, er det beste utgangspunktet man kan ha for å sikre høy kvalitet og ytterligere fornyelse.

Videre er dette medlem bekymret over Regjeringens satsing på forskning og utvikling på miljøområdet. Lavutslippsutvalget la nylig fram sin innstilling. Den viser at utvikling av nye og klimavennlige teknologier, hvor Norge har spesiell interesse og særlig kompetanse til å yte vesentlige bidrag, vil være avgjørende for arbeidet med å bekjempe skadelige klimaendringer. Eksempler på slike teknologier er offshore vindkraft, biodrivstoff, hydrogenteknologi og lavutslippsfartøy. Dette medlem foreslår derfor å øremerke 20 mill. kroner av den foreslåtte styrkingen av Norges Forskningsråd til forskning på miljøteknologi, jf. anbefalingene fra Lavutslippsutvalget slik disse er beskrevet i NOU 2006:18 Et klimavennlig Norge.

Dette medlem viser videre til at regjeringen Bondevik II i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning, opprettet en gaveforsterkningsordning. I Revidert nasjonalbudsjett 2006 omdisponerte Regjeringen 100 mill. kroner fra den langsiktige, grunnleggende forskningen til gaveforsterkningsordningen, for å dekke inn merbehovet som oppstod som en følge av at Universitetet i Bergen mottok

ekstraordinære gaver fra en enkeltgiver. Dette medlem merker seg at Regjeringen i sitt budsjettforslag ikke gjør noe for å rette opp dette, og dermed sender et uheldig signal både til private givere og til forskningssektoren som helhet. Dette medlem viser for øvrig til merknaden fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i Innst. S. nr. 205 (2005-2006):

"Disse medlemmer mener det er uheldig at Regjeringen finansierer det økte behovet for penger til gaveforsterkningsordningen ved å omdisponere midler fra langsiktig grunnleggende forskning i Norges Forskningsråd (Forskningsrådet). At det er behov for økte bevilgninger til gaveforsterkningsordningen, er svært gledelig. Imidlertid var en eventuell behovsøkning forutsatt finansiert med friske midler, ikke ved å omdisponere grunnforskningsmidler fra Forskningsrådet. Regjeringen bryter i så måte med intensjonen om at gaveforsterkningsordningen skulle styrke forskningen, ikke omplussere forskningsinnsats slik Regjeringen gjør."

Dette medlem foreslår derfor å bevilge 100 mill. kroner for å rette opp Regjeringens omdisponering i Revidert nasjonalbudsjett 2006.

Dette medlem merker seg videre at Regjeringens forslag ikke følger opp forskningsmeldingens ambisjon om å styrke basisbevilgningene til instituttsektoren. Dette er svært viktig for å styrke instituttene interasjonale konkurransevne og langsiktige kompetanseoppbygging, og avgjørende for den næringsrettede forskningen i Norge. Ved å bygge en sterk instituttsektor sikrer man innovasjon og verdiskaping i næringslivet, og bygger videre på et produktivt samspill mellom næringsliv og academia. Dette medlem vil derfor styrke den næringsrettede forskningen gjennom instituttsektoren ved å foreslå en bevilgning på 80 mill. kroner, samt å bruke 30 mill. kroner på å gjenopprette ordningen med tilskudd til ulønnet arbeidsinnsats i SkatteFUNN som Regjeringen fjernet i 2006.

Dette medlem vil også vise til at de ovennevnte forslagene om økt satsing på forskning må sees i sammenheng med dette medlems forslag om å øke Fondet for nyskaping og forskning med 40 mrd. kroner. Fondet vil etter dette utgjøre 100 mrd. kroner, og gitt en rentesats på 3,75 pst. vil en økning på 40 mrd. kroner medføre en ekstra avkastning til forskningsformål på om lag 1,5 mrd. kroner i 2008, ut over Regjeringens forslag. Dette medlem vil understreke at et solid forskningsfond er den beste garantien for stabilitet og forutsigbarhet i de offentlige forskningsbevilgningene.

Dette medlem ønsker også å styrke bevilgningene til private høyskoler for å kompensere for tidligere reduksjoner, jf. budsjettet for inneværende år samt revidert nasjonalbudsjett. Dette medlem viser til at private høyskoler har lang tradisjon for å oppfylle viktige samfunnsoppdrag. Blant annet utdanner private høyskoler en betydelig andel av førskolelærere, lærere og sykepleiere, i tillegg til en rekke andre yrker. Dette medlem vil understreke at alle utdanningsinstitusjoner, inkludert de private høyskolene, har behov for å tenke langsiktig i sin satsing. Dette medlem

foreslår derfor å bevilge 12,8 mill. kroner til dette formål.

I tråd med satsingen på forskning og høyere utdanning vil dette medlem samtidig påpeke betydningen av en vedvarende og sterk satsing på grunnopplæringen. Skolen er en av våre viktigste oppdragende og "dannende" samfunnsinstitusjoner, som skal formidle allmenndannelse, verdier, kunnskap og kulturarv. Dette medlem vil samtidig understreke den avgjørende viktigheten av at vi har kompetente og motiverte lærere i grunn- og videregående skole. Lærerne er bærebjelken i skolen, og dem som utdanner morgendagens innovatører og forskere. I vårt moderne samfunn er det et stadig økende behov for kontinuerlig å oppdatere seg i forhold til sitt eget fagfelt, og lærere som yrkesgruppe er intet unntak. Dette medlem vil derfor påpeke at det er nødvendig for lærere i grunn- og videregående skole å ha mulighet til systematisk å både fornye og komplettere sin fag- og yrkeskompetanse. Dette medlem mener - i likhet med en samlet kirke-, utdannings- og forskningskomité - at det er behov for en systematisk ordning som ivaretar disse hensynene på en bedre måte enn hva som er tilfelle i dag, og vil i denne sammenheng vise til behandlingen av Dokument nr. 8:81 (2005-2006) om å innføre et kompetanseår for lærere i grunn- og videregående skole. Venstre mener at ordningen med et kompetanseår bør innledes med en begrenset prøveordning i utvalgte kommuner i samarbeid med partene i arbeidslivet, finansiert som et spleiselag mellom stat og kommune, og evaluert av en tverrfaglig forskergruppe innen utgangen av prøveordningens periode slik at man dermed kan ha kvalifiserte resultater å vise til i det videre arbeidet med ordningen. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 100 mill. kroner til en prøveordning med kompetanseår for lærere.

Dette medlem vil på generelt grunnlag styrke og videreutvikle tilbudet ved de samiske videregående skolene i Karasjok og Kautokeino, og foreslår å bevilge 3 mill. kroner til dette formål. Det er viktig at de samiske videregående skolene sikres midler slik at de kan utvikle ulike tilbud til ungdom fra de samiske områdene. Dette blant annet med tanke på den forestående satsing i nordområdene.

Dette medlem vil videre påpeke at det med tanke på Kunnskapsløftet er et stort behov for å utvikle nye læremidler til bruk i den samiske grunnskolen. Dette gjelder læremidler både til elever som har samisk som 1. språk og til de som har det som 2. språk. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen med 3 mill. kroner for å styrke produksjonen av samiske læremidler.

Dette medlem viser også til at det er meldt inn et stort antall erstatningskrav når det gjelder billighetserstatningsordningen for eldre utdanningsskadelidte samer og kvener. Det er imidlertid en stor utfordring å få løst kapasiteten til å behandle disse søknadene. Siden dette angår eldre personer er det viktig at sakene blir behandlet raskt. Dette medlem ønsker derfor å styrke saksbehandlingskapasiteten i denne forbindelse, og foreslår en bevilgning til dette på 4 mill. kroner

Dette medlem merker seg at til tross for at Regjeringen gjennomfører tidenes barnehageløft så kuttes bevilgningene til studentbarnehager gjennom samskipnadene. Regjeringens begrunnelse, om at reduksjonen "mellom anna må sjåast i samanheng med gjennomføringa av Barnehageløftet" er etter dette medlems mening lite relevant. Tilskuddet til studentbarnehagene over Kunnskapsdepartementets budsjett er et viktig studentpolitisk virkemiddel som er med på å sikre lik mulighet til utdanning og bedre velferd for studenter med barn. Forslaget om reduksjon rammer et stort antall studenter og kan føre til at flere samskipnader må redusere eller kutte barnehagetilbudet helt. I tillegg kan det tenkes tilfeller der andre viktige tilbud finansiert av samskipnadene - eksempelvis studentaviser e.l. - må kuttes for at samskipnadene skal kunne opprettholde eksisterende barnehagetilbud. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 15 mill. kroner til samskipnadene, for dermed å styrke studentbarnehagene.

Dette medlem vil også peke på at Regjeringen i sitt forslag ikke øker bevilgningen til byggingen av studentboliger i takt med behovet. Samskipnadene har ikke nok boenheter, og det private markedet er overopphetet i de større byene. Dette medlem vil derfor styrke bevilgningen til studentboliger med 15 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem merker seg videre at Regjeringen i sitt budsjettforslag reduserer bevilgningene til folkehøgskolene. Konsekvensene av dette kan være at mange av folkehøgskolene, som i utgangspunktet er små og sårbare enheter, må nedlegges. Etter Venstres syn vil dette være et tap for mangfoldet i Utdannings-Norge. Dette medlem vil derfor øke bevilgningen til folkehøgskolene med 25 mill. kroner, basert på oppdaterte elevtall fra Folkehøgskolerådet.

Dette medlem vil påpeke viktigheten av internasjonalisering av høyere utdanning, og minne om Stortingets målsetting om flere utenlandsstudenter. Dette medlem merker seg at Regjeringen - til tross for et av tidenes største budsjettforslag målt i antall kroner og generell høykonjunktur for Norge - ikke har funnet økonomisk rom for å gjeninnføre utdanningsstøtte til første års utdanning på lavere grad (bachelornivå) i land i Asia, Latin-Amerika og Afrika i tråd med merknaden fra en samlet kirke-, utdannings- og forskningskomité, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2005-2006). Dette medlem mener det er viktig at norske utenlandsstudenter blir oppmuntret og har en reell mulighet til å studere i land i Asia, Sør-Amerika og Afrika. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 0,6 mill. kroner til gjeninnføring av utdanningsstøtte til første års utdanning i de berørte landene.

For å bedre velferden for studenter, samt justere studiestøtten med hensyn til generell prisstigning i samfunnet for øvrig, ønsker dette medlem å foreslå en økning i studiestipend for studenter med 1 000 kroner pr. undervisningsår, og bevilger 90 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem er enig i intensjonen om gratis læremidler i den videregående skolen, men mener at

den foreslåtte ordningen ikke er god nok. Dette medlem frykter at den foreslåtte ordningen i praksis blir en utlånsordning. Regjeringens bevilgning er ikke stor nok til at fylkeskommunene settes i stand til å kjøpe nye bøker for hvert årskull, og skolene tvinges dermed til å opprette en byråkratisk utlånsordning, som blir ressurskrevende for administrasjonen og upraktisk

for elevene. Dette medlem går derfor imot de foreslåtte bevilgningene til gratis læremidler i Regjeringens forslag, og foreslår heller å styrke den nåværende stipendordningen for læremidler med 183,7 mill. kroner. Maksimalt stipend økes dermed fra 350 kroner pr. måned til 510 kroner pr. måned.

3.2.17.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 17

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	37 506 139 000	37 542 639 000	38 363 670 000	38 437 875 000	37 951 639 000	39 060 039 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		36 500 000	857 531 000	931 736 000	445 500 000	1 553 900 000

3.2.18 Rammeområde 18 (Samferdsel) under transport- og kommunikasjonskomiteen

3.2.18.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 18 (i hele tusen kroner)	
456 Nødnett - felles radiosamband for nødetatene	104 408
1062 Kystverket	1 257 720
1070 Samfunnet Jan Mayen	28 200
1300 Samferdselsdepartementet	145 300
1301 Forskning og utvikling mv.	174 500
1310 Flytransport	475 900
1311 Tilskudd til regionale flyplasser	17 200
1313 Luftfartstilsynet	148 400
1314 Statens havarikommisjon for transport	37 300
1320 Statens vegvesen	14 849 500
1330 Særskilte transporttiltak	424 500
1350 Jernbaneverket	5 466 900
1351 Persontransport med tog	1 598 500
1354 Statens jernbanetilsyn	34 800
1380 Post- og teletilsynet	226 600
1508 Spesielle IT-tiltak	157 946
1509 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer	10 500
Sum utgifter rammeområde 18	25 158 174
Inntekter rammeområde 18 (i hele tusen kroner)	
4062 Kystverket	569 985
4070 Samfunnet Jan Mayen	3 605
4300 Samferdselsdepartementet	2 200
4313 Luftfartstilsynet	97 100
4320 Statens vegvesen	420 000
4350 Jernbaneverket	384 700
4380 Post- og teletilsynet	179 400
5619 Renter av lån til Oslo Lufthavn AS	294 400
5624 Renter av Svinesundforbindelsen AS	30 000
Sum inntekter rammeområde 18	1 981 390
Sum netto rammeområde 18	23 176 784

3.2.18.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.18.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.18.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 18 settes til kr 25 916 584 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 2 739 800 000.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen fastslår at transportinfrastruktur er et offentlig ansvar, og at utbygging av infrastruktur er avgjørende for vekst og utvikling i lokalsamfunn og næringsliv. Disse medlemmer finner ikke at forslaget til samferdselsbudsjett, og i særdeleshet ikke forslaget til riksveiinvesteringer gjenspeiler det ansvaret Regjeringen selv påpeker.

Disse medlemmer viser til at andelen av statsbudsjettet som brukes til samferdselsinvesteringer fortsetter å minke, mens anvendelsen av bompengefinansiering til helt nødvendige riksveiinvesteringer antar urimelige dimensjoner som velter det meste av investeringskostnadene over på bilister som pga. den totale avgiftsbelastningen, betaler dyrt for sin transport fra før. En dyster milepæl ser ut til å nås når innbetalte bompenger i 2007 kan overstige statens ordinære midler til riksveiinvesteringer. Disse medlemmer mener staten gjennom dette i praksis uthuler sitt lovpålagte ansvar for riksveiene.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen foreslår å øke samferdselsbudsjettet med 2,1 mrd. kroner, og at denne økningen forutsettes å oppfylle stortingsvedtaket om - og de rødgrønne regjeringspartienes forlik med Fremskrittspartiet om - Nasjonal Transportplan 2006-2015. Disse medlemmer er i den grad det signaliserer en øket erkjennelse av behovene, positive til den økningen på veivedlikehold som ligger i forslaget, selv om størrelsen ikke bidrar til at vedlikeholdsetterslepet på riksveiene blir mindre, kun hindres i å øke videre i samme takt.

Disse medlemmer viser videre til det omfattende vedlikeholdsetterslepet på det kommunale veinettet og fylkesveinettet, som nå anslås til hhv. 20 og 12 mrd. kroner. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ønsker å løse dette ved en styrking av kommuneøkonomien, hvor disse formål må konkurrere med andre prioriterte områder om midler dersom ikke mer målrettede tiltak settes inn. Disse medlemmer viser i den forbindelse til låneordningen med rentekompensasjon til skolebygg som et tiltak å benytte også for veisektoren, og fremmer forslag om å avsette en ramme med tilhørende bevilgning av rentekompensasjon som stilles til rådighet for fylker og

kommuner øremerket vedlikehold av veier. Disse medlemmer anbefaler en slik ordning med i første omgang 5 års varighet og har i sitt budsjettforslag lagt inn rentekompensasjon for 4 mrd. kroner.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens forslag ikke oppfylder vedtaket i Nasjonal Transportplan om 2,2 mrd. kroner mer til vei og bane pr. år, hvorav 1 mrd. kroner var spesifisert til riksveiinvesteringer, inkl. rassikring med 0,1 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at budsjettforslaget møter denne forutsetningen med kun 258 mill. kroner til riksveiinvesteringer og 55,8 mill. kroner til rassikring og at en total økning av disse investeringene på knappe 314 mill. kroner på ingen måte står i forhold til forutsetningene i Stortingets vedtak om Nasjonal Transportplan.

Disse medlemmer merker seg den manglende satsning på riksveinettet som dette innebærer, og at den forbedring av sikkerhet for liv og helse, av fremkomlighet og konkurranseforhold for næringslivet som et tidsmessig og kapasitetsmessig oppgradert veinett kan gi, vil utebli. Disse medlemmer merker seg spesielt mangelen på midler for å sikre oppstart av, eller forsere fremdriften i viktige stamveiprosjekter av nasjonal betydning. Videre finner disse medlemmer det helt unødvendig å basere det aller meste av nye investeringer i riksveinettet på bompengefinansiering, og direkte urimelig å benytte slike midler til andre formål enn veistrekningen de er innkrevd ved.

Disse medlemmer viser til den betydelige inntekt staten har som følge av høy oljepris og høy aktivitet i fastlandsøkonomien, det store økonomiske bidrag veitrafikken bidrar med av inntekter; videre til den betydelige ledige og økende kapasitet som finnes i anleggssektoren nasjonalt og i det nære utland, og til de muligheter som finnes for å sette asfaltarbeid, annet vedlikehold og nyanlegg ut på internasjonale anbud med minimale etterspørselsvirkninger innenlands. Disse medlemmer vil i den forbindelse også vise til at begrunnelsen ved innføringen av "handlingsregelen" under regjeringen Stoltenberg I viste til tre spesifiserte anvendelser for det økte handlingsrommet innfasingen av oljeinntektene gir, og som hadde til formål å styrke vekstevnen i økonomien: Lavere skatt på arbeid, tiltak for en forbedret infrastruktur og tiltak for å bringe frem ny kunnskap gjennom forskning og utvikling.

Disse medlemmer merker seg at Regjeringen i en situasjon hvor det stadig blir tydeligere hvor viktig en utbygging av veinettet er for reisende og næringsliv i hele landet, velger å prioritere en investeringssatsing i jernbanenettet på bekostning av veinettet. Disse medlemmer finner ikke dette å være riktig prioritering. Jernbanen i Norge har en viktig rolle i forhold til enkelte formål og strekninger, men betydningen av jernbanenettet er totalt sett langt underordnet den betydningen veinettet har for så vel individuelle som kollektive transportbehov for privatpersoner og næringsliv.

Disse medlemmer viser derfor til Fremskrittspartiets merknader i innstillingen til Nasjonal Transportplan 2006-2015, som også ble videreført i Fremskrittspartiets alternative forslag til

samferdselsbudsjett for 2006. Disse medlemmer viser til at de dokumenterte behovene innenfor veisektoren på ingen måte er blitt mindre, og fastholder Fremskrittspartiets primærforslag om en storsatsing på vei-formål med 7,5 mrd. kroner mer pr. år enn regjeringen Bondevik IIs forslag til Nasjonal Transportplan la opp til. Dette utgjør for 2007 4,9 mrd. kroner mer enn Regjeringens forslag til budsjett for Statens Vegvesen, og midlene innrettes primært mot anvendelse til riksveinvesteringer, -vedlikehold og rassikring. Fremskrittspartiet oppfyller derved veisatsingen i Nasjonal Transportplan slik den virkelig ble vedtatt i Stortinget, og tar også igjen etterslep fra tidligere både på vedlikehold, veinvestering og rassikring.

Videre har disse medlemmer merket seg fremleggelsen av stamveitredninger fra Vegdirektoratet, hvor behovet for et tidsmessig og funksjonelt stamveinett iht. veinormalene vil koste 230 mrd. kroner. Disse medlemmer ønsker å peke på muligheter for å forberede et slikt løft med start fra 2007 og viser til sine forslag om dette, herunder å øremerke en del av avkastningen fra den finansielle plasseringen av oljeformuen i utlandet årlig, til sikker og forutsigbar finansiering for utbygging av samferdselsnettene i Norge. Disse medlemmer påpeker at det må brukes nye modeller for finansiering og gjennomføring av den veiutbyggingen som er nødvendig og for å kunne ta igjen etterslep i veivedlikeholdet. Disse medlemmer viser til at Regjeringens varslede satsing på "prosjektfinansiering" nå er skrinlagt av Regjeringen selv. Videreføring av OPS-modellen (Offentlig Privat Samarbeid) som har gitt gode resultater, blir derfor enda viktigere.

Konkurransen på det innenlandske markedet har ført til en kraftig reduksjon i prisnivået for flyreiser. Disse medlemmer ønsker at fokus på fjerning av konkurransehindrende regler skal fortsette med resultat lavere priser og bedre tilbud på flyreiser.

Disse medlemmer minner om at omdanningen av Luftfartsverket til Avinor AS har stabilisert kostnadene, og vil på sikt føre til reduksjon i flyavgiftene, noe som igjen vil gi lavere flypriser til forbrukerne. Disse medlemmer mener at Avinor AS bør driftes som et "non-profit" selskap, hvor et overskudd tilbakeføres brukerne i form av lavere avgifter.

Disse medlemmer ønsker å opprettholde et godt flytilbud rundt om i landet, men dette tilbudet må basere seg på konkurranse og til enhver tid være tilpasset det reelle behov for flytransport. Videre mener disse medlemmer at dersom ulønnsomme flyplasser skal opprettholdes, må dette gjøres ved bevilgninger over statsbudsjettet og ikke gjennom et system hvor andre flypassasjerer må betale en ekstra flyplassavgift slik systemet har vært frem til i dag.

Disse medlemmer har den oppfatning at jernbane er lite egnet som en effektiv transportform hvor det er liten befolkningstetthet, og ønsker å konsentrere satsingen på jernbane til strekninger og områder hvor dette totalt sett er samfunnsøkonomisk lønnsomt i forhold til andre alternativer.

Når det gjelder transport av personer, mener disse medlemmer at det bør legges opp til fri konkurranse mellom de forskjellige transportformer uten noen form for kryssubsidiering. Ut fra dette vil det derfor være ønskelig i langt større utstrekning å satse på bygging og vedlikehold av veinettet, fremfor investeringer i jernbanenettet og kjøp av tjenester fra NSB.

Disse medlemmer minner om at etablering av ekspressbussruter har vist seg å være en suksess, og stadig flere reisende går over fra å reise med tog til busstransport. Bakgrunnen for dette er selvfølgelig lavere priser, og at de nye bussene er mer komfortable, dertil kommer at buss er langt mer fleksibelt enn tog. Fremskrittspartiet mener at det er det ulogisk å satse ensidig på togtransport der mange av kundene velger å reise med buss.

Disse medlemmer viser til at med redusert persontransport på ulønnsomme strekninger vil kapasiteten for godstransport på jernbanen øke kraftig, selv uten omfattende og kostbar utbygging.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om endring i budsjettssystemet slik at bygging av infrastruktur innenfor samferdselsområdet behandles som investering og ikke som årlig utgift, for å sikre at vedtatt Nasjonal transportplan også omfatter flerårig finansieringsvedtak."

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av første halvår 2007 legge frem egen sak om utbygging og finansiering av utbyggingen av stamveinettet i Norge."

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et Statens Transporttilsyn som skal ha totalansvar for tilsyn og kontroll innenfor samferdselssektoren."

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om nedbetaling av all gjeld i bompengefinansierte prosjekter med statlige midler. Dette skal omfatte gjenstående bompengegjeld på prosjekter som er ferdigstilt og tatt i bruk, men som ikke er nedbetalt, og bompengefinansiering av prosjekter som er godkjent av Stortinget, men ennå ikke påbegynt eller tatt i bruk pr. 31. desember 2006."

"Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning med øremerket avkastning fra den finansielle plassering av oljeformuen i utlandet til utbygging av samferdselsnett innenlands i Norge."

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007 etablere en ordning med investeringsramme for ekstra veivedlikehold i fylkeskommuner og kommuner med rentekompensasjon tilsvarende den ordning som gjelder for skolebygg. Ordningen startes opp i 2007 med en ramme på 2 mrd. kroner til fylker og 2 mrd. kroner til kommuner og med en rentekompensasjon fra staten."

"Stortinget ber Regjeringen selge Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS) til høystbydende, og tilbakeføre et eventuelt overskudd av salget uavkortet til posten for tilskudd til høyhastighetskommunikasjon."

3.2.18.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 23 790 784 000 på rammeområde 18, som er kr 614 000 000 mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av bedre veier. Disse medlemmer vil peke på at store avstander og spredt bosetting gjør Norge som nasjon avhengig av gode transportløsninger. En effektiv infrastruktur er avgjørende for at bedrifter i Distrikts-Norge skal være konkurransedyktige. I dag er det en vel så stor utfordring å sikre gode mobilitetsløsninger for å tiltrekke seg arbeidskraft, som å korte avstanden til markedene. Veibygging er både god distriktspolitikk og god næringspolitikk. Bedre veier er også avgjørende for å komme videre mot visjonen om null drepte og varig skadde i trafikken. Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av at vi i gode tider må investere i fremtiden for å sikre morgendagens velferd. Disse medlemmer vil derfor øke bevilgningene til investeringer i infrastruktur, og spesielt i veier. Den statlige andelen av veiinvesteringene må økes. Investeringsetterslepet i forhold Nasjonal transportplan og fylkenes handlingsprogrammer på veiinvesteringer og rassikring må taes inn. Med Høyres forslag vil etterslepet for veiinvesteringer i henhold til Nasjonal Transportplan tas inn i 2007. Disse medlemmer vil etablere et veifond på 20 mrd. kroner for å møte utfordringene med det store etterslepet på vedlikehold av riksveiene og for å øke bevilgningene til å bygge nye veier i årene som kommer. Det store etterslepet i vedlikehold er anslått til 12-15 mrd. kroner. Midlene skal komme i tillegg til ordinære bevilgninger.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen etablere et veifond på 20 mrd. kroner. Den årlige avkastningen skal komme i tillegg til ordinære bevilgninger, og benyttes til å møte utfordringene med det store etterslepet på vedlikehold av riksveiene og for å øke bevilgningene til å bygge nye veier i årene som kommer."

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av gode kollektivløsninger i et smidig transportsystem. Disse medlemmer vil peke på den svært vellykkede satsingen fra regjeringen Bondevik II med den såkalte belønningsordningen. Disse medlemmer vil ha en sterkere satsing enn Regjeringen på kollektivtrafikk i de store byene, for å redusere bilbruk og øke kollektivandelen.

Disse medlemmer er opptatt av å finne nye løsninger som kan gi raskere og mer rasjonell utbygging, drift og vedlikehold av veianlegg. Disse medlem-

mer konstaterer at Regjeringens varslede modell for bygging av infrastruktur "prosjektfinansiering" er skrinlagt. Disse medlemmer mener dette gjør det enda viktigere å jobbe videre med bygging av vei gjennom offentlig privat samarbeid (OPS). Erfaringene fra de første prosjektene er så gode at modellen bør videreføres på egnede strekninger.

Disse medlemmer understreker behovet for konkurranse for å sikre et best mulig tilbud til brukerne med de ressursene som er tilgjengelige. Disse medlemmer vil vise til at konkurranse på persontransporten på Gjøvikbanen har vært en stor suksess. Gjøvikbanen har etter konkurranseutsettingen fått et tilbud med mye bedre kvalitet, stor økning i antall avganger og universell utforming slik at den nå er tilgjengelig også for funksjonshemmede. Disse medlemmer vil peke på at bruken av anbud med kontraktsvilkår- og sanksjoner, kan viser seg å være et mer egnet og effektivt verktøy for å sikre den offentlige tjenestekvalitet med hensyn til for eksempel universell utforming, men også på andre sider ved offentlige tjenester, fremfor lovfesting. Disse medlemmer vil foreslå konkurranse på de resterende persontransportstrekningene som drives av NSB.

Disse medlemmer vil ha økt konkurranse ved utbygging, drift og vedlikehold av jernbanens infrastruktur for å sikre mer midler til jernbaneinvesteringer. Disse medlemmer peker på at konkurranseutsetting ikke er noe nytt i jernbanesektoren. Tall fra Jernbaneverket for de siste årene viser at om lag 90 pst. av Jernbaneverkets investeringsbudsjett og om lag 35 pst. av vedlikeholdsbudsjettet har vært konkurranseutsett. Den ytterligere omstilling og konkurranseutsetting som Stortinget vedtok høsten 2004, og som ble satt i verk i 2005, førte til lavere kostnader for flere vedlikeholdsoppdrag på jernbanenettet. Innsparte midler bør brukes til å styrke jernbanen. Disse medlemmer understreker at sikkerhet fortsatt skal være et statlig ansvar og ha prioritet nummer én.

Disse medlemmer vil ha en sterkere satsing på fiskerihavner. Fiskerihavnene spiller en viktig rolle for verdiskapingen langs kysten. Høyre er opptatt av det store behovet for oppgradering av fiskerihavnene, som større og mer dyptgående fartøy har medført.

3.2.18.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil understreke at samferdsel er et viktig satsingsområde for Kristelig Folkeparti, og viser til at følgende hovedmål ligger til grunn for Kristelig Folkepartis prioriteringer på samferdselsområdet: Framkommelighet, tilgjengelighet, trafikksikkerhet og miljøhensyn.

Dette medlem viser til at framkommelighet er et grunnleggende behov i distriktene og i byområdene, for næringslivet og for enkeltpersoner i hverdagen, inkludert funksjonshemmede. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjettforslag der bevilgningene til utbedring av rastruede strekninger økes med 100 mill. kroner i forhold til Regjeringens

forslag. Dette medlem vil peke på den store belastningen som utryggheten mennesker i rasutsatte strøk må leve med, utgjør. Økt tempo i rassikringsarbeidet er viktig både for at folk skal føle seg trygge og for å beholde arbeidsplasser i distriktene. Dette medlem viser til at det den siste tiden har gått en rekke ras på norske veger og at rasene går oftere og er blitt mer uforutsigbare. Dette medlem understreker at det derfor er nødvendig med både raskere tempo i sikringen og ny kartlegging. Dette medlem mener at staten må gi et skikkelig tilbud på riksvegfergene, og foreslår en økt bevilgning kjøp av riksvegferjetjenester på 10 mill. kroner. Dette medlem vil peke på behovet for tilstrekkelig kapasitet, hyppige avganger og framfor alt forutsigbarhet uten forsinkelser, køer og gjensitting. Dette medlem vil peke på behovet for bedre kollektivtrafikk og mindre bilbruk i byområdene. Dette medlem viser til at en slik utvikling vil bedre både framkommeligheten og luftkvaliteten. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen til kollektivtrafikk med 62,8 mill. kroner, hvorav 42,8 mill. kroner går til belønningsordningen for bedre kollektivtrafikk og 20 mill. kroner skal gå til tilgjengelighetsprogrammet BRA. Det er viktig at transporttilbudet i Norge er tilgjengelig for alle, også funksjonshemmede. Dette medlem peker på at Kristelig Folkeparti derfor ønsker å styrke tilgjengelighetsprogrammet, og at det forventes at departementet i ny rammeavtale med NSB om kjøp av jernbanetjenester stiller krav om universell utforming av nytt materiell, men også oppgradering av eksisterende materiell. Dette medlem ber også Regjeringen vurdere om ordningen for tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede kan gjøres permanent.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis prioritering av sikkerhet og trygghet i trafikken. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti foreslår å øke tilskuddet til Trygg Trafikk med 1,2 mill. kroner, tilskuddet til Redningsselskapet foreslås økt med 10 mill. kroner, og bevilgningen til Statens havarikommisjon for transport økes med 1 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener klimatrusselen må tas på alvor. Dette medlem vil peke på at transport utgjør en av de største utfordringene for bærekraftig utvikling i verden i dag. Miljøbelastningene fra transportsektoren bidrar til store samfunnskostnader, og sektorens energiforbruk er stort og økende. Dette medlem mener denne utviklingen må snus, og det haster. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til kollektivtransport, til kjøp av persontransport med tog og til forskning og forsøk med alternative drivstoff og miljøvennlig teknologi i samferdselssektoren. Dette medlem mener det er viktig å bidra til å stimulere ny og miljøvennlig teknologi i samferdselssektoren, og peker på at Norge har et spesielt ansvar for å ta i bruk ny teknologi. Det er etter dette medlems mening viktig at satsingen på utslippsfrie og klimanøytrale drivstoff fortsetter.

Dette medlem foreslår at nettorammen for rammeområdet settes til 23 216,284 mill. kroner, som er en

økning med 39,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.18.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 23 356 784 000 under rammeområde 18, som er 180 mill. kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem vil peke på at en storsatsing på en konkurransedyktig infrastruktur for miljøvennlig og ressursparende gods- og persontrafikk er Vestres hovedprioritet i samferdselspolitikken og en av de viktigste nasjonale oppgavene i de kommende årene. Dette medlem synes det er positivt at Regjeringen har valgt å videreføre arbeidet med å utrede potensialet for høyhastighetstog i Norge. Dette medlem ser frem til fremleggelsen av utredningsarbeidet som nå gjennomføres. Samtidig er det viktig å opprettholde en høy vegstandard med hensyn på trafikksikkerhet og framkommelighet, både i byområdene og i distriktene. Dette medlem har ingen tro på at det er mulig å bygge seg ut av trafikkproblemene, men det er nødvendig for trafikksikkerhet og bedret framkommelighet å bygge ut et mer effektivt veisystem. Dette medlem vil peke på de store utfordringene vi står overfor med hensyn til trengsel på veinettet og luftkvaliteten i byområdene. Over store deler av året brytes de lovfestede kravene til luftkvalitet. Dette rammer særlig barn, eldre, personer med redusert immunforsvar samt allergikere og astmatikere.

Dette medlem vil derfor legge betydelig vekt på behovet for miljøvennlig og effektiv bytransport med redusert bilavhengighet og økt satsing på kollektivtrafikk og høyere tempo i utbyggingen av jernbanen i storbyområdene. Belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene skal stimulere til bedre helse, miljø og framkommelighet i storbyområdene, ved å dempe veksten i transportbehovet og øke antall kollektivreiser på bekostning av reiser med personbil. De største byområdene i landet har hittil mottatt midler fra belønningsordningen. Trafikktall fra disse fem byområdene har vist en positiv utvikling, og ifølge byområdene selv var årsaken til dette bl.a. den økte satsingen som følge av belønningsmidler. På denne bakgrunn har belønningsordningen hittil blitt styrket.

Dette medlem er derfor svært skuffet over at Regjeringen foreslår å redusere belønningsordningen i forhold til statsbudsjettet for 2006. Dette medlem foreslår derfor å styrke belønningsordningen for kollektivtrafikken med 75 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Dette medlem foreslår også at ordningen utvides og at ytterligere byområder inviteres til å søke midler fra ordningen.

Dette medlem vil også understreke betydningen av et transportsystem som er tilgjengelig for alle. Dette medlem ønsker derfor å styrke arbeidet med tilgjengelighet og universell utforming innenfor samferdselssektoren.

Dette medlem vil også peke på behovet for at det utvikles og legges til rette for en mer miljøvennlig vegtrafikk. Det er særlig viktig å ta i bruk ny og miljøvennlig teknologi og miljøvennlige drivstoff. Forrige regjering trappet regelmessig opp bevilgningene til forskning, utvikling og demonstrasjon innen hydrogen og biodrivstoff. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til formålet med 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

I de senere årene er antallet skadde i trafikken nærmest uendret, mens antallet drepte er redusert. Dette medlem vil peke på de store personlige lidelsene for de som er involvert i trafikkulykker og kostnadene trafikkskadde og drepte påfører av tap for samfunnet. Som et ledd i arbeidet med økt trafikksikkerhet er det

viktig å få gods fra vei og over på bane, samt å få den generelle persontrafikkveksten i større grad over på bane. Dette medlem vil påpeke at det er nødvendig å gjøre jernbanetrafikken mer konkurransedyktig. Det er derfor positivt at det i Regjeringens forslag til statsbudsjett satses betydelig på jernbane og med kapasitetsutvidelser innenfor godstrafikken og persontrafikken. Dette medlem mener det imidlertid ikke satses tilstrekkelig på trafikksikkerhetstiltak på veinettet. På en rekke strekninger ville fysisk trafikkskille og rassikring bedret sikkerheten. Rassikring på jernbanen blir også viktigere. Dette medlem foreslår derfor 100 mill. kroner til trafikksikkerhetstiltak og rassikring utover Regjeringens forslag.

3.2.18.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMEOMRÅDE 18

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	23 176 784 000	23 176 784 000	25 916 584 000	23 790 784 000	23 216 284 000	23 356 784 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4			0 2 739 800 000	614 000 000	39 500 000	180 000 000

3.2.19 Rammeområde 19 (Rammetilskudd mv. til kommunesektoren) under finanskomiteen

3.2.19.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 19 (i hele tusen kroner)		
571	Rammetilskudd til kommuner	43 091 601
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner	14 624 204
Sum utgifter rammeområde 19 ...		57 715 805
Sum inntekter rammeområde 19		0
Sum netto rammeområde 19		57 715 805

3.2.19.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.19.2.1 Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.19.2.2 Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 19 settes til kr 58 266 805 000, som er en økning i forhold til Regjeringens forslag på kr 551 000 000.

Disse medlemmer viser til sine merknader til Kommuneopplegget for 2007, pkt. 2.3, og til sine merknader til rammeområde 6, pkt. 3.2.6.

3.2.19.2.3 Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 56 355 005 000 på rammeområde 19, som er kr 1 360 800 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer foreslår å øke kommunesektorens frie inntekter med 3,15 mrd. kroner i 2007. Under Regjeringens og partene i arbeidslivet sitt arbeid i sykelønnsutvalget ble skatteinntektene for 2007 betydelig oppjustert. Disse medlemmer foreslår at primærkommunene skal beholde 750 mill. kroner av skatteinntektene.

Disse medlemmer vil fremheve at kommuneøkonomi er avhengig av mer enn størrelsen på de statlige overføringene. Økte skatteinntekter som følge av bedre rammebetingelser for næringslivet er også svært viktig for kommunene. Disse medlemmer går derfor imot Regjeringens forslag om å dra inn deler av selskapskatten og fordele den til alle kommuner. Disse medlemmer mener at kommunene som har vært flinke til å legge til rette for næringslivet skal premieres.

3.2.19.2.4 Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti slutter seg til Regjeringens forslag til rammeoverføring til kommunesektoren, men viser til at det er anslått at fylkeskommunen har behov for 150 mill. kroner utover foreslått rammeoverføring i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2006-2007) for å kunne holde tritt med forventet elevtallsvekst i 2007 med uendret standard. Dette foreslår dette medlem å dekke gjennom en omprioritering innenfor samlet kommuneramme.

Dette medlem foreslår samtidig å trekke ut 32,5 mill. kroner av de 65 mill. kroner som er avsatt til kompensasjon til fylkeskommunen for innføring av NO_x-avgift, jf. Kristelig Folkepartis forslag om å utsette innføringen av denne avgiften i 6 måneder.

Dette medlem foreslår derfor at nettorammen for rammeområde 19 settes til 57 683,305 mill. kroner, som er en reduksjon på 32,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.19.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 56 931 105 000 under rammeområde 19, noe som er

784,7 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem er enig i intensjonen om gratis læremidler i den videregående skolen, men mener at den foreslåtte ordningen ikke er god nok. Dette medlem frykter at den foreslåtte ordningen i praksis blir en utlånsordning. Regjeringens bevilgning er ikke stor nok til at fylkeskommunene settes i stand til å kjøpe nye bøker for hvert årskull, og skolene tvinges dermed til å opprette en byråkratisk utlånsordning, noe som blir ressurskrevende for administrasjonen og upraktisk for elevene. Dette medlem går derfor imot de foreslåtte bevilgningene til gratis læremidler i Regjeringens forslag, og foreslår heller å styrke den nåværende stipendordningen for læremidler med 183,7 mill. kroner. Maksimalt stipend økes dermed fra 350 kroner pr. måned til 510 kroner pr. måned.

Dette medlem foreslår således ikke å overføre 284,7 mill. kroner til fylkeskommunen, men viser til økte bevilgninger til stipendordning under rammeområde 17.

Dette medlem viser til at norsk økonomi nå er på kokepunktet og er skeptisk til Regjeringens medisin om å bruke nye inntektsanslag til utelukkende å øke offentlig sektors utgifter. Dette medlem frykter den effekt dette vil ha på rentenivå og kronekurs. Bare for kommunesektoren innebærer en prosent renteøkning økte kostnader på anslagsvis 800 mill. kroner. Dette medlem foreslår derfor en mindre økning av kommunenes frie inntekter enn det Regjeringen legger opp til i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007) på 500 mill. kroner. Dette innebærer samtidig at dette medlem bruker en halv milliard mindre oljepenger enn det Regjeringen nå mater inn i norsk økonomi. På sikt vil en slik politikk samlet sett være bedre for norske kommuner enn den Regjeringen nå legger opp til.

3.2.19.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 19

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	57 715 805 000	57 715 805 000	58 266 805 000	56 355 005 000	57 683 305 000	56 931 105 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4			0	551 000 000	-1 360 800 000	-32 500 000
						-784 700 000

3.2.20 Rammeområde 20 (Tilfeldige utgifter og inntekter) under finanskomiteen

3.2.20.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 20 (i hele tusen kroner)		
2309	Tilfeldige utgifter	9 779 784
	Sum utgifter rammeområde 20	9 779 784

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Inntekter rammeområde 20 (i hele tusen kroner)	
5309 Tilfeldige inntekter	52 783
Sum inntekter rammeområde 20	52 783
Sum netto rammeområde 20	9 727 001

3.2.20.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.20.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og foreslår at ramme 20 settes til kr 9 621 901 000, som er en reduksjon på kr 105 100 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.20.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 20 settes til kr 9 727 001 000, som er det samme som Regjeringens forslag.

3.2.20.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 8 785 146 000 på rammeområde 20, som er kr 941 855 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag. Disse medlemmer foreslår blant annet innsparinger ved bedre samordning av helsetjenestene i hovedstadsområdet, en omlegging av statlig momsordning og en mer effektiv statlig bygge- og eiendomspolitikk. Disse forslagene posteres i første omgang under tilfeldige utgifter, og Regjeringen får fullmakt til å foreta de endelige korreksjonene.

3.2.20.2.4 *Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti foreslår en generell innsparingsfullmakt på 0,5 pst. av driftspostene i departementene og de ytre etater, motsvarende 400 mill. kroner. Denne fullmakten plasseres foreløpig som et kutt i posten for ymse inntekter

og utgifter. Det vises på denne bakgrunn til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007).

Dette medlem viser til pkt. 2.1.2 over vedrørende forslag om å etablere et nytt omsorgssenter under barnevernet for enslige mindreårige asylsøkere og om ikke å innføre en ny dieselavgift for fritidsbåter salderes ved å redusere avsetningen til ymse utgifter. Det vises på denne bakgrunn til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007)

Dette medlem foreslår derfor at nettorammen for rammeområde 20 reduseres med 439,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag til 9 287,5 mill. kroner.

3.2.20.2.5 *Merknader fra komiteens medlem fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 9 168 801 000 under rammeområde 20, som er 558,2 mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til forslag om å avvikle eksportsubsidiene for osteproduksjon beregnet til 199 mill. kroner gjennom omsetningsavgiften, nærmere omtalt under rammeområde 11. Dette medlem viser i tillegg til at det både i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006 og forslaget til statsbudsjett for 2007 er en sterk økning i driftsutgiftene i den offentlige forvaltningen. Effekten av å ikke prisjustere driftsutgiftene på statsbudsjettet, med unntak av lønnsposter, er beregnet til formidable 1,1 mrd. kroner. På denne bakgrunn foreslår dette medlem en generell innsparingsfullmakt på departementenes driftsutgifter på 149,2 mill. kroner, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007).

Dette medlem viser videre til Regjeringens redegjørelse knyttet til salg av deler av Vestbanetomten. Dette medlem ser ikke at det finnes gode grunner til at ikke den siste delen av Vestbanetomten (felt B) også kan selges i 2007.

3.2.20.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 20

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	9 727 001 000	9 621 901 000	9 727 001 000	8 785 146 000	9 287 501 000	9 168 801 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		-105 100 000	0	-941 855 000	-439 500 000	-558 200 000

3.2.21 *Rammeområde 21 (Eksportgarantier m.m.) under finanskomiteen*

3.2.21.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Inntekter rammeområde 21 (i hele tusen kroner)		
5460	Garanti-Instituttet for Eksportkreditt	688 800
	Sum utgifter rammeområde 21	0
	Sum inntekter rammeområde 21	688 800
	Sum netto rammeområde 21	-688 800

3.2.21.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.21.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.21.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til sine respektive alternative statsbudsjett, der det foreslås at ramme 21 settes til kr -688 800 000, som er det samme som Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at GIEKs U-landsordning gir norske bedrifter muligheten til å investere i fattige land. Videre stimulerer ordningen til investeringer i vital infrastruktur som vil være avgjørende for næringsutvikling og vekst i de fattigste landene. Administrasjonen i GIEK hevder på faglig grunnlag at ram-

men kan heves til 3 mrd. kroner uten nye avsetninger til grunnfondet.

Disse medlemmer mener at GIEKs U-landsordning må styrkes og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme med forslag til økning i rammen til GIEKs U-landsordning fra 2,1 mrd. kroner til 3 mrd. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007."

Disse medlemmer mener videre at det er viktig at U-landsordningen i årene fremover økes ytterligere; det er nødvendig dersom ordningen over tid skal være forutsigbar. Det vises i den sammenheng til at tilsagn/garantier under ordningen vil løpe over 10-12 år og at det derfor vil ta mange år før utstedte garantier vil bli frigitt og gi grunnlag for utstedelse av nye garantier under ordningen. Disse medlemmer vil derfor be Regjeringen foreslå en opptrappingsplan for de kommende år som kan sikre at U-landsordningen kan bli et effektivt nærings- og bistandsmessig virkemiddel over tid.

3.2.21.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 21

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	-688 800 000	-688 800 000	-688 800 000	-688 800 000	-688 800 000	-688 800 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		0	0	0	0	0

3.2.22 *Rammeområde 22 (Finansadministrasjon mv.) under finanskomiteen*

3.2.22.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Utgifter rammeområde 22 (i hele tusen kroner)	
1600 Finansdepartementet	289 800
1602 Kredittilsynet	184 800
1610 Toll- og avgiftsetaten	1 178 100
1618 Skatteetaten	3 915 000
1620 Statistisk sentralbyrå	586 800
1630 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring	16 500
1631 Senter for statlig økonomistyring	302 000
1632 Kompensasjon for merverdiavgift	10 945 000
1634 Statens innkrevingsentral	228 100
1637 EU-opplysning	4 200
1638 Kjøp av klimakvoter	105 000
1650 Statsgjeld, renter m.m.	16 092 600
Sum utgifter rammeområde 22	33 847 900
Inntekter rammeområde 22 (i hele tusen kroner)	
4600 Finansdepartementet	12 800
4610 Toll- og avgiftsetaten	260 500
4618 Skatteetaten	65 200
4620 Statistisk sentralbyrå	191 800
4631 Senter for statlig økonomistyring	43 900
4634 Statens innkrevingsentral	1 429 000
5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift	443 433
5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift	64 906
5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	7 267 400
5606 Finnmarkseiendommen	165
Sum inntekter rammeområde 22	9 779 104
Sum netto rammeområde 22	24 068 796

3.2.22.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.22.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.22.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 22 settes til kr 23 221 191 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 847 605 000.

Disse medlemmer foreslår å redusere driftsutgiftene til finansadministrasjon med et betydelig beløp. Disse medlemmer er av den klare oppfatning at det er rom for å hente ut effektiviseringsgevinster, blant

annet gjennom riktig tidsbruk. I mange tilfeller er systemene konstruert tungvint og irrasjonelt, noe som koster både næringslivet og det offentlige store beløp, uten at det skapes verdier i samfunnet. Et eksempel på dette er ordningen med innførselsmerverdiavgift som for næringslivet og toll- og avgiftsmyndighetene anslagsvis koster 330 mill. kroner årlig (rapport, KPMG Law 2005). Denne posten er følgelig redusert med 100 mill. kroner, som er det offentliges andel av ressursløsningen.

3.2.22.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 24 014 361 000 under rammeområde 22, som er kr 54 435 000 mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Disse medlemmer foreslår å øke innsatsen for å avdekke skattunndragelser og vil derfor foreslå en økt bevilgning til skatteetaten slik at det kan opprettes nye

årsverk i etaten og hos kemnerkontorene, til sammen 70 mill. kroner og 5 mill. kroner til nye årsverk i Økokrim, under rammeområde 5, for å følge opp økonomisk kriminalitet. En slik satsing er ventet å innbringe om lag 300 mill. kroner i økte skatteinntekter.

3.2.22.2.4 Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ser på innsatsen mot skatte-, avgifts- og tollunndragelser som svært viktig, og mener at økt ressursinnsats på dette området er lønnsomt. Det bidrar til høynet betalingsmoral, og gir også økte nettoinntekter til viktige fellesskapsoppgaver. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen til økt kontroll i skatte- og avgiftsetaten og tolletaten med 75 mill. kroner.

Samtidig foreslås halvparten av det avsatte beløpet i budsjettforslaget for 2007 til kompensasjon til tolletaten for NO_x-avgiften trukket ut av rammen, jf. Kristelig Folkepartis forslag om å utsette innføringen av denne avgiften til 2007.

Dette medlem foreslår at nettorammen for rammeområde 22 settes til 24 139,296 mill. kroner, som er en økning på 70,5 mill. i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.22.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge kr 24 029 596 000 under rammeområde 22, som er 39,2

mill. kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem foreslår å øke innsatsen for å avdekke skattunndragelsen og vil derfor foreslå en økt bevilgning til skattetaten slik at det kan opprettes nye årsverk i etaten og hos kemnerkontorene, til sammen 70 mill. kroner og 5 mill. kroner til nye årsverk i Økokrim, under rammeområde 5, for å følge opp økonomisk kriminalitet. En slik satsing er ventet å innbringe om lag 300 mill. kroner i økte skatteinntekter.

Dette medlem mener handel med utslippskvoter er et viktig bidrag til å innfri Norges klimaforpliktelser. Dette medlem vil imidlertid påpeke at behovet for kjøp av CO₂-kvoter vil avgjøres av i hvor stor grad det gjennomføres nasjonale klimatiltak. Dette medlem mener at de fleksible mekanismene kun skal være et supplement til nasjonale tiltak og at minst halvparten av utslippsreduksjonene som forpliktelsen nå innebærer, skal tas nasjonalt.

Dette medlem vil påpeke at Regjeringen gjennom regjeringserklæringen har lovet å gjennomføre sektorvise klimahandlingsplaner, hvor det skal settes konkrete mål for hvor mye hver sektor skal bidra til at Norge når klimaforpliktelsene i Kyoto-avtalen. Dette medlem vil i påvente av de sektorvise klimahandlingsplanene gå imot forslaget om bevilgning til kjøp av CO₂-kvoter med 105 mill. kroner i denne omgang, men vurderer dette i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007 dersom de sektorvise planene da foreligger.

3.2.22.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 22

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	24 068 796 000	24 068 796 000	23 221 191 000	24 014 361 000	24 139 296 000	24 029 596 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4			0 -847 605 000	-54 435 000	70 500 000	-39 200 000

3.2.23 Rammeområde 23 (Skatter og avgifter) under finanskomiteen

3.2.23.1 SAMMENDRAG

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
Inntekter rammeområde 23 (i hele tusen kroner)	
5501 Skatter på formue og inntekt	153 518 000
5506 Avgift av arv og gaver	1 963 000
5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum	224 670 000
5508 Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen	3 500 000
5509 Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	630 000
5511 Tollinntekter	1 744 000
5521 Merverdiavgift	171 200 000
5526 Avgift på alkohol	10 109 000
5531 Avgift på tobakkvarer	6 907 000

Kap. Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
5536 Avgift på motorvogner mv.	44 588 000
5537 Avgifter på båter mv.	347 000
5541 Avgift på elektrisk kraft	6 481 000
5542 Avgift på mineralolje mv.	791 000
5543 Miljøavgift på mineralske produkter mv.	4 680 000
5546 Avgift på sluttbehandling av avfall	589 000
5547 Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	6 000
5548 Miljøavgift på klimagasser	207 000
5549 Avgift på utslipp av NO _x	845 000
5555 Sjokolade- og sukkervareavgift	1 114 000
5556 Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 090 000
5557 Avgift på sukker	204 000
5559 Avgift på drikkevareemballasje	1 180 000
5565 Dokumentavgift	5 005 000
5572 Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet	187 625
5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet	184 800
5583 Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	167 000
5700 Folketrygdens inntekter	175 779 000
Sum utgifter rammeområde 23	0
Sum inntekter rammeområde 23	817 686 425
Sum netto rammeområde 23	-817 686 425

3.2.23.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.23.2.1 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår å redusere rammeområde 23 med 20 mill. kroner for å reversere forslaget om dieselavgift på fritidsbåter.

Flertallet viser for øvrig til sin merknad under pkt. 2.1.2 over, og foreslår at rammen settes til kr -817 666 425 000.

3.2.23.2.2 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 23 settes til kr -791 962 425 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 25 724 000 000.

Disse medlemmer viser til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007) og Innst. O. nr. 10 (2006-2007) for en nærmere gjennomgang av Fremskrittspartiets prioriteringer innen rammeområde 23 (Skatter og avgifter).

3.2.23.2.3 *Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett hvor rammeområde 23 set-

tes til kr -814 015 775 000, som er en reduksjon på kr 3 670 650 000 i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til regjeringen Bondevik IIs skattereform hvor utjevningen av nivået av skatt på arbeid og skatt på kapitalinntekter var sentralt. Den tungvinte og uforståelige delingsmodellen ble fjernet og det ble innført en bedriftsbeskatning som stimulerte investeringer i næringslivet og beskattet hardere ved uttak fra bedriftene. Norsk næringsliv går nå godt og et enklere og bedre skattesystem er en av bidragsyterne til det. Disse medlemmer vil fortsette regjeringen Bondevik IIs arbeid for å gradvis fjerne formuesskatten, og har derfor i denne budsjettinnstilling foreslått en rekke endringer som motvirker Regjeringens klare siktemål om å øke formuesskatten ved enhver anledning. Samlet foreslår disse medlemmer reduksjoner i formuesskatten på til sammen 905 mill. kroner i sitt alternative skatteopplegg. I tillegg foreslås skatteinntektsreduksjoner på 955 mill. kroner i toppskatten, økning i minstefradragene 454 mill. kroner, økt avskrivnings-sats på maskiner med 360 mill. kroner, reduksjon i bilavgiftene med 250 mill. kroner, fjerning av tollsatser for alle U-land med 200 mill. kroner, økning av sparebeløpene i BSU-ordningen med 85 mill. kroner, styrking av SkatteFUNN-ordningen som Regjeringen uforståelig hadde svekket, og en rekke andre mindre skatte- og avgiftslettelser.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader og forslag i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007) og Innst. O. nr. 10 (2006-2007) for en nærmere beskrivelse av vårt alternative budsjettforslag.

3.2.23.2.4 Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til omtalen av Kristelig Folkepartis alternative skatte- og avgiftsopplegg i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007) og Innst. O. nr. 10 (2006-2007).

Dette medlem fremmer forslag om netto skatte- og avgiftslettelser på 478,5 mill. kroner, hvorav 290 mill. kroner er knyttet til skatter i petroleumssektoren. Samtidig økes skatteanslaget med 300 mill. kroner som følge av økt kontrollaktivitet.

Dette medlem fremmer forslag om at inntektsrammen for rammeområde 23 settes til -817 507,925 mill. kroner, som representerer en mindre netto skatteinntekt på 178,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.23.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår at rammeområde 23 settes til kr -817 296 625 000, som er en reduksjon på 389,8 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til regjeringen Bondevik IIs skattereform som gir flatere og enklere skatt gjennom en kraftig tilnærming av skattesatsene for arbeid og

kapital og fjerning av den kompliserte og urettferdige delingsmodellen. Dermed har vi blant annet sikret skatteregler som belønner investeringer i bedrifter framfor utbytte til eget forbruk. Dette medlems mål for skattesystemet er et enklere, mer effektivt og miljøvennlig skattesystem, som er internasjonalt konkurransedyktig. Dette medlem vil ha mer skatt på forbruk og helse- og miljøskadelig adferd og mindre skatt på arbeid. Dette følges opp med en rekke endringer i Regjeringens skatte- og avgiftsopplegg innenfor en ramme på netto skatte- og avgiftslette på 359,8 mill. kroner. Bl.a. foreslås det både å justere innslagspunktet i toppskatten og økning i minstefradrag. Det foreslås økt bunnfradrag i formueskatten, styrking av BSU-ordningen, økte avskrivningssatser for næringslivet, styrking av SkatteFUNN-ordningen, videreføring av IPA-ordningen og livrenteavtaler samt fjerning av tollsatser for enkelte lavinntektsland i Afrika. På den annen side foreslås det en rekke økninger i avgifter som stimulerer til en mer helse- og miljøvennlig adferd i tillegg til at enkelte særgoder knyttet til spesielle grupper av arbeidstakere fjernes.

Dette medlem viser for øvrig til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007) og Innst. O. nr. 1 (2006-2007) for en detaljert beskrivelse av Venstres forslag til endringer i skatte- og avgiftsopplegget.

3.2.23.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 23

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	-817 686 425 000	-817 666 425 000	-791 962 425 000	-814 015 775 000	-817 507 925 000	-817 296 625 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 TI. nr. 1-4		20 000 000	25 724 000 000	3 670 650 000	178 500 000	389 800 000

3.2.24 Rammeområde 24 (Utbytte m.m.) under finanskomiteen

3.2.24.1 SAMMENDRAG

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med TI. nr. 1-4 (2006-2007)
Inntekter rammeområde 24 (i hele tusen kroner)		
5611	Aksjer i NSB AS	328 000
5616	Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS	21 200
5618	Aksjer i Posten Norge AS	471 000
5622	Aksjer i Avinor AS	339 000
5623	Aksjer i BaneService AS	4 400
5625	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge	419 000
5630	Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as	6 800
5631	Aksjer i A/S Vinmonopolet	37 002
5651	Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet	750
5652	Innskuddskapital i Statskog SF	8 500
5656	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning	12 472 900
5680	Innskuddskapital i Statnett SF	45 500

Kap.	Formål	St.prp. nr. 1 med Tl. nr. 1-4 (2006-2007)
5685	Aksjer i Statoil ASA	12 593 000
5692	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	81 900
Sum utgifter rammeområde 24		0
Sum inntekter rammeområde 24		26 828 952
Sum netto rammeområde 24		-26 828 952

3.2.24.2 KOMITEENS MERKNADER

3.2.24.2.1 Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til merknad under pkt. 2.1.2 over, og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.2.24.2.2 Merknader fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 24 settes til kr -25 394 552 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringens forslag på kr 1 434 400 000.

Disse medlemmer viser til at Stortinget tidligere har vedtatt retningslinjer for utbytte fra statlige selskaper, og disse medlemmer mener at man skal følge disse retningslinjene og ikke å ta utbytte utover det som tidligere er fastsatt. Disse medlemmer viser også til at flere av selskapene står overfor store omstillingsprosesser og investeringer og finner det naturlig at de får forutsigbarhet i forhold til disponering av utbytte. Disse medlemmer fremmer forslag om å redusere Regjeringens utbytte fra Statkraft SF og Avinor i tråd med dette.

3.2.24.2.3 Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre foreslår noe høyere utbytteprosent fra de statlige selskapene Entra, Argentum, NSB, Posten Norge og Baneservice. Disse medlemmer foreslår en inntektsramme på kr -27 101 152 000 som representerer en inntektsøk-

ning på kr 272 200 000 i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.24.2.4 Merknader fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen har økt kraftig utbyttet fra statselskapene fra 2006 til 2007. I de seks selskapene Argentum, Entra, Statkraft, NSB, Posten og Avinor er utbyttet økt med 38,9 pst. fra totalt 5 247 til 7 299 mill. kroner. Dette medlem legger til grunn at Regjeringen har foretatt en grundig vurdering av utbyttepolitikken og kommet fram til at det er forretningsmessig riktig å foreta en slik økning. Dette medlem foreslår en videre økning av utbyttet, men i en størrelse som er svært beskjeden sammenlignet med den endringen Regjeringen selv har lagt inn i sitt budsjettforslag.

Dette medlem foreslår at inntektsrammen settes til -27 053,752 mill. kroner som representerer en inntektsøkning på 224,8 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

3.2.24.2.5 Merknader fra komiteens medlem fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår at rammeområde 24 settes til kr -27 077 352 000, som er en økning på 248,4 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem legger til grunn at det er mulig å ta ut et noe større utbytte fra selskapene NSB, Posten, Avinor, Entra, Argentum og Statnett enn det Regjeringen legger opp til. Samlet foreslår dette medlem derfor økt utbytte på til sammen 248,4 mill. kroner.

3.2.24.3 OPPSUMMERING AV FORSLAGENE TIL RAMESUMMER FOR RAMMEOMRÅDE 24

	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Forslag til netto rammebeløp	-26 828 952 000	-26 828 952 000	-25 394 552 000	-27 101 152 000	-27 053 752 000	-27 077 352 000
Avvik fra St.prp. nr. 1 Tl. nr. 1-4		0	1 434 400 000	-272 200 000	-224 800 000	-248 400 000

3.3 Oversikt over forslagene til rammevedtak

Tabell 3.25 Oversikt over forslagene til netto rammebeløp for rammeområdene 1-24

Nr. Betegnelse	St.prp. nr. 1 med					
	Tillegg nr. 1-4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
1 Statsforvaltning	11 796 898 000	11 796 898 000 (0)	11 770 498 000 (-26 400 000)	11 190 083 000 (-606 815 000)	11 566 898 000 (-230 000 000)	11 732 898 000 (-64 000 000)
2 Familie og forbruker	50 176 087 000	50 206 187 000 (+30 100 000)	50 060 532 000 (-115 555 000)	49 840 187 000 (-335 900 000)	50 225 212 000 (+49 125 000)	49 965 187 000 (-210 900 000)
3 Kultur	4 687 675 000	4 687 675 000 (0)	3 901 925 000 (-785 750 000)	4 581 650 000 (-106 025 000)	4 707 075 000 (+19 400 000)	4 684 575 000 (-3 100 000)
4 Utenriks	24 680 017 000	24 680 017 000 (0)	14 634 689 000 (-10 045 328 000)	23 372 432 000 (-1 307 585 000)	24 685 017 000 (+5 000 000)	24 680 017 000 (0)
5 Justis	13 157 636 000	13 158 636 000 (+1 000 000)	14 143 636 000 (+986 000 000)	13 155 136 000 (-2 500 000)	13 188 636 000 (+31 000 000)	13 111 836 000 (-45 800 000)
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	9 756 663 000	9 752 163 000 (-4 500 000)	7 529 253 000 (-2 227 410 000)	9 571 663 000 (-185 000 000)	9 762 763 000 (+6 100 000)	9 793 663 000 (+37 000 000)
7 Dagpenger mv.	7 214 600 000	7 214 600 000 (0)	6 277 600 000 (-937 000 000)	7 125 000 000 (-89 600 000)	7 104 500 000 (-110 100 000)	6 965 000 000 (-249 600 000)
8 Forsvar	30 377 506 000	30 377 506 000 (0)	31 911 506 000 (+1 534 000 000)	30 652 506 000 (+275 000 000)	30 120 506 000 (-257 000 000)	30 157 506 000 (-220 000 000)
9 Næring	3 309 819 000	3 309 819 000 (0)	3 397 419 000 (+87 600 000)	3 171 819 000 (-138 000 000)	3 286 519 000 (-23 300 000)	2 900 819 000 (-409 000 000)
10 Fiskeri	527 245 000	528 245 000 (+1 000 000)	524 170 000 (-3 075 000)	515 845 000 (-11 400 000)	490 745 000 (-36 500 000)	572 245 000 (+45 000 000)
11 Landbruk	12 668 681 000	12 669 681 000 (+1 000 000)	6 851 681 000 (-5 817 000 000)	10 829 213 000 (-1 839 468 000)	12 668 681 000 (0)	12 668 781 000 (+100 000)
12 Olje og energi	-121 776 021 000	-121 776 021 000 (0)	-122 764 421 000 (-988 400 000)	-121 686 021 000 (+90 000 000)	-121 856 521 000 (-80 500 000)	-121 811 021 000 (-35 000 000)
13 Miljø	2 757 286 000	2 757 286 000 (0)	2 392 140 000 (-365 146 000)	2 734 286 000 (-23 000 000)	2 816 486 000 (+59 200 000)	2 934 886 000 (+177 600 000)
14 Konstitusjonelle institusjoner	1 361 097 000	1 361 097 000 (0)	1 361 097 000 (0)	1 321 739 000 (-39 358 000)	1 356 097 000 (-5 000 000)	1 361 097 000 (0)
15 Arbeid og sosial	225 400 010 000	225 400 010 000 (0)	226 469 040 000 (+1 069 030 000)	225 107 565 000 (-292 445 000)	225 251 010 000 (-149 000 000)	225 136 010 000 (-264 000 000)
16 Helse	106 163 453 000	106 183 453 000 (+20 000 000)	109 068 768 000 (+2 905 315 000)	106 888 453 000 (+725 000 000)	106 621 053 000 (+457 600 000)	106 411 953 000 (+248 500 000)
17 Kirke, utdanning og forskning	37 506 139 000	37 542 639 000 (+36 500 000)	38 363 670 000 (+857 531 000)	38 437 875 000 (+931 736 000)	37 951 639 000 (+445 500 000)	39 060 039 000 (+1 553 900 000)
18 Samferdsel	23 176 784 000	23 176 784 000 (0)	25 916 584 000 (+2 739 800 000)	23 790 784 000 (+614 000 000)	23 216 284 000 (+39 500 000)	23 356 784 000 (+180 000 000)
19 Rammetilskudd mv. til kommune-sektoren	57 715 805 000	57 715 805 000 (0)	58 266 805 000 (+551 000 000)	56 355 005 000 (-1 360 800 000)	57 683 305 000 (-32 500 000)	56 931 105 000 (-784 700 000)
20 Tilfeldige utgifter og inntekter	9 727 001 000	9 621 901 000 (-105 100 000)	9 727 001 000 (0)	8 785 146 000 (-941 855 000)	9 287 501 000 (-439 500 000)	9 168 801 000 (-558 200 000)
21 Eksportgarantier mv.	-688 800 000	-688 800 000 (0)	-688 800 000 (0)	-688 800 000 (0)	-688 800 000 (0)	-688 800 000 (0)
22 Finansadministrasjon mv.	24 068 796 000	24 068 796 000 (0)	23 221 191 000 (-847 605 000)	24 014 361 000 (-54 435 000)	24 139 296 000 (+70 500 000)	24 029 596 000 (-39 200 000)
23 Skatter og avgifter	-817 686 425 000	-817 666 425 000 (+20 000 000)	-791 962 425 000 (+25 724 000 000)	-814 015 775 000 (+3 670 650 000)	-817 507 925 000 (+178 500 000)	-817 296 625 000 (+389 800 000)
24 Utbytte mv.	-26 828 952 000	-26 828 952 000 (0)	-25 394 552 000 (+1 434 400 000)	-27 101 152 000 (-272 200 000)	-27 053 752 000 (-224 800 000)	-27 077 352 000 (-248 400 000)
Sum før låne-transaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland	-310 751 000 000	-310 751 000 000 (0)	-295 020 993 000 (+15 730 007 000)	-312 051 000 000 (-1 300 000 000)	-310 977 775 000 (-226 775 000)	-311 251 000 000 (-500 000 000)
Statens pensjonsfond - Utland	310 751 000 000	310 751 000 000 (0)	295 020 993 000 (-15 730 007 000)	312 051 000 000 (+1 300 000 000)	310 751 000 000 (0)	310 751 000 000 (0)
Lånetransaksjoner mv.	0	0 (0)	0 (0)	34 886 250 000 (+34 886 250 000)	20 200 000 000 (+20 200 000 000)	40 000 000 000 (+40 000 000 000)

4. BESTILLINGSFULLMAKT, TILSAGNSFULLMAKT OG GARANTIFULLMAKT

4.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)

I sammenheng med budsjettet for 2007 foreslås det bestillings- og tilsagnsfullmakter for i alt 37 886 mill. kroner, mot 34 571 mill. kroner i 2006.

Forslagene til bestillingsfullmakter utgjør i alt 29 662 mill. kroner, mot 29 280 mill. kroner i 2006. Under Forsvarsdepartementet er det foreslått bestillingsfull-

makter på 28 643 mill. kroner, mot 28 381 mill. kroner i 2006. Det fremmes forslag om tilsagnsfullmakter på i alt 8 224 mill. kroner, mot 5 291 mill. kroner i 2006. Utover fullmaktene i tabell 4.1 (nedenfor (tabell 6.1 i proposisjonen), eksisterer det enkelte tilsagnsfullmakter uten en beløpsramme, for eksempel en fullmakt som hjemler at Statens lånekasse for utdanning kan gi tilsagn om støtte for vårhalvåret 2008 etter de samme satser som for høsthalvåret 2007.

Tabell 4.1 Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter

			1000 kroner	
Kap.	Post	Betegnelse	Bestillingsfullmakter	Tilsagnsfullmakter
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner:		
	72	Finansieringsordningen i det utvidede EØS		2 150 000
	73	Norsk finansieringsordning i det utvidede EØS		2 150 000
118		Nordområdetiltak mv.:		
	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland		188 000
161		Næringsutvikling:		
	70	Nærings- og handelstiltak		50 000
	72	Finansieringsordning for utviklingstiltak		500 000
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:		
	71	Humanitær bistand og menneskerettigheter	25 000	
220		Utdanningsdirektoratet:		
	70	Tilskudd til læremidler mv.		20 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen:		
	21	Spesielle driftsutgifter		120 000
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter:		
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger		120 000
285		Norges forskningsråd:		
	52	Forskningsformål		37 500
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
	50	Utsmykking av offentlige bygg		8 400
440		Politi- og lensmannsetaten:		
	1	Driftsutgifter	40 000	
551		Regional utvikling og nyskaping:		
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift		140 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:		
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger ..		178 500
	78	Kompetansetilskudd		40 500
634		Arbeidsmarkedstiltak:		
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak		405 000
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak		723 300
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
	21	Spesielle driftsutgifter	180 000	
720		Sosial- og helsedirektoratet:		
	22	Elektroniske resepter	35 000	
761		Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet:		
	60	Tilskudd til omsorgstjenester		1 000
	73	Tilskudd til døvblinde og døve		7 000
907		Sjøfartsdirektoratet:		
	72	Tilskudd til NOx-tiltak		35 000
920		Norges forskningsråd:		
	50	Tilskudd		140 000

Kap.	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakter	Tilsagnsfull- makter
1050		Diverse fiskeriformål:		
	76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning		6 000
	77	Tilskudd til NOx-reduserende tiltak for fiskeflåten		200 000
1062		Kystverket:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 000	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg		20 000
1148		Naturskade erstatninger og sikring:		
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m.		2 000
	71	Naturskade, erstatninger		36 000
1350		Jernbaneverket:		
	23, 25 og 30	Drift, vedlikehold og investeringer	700 000	
1380		Post- og teletilsynet:		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	4 000	
1400		Miljøverndepartementet:		
	78	Miljøtiltak i nikkellverkene på Kola		84 600
1426		Statens naturoppsyn:		
	32	Skjærgårdsparker mv.	6 500	
1427		Direktoratet for naturforvaltning:		
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder		78 100
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner		49 300
	34	Statlige erverv, nasjonalparker		74 400
	35	Statlige erverv, nytt skogvern		71 400
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre		2 000
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg		6 750
1429		Riksantikvaren:		
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer		10 500
	73	Brannsikring og beredskapstiltak		2 000
	74	Fartøyvern		8 000
1441		Statens forurensningstilsyn:		
	39	Oppryddingstiltak	25 000	
1700		Forsvarsdepartementet:		
	73	Forskning og utvikling		6 000
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:		
	1	Driftsutgifter	80 000	
1731		Hæren:		
	1	Driftsutgifter	900 000	
1732		Sjøforsvaret:		
	1	Driftsutgifter	800 000	
1733		Luftforsvaret:		
	1	Driftsutgifter	1 600 000	
1734		Heimevernet:		
	1	Driftsutgifter	30 000	
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon:		
	1	Driftsutgifter	300 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
	1	Driftsutgifter	125 000	
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	24 000 000	
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	150 000	
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	150 000	

Kap.	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakter	Tilsagnsfull- makter
1790		Kystvakten:		
	1	Driftsutgifter	308 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten:		
	1	Driftsutgifter	90 000	
1792		Norske styrker i utlandet:		
	1	Driftsutgifter	10 000	
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon:		
	50	Overføring til Energifondet		400 000
	74	Naturgass		20 000
1830		Forskning:		
	50	Norges forskningsråd		33 000
2421		Innovasjon Norge:		
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter		100 000

Kilde: Finansdepartementet

For 2007 bes det om fullmakt til å gi nye garantier innenfor følgende totale garantirammer under disse ordningene:

Utenriksdepartementet		
Import fra U-land	50 mill. kroner	
Nærings- og handelsdepartementet		
Innovasjon Norge	240 mill. kroner	
GIEK		
- Alminnelig garantiordning	50 000 mill. kroner	
- eksport/investering i Utviklingsland	2 100 mill. kroner	
- byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien	2 500 mill. kroner	
Finansdepartementet		
Den nordiske investerings bank		
- Grunnkapital til Den nordiske investeringsbank	716 mill. euro	
- Prosjektinvesteringsslån	341 mill. euro	
- miljølån	63,5 mill. euro	

Det vises for øvrig til spesifisert oversikt over statens garantiansvar og utbetalinger i 2005 i St.meld. nr. 3 (2005-2006) Statsrekneskapen medrekna folketrygda for 2005, vedlegg 4.

Økonomireglementet for staten med tilhørende utfyllende bestemmelser fastsetter normalvilkår for statlige garantier. Normalvilkårene er basert på tidligere generelle behandlinger i Stortinget av garantisaker, senest på grunnlag av Dokument nr. 3:6 (1995-1996), jf. Innst. S. nr. 218 (1995-1996). Stortinget har imidlertid akseptert unntak fra normalvilkårene for flere av de eksisterende ordningene. Det forutsettes at de tidligere godtatte unntakene kan legges til grunn også for garantier som gis i 2007. De nærmere vilkårene for de enkelte garantiordningene er for øvrig omtalt i departementenes fagproposisjoner.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til dette.

5. GJENNOMFØRINGEN AV INNEVÆRENDE ÅRS BUDSJETT

5.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)

Anslag på regnskap til utgiftsbevilgninger i statsbudsjettet for 2006 utgjør 1 120,2 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføringer til Statens pensjonsfond - Utland. Dette er en økning på 38,6 mrd. kroner i forhold til det budsjettet som Stortinget vedtok i fjor høst. Hovedårsaken til økningen er økt anslag på overføringer til Statens pensjonsfond - Utland.

Utenom utgifter til petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og overføring til Statens pensjonsfond - Utland anslås utgiftene 2,0 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett. Dette skyldes i stor grad tilleggsbevilgninger i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006.

I saldert budsjett var det avsatt 6,0 mrd. kroner under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. I anslag på regnskap er det lagt til grunn at bevilgningene til lønnsoppgjør og trygdeoppgjør mv. dekkes ved reduksjon av kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Lønnsoppjøret i staten og trygdeoppgjør mv. er gjennomført og merutgiftene i forbindelse med lønnsoppjørene og trygdeoppjøret mv. utgjør samlet 5,4 mrd. kroner.

De bevilgningsmessige konsekvensene av lønnsoppjøret i staten og trygdeoppjøret mv. er i anslag på regnskap fordelt på en rekke kapitler og poster. Dette forklarer at nivået på driftsutgiftene er redusert i forhold til saldert budsjett, ettersom kap. 2309 i sin helhet er bevilget som driftsutgifter, mens merutgiftene til trygdeoppjøret bidrar til å øke overføringene på statsbudsjettet.

I nysalderingsproposisjonen senere i høst vil det bli fremmet forslag om nedsettelse av bevilgningen på kap. 2309.

Anslaget for utlån, aksjetegning mv. er økt med 0,6 mrd. kroner siden saldert budsjett.

5.1.1 Statsbudsjettets inntekter

De samlede inntektene på statsbudsjettet for 2006 anslås nå til 1 099,7 mrd. kroner medregnet låne-

transaksjoner og overføringer fra Statens pensjonsfond - Utland. Dette er en økning på 40,6 mrd. kroner i forhold til det budsjettet som Stortinget vedtok ifjor høst. Økningen skyldes i stor grad økte skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge og økte inntekter fra petroleumsvirksomheten.

Inntekter utenom petroleumsinntekter, lånetransaksjoner og overføring fra Statens pensjonsfond - Utland anslås nå å bli 13,2 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett.

Anslagene for skatter og avgifter fra Fastlands-Norge er satt opp med 10,7 mrd. kroner. De reviderte tallene for 2006 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i år, samt nye anslag for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønns- og prisvekst. Direkte skatter og folketrygdeavgifter er økt med 5,7 mrd. kroner. Inntektene fra merverdiavgiften er økt med om lag 3,5 mrd. kroner, mens øvrige særavgifter og toll samlet sett er satt opp med 1,5 mrd. kroner.

Utenom skatter og avgifter fra Fastlands-Norge er anslaget for øvrige inntekter økt med 2,6 mrd. kroner. Siden Stortinget vedtok budsjettet for 2006 i fjor høst har utbyttebetalinger økt med 2,0 mrd. kroner. I motsatt retning trekker blant annet reduserte inntekter fra Vestbanetomten, som ikke kan selges som planlagt i 2006.

Tilbakebetalinger mv. av lån forventes nå å bli 57,0 mrd. kroner, som er 2,5 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett. Dette skyldes i stor grad at Helse Midt-Norge RHF har foretatt en ekstra avdragsinnbetaling på investeringslån fra staten.

Folketrygdens inntekter og utgifter er medregnet i statsbudsjettet. Folketrygdens finansieringsbehov, som framkommer ved at folketrygdens inntekter bare delvis finansierer folketrygdens utgifter, dekkes ved et statstilskudd fastsatt gjennom et eget vedtak. Ved salderingen av statsbudsjettet for 2006 samtykket Stortinget i at det anslåtte finansieringsbehovet på 70,4 mrd. kroner ble dekket.

Tilleggsbevilgninger som er vedtatt hittil i år, øker utgiftene under folketrygden med 4,7 mrd. kroner. For 2. halvår legges det til grunn en netto reduksjon i bevilgningene på 0,9 mrd. kroner under folketrygden medregnet utgifter til dagpenger. Folketrygdens inntekter fra trygdeavgiften og arbeidsgiveravgiften anslås å bli 0,2 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Folketrygdens finansieringsbehov anslås derfor nå til 74,0 mrd. kroner. I nysalderingsproposisjonen vil det bli fremmet forslag til vedtak om folketrygdens finansieringsbehov i 2006 basert på anslagsendringer mv. gjennom året.

Petroleumsvirksomhetens inntekter fratrukket petroleumsvirksomhetens utgifter danner netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Inntekts- og utgiftselementene som inngår i petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter er fastsatt i § 3 i lov om Statens pensjonsfond.

Utgiftene til petroleumsvirksomheten består av andelen av investeringer på sokkelen som dekkes av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE), overføringer til Statens petroleumsfor-

sikringsfond og utgifter knyttet til disponering av innretninger på sokkelen.

Utgiftene til petroleumsvirksomheten anslås nå til om lag 23,5 mrd. kroner i 2006. Dette er 3,1 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett.

Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, avskrivninger og renter. Inntektene fra SDØE anslås til 156,0 mrd. kroner i 2006. I saldert budsjett var inntektene fra SDØE anslått til 144,1 mrd. kroner, noe som innebærer at anslaget for inntektene fra SDØE har økt med 11,9 mrd. kroner. Videre omfatter inntektene fra petroleumsvirksomheten skatt og avgift på utvinning, inkludert CO₂-avgift. Staten har i 2006 mottatt aksjeutbytte fra Statoil ASA på 12,6 mrd. kroner. Dette er 4,5 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten i 2006 anslås til 215,8 mrd. kroner, medregnet CO₂-avgift. Anslaget er 19,7 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett.

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås nå til 360,9 mrd. kroner. Dette er 32,9 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett 2006, og kan i stor grad tilskrives høyere forventet oljepris. I saldert budsjett 2006 var det lagt til grunn en gjennomsnittlig oljepris på 350 kroner per fat, mens det nå forventes en gjennomsnittlig oljepris i 2006 på 425 kroner per fat.

Statsbudsjettets netto kontantstrøm overføres i sin helhet til Statens pensjonsfond - Utland. Nettoinntektene fra petroleumsvirksomheten anslås å bli 360,9 mrd. kroner som er 32,9 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett.

Samlet overføring fra fondet er i saldert budsjett fastsatt til 70,8 mrd. kroner. Det oljekorrigerte underskuddet for 2006 anslås nå til 59,5 mrd. kroner eller 11,3 mrd. kroner lavere enn bevilget beløp. Det er i anslag på regnskap for 2006 lagt til grunn at tilleggsbevilgninger som vil bli fremmet i 2. halvår og som isolert sett bidrar til å svekke budsjettbalansen, dekkes ved tilsvarende nedsettelse av øvrige utgifter.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til behovet for tilleggsbevilgninger i 2. halvår og dermed også anslaget for det oljekorrigerte underskuddet i 2006. Det vil i nysalderingsproposisjonen bli fremmet oppdaterte anslag for, og eventuelt forslag om, endret overføring fra Statens pensjonsfond - Utland til statskassen i 2006.

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse etter tilbakeføring fra Statens pensjonsfond - Utland. Statsbudsjettets finansieringsbehov vil derfor være knyttet til netto utlån og gjeldsavdrag på tidligere opptatte lån utenom overføringer til Statens pensjonsfond - Utland. I saldert budsjett 2006 ble brutto finansieringsbehov anslått til 22,4 mrd. kroner. Brutto finansieringsbehov anslås nå til 20,5 mrd. kroner. Det er i proposisjonen videre redegjort for statsregnskapet for 1. halvår 2006. I proposisjonens kapittel er det redegjort for utviklingsvekst på statsbudsjettets utgiftsside 1998-2006.

5.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

6. ØKONOMISTYRING I STATEN MV.

6.1 Tiltak for å styrke økonomistyringen i staten

6.1.1 Sammen drag

OPPFØLGING AV REGELVERK FOR ØKONOMISTYRING I STATEN

Økonomiregelverket for staten fastsetter standarder og prinsipper for statlig styring, økonomistyring, regnskapsførsel og betalingsformidling. Det omfatter krav til den interne styringen i virksomheter, overordnet myndighetsstyring og oppfølging av virksomhetene. I tillegg omfatter regelverket forvaltning av tilskudd, stønader og garantier, samt generelle krav til oppfølging av statlige eierinteresser i selskaper. Reglement for økonomistyring i staten og Finansdepartementets Bestemmelser om økonomistyring i staten ble fastsatt 12. desember 2003. Regelverket trådte i kraft 1. januar 2004. I 2005 ble det foretatt en teknisk revisjon av økonomiregelverket med virkning fra 21. desember 2005. Finansdepartementet har i 2005 og 2006 prioritert å videreutvikle rammeverket for mål- og resultatstyringen i statlige virksomheter. Senter for statlig økonomistyring har ferdigstilt et metodedokument for styring av risiko i mål- og resultatstyringen, og vil høsten 2006 ferdigstille en veileder om grunnleggende mål- og resultatstyring med hovedvekt på resultatmåling. Senter for statlig økonomistyring tilbyr også et bredt kurs-tilbud på dette området. Finansdepartementet vil i 2006 og 2007 videreutvikle rammeverket for etatsstyring.

PRIVATE LEVERANDØRER AV ØKONOMITJENESTER TIL STATEN

Lønns- og regnskapstjenester for statlige virksomheter kan i dag utføres enten av virksomheten selv eller av en statlig regnskapsentral. Systemtilgang og driftstjenester kjøpes i stor grad fra privat sektor, enten av virksomheten selv eller av regnskapsentralen. Enkelte oppgaver, blant annet å registrere, bokføre og avstemme regnskapene og utbetale lønn til ansatte, kan imidlertid bare utføres av statlige virksomheter.

Reglement for økonomistyring i staten § 18 (jf. Bestemmelsene om økonomistyring i staten, pkt 4.5.2, modell III) åpner for at private tjenesteytere som er godkjent av Finansdepartementet kan utføre også denne typen lønns- og regnskapsoppgaver for statlige virksomheter. Kronprinsregentens resolusjon av 12. desember 2003 om fastsettelsen av nytt reglement åpner for at slik godkjenning kan skje fra 1. januar 2007. Ingen leverandører har så langt søkt om godkjenning.

Formålet med å tillate private leverandører ville være å bidra til en mer effektiv og billigere leveranse av økonomitjenester til staten, uten reduksjon i kvalitet eller sikkerhet. En åpning av det statlige området for private aktører vil samtidig kunne medføre at statlige virksomheter blir avhengig av én eller et fåtall private tilbydere av økonomitjenester. Kombinert med en sannsynlig innelåsningseffekt for statlige kunder på grunn av tap av kompetanse og høye omkostninger ved å skifte leverandør, vil dette stille staten i en vanskelig posisjon. Med tanke på den strategiske betydningen av disse tje-

nestene vil Finansdepartementet derfor ikke godkjenne private leverandører av lønns- og regnskapstjenester til staten.

INTERN STATLIG ØKONOMIFORVALTNING

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) ble etablert fra 1. januar 2004. I forbindelse med etableringen ble det lagt til grunn at SSØ skulle evalueres etter to til tre år. Finansdepartementet vil gjennomføre en slik evaluering høsten 2006.

SSØ leverer tjenester til om lag to tredeler av statlige virksomheter på ett eller flere av områdene lønn, personal, regnskap og budsjett. Ni av ti kunder hos SSØ er små eller mellomstore virksomheter som ikke ønsker å utføre denne typen oppgaver selv.

Felles servicesenter for økonomitjenester er etablert, eller er under etablering, i en rekke store statlige virksomheter. Departementenes servicesenter ivaretar disse funksjonene for departementene, Statsministerens kontor og Regjeringsadvokaten.

Ved å samle tjenester som er forbundet med stor driftsfordeler kan staten hente ut effektiviseringsgevinster samtidig som den enkelte virksomhet avlastes administrativt og kan bruke større ressurser på egne kjerneoppgaver.

SSØ tilbyr kundene en elektronisk løsning for fakturahåndtering som kan redusere virksomhetenes tidsbruk på dette området. Løsningen innebærer at alle fakturaer fra kunder som benytter seg av tilbudet, registreres og skannes inn i en felles sentral på Hamar.

SSØ skal innen utgangen av 2008 ha fullført utrulling av et nytt lønns- og personalsystem. Overgangen til nytt system innebærer at SSØs kunder tar i bruk en tidsmessig løsning som erstatter gammel teknologi. For små og mellomstore virksomheter legges det opp til at SSØ fortsatt vil tilby lønnsentraltjenester, da disse ikke hver for seg kan hente ut gevinster på samme måte som store virksomheter som bruker det samme systemet.

RAMMEAVTALER OM KONTOHOLDS- OG BETALINGSTJENESTER

Betalingsformidlingen for statlige virksomheter skjer gjennom statens konsernkontoordning. Ordningen gjelder for departementene og underliggende virksomheter, og sikrer at statens midler daglig samles i Norges Bank. Rammeavtalene sikrer at virksomhetene får tilgang til tidsmessige og gode betalingstjenester hos bankene, i tillegg til at de forenkler anskaffelsesprosessen for virksomhetene. Det skal i løpet av 2006 inngås nye rammeavtaler med betalingstjenester for statlige virksomheter. Finansdepartementet delegerte i 2006 myndigheten til å inngå slike rammeavtaler til Senter for statlig økonomistyring.

INNRAPPORTERINGSLØSNING FOR STATSREGNSKAPET

Senter for statlig økonomistyring har det operative ansvaret for statsregnskapet og utarbeider hver måned og ved årets slutt et oppdatert statsregnskap, som i hovedsak er basert på elektronisk innrapportering. Det arbeides med tiltak for å forbedre og tilpasse teknisk

plattform for statsregnskapet etter at denne har vært i drift siden 1999.

6.1.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen har varslet en evaluering av Senter for statlig økonomistyring (SSØ) høsten 2006. Disse medlemmer forutsetter at denne evalueringen foretas, og fremmes for Stortinget på en hensiktsmessig måte, slik at man kan vurdere om det er ønskelig med en videreføring av SSØ.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at modernisering av offentlig sektor har stoppet opp med den rød-grønne regjeringen. Disse medlemmer vil effektivisere driften av statlig administrasjon i departementer og underliggende etater, og fremmer derfor gjennomgående forslag om lavere bevilgninger til administrasjon, med noen få unntak.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Bondevik II i budsjettet for 2006 foreslo å innføre en nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Ordningen innebærer at virksomhetenes budsjetter ikke lenger belastes betalt merverdiavgift ettersom dette skal føres på eget budsjettkapittel. Innføring av en slik nettoordning medfører en nøytral vurdering mellom egenproduksjon og kjøp av varer og tjenester. Den rød-grønne regjeringen reverserte ordningen, og sørget dermed for at kjøp av varer og tjenester fremstår som dyrere enn ved egenproduksjon i staten. Disse medlemmer foreslår å innføre en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen. Statsforvaltningens innkjøp var ifølge Statistisk Sentralbyrå i 2004 på over 120 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til merknad og forslag i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at i sitt alternative budsjett legger Høyre til grunn at en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen vil gi en besparelse på 0,2 mrd. kroner, under 0,2 pst, i 2007.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Bondevik II foreslo i budsjettet for 2006 en mer effektiv statlig bygge- og eiendomspolitikk som skulle iverksettes fra 1. januar 2007. Reformen omfatter bl.a. utvidelse av husleieordningen med skille mellom bruker og forvalter slik at dette som hovedregel omfatter all statlig eiendom, innføring av nye beslutningsrutiner i bygge- og eiendomssaker, opprettelse av et eget rådgivningsorgan for å skille rådgiver- og leverandørrollen, opprettelse av en forvaltningsbedrift som skal forvalte alle statlige eiendommer i universitets- og høyskolesektoren, rammebetingelser som bidrar til økt konkurranse og effektivitet i eiendomsforvaltningen og tilrettelegging, for bedre og mer kontinuerlig vedlikehold. Samlet innsparingsanslag av denne politikken ble anslått til 1-2 mrd. kroner. Disse medlemmer ønsker at staten skal drive så effektivt som mulig og

ønsker derfor å bygge videre på effektiviseringsforslaget fra regjeringen Bondevik II. Det anslås at dette ville gi en innsparing på 250 mill. kroner i 2007. Disse medlemmer viser til merknad og forslag i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2006-2007).

6.2 Utprøving av virksomhetsregnskap ført etter periodiseringsprinsippet

6.2.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)

Finansdepartementet orienterte i statsbudsjettet for 2004 (Gul bok) om oppfølgingen av NOU 2003:6 "Hva koster det?" (statsbudsjettutvalget). Våren 2004 ble det etablert et prosjekt ledet av Finansdepartementet, hvor 10 pilotvirksomheter fører det interne virksomhetsregnskapet basert på periodiseringsprinsippet. Sentrale deltakere og bidragsyttere i prosjektet har vært Senter for statlig økonomistyring, de syv departementene med etatsstyringsansvar for pilotene, samt de ti pilotene selv. Formålet med utprøvingen er å legge til rette for et bedre informasjonsgrunnlag for styringen i statlige virksomheter slik at ressursbruken blir mer effektiv. Informasjonen skal både kunne brukes i virksomhetens interne styring, i etatsstyringen og som tilleggsinformasjon til Stortinget.

Finansdepartementet har lagt følgende forutsetninger til grunn for forsøket:

- Utprøving av periodiseringsprinsippet i regnskapene på virksomhetsnivå skal ikke medføre noen endringer i virksomhetenes økonomiske fullmakter.
- Kontantprinsippet, ettårsprinsippet, fullstendighetsprinsippet og bruttoprinsippet beholdes i statsbudsjettet uten endringer. Stortingets bevilgninger vedtas fortsatt etter kontantprinsippet.
- Virksomhetene skal fortsatt rapportere regnskap etter kontantprinsippet til statsregnskapet.
- Forsøkene med periodiserte virksomhetsregnskaper skjer som et supplement til kontantregnskapene.

Første fase i arbeidet har vært å utarbeide felles standarder for føring av interne regnskaper i statlige virksomheter basert på periodiseringsprinsippet. Utvikling av felles standarder vil gi statlige virksomheter kompetansefordeler og administrative besparelser, sammenlignet med om virksomhetene selv utvikler prinsipper for føring av virksomhetsregnskapet etter periodiseringsprinsippet. Det har også vært arbeidet med å tilrettelegge og dokumentere bedre styring av ressursbruken i virksomhetene, og i departementenes styring av virksomhetene. Prosjektet har foretatt en reell utprøving av felles standarder i pilotene, og det har vært lagt vekt på å dokumentere nytte og kostnader ved innføring av periodisert virksomhetsregnskap.

Hovedmål for utprøvingen er å bidra til:

- Mer effektiv ressursbruk (kjennskap til alle kostnader for ulike aktiviteter, mål og resultater).
- Sammenliknbar kostnadsinformasjon (mellom statlige virksomheter, mellom statlige og private

virksomheter, mellom norske og tilsvarende utenlandske virksomheter, over tid med seg selv).

- Bedre oversikt over statens eiendeler (aktiva).

UTVIKLING OG UTPRØVING AV REGNSKAPSSTANDAR- DER TILPASSET STATLIGE VIRKSOMHETER

I arbeidet med å utvikle regnskapsstandarder for føring av periodiserte virksomhetsregnskaper i statlige virksomheter, er det lagt vekt på å harmonisere standardene med norsk regnskapslovgivning og god regnskapsskikk i privat sektor, så langt som det er hensiktsmessig for statlige virksomheter. For problemstillinger som er spesielle for staten, vurderes erfaringer fra andre land (særlig Danmark og Sverige) og internasjonale standarder for offentlig sektor. I arbeidet med å utvikle regnskapsstandardene har to problemstillinger som er en direkte oppfølging av omtalen i Gul bok 2004, vært sentrale. Dette gjelder hvilke utgifter og inntekter som bør periodiseres, og hvilke eiendeler og forpliktelser som bør føres opp i virksomhetenes balanse.

Prinsippene som ble lagt til grunn har vært gjenstand for en bred høringsprosess, og har i hovedsak fått positiv mottakelse:

- På kostnadssiden legges det opp til stor grad av samsvar med privat sektor. Det er så langt i arbeidet gjort forenklinger for pensjonskostnader, og det er ikke tatt hensyn til kostnader knyttet til selvassurandørprinsippet. Det er lagt opp til at beregnede renter av kapital skal opplyses i note, men ikke bokføres som kostnad.
- Det er lagt opp til å bokføre egne inntekter og "inntekt" fra bevilgninger i virksomhetsregnskapet, men slik at bevilgninger forutsetningsvis ikke skal gi et regnskapsmessig resultat. Resultatbegrepet vil derfor ha et rent teknisk innhold for virksomheter som ikke har inntekter utenom bevilgninger (resultatet blir null).
- Alle anleggsmidler som er driftsmidler i virksomheten, samt nasjonal infrastruktur, tas med som eiendeler i balansen.
- Passivasiden i balansen viser kortsiktige gjeldsposter, forpliktelser knyttet til anleggsmidler og eventuell virksomhetskapital. Avsetning til pensjonsforpliktelser og forpliktelser som følge av selvassurandør-prinsippet er ikke inkludert. Det er lagt til grunn at statlige virksomheter som hovedregel ikke kan ha virksomhetskapital (egenkapital) eller definere et positivt resultat som opparbeidet virksomhetskapital. Passivasiden vil derfor også langt på vei være av teknisk karakter.

OPPNÅR STATLIGE VIRKSOMHETER EN STYRINGSMES- SIG GEVINST VED Å FØRE VIRKSOMHETSREGNSKAPENE ETTER PERIODISERINGSPRINSIPPET?

Hovedformålet med utprøvingen av periodiseringsprinsippet var som nevnt over, å få fram bedre kostnadsdata som grunnlag for å kunne vurdere ressursbruk knyttet til mål og aktiviteter. Det har også vært viktig å legge til rette for sammenlikninger, både av den enkelte

virksomhet over tid, og med andre statlige eller private virksomheter.

Pilotene og departementene som har deltatt i prosjektet har i hovedsak positive erfaringer med bruk av periodisert regnskapsinformasjon. Prosjektperioden har imidlertid vært for kort til at det kan trekkes endelige konklusjoner med hensyn til om det er styringsmessige gevinster av et periodisert virksomhetsregnskap, og hvilke disse eventuelt er. Enkelte erfaringer underbygges likevel av så mange piloter at det er grunnlag for å trekke noen foreløpige slutninger:

- Periodisert resultatregnskap oppleves å ha større informasjonsverdi enn et kontantbasert virksomhetsregnskap.
- Periodisert resultatregnskap legger til rette for tettere kobling mellom kostnader og aktiviteter, noe som gir mulighet for synliggjøring av hva Stortingets bevilgning faktisk er brukt til.
- Kunnskap om kostnader er en forutsetning for å kunne foreta analyser av kostnadseffektivitet.
- Ved tidsserier og interne sammenlikninger er periodiserte data en klar fordel. Ved sammenlikninger med andre virksomheter, er det avgjørende at føringsprinsippene er de samme.
- De pilotene som har valgt å utarbeide et periodisert internt budsjett basert på kontantbevilgning fra Stortinget, og som også har foretatt en full gjennomgang av økonomimodellen sin, rapporterer om størst styringsmessig gevinst.

VURDERING AV KOST/NYTTE

Utprøvingen av standardene for føring av periodiserte virksomhetsregnskaper har vart i kun ett år. Den korte forsøksperioden har begrenset mulighetene til å analysere kostnader og nytte i pilotene.

Det er dokumentert varierende oppstartskostnader knyttet til opplæring og etablering av åpningsbalanse. For enkelte piloter som tidligere ikke har ført periodiserte virksomhetsregnskaper, har oppstartskostnadene vært relativt store. Pilotene rapporterer at de ikke bruker vesentlig mer ressurser enn tidligere på å føre det periodiserte virksomhetsregnskapet og samtidig rapportere etter kontantprinsippet til statsregnskapet, når regnskapsrutinen først er etablert. Ordningen innebærer imidlertid et visst merarbeid. Utprøvingen av periodiserte virksomhetsregnskaper har ikke medført feil i virksomhetenes rapportering til statsregnskapet. Ingen piloter har måttet foreta større investeringer knyttet til økonomisystemene sine for å kunne føre et periodisert regnskap.

VIDERE ARBEID

Virksomhetsregnskapene i statlige virksomheter skal fylle to formål. For det første er virksomhetsregnskapene et redskap i arbeidet med å følge opp Stortingets bevilgningsvedtak, og være en dokumentasjon på at de midlene som er stilt til disposisjon er korrekt benyttet. For dette formålet er et kontantregnskap en nødvendig forutsetning. For det andre er virksomhetsregnskapet et redskap i den interne styringen og i departementets

etatsstyring. I denne sammenheng skal regnskapet legges til rette for kunnskap om kostnader ved å gjennomføre aktiviteter i statlige virksomheter, legges til rette for sammenlikninger og gi kunnskap om verdien av eiendeler i statlige virksomheter. Erfaringene i prosjektet har så langt bekreftet at periodisert regnskapsinformasjon er en pålitelig og lett tilgjengelig kilde for slik kunnskap i statlige virksomheter. I virksomheter som i liten grad har utgifter utover utbetaling av lønn og husleie, vil imidlertid forskjellene mellom det kontante og det periodiserte virksomhetsregnskapet være relativt liten.

Med bakgrunn i at samtlige departementer og piloter har gitt uttrykk for at det er gått for kort tid til å trekke endelige slutninger, legger Finansdepartementet opp til å forlenge forsøksperioden. Den utvidede forsøksperioden bør omfatte både videre utprøving av de foreløpige standardene med sikte på å fastsette endelige standarder, og videre utprøving og dokumentering av hvordan periodisert regnskapsinformasjon kan benyttes i virksomhetenes interne styring og i etatsstyringen. Forsøket bør videre utvides til å omfatte periodiserte virksomhetsbudsjetter (internbudsjett) for dagens piloter, med bakgrunn i at de pilotene som på eget initiativ har utarbeidet et periodisert budsjett, også rapporterer om størst styringsmessig gevinst. Virksomheter som med hjemmel i Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.2.3, allerede har innført periodisering i sine virksomhetsregnskaper, inviteres til å knytte seg til forsøket. Det tas sikte på å foreta en ny evaluering av forsøkene i 2009. Evalueringen vil gi et grunnlag for å vurdere om alle eller utvalgte grupper av statlige virksomheter som en obligatorisk ordning bør føre sitt virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet.

6.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar dette til orientering.

6.3 Retningslinjer for gebyr- og avgiftsfinansiering av statlige myndighetshandlinger

6.3.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)*

Regjeringen Bondevik II informerte i Gul bok for 2006 (pkt. 9.2) om at den planla å fastsette nærmere retningslinjer for bruk av gebyrer eller sektoravgifter til å finansiere statlige myndighetshandlinger. Regjeringen har videreført arbeidet som den forrige regjeringen igangsatte. I juni fastsatte Finansdepartementet retningslinjer basert på følgende hovedprinsipper:

- Gebyrer skal være hel eller delvis betaling for myndighetenes kostnader ved å utføre en bestemt myndighetshandling overfor betaleren.
- Dersom et gebyr innføres, skal det ikke i noe fall overstige statens kostnad ved å utføre myndighetshandlingen. Når hovedformålet med gebyret ikke er å finansiere statens utgifter, men å motvirke overforbruk av den aktuelle myndighetshandlingen, kan det settes lavere. Gebyrene bør derfor her ikke settes høyere enn hva som er nødvendig for å oppnå en ønsket avsilingseffekt. Gebyrforvalter

skal på forespørsel redegjøre for hvordan gebyret er beregnet. Ved innføring av nye gebyrordninger bør det alltid vurderes om fordelingsmessige hensyn taler imot dette.

- Det bør etableres et klart definert skille mellom gebyrer og sektoravgifter for å unngå at det innføres gebyrordninger som i realiteten er ordinære avgiftsordninger.
- Det bør utvises stor tilbakeholdenhet med å benytte sektoravgifter til å finansiere statlige utgifter, med unntak for når sektoravgiften finansierer fellestilltak overfor en næring og avgiften betales av næringen selv. Dette kan f.eks. være tilfelle for virksomheten til statlige tilsynsorganer.

Retningslinjene trådte umiddelbart i kraft for nye gebyrer og sektoravgifter som vurderes innført. Eksisterende ordninger skal så langt som råd er tilpasses retningslinjene. Hensynet til administrative kostnader og eventuelle provenytab vil imidlertid kunne påvirke både spørsmålet om, og i tilfelle hvor raskt, en tilpassning kan skje. De budsjettmessige konsekvensene av eventuelle endringer må innpasses i de årlige statsbudsjettene.

Alle departementer med unntak for Barne- og likestillingsdepartementet og Forsvarsdepartementet forvalter gebyr- eller sektoravgiftsordninger. Justisdepartementet er det departementet som har størst inntekter fra slik finansiering. Også Nærings- og handelsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet har betydelige inntekter. Gjennomgangen av eksisterende ordninger viser at de fleste er i samsvar med de nye retningslinjene. Det er imidlertid noen avvik. Det er flere eksempler på gebyrer som er høyere enn de kostnadene som de er ment å dekke. For enkelte av de største gebyrordningene er det nødvendig å bruke mer tid til kostnadsberegninger og til å vurdere hvordan ordningene mest hensiktsmessig kan bringes i samsvar med de nye retningslinjene.

Arbeidet med å tilpasse eksisterende ordninger er godt i gang. I statsbudsjettet for 2007 har Regjeringen særlig prioritert å redusere statens gebyrer for ulike tvangsforretninger. Inntektene fra slike gebyrer settes ned med samlet 230 mill. kroner i forhold til nivået i 2006. Dette tiltaket er et skritt på veien for å tilpasse eksisterende ordninger til de nye retningslinjene for gebyr- og avgiftsbelegging av statlige myndighetshandlinger. Gebyrreduksjonen er en direkte oppfølging av Soria Moria-erklæringen, hvor det går fram at Regjeringen vil arbeide for å skjerme mennesker med gjeldsproblemer fra høye gebyrer på tvangsinnndrivelse og utleggsforretninger. Regjeringen foreslår videre å redusere Statens vegvesens gebyrer for kjøretøykontroller, førerkort mv. til kostnadsdekkende nivå. Dette innebærer en gebyrlettelse på 40 mill. kroner i 2007.

For å tydeliggjøre skillet mellom gebyrer og sektoravgifter, skal ordninger som blir klassifisert som sektoravgifter fra og med budsjettbehandlingen for 2007 presenteres sammen med fiskalavgiftene i Regjeringens budsjettforslag for Stortinget. De respektive

departementers sektoravgifter er som en konsekvens av dette ført opp på egne budsjettkapitler i kapittelserien 5566-5582. Det understrekes at dette i hovedsak bare er en endring av hvordan sektoravgiftene presenteres i budsjettdokumentene. De aktuelle departementenes forvaltningsmessige ansvar for ordningene ligger fast. Omleggingen gjør det lettere å foreta helhetlige vurderinger av skatte- og avgiftsopplegget. Regjeringen har i Soria Moria-erklæringen forpliktet seg til å videreføre det samlede skatte- og avgiftsnivået som gjaldt for 2004. Inkludering av sektoravgiftene i skatte- og avgiftsopplegget vil være en omlegging som ikke kan regnes som skatte- og avgiftsøkning i denne sammenheng.

6.3.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Regjeringens omtale av retningslinjene for gebyr- og avgiftsfinansiering av statlige myndighetshandlinger. Disse medlemmer slutter seg til retningslinjene, men vil samtidig påpeke at det er viktig at retningslinjene følges opp. Disse medlemmer er ikke fornøyd med Regjeringens oppfølging av statlige gebyrfastsettelse så langt, da Fremskrittspartiet mener at man allerede for statsbudsjettet for 2007 skulle redusert flere gebyrsatser enn det Regjeringen legger opp til. Disse medlemmer vil følge Regjeringens oppfølging av retningslinjene nøye, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2007 hvor vi ønsker å øke tempoet i å redusere gebyrene ytterligere. Disse medlemmer forventer at Regjeringen allerede ved fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett for 2007 fortsetter arbeidet med å få statlige gebyrer i samsvar med retningslinjene.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til omtalen av retningslinjer for fastsettelsen av nivået på gebyrer og avgifter og peker særlig på prinsippet om at gebyrer ikke i noe fall skal overstige statens kostnad ved å utføre myndighetshandlingen. Disse medlemmer vil også peke på viktigheten av at selvkostnadsberegningene for gebyrer og avgifter gjøres transparente i forhold til offentligheten. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at en i de årlige budsjetter ikke får en sammenblanding av sektoravgifter i øvrige skatte- og avgiftsprovenyer slik at de totale beregninger av økninger eller reduksjoner i skatte- og avgiftsnivået ikke tåkelegges for offentligheten.

6.4 Budsjettering av investeringer

6.4.1 Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)

Vårt budsjettssystem bygger bl.a. på fullstendighetsprinsippet og kontantprinsippet. Dette innebærer at statlige investeringer som utgangspunkt skal være en del av statsbudsjettet og at investeringsutgiftene i sin helhet belastes budsjettene i bygge- eller anleggssperioden. Investeringsutgiftene vil dermed ha karakter av

store engangsutgifter. For store anleggsetater med mange enkeltinvesteringer stiller dette seg noe annerledes, ved at det her som regel fastsettes en bevilgning som dekker flere investeringsprosjekter slik at svingningene i utgiftsbehovet jevner seg ut.

Det er viktig at budsjettssystemet legger til rette for at prioriterte og økonomisk riktige investeringer gjennomføres. Regjeringen har derfor i tråd med sin politiske plattform fra Soria Moria vurdert gjeldende ordninger for budsjettering av statlige investeringer. Særlig to hovedspørsmål har vært vurdert. Disse er:

- Spørsmålet om det bør etableres et mulig skille mellom drift og langsiktige investeringer i realkapital i statens budsjettpolitikk.
- Spørsmålet om det bør tas i bruk såkalt prosjektfinansiering for sammenhengende utbygging og modernisering av veg- og jernbanestrekninger.

I omtalen nedenfor redegjøres det for Regjeringens vurderinger.

SPØRSMÅLET OM ET MULIG SKILLE MELLOM DRIFT OG LANGSIKTIGE INVESTERINGER I STATENS BUDSJETT-POLITIKK

Generelt

Regjeringen har vurdert spørsmålet om gjeldende budsjettpolitikk bør legges om slik at langsiktige investeringer i realkapital prioriteres framfor utgifter til drift og andre tiltak på budsjettet. I denne forbindelse er det særlig vurdert hvorvidt en slik prioritering kan skje ved at:

- det etableres behandlingsprosedyrer som innebærer at langsiktige investeringer gis fortrinn ved fordelingen av de utgiftsrammene som ligger til grunn for budsjettbehandlingen.
- langsiktige investeringer lånefinansieres utenfor budsjetttrammene.

Regjeringen har etter en samlet vurdering kommet til at det i hovedsak ikke er ønskelig å innføre nye særlige budsjettordninger for statlige investeringer. Hovedbegrunnelsen for dette er:

- Det er ikke bare statlige investeringer i realkapital som bidrar til økt framtidig velferd og verdiskaping. Andre utgifter kan i like stor grad bidra til dette, for eksempel utgifter til helsetjenester, utdanning og forskning, barnehager, arbeidsmarkedstiltak, miljøtiltak og forebyggende tiltak av ulik art. Dette taler mot å etablere ordninger som generelt prioriterer investeringer i realkapital i konkurransen om de tilgjengelige budsjettmidlene.
- Handlingsregelen, som ligger til grunn for vår budsjettpolitikk, bestemmer hvor mye som hvert år kan brukes av petroleumsinntektene til drift, investeringer og overføringer (dvs. utgifter "over streken"). Regelen er dermed også avgjørende for størrelsen på de totale utgiftsrammene for de årlige statsbudsjettene. For at handlingsregelen skal

kunne oppfylle sin budsjettpolitiske hensikt, bør det ikke etableres nye ordninger der ordinære statlige utgifter til drift, investeringer eller overføringer finansieres på annen måte enn ved bevilgninger "over streken", for eksempel ved lån. Slike finansieringsordninger endrer ikke utgiftenes reelle karakter og deres virkninger i økonomien.

- Lånefinansiering av statlige investeringer kan heller ikke begrunnes ut fra rasjonelle økonomiske hensyn. Staten har ikke behov for å lånefinansiere verken sine investeringer eller andre utgifter som i dag føres "over streken".
- Eksisterende budsjettssystem hindrer ikke at det skaffes budsjettmessig rom for nye investeringer dersom de når opp i konkurransen med andre tiltak på budsjettet. Spørsmålet om omfanget av nye investeringer innenfor budsjetttrammene vil derfor bero på hvor prioriterte disse investeringene er i forhold til andre tiltak på budsjettet. Budsjettssystemet legger videre til rette for at igangsatte investeringer kan sikres tilstrekkelige midler til å kunne ferdigstilles på rasjonell måte.

Statsbudsjettutvalgets forslag

Statsbudsjettutvalgets rapport inneholdt forslag som også berører spørsmålet om budsjettering av statlige investeringer. Utvalget vurderte to hovedspørsmål - bruk av periodiseringsprinsippet i statlige budsjetter og regnskaper og flerårig budsjettering. Det anbefalte at periodiseringsprinsippet tas i bruk som føringsprinsipp for statsbudsjettet og statsregnskapet, herunder alle statlige virksomheter. Utvalget vurderte ikke om Stortingets bevilgningsvedtak bør legges om fra kontantprinsippet til periodiseringsprinsippet, men antydte at dette kunne være aktuelt på et senere tidspunkt. Videre anbefalte utvalget at det åpnes for å fatte flerårige budsjettvedtak for nærmere utvalgte prosjekter, virksomheter eller områder. Som aktuelle eksempler på slike tiltak ble bl.a. nevnt investeringsprosjekter som strekker seg over flere år.

Regjeringen legger til grunn at budsjettvedtakene fortsatt bør baseres på kontantprinsippet både for investeringer og andre utgifter, bl.a. fordi dette gir de mest entydige vedtakene og dermed de klareste fullmaktene for forvaltningen. Budsjettvedtak basert på periodiserte kostnader av investeringer åpner for å gi statlige virksomheter låne- og plasseringsadgang. Staten har imidlertid som nevnt ikke noe behov for å lånefinansiere verken sine investeringer eller andre utgifter som i dag føres "over streken". Bruk av kostnadsbudsjettering av investeringer for å oppnå lånefinansiering, vil ikke kunne begrunnes ut fra økonomiske rasjonelle hensyn og vil ikke harmonere med de hensyn som ligger bak handlingsregelen. Selv om budsjettvedtakene baseres på kontantprinsippet, vil det imidlertid være nyttig å ta i bruk periodiseringsprinsippet i virksomhetsregnskapene som et supplerende føringsprinsipp for å framskaffe bedre kostnadsinformasjon. Derfor har Finansdepartementet i tråd med Statsbudsjettutvalgets forslag, satt i gang prøveprosjekter for bruk av

periodiseringsprinsippet i regnskapene på virksomhetsnivå, jf. omtalen i pkt. 9.1 ovenfor.

Regjeringen kan ikke slutte seg til utvalgets forslag om å åpne for at det fattes flerårige budsjettvedtak for nærmere utvalgte prosjekter, virksomheter eller områder, herunder investeringsprosjekter. Det vil være vanskelig å skille ut enkeltområder som har større behov for særskilt vern enn de fleste andre områder. Beskyttelse av enkeltområder vil skape desto større press og krav til å håndtere bevilgningsendringer for de sektorer som ikke er vernet. Etter Regjeringens syn er dagens budsjettssystem ikke til hinder for at prioriterte investeringer kan startes opp og sikres tilstrekkelige midler til full gjennomføring, jf. ovenfor.

Det nevnes for øvrig at regjeringen Bondevik II og et bredt flertall i Stortingets finanskomité også gikk imot å erstatte kontantprinsippet for bevilgningsvedtakene med kostnadsbudsjettering og å fatte flerårige budsjettvedtak for utvalgte prosjekter, jf. omtale i Gul bok 2004 og Budsjett-innst. S. nr. 6 (2003-2004).

Mulige tilpasninger av dagens budsjettssystem

Selv om dagens budsjettordninger gir gode muligheter til å gjennomføre de politisk prioriterte investeringene, kan enkelte tilpasninger innenfor dagens system likevel vurderes. Det kan for eksempel være aktuelt å vurdere ordninger som gir forvaltningen økte fullmakter til å omdisponere mellom enkeltprosjekter innenfor en total investeringsramme som Stortinget vedtar, eller til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringer. Også dagens budsjettssystem inneholder eksempler på slike fullmakter. Eventuelle fullmakter på nye virksomhetsområder vil imidlertid måtte skje etter en konkret vurdering. Det vises for øvrig også til det arbeidet som vil bli satt i gang for å vurdere forbedret planlegging og prioritering av samferdselsinvesteringer, jf. omtalen nedenfor.

Spørsmålet om prosjektfinansiering av samferdselsprosjekter

Begrepet prosjektfinansiering kan romme flere finansieringsformer. Varianter som kan tenkes benyttet under paraplybegrepet prosjektfinansiering av utvalgte veg- og jernbanestrekninger, kan være:

- øremerking av utvalgte prosjekter.
- organisering gjennom bompengeselskap for finansiering av et bestemt prosjekt eller en bestemt strekning.
- OPS-selskap for utbygging, samt drift og vedlikehold av et bestemt prosjekt eller en bestemt strekning.
- organisering av ett eller flere statlig eide aksjeselskap som skal forestå utbygging av bestemte prosjekter eller strekninger innen en gitt tidsramme, med statlig lånefinansiering.
- ordning etter svensk modell med statlige lån til utvalgte veg- og jernbaneinvesteringer i regi av Statens vegvesen og Jernbaneverket, og med tilbakebetaling av avdrag og renter i kommende budsjetter.

Regjeringen har særlig vurdert ordninger der samferdselsprosjekter lånefinansieres i tillegg til de ordinære bevilgningene på statsbudsjettet, og slik at renter og avdrag på lånene dekkes av framtidige års samferdselsbevilgninger, jf. det sistnevnte alternativet ovenfor. Bakgrunnen for dette er at finansiering av utbyggingsprosjekter med egen bevilgning eller bompenger eksisterer allerede i dag, og representerer således ikke noe nytt. Når det gjelder OPS-modellen, er det ikke aktuelt å fremme forslag om ytterligere bruk av denne ordningen før igangsatte prosjekter er evaluert. Videre er det lite naturlig å organisere veg- og jernbaneprosjekter i egne selskaper så lenge Statens vegvesen og Jernbaneverket nettopp har utbygging som en av sine hovedoppgaver. Ved opprettelse av egne selskaper lånefinansieres for øvrig investeringene, og det vises til vurderingene av dette nedenfor.

I Sverige kan virksomheter som Statens vegvesen og Jernbaneverket finansiere investeringer ved å ta opp lån i det såkalte Riksgäldskontoret som er underlagt det svenske Finansdepartementet. Statlige virksomheter kan via overordnet departement søke om statlige lån til utvalgte veg- og jernbaneprosjekter i Riksgäldskontoret. Den samlede rammen for lånefinansiering av veg- og jernbaneinvesteringer i Sverige fastsettes av Riksdagen. Det er stramme rammer for lån, og de skal tilbakebetales med renter over senere års bevilgninger til den enkelte virksomhet. Det er viktig å merke seg at netto utlån innenfor denne ordningen regnes som ordinære utgifter ("over streken") ved beregningen av både statsbudsjettets overskudd og finansiell sparing i offentlige sektor. Sammen med utgiftstak inngår offentlig sektors finansielle sparing i retningslinjene for finanspolitikken i Sverige. Riksgäldskontorets netto utlån til investeringer regnes således med ved måling av finanspolitisk stramhet.

Regjeringen finner at investeringer i veg og jernbane fortsatt bør bevilges etter gjeldende budsjetteringsprinsipper, og at det således ikke etableres en ordning med lånefinansiering. Som nevnt ovenfor under omtalen av et mulig skille mellom drift og langsiktige investeringer i statens budsjettpolitikk, kan lånefinansiering av investeringer vanskelig begrunnes ut fra økonomiske rasjonelle hensyn.

Intensjonen med prosjektfinansiering, uttrykt som en metode for å sikre prosjektene en rasjonell utforming og framdrift, kan nås innenfor gjeldende budsjettprinsipper.

Selv om gjeldende budsjettssystem legger til rette for å gjennomføre investeringene på rasjonell måte og med betydelig fleksibilitet, vil Regjeringen vurdere nærmere hvordan en innenfor dagens budsjettssystem kan sikre bedre prioritering, planlegging og framdrift av samferdselsbevilgninger.

Regjeringen Bondevik II satte i gang mange store prosjekter med små oppstartsbevilgninger, særlig på stamveg. Ved Regjeringens og Stortingets behandling av samferdselsprosjekter er det viktig at de langsiktige økonomiske konsekvensene vektlegges, og slik at det ikke settes i gang flere prosjekter enn det som kan dekkes innenfor et realistisk nivå på framtidige samferd-

selsbevilgninger. Kvalitetssikring av konseptvalg (KS1) vil være et hjelpemiddel for å sikre helhetlig prosjektering og unngå for lite koordinerte investeringsprosjekter.

Videre bør det legges opp til at bevilgningsnivået til drift og vedlikehold av veg og jernbane sikrer at det ikke vil være behov for å omprioritere vesentlig fra investeringer til drift i senere års budsjettforslag og dermed danne grunnlag for raskere og sammenhengende utbygging av veg- og jernbaneprosjekter. Regjeringen prioriterer derfor økt satsing på veg og jernbane og foreslår økte bevilgninger til veg- og jernbaneforvaltning i St.prp. nr. 1 (2006-2007). I dette budsjettforslaget øker bevilgningene til vegformål forhold til saldert budsjett 2006 med om lag 1,2 mrd. kroner, tilsvarende en økning på 8,7 pst. Tilsvarende øker bevilgningene til drift, vedlikehold og investeringer under Jernbaneverket i forhold til saldert budsjett 2006 med vel 0,9 mrd. kroner mill. kroner, tilsvarende en økning på over 20 pst. Forslaget til bevilgning oppfyller målet om økt satsing på samferdsel i tråd med Stortingets vedtak under behandlingen av Nasjonal Transportplan.

6.4.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at "Regjeringen finner at investering i vei og jernbane fortsatt bør bevilges etter gjeldende budsjetteringsprinsipper, og at det således ikke etableres en ordning med lånefinansiering". Og videre at "Selv om gjeldende budsjettssystem legger til rette for å gjennomføre investeringene på rasjonell måte og med betydelig fleksibilitet, vil Regjeringen vurdere nærmere hvordan en innenfor dagens budsjettssystem kan sikre bedre prioritering, planlegging og framdrift av samferdselsbevilgninger". Flertallet er enig i dette. Flertallet ser fram til en slik vurdering som kan gi en alternativ prosjektfinansieringsmodell, og ber Regjeringen legge dette fram for Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at offentlig privat samarbeid (OPS) har vist seg å være et godt alternativ ved veiutbygging. Disse medlemmer mener derfor at det må åpnes for flere OPS-prosjekter innenfor samferdselssektoren.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil ta forbehold om å komme tilbake til spørsmålet om et mulig skille mellom drift og langsiktige investeringer i statens budsjettpolitikk. Disse medlemmer viser også til at Fremskrittspartiet er positiv til prosjektfinansiering av samferdselsprosjekter. Videre viser disse medlemmer til at Regjeringen vil vurdere nærmere hvordan en innenfor dagens budsjettssystem kan sikre bedre prioritering, planlegging og framdrift av samferdselsbevilgninger, og forventer at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med dette.

7. FLERÅRIGE BUDSJETTKONSEKVENSER 2008-2010

7.1 Hovedprinsipper

7.1.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)*

Følgende hovedprinsipper legges til grunn for budsjettframskrivningene for utgifts- og inntektsutviklingen i perioden 2008-2010:

- Utgifter til regelstyrte ordninger skal framskrives med de utgiftskonsekvenser som følger av regelverket. Det tas hensyn til bl.a. den demografiske utviklingen og virkningen av eventuelle regelverksendringer som foreslås gjort gjeldende i budsjettåret.
- Utgifter til store, enkeltstående investeringer framskrives i takt med forutsatt framdriftsplan. På områder der flere enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme, videreføres rammen på uendret reelt nivå eller i tråd med tidligere vedtak. I denne sammenheng anses alle byggeprosjekter under Statsbygg, utenom bygg som inngår i den såkalte kurantbygg-ordningen, som enkeltstående investeringer.
- Det korrigeres for éngangsutgifter og éngangsinntekter i budsjettforslaget for kommende år. Tiltak på utgifts- eller inntektssiden som forutsettes satt i verk et stykke ut i kommende budsjettår, framskrives med helårsvirkning.
- Øvrige utgifter og inntekter videreføres i hovedsak på uendret reelt nivå.

I proposisjonen omtales videre de ulike elementene som vurderes i forbindelse med framskrivningen av flerårige budsjettkonsekvenser.

7.1.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar dette til orientering.

7.2 Tallmessig presentasjon

7.2.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)*

De flerårige effektene av forslaget til statsbudsjett for 2007 vil innebære en vesentlig vekst i utgiftene i perioden. På inntektssiden er det større stabilitet, selv om enkelte inntekter settes vesentlig ned i 2008.

Det anslås en vekst i utgiftene på om lag 6,0 mrd. kroner fra 2007 til 2008, og ytterligere 4,1 mrd. kroner i 2009 og 5,0 mrd. kroner i 2010. Sett bort fra endringen fra 2007 til 2008, er det den forventede utgiftsutviklingen i folketrygden som i hovedsak bidrar til netto økte utgifter i framskrivningen. Utgiftsveksten i folketrygden som følge av videreføring av gjeldende regelverk mv., anslås til 14,9 mrd. kroner over treårsperioden. Utgiftsveksten anslås å øke mot slutten av perioden. Øvrige utgifter er i beregningene samlet sett anslått å øke med 2,7 mrd. kroner fra 2007 til 2008. For de påfølgende årene reduseres utgiftene utenom folketrygden. Fra 2008 til 2009 anslås utgiftene å gå ned med 1,4 mrd. kroner, og med ytterligere 1,0 mrd. kroner fra 2009 til 2010. Det understrekes at framskrivningene blir mer usikre desto lenger framover i tid de

føres, bl.a. fordi flere uforutsette hendelser da kan bidra til å endre tallene. Metoden for framskrivningene innebærer at midlertidige tiltak som fases ut (f.eks. bygg), ikke erstattes med nye utgifter. Dette bidrar dermed isolert sett til lavere utgifter utover i perioden for framskrivningene.

På inntektssiden er det i tallene forutsatt langt færre tiltak som har budsjettmessige konsekvenser i årene framover. Totalt ligger det an til en inntektsreduksjon på om lag 1,4 mrd. kroner under departementene fra 2007 til 2008 som følge av endringer i utbyttebetalinger, inntekter i 2007-budsjettet fra eiendomssalg og salg av beredskapslager for olje. Inntektene i 2009 og 2010 anslås tilnærmet uendret fra 2008. Inntekter fra skatter og avgifter er ikke medregnet.

Samlet viser tallene dermed økte utgifter og reduserte inntekter på departementenes budsjetter på til sammen vel 7,4 mrd. kroner fra 2007 til 2008. Ytterligere budsjettsvekkelse i 2009 og 2010 utgjør henholdsvis om lag 4,2 og 5,0 mrd. kroner i forhold til året før.

Skatte- og avgiftsinntektene øker over tid som følge av vekst i skattegrunnlagene. For de nærmeste årene anslås den underliggende veksten i skattegrunnlagene å styrke budsjettet med 8-10 mrd. kroner per år. I Soria Moria-erklæringen varslet Regjeringen at skatter og avgifter skulle bringes tilbake til nivået i 2004. Budsjettforslaget for neste år innebærer at dette nivået nås i 2007.

Ifølge retningslinjene for budsjettpolitikken skal bruken av petroleumsinntekter over tid følge utviklingen i forventet realavkastning av kapitalen i Statens pensjonsfond - Utland. Bruken av petroleumsinntekter i 2007 er beregnet å ligge om lag på linje med forventet realavkastning. Med de forutsetningene som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2007, vil forventet realavkastning av kapitalen i Statens pensjonsfond - Utland kunne øke med om lag 13 mrd. kroner årlig fra 2007 til 2010, målt i 2007 priser. Den anslåtte utviklingen i fondskapitalen i årene framover er imidlertid usikker. I tillegg må den faktiske bruken av petroleumsinntekter tilpasses konjunktursituasjonen og ta hensyn til de betydelige langsiktige utfordringene for offentlige finanser. I en situasjon der høye oljepriser gir rask oppgang i fondskapitalen og veksten i norsk økonomi er sterk, vil det være i tråd med handlingsregelen om bruken av petroleumsinntekter i noen år øker langsommere enn den forventede realavkastningen av Statens pensjonsfond - Utland. Dette ville også redusere behovet for krevende omdisponeringer når veksten i aldersrelaterte utgifter senere setter inn.

Framskrivningene i dette avsnittet legger til grunn uendret aktivitet i offentlig tjenesteproduksjon, herunder sysselsetting. Nye bevilgninger knyttet til økt aktivitet som følge av endringer i befolkningssammensetningen, opptrappingsplaner og oppfølging av varslede satsinger er ikke regnet med i framskrivningene. Ved vurderingen av handlingsrommet for 2009 og 2010 må det også tas hensyn til at usikkerheten i anslagene øker jo lenger fram i tid en kommer.

Det vises til proposisjonen for nærmere omtale av flerårige budsjettkonsekvenser for følgende saker:

- Utgiftsveksten i folketrygden
- Finansieringsordninger under EØS-avtalen
- Statens lånekasse for utdanning
- Barnehager
- Fondet for forskning og nyskaping
- Gratis læremidler
- Nødnett
- Avvikling av transportstøtten
- Rentekompensasjon for skoler, kirker og sykehjem
- Opplæring i norsk og samfunnskunnskap
- Statlige mottak og integreringstilskudd
- Sykehusinvesteringer og ressurskrevende brukere
- Foreldrepenger
- Kontantstøtte
- Barnetrygd
- Internasjonalisering
- Nettolønn Hurtigruten
- Internasjonal romvirksomhet
- Nikkelverkene på Kola-halvøya
- Tilskudd til biloppsamling
- Kulturminnefondet
- Statens Pensjonskasse
- Videreføring av byggeprosjekter (Statsbygg)
- IT-prosjekter
- Rentekostnader i forbindelse med økte fondsavsetninger
- Tilskudd til Energifondet
- Inntekter
- Tilbakeføringer GIEK
- Utbytte Statkraft
- Fondsavsetninger
- Éngangsinntekter.

7.2.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar dette til orientering.

7.3 **Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettframskrivningene**

7.3.1 *Sammendrag fra St.prp. nr. 1 (2006-2007)*

I framskrivningene tas kun med de framtidige konsekvensene av vedtak som er innarbeidet i Regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Politiske målsettinger som er kommet til uttrykk i for eksempel intensjonsklæringer, stortingsmeldinger, flertallsmerknader i Stortinget mv., er derfor ikke tatt med i tallmaterialet. Enkelte av disse målsettingene er forholdsvis konkrete når det gjelder framtidige bevilgningsbehov. Av slike utgiftssatsinger kan nevnes opptrappingsplanen for psykiatri, langtidsplanen for Forsvaret, målsettingen om opptrapping av forskningsinnsatsen, nasjonal transportplan, barnehagesatsingen, kulturløftet, bistand og etablering av en ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV), jf. nærmere omtale nedenfor.

Stortinget har sluttet seg til en forpliktende opptrappingsplan innen psykisk helse over ti år (1999-2008). Regjeringen foreslår en styrking på om lag 700 mill. kroner i 2007. En ytterligere bevilgningsøkning på rundt 900 mill. kroner i 2008 vil realisere målene i opptrappingsplanen for psykisk helse.

I den vedtatte langtidsplanen for Forsvaret for perioden 2005-2008 (St.prp. nr. 42 (2003-2004), jf. Innst. S. nr. 234 (2003-2004)), er det lagt til grunn en samlet forsvarsramme over fireårsperioden på 118 mrd. 2004-kroner. Omregnet til 2007-priser (og korrigert for tekniske endringer) tilsvarer dette 127,4 mrd. kroner. I gjennomsnitt over årene fra 2005 til 2008 gir det en forsvarsramme på 31,8 mrd. kroner. Foreslått forsvarsbudsjett for 2007 på 30,9 mrd. 2007-kroner ligger dermed vel 0,8 mrd. kroner under dette gjennomsnittsnivået. Dersom en i løpet av det gjenværende året i perioden skal komme opp på forutsatt samlet totalramme for perioden, må budsjettnivået i 2008 være om lag 2,5 mrd. kroner høyere enn i budsjettforslaget for 2007.

Regjeringens mål om at samlet norsk forskningsinnsats skal økes til 3 pst. av brutto nasjonalprodukt (BNP) innen 2010 har tilslutning i Stortinget. De samlede utgiftene til forskning og utvikling utført i Norge var nær 29 mrd. kroner i 2005, noe som tilsvarte 1,5 pst. av brutto nasjonalprodukt (BNP). Dette er en reduksjon fra 1,6 pst. i 2004, noe som delvis skyldes høy nominell vekst i BNP, bl.a. som følge av høye oljepriser. Målet om å øke den samlede forskningsinnsatsen til 3 pst. av BNP innen 2010, er dermed enda mer krevende enn antatt da målet ble vedtatt. De samlede forskningsbevilgningene utgjør 16,3 mrd. kroner i Regjeringens budsjettforslag for 2007, noe som er om lag 5 mrd. kroner mindre enn 1 pst. av anslått BNP. Regjeringen foreslår i 2007-budsjettet en økning av kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping på 10 mrd. kroner. Det gir økt avkastning fra fondet på om lag 440 mill. kroner i 2008, jf. nærmere omtale ovenfor. Hvis de offentlige forskningsbevilgningene skal utgjøre 1 pst. av BNP innen 2010, vil dette kreve en vesentlig ytterligere vekst i de offentlige bevilgningene til forskning de nærmeste årene.

Gjennom Stortingets behandling av Nasjonal transportplan (NTP) 2006-2015 ble den økonomiske rammen til Statens vegvesen og Jernbaneverket økt med 2,2 mrd. kroner i gjennomsnitt per år i planperioden fram til 2009 (handlingsprogrammet) i forhold til forslaget fra regjeringen Bondevik II. I budsjettforslaget for 2007 foreslår Regjeringen bevilgninger til veg og jernbane i tråd med Soria Moria-erklæringen. Forslaget innebærer at bevilgningene samlet for 2007 tilsvarer bevilgningsnivået ved en lik årlig fordeling av planrammene for veg og jernbane fastsatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av Nasjonal transportplan. Det er imidlertid et etterslep fra 2006 på 244 mill. kroner til vegformål og 825 mill. kroner til jernbaneformål.

Regjeringens målsetting for barnehagesektoren er bl.a. full behovsdekning og innføring av maksimalgrense for foreldrebetaling på 1 750 kroner (2005-priser). Bevilgningene til drift og investeringer for barnehager i 2007-budsjettet legger til rette for full barnehagedekning gitt dagens etterspørsel. Utgiftene som følge av å redusere maksimalprisen til 1 750 kroner (2005-priser) anslås grovt anslått til 1 mrd. kroner. Det er da lagt til grunn det antallet barn i barnehage ved

utgangen av 2007 som følger av Regjeringens budsjettforslag for 2007.

Regjeringen vil ifølge Soria Moria-erklæringen arbeide for å nå målet om at bevilgningen til utviklingssamarbeid økes til 1 pst. av anslått brutto nasjonalinntekt (BNI) og at innsatsen deretter trappes ytterligere opp i perioden. For 2007 foreslår Regjeringen at bistandsbevilgningen økes til 0,97 pst. av anslått BNI. En bistandsramme på 1 pst. av anslått BNI ville innebære en økning på om lag 750 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag til bistandsbevilgninger for 2007.

Regjeringen har som mål at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal gå til kulturformål innen 2014. En jevn opptrapping av Kulturløftet fram til 2014 krever isolert sett at bevilgningene til kulturformål årlig økes med om lag 160 mill. kroner.

Regjeringen har varslet at den ønsker å utvide fedrepermisjonen med 5 uker, utover økningen med en uke som ble innført fra 1. juli 2006. Kostnadene ved en slik utvidelse anslås til om lag 750 mill. kroner, noe som tilsvarende om lag 150 mill. kroner per uke.

I dette budsjettet varsler Regjeringen at bevilgningene til helseforetakene i årene 2008-2010 skal økes med 1 mrd. kroner for å sette helseforetakene i stand til å opprettholde en høyere produksjonskapasitet. Med en jevn opptrapping innebærer dette en økning i bevilgningene på om lag 330 mill. kroner per år.

Regjeringen har varslet at den vil foreslå å skyte inn ytterligere 10 mrd. kroner i Grunnfondet for fornybar energi og energieffektivitet i 2009. Dette vil bidra til en samlet fondskapital på 20 mrd. kroner. Gitt dagens rentenivå vil avkastningen av fondet med dette øke med 440 mill. kroner i 2010, til en samlet avkastning på 880 mill. kroner.

Etableringen av en ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV) startet i 2006 og vil kreve betydelige gjennomføringskostnader i årene som kommer. Samlet er kostnadene til IKT-plattform og organisatoriske omstillinger for NAV-reformen anslått til 4 mrd. kroner. I 2007-budsjettet foreslås det bevilget vel 700 mill. kroner til statens andel av NAV-reformen, mens kommunenes kostnader anslås til om lag 150 mill. kroner. Inkludert forslagene i 2007-budsjettet, er det så langt bevilget vel 1,5 mrd. kroner til NAV-reformen. Det gjenstår dermed nærmere 2,5 mrd. kroner av de anslåtte kostnadene. Det tas sikte på at de aller fleste arbeids- og velferdskontorene skal være på plass innen 2010. Gjennomføring av pensjonsreformen vil også kreve betydelige administrative gjennomføringskostnader i årene fram til 2010, spesielt gjelder dette nødvendig IKT-utvikling.

Stortinget har vedtatt at det skal etableres et felles digitalt radiosamband for nød- og beredskapsstatene. Kontrakt om en første utbyggingsfase skal inngås i 2006, og omfatter seks politidistrikter i Oslofjordområdet. Stortinget har i tillegg vedtatt at Justisdepartementet kan innhente tilbud fra leverandør på landsdekkende utbygging. Investerings- og driftsutgiftene for det første utbyggingstrinnet er i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005) estimert til om lag 600 mill. kroner.

Landsdekkende utbygging vil innebære investerings- og utbyggingskostnader i utbyggingsfasen på om lag 3,6 mrd. kroner. Første utbyggingstrinn skal være gjennomført i løpet av 2007. Et forslag om utbygging i resten av landet vil bli forelagt Stortinget etter at en evaluering av første byggetrinn er gjennomført.

Kommunesektoren har ansvaret for viktige velferdstjenester, herunder skole, barnehage og pleie og omsorg. Tjenestene kommunene leverer skal være av høy kvalitet og tilpasses innbyggerne behov. Regjeringen anser en bærekraftig kommuneøkonomi som en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet, og vil blant annet legge til rette for 10 000 nye årsverk i eldreomsorgen i perioden fra 2004 til 2009. Regjeringen vil prioritere vekst i kommunesektorens samlede inntekter også i de kommende årene.

På en rekke andre områder er det varslet økt innsats uten nærmere angivelse av bevilgningsmessige konsekvenser.

Omtalen ovenfor viser at oppfølging av disse satsingene i tråd med målsettingene, samlet sett vil kreve betydelige bevilgningsøkninger. Tallene som er presentert i dette kapitlet og omtalen av handlingsrommet i budsjettpolitikken på mellomlang sikt i St.meld. nr. 1 (2006-2007) Nasjonalbudsjettet 2007, viser at handlingsrommet i budsjettpolitikken er begrenset, og det vil bli krevende å følge opp de politiske målsettingene om økt innsats på ulike områder i perioden 2008-2010.

7.3.2 *Komiteens merknader*

Komiteen tar dette til orientering.

8. ANDRE MERKNADER OG FORSLAG FREMSATT UNDER KOMITEENS BEHANDLING

8.1 Utenlandsbudsjett

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremsetter forslag om opprettelsen av et eget utenlandsbudsjett.

Oljeformuen kan brukes til fornuftige investeringer, bl.a. i infrastruktur, satsning på helse- og eldreomsorg, og en fremtidsrettet styrkning av kompetanse, forskning og utdanning. Dette vil øke effektiviteten i samfunnet. De fleste anskaffelser fra utlandet vil ikke ha vesentlig effekt på norsk økonomi, og det vil ikke være riktig å hevde at eksempelvis kjøp av militærmateriell eller sykehusutstyr skaper såkalt press i norsk økonomi. Dette vil heller ikke gjelde for bekjempelse av sykdommer på internasjonal basis. Det vil derfor være riktig å skille ut slike anskaffelser og utgifter på et eget utenlandsbudsjett, og ikke regne disse utgiftene med når man ser på hva norsk innenlandsøkonomi kan tåle av innføring av oljepenger.

En vesentlig og delvis avgjørende vektlegging av etterspørselsiden og "finanspolitiske indikatorer" ved behandlingen av statsbudsjettet legger en klar begrensning på offentlige utgifter selv om staten har penger å bruke. I dagens budsjettssystem med tabeller og indikatorutregninger regnes alle foreslåtte endringer av Regjeringens forslag til budsjett å ha tilnærmet samme

finanspolitiske virkning, helt uavhengig av den reelle situasjon. Dette er en åpenbar svakhet som både hindrer fornuftig pengebruk og en nyansert finanspolitisk debatt. Slik budsjettet i dag er satt opp skilles det ikke mellom kjøp av varer og tjenester fra utlandet, og kjøp av varer og tjenester i Norge. For Norge er dette nå en betydelig hindring for en fornuftig disponering av den økonomiske velstand i et langsiktig perspektiv.

Disse medlemmer vil bruke utenlandsbudsjettet til å omplassere deler av statens finansformue (oljefondet) til realformue ved hjelp av investeringer i realkapital, forskningsutstyr og IKT-utstyr til universiteter og høyskoler. Noen få tiltak er ekstraordinære og vil bidra til å hjelpe tilbudssiden i økonomien samt redusere presset på det norske helsevesen.

Utenlandsbudsjettet viser bruk av penger som ikke har direkte virkning på den innenlandske økonomien. De som er mot bruk av oljeinntekter til realinvesteringer fordi det angivelig skal ha uheldige virkninger på norsk økonomi via innenlandsk etterspørsel, kan ikke ha de samme motforestillingene mot de samme realinvesteringer når disse settes opp i et eget utenlandsbudsjett.

Makroøkonomisk vil utenlandsbudsjettet isolert sett medføre en viss reduksjon i Norges eksportoverskudd. Dette kan bli motvirket av økt privat sparing som følge av økt privat disponibel inntekt etter at skatte- og avgiftsnivået er senket. Nettovirkningen vil i så fall bli en reduksjon i eksportoverskuddet som har sin motpart i økt innenlandsk kapitaloppbygging.

Utenlandsbudsjettet vil i dagens system få inntekter gjennom overføringer fra petroleumsfondet.

For at et slikt budsjett skal kunne virke etter hensikten, må det etableres klare regler for hvilke typer utgifter som skal kunne betales fra dette budsjettet.

Avgrensninger kan være:

- ikke varige og langsiktige utgifter
- løpende driftsutgifter bør alltid være av en karakter, art eller form som kan avvikles i sin helhet etter maksimalt 3 år
- kjøp av utstyr skal ikke inngå i et vedvarende anskaffelsesprogram
- skal ikke muliggjøre flytting av andre midler fra innenlands til utenlandsk bruk ved at midler på utenlandsbudsjettet erstatter utgifter innenfor dagens ramme.

Disse medlemmer forutsetter at det gjøres endringer i bevilgningsreglementet og at Riksrevisjonen fører normal kontroll med at forutsetningene med eget utenlandsbudsjett ivaretas.

Disse medlemmer foreslår at utenlandsbudsjettet for 2007 skal omfatte følgende områder:

Kjøp av militært materiell i utlandet

Disse medlemmer ser det som nødvendig å finansiere blant annet nye transportfly gjennom utenlandsbudsjettet, slik at dette ikke påvirker ordinære investeringsbudsjetter i Forsvaret. Videre ser disse medlemmer det som naturlig at også andre store

materiellanskaffelser fra utlandet i fremtiden finansieres på denne måten. Disse medlemmer ønsker derfor å bevilge 2 mrd. kroner til innkjøp av militært materiell fra utlandet, i utenlandsbudsjettet.

Kjøp av sykehusutstyr

Disse medlemmer viser til at mye av det mest moderne høyelektroniske utstyr til helseforetakene ikke produseres i Norge og må kjøpes inn fra leverandører i andre land. Mange norske helseforetak sliter i dag med gammelt, nedslitt teknisk utstyr der faren for feil og unøyaktigheter, i verste fall, kan skape uønskede og til dels farlige situasjoner for pasienter og helsepersonell. Ved noen sykehus er teknologisk medisinsk utstyr mer enn 10 år gammelt, noe som betyr at det i realiteten er over "levegrensen". Det er fornuftig å sørge for at norske helseforetak utstyres med moderne medisinsk teknisk utstyr av god kvalitet for å unngå misbruk av helsepersonells tid, og best mulig utnyttelse av kapasiteten til enhver tid.

Kjøp av behandling i utlandet

I Norge har vi fremdeles køer og ventelister til sykehusbehandling og de er dessverre økende i 2006, først og fremst fordi den innsatsbaserte finansieringen er redusert fra 60 pst. av kostnadene ved behandlingen av pasienten til 40 pst. Dersom pasienten ikke får behandling innen den tidsramme som er fastsatt som akseptabel for pasientens diagnose, skal vedkommende ha rett til å velge behandling i utlandet. Mange pasienter er ikke klar over denne rettigheten og i helsevesenet blir det sjelden opplyst om den fordi det er det regionale helseforetaket som må bære kostnadene. Disse medlemmer ønsker at det skal være mulig å velge å bli behandlet i utlandet når relevant behandling ikke kan gis i Norge eller når ventetiden overstiger et akseptabelt nivå. Disse medlemmer foreslår derfor å bevilge 100 mill. kroner til behandling i utlandet.

Investering i IKT-utstyr og kjøp av forskningsutstyr til universiteter og høyskoler

Disse medlemmer viser til det behovet som er innenfor universitets- og høyskolesektoren når det gjelder nytt IKT- og annet utstyr. Slike innkjøp vil ikke ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi.

Det avsettes 180 mill. kroner til innkjøp av utstyr til vitenskaplig forskning, og 300 mill. kroner til IKT-utstyr til skolene.

Riksveinvesteringer utført av utenlandske entreprenører

Norge er et land med lange avstander og spredt bebyggelse. For å utligne ulempene med å ligge langt fra markedene, er det særdeles viktig å ha et bedre utbygd vegnett enn andre land. Dessverre er det motsatte tilfellet. Norge ligger langt etter de fleste europeiske land. Bevilgningene til veiformål har gjennom flere år gått reelt ned, samtidig har trafikkveksten vært sterk, og ulykkesfrekvensen negativ. For disse medlemmer er det åpenbart at det er en klar sammenheng

mellom mindre penger til veiformål på den ene siden og økt trafikk og flere ulykker på den andre siden. Derfor ønsker disse medlemmer å forsere utbyggingen av vegnettet i Norge samt forbedre vedlikeholdet. Dette vil føre til færre ulykker og et mer lønnsomt næringsliv. Spesielt vil dette virke positivt for næringsliv og befolkning i distrikts-Norge. Det bevilges 2 mrd. kroner over utenlandsbudsjettet. Dette er beløpet som må til for å ta igjen gapet i forhold til NTP.

Forbedret samferdselssikkerhet

Disse medlemmer foreslår at midlene øremerkes til innkjøp av utstyr til sikkerhetsformål innenfor de ulike samferdselssektorene. En stor andel av slikt utstyr leveres i dag fra utenlandske leverandører.

Bekjempelse av verdensomspennende epidemier

Disse medlemmer ønsker å avsette 1 mrd. kroner på utenlandsbudsjettet for bruk til bekjempelse av livstruende sykdommer og verdensomspennende epidemier, så som HIV/AIDS, malaria, tuberkulose og HVP-viruset. Pengene skal kunne brukes til både sykdomsbekjempelse og sykdomsforebygging, i tillegg til opplysningsarbeid og spesielt vaksineprogrammer.

Pengene som skal fordeles kan for eksempel gå igjennom Bill & Melinda Gates Foundation og GAVI. Det er et poeng at pengene ikke går gjennom Utenriksdepartementet eller NORAD.

I april 2006 ble den mest omfattende sykdomsstudien til dags dato utgitt. Studien er utført av Disease Control Priorities Project (DCCP) og er arbeidet frem av nærmere 500 eksperter fra 34 land. Den 1 400 siders rapporten som ble presentert er et samarbeid mellom Fogarty International Center of the U.S. National Institute of Health, Verdensbanken, Verdens Helseorganisasjon og Population Reference Bureau, i tillegg til støtte fra Bill & Melinda Gates Foundation. Fire store globale helseutfordringer blir spesielt fremhevet:

- Hjerte- og karsykdommer, kreft og kroniske luftveissykdommer
- HIV/AIDS- epidemien
- Trusselen om et nytt influensavirus tilsvarende Spanskekyken
- Malaria, tuberkulose, lungebetennelse og diaré.

Siden HIV/AIDS ble oppdaget i 1981 har 65 millioner mennesker blitt smittet av HIV og 25 millioner mennesker har dødd på grunn av AIDS. Afrika sør for Sahara er det tyngst rammede området i verden for HIV/AIDS, i 2005 levde 24,5 millioner mennesker med HIV i dette området. Sentral-Asia og Øst-Europa er nye vekstområ-

der for HIV/AIDS, og fikk 220 000 nye smittede alene i 2005. Hver eneste dag blir 1 500 barn i verden smittet av HIV. Denne epidemien er bare en av mange som truer utviklingen i mange fattige land.

Årlig krever livmorhalskreft ca. 250 000 dødsfall. 80 pst. av livmorhalskrefttilfellene forekommer i utviklingsland. HVP-vaksinen beskytter mot 2 typer livmorhalskreft som er årsak til ca. 70 pst. av livmorhalskrefttilfellene i verden. Disse medlemmer er opptatt av at denne vaksinen når ut til kvinner i utviklingsland.

Tuberkulose og malaria er eksempler på andre sykdommer som også må bekjempes og forebygges globalt, og spesielt i et utviklingsperspektiv. Spesielt viktig er en videre satsning på utvikling av en nye tuberkulosevaksiner, for eksempel gjennom støtte til det arbeidet Aeras gjør. Aeras har så langt kommet frem til 6 mulige vaksinekandidater og samarbeider nå med helsevesen og forskningsinstitutter for å få testet ut disse vaksinerne. Spesielt viktig er det også å se bekjempelse og forebygging av HIV/AIDS og tuberkulose i sammenheng. I dag er hvert tredje menneske på kloden smittet av tuberkulose, og tuberkulose er den viktigste dødsårsaken for HIV/AIDS- syke.

Disse medlemmer ønsker derfor å avsette 1 mrd. kroner til tiltak rettet mot verdensomspennende epidemier.

Internasjonal markedsføring av Norge

Reiselivsnæringen har i Norge et stort potensial for vekst. Likevel har næringen det siste tiåret tapt markedsandeler internasjonalt, både relativt og absolutt.

Spesielt innen kategorien Norge som vinterdestinasjon, registrerer vi økt konkurranse. Ikke bare fra tidligere konkurrenter som Sverige og Østerrike, men også fra kommende EU-land som Bulgaria.

Disse medlemmer er av den oppfatning at næringens rammevilkår ikke er gode nok og at reiselivsnæringen i for liten grad har vært gjenstand for næringspolitisk oppmerksomhet.

Disse medlemmer vil sette av totalt 500 mill. kroner til markedsføring av Norge i utlandet, herunder 200 mill. kroner til internasjonal markedsføring av Norge som vinterdestinasjon.

Andre poster i utenlandsbudsjettet

Av andre utgiftsposter som disse medlemmer mener kan posteres under utenlandsbudsjettet, er kjøp av klimakvoter (100 mill. kroner) og medlemskap i internasjonale organisasjoner (19 mill. kroner).

UTENLANDSBUDSJETTET (utgifter til investeringer og tiltak utenfor Norge)

Kjøp av militært materiell i utlandet	2 000
Kjøp av klimakvoter (overført fra kap. 638)	100
Kjøp av sykehusutstyr	400
Kjøp av behandling i utlandet	100
Investering i IKT-utstyr til universiteter og høyskoler	300

UTENLANDSBUDSJETTET (utgifter til investeringer og tiltak utenfor Norge)	
Kjøp av forskningsutstyr til universiteter og høyskoler	180
Riksveiinvesteringer utført av utenlandske entreprenører	2 000
Forbedret samferdselssikkerhet	500
Medlemskap i internasjonale organisasjoner	19
Sykdomsbekjempelse i utlandet (HIV, tuberkulose, malaria, HVP-vaksinasjon etc.)	1 000
Internasjonal markedsføring av Norge	300
Internasjonal markedsføring av Norge som vinterdestinasjon	200
SUM	7 099

8.2 Opprettelse av og utvidelse av fond

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at på en del områder er forutsigbarhet og langsiktig planlegging spesielt viktig. Disse medlemmer ønsker å sikre forutsigbarhet og stabilitet gjennom fondsavkastning. Avkastningen av fondene skal finansiere prosjekter. Det er særlig viktig at det skapes stabile organisasjonsformer for slike fond.

8.2.1 Fond for energi- og petroleumsforskning

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser på petroleumsvirksomheten som en fremtidsrettet næring med fortsatt potensial for vekst og utvikling. Mye tyder på at olje- og gassektoren blir en av Norges viktigste næringer i hele dette århundret, og vil være av stor betydning for en videre utvikling av vårt velferdssamfunn, sysselsetting og verdiskapning. Disse medlemmer vil påpeke at dette langsiktige perspektivet krever gode rammebetingelser, blant annet gjennom å legge til rette for høyteknologisk utvikling i næringen. Det er teknologisk utvikling som gir oss nye muligheter til å utvinne stadig større andeler av olje- og gassressursene på det enkelte felt ved at ressurser som er vanskeligere tilgjengelig kan utvinnes. Disse medlemmer mener forutsigbarhet og grunnlag for langsiktig planlegging og gjennomføring av forskningsprosjekter bedre sikres gjennom fondsavkastning, enn gjennom ordinær budsjettbehandling der midler til forskning må konkurrere med midler til annen virksomhet, eksempelvis løpende driftsutgifter over statsbudsjettet. Disse medlemmer ønsker derfor at det avsettes 10 mrd. kroner til et forskningsfond, der avkastningen av dette skal finansiere relevante og fornuftige forskningsprosjekter. Det er særlig viktig at det skapes en stabil organisasjonsform for et slikt fond, der avkastningen skal gå til målrettet forskning blant annet for å bedre utnyttelsesgraden av oljefelt, bedre teknologien for oljeleting og annen energiforskning. Opprettelsen av et slikt fond vil medføre at staten tar sitt nødvendige ansvar for forskning, og at dette i stor grad vil være en investering i fremtidig vekst i norsk økonomi.

8.2.2 Fondet for forskning og nyskaping

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er viktig med en progressiv og

moderne forskningsaktivitet i Norge. Et av virkemidlene for å oppnå dette er å disponere fondsavkastningen fra fondet for forskning og nyskaping. Regjeringen Bondevik II foreslo i budsjettforslaget for 2006 å øke kapitalen i fondet med 39 mrd. kroner slik at fondets totale størrelse ble 75 mrd. kroner. Det ville gitt et etterlengtet løft for forskningen i Norge og i området 800-900 mill. kroner mer til forskning i 2006 enn resultatet etter regjeringen Stoltenbergs reduksjon. Den foreslo at økningen i fondskapitalen skulle reduseres i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 (2005-2006) med 25 mrd. kroner. I budsjettet for 2007 foreslår Regjeringen å øke forskningsfondet med kun 10 mrd. kroner til 60 mrd. kroner.

Disse medlemmer mener dette er et tydelig signal på at en ikke prioriterer forskningsaktivitet i den grad som det tidligere er gitt uttrykk for. Regjeringen vil på denne måten bidra til å redusere muligheten for å nå målet om at 3 pst. av BNP skal gå til forskning innen år 2010. Disse medlemmer mener det er et meget dårlig signal overfor næringslivet og frykter at dette vil ha konsekvenser for fremtidig etablering, eller mangel på sådan, av store internasjonale næringslivsaktører. Ved etablering av ny virksomhet er det grunn til å tro at internasjonale konsern vurderer hvilke muligheter en har for å få økonomisk uttelling for forskningsvirksomhet i virksomheten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil øke denne posten med ytterligere 25 mrd. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Gitt en rentesats på 3,75 pst. vil en økning på 25 mrd. kroner medføre en ekstra avkastning til forskningsformål på om lag 937,5 mill. kroner i 2008, ut over Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser for øvrig til at Fondet for forskning og nyskaping plasseres som kontolån til staten med en rente som tilsvarer statsobligasjoner med 10 års bindingstid. Fremskrittspartiet mener det kan være nødvendig å gå gjennom denne forvaltningsformen og få vurdert andre fondsforvaltningsmodeller for Fondet for forskning og nyskaping.

Komiteens medlem fra Venstre vil øke denne posten med ytterligere 40 mrd. kroner i forhold til Regjeringens forslag slik at fondet i 2007 blir på 1 000 mrd. kroner. Gitt en rentesats på 3,75 pst. vil en økning på 40 mrd. kroner medføre en ekstra avkastning til forskningsformål på om lag 1,5 mrd. kroner i 2008, utover Regjeringens forslag.

9. FORSLAG FRA MINDRETALL**Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti***Forslag 1*

Stortinget ber Regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 legge frem en sak om den økonomiske fordelingen mellom helseforetakene for å sikre et mer likeverdig behandlingstilbud i hele landet.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 3***Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:***Forslag 2*

Stortinget ber Regjeringen sørge for at ordningen for kjøp av helse- og rehabiliteringstjenester legges til Arbeids- og velferdsetaten. Det legges til grunn at ledig kapasitet ved private institusjoner benyttes ved bruk av ordningen.

A*Rammevedtak*

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2007 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2006 og supplert 14. november 2006:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	11 770 498 000
2	Familie og forbruker	50 060 532 000
3	Kultur	3 901 925 000
4	Utenriks	14 634 689 000
5	Justis	14 143 636 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	7 529 253 000
7	Dagpenger mv.	6 277 600 000
8	Forsvar	31 911 506 000
9	Næring	3 397 419 000
10	Fiskeri	524 170 000
11	Landbruk	6 851 681 000
12	Olje og energi	-122 764 421 000
13	Miljø	2 392 140 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 361 097 000
15	Arbeid og sosial	226 469 040 000
16	Helse	109 068 768 000
17	Kirke, utdanning og forskning	38 363 670 000
18	Samferdsel	25 916 584 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	58 266 805 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	9 727 001 000
21	Eksportgarantier mv.	-688 800 000
22	Finansadministrasjon mv.	23 221 191 000
23	Skatter og avgifter	-791 962 425 000
24	Utbytte mv.	-25 394 552 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland		-295 020 993 000

B

Stortinget ber Regjeringen komme med forslag til økning i rammen til GIEKs U-landsordning fra 2,1 mrd. kroner til 3 mrd. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007.

C

Stortinget ber Regjeringen igangsette planlegging og prosjektering av kapasitetsøkning ved Skien Fengsel og komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med eventuelle oppstartsbevilgninger.

D

Stortinget ber Regjeringen avvikle bruken av fremskutt prøveløslatelse. Det igangsettes ikke nye tiltak med soningsrabatter.

E

Stortinget ber Regjeringen igangsette et prøveprosjekt med bruk av ikke- dødelige elektroshjokk våpen i politiet.

F

Stortinget ber Regjeringen opprette et eget ombud for kriminalitetsofre og pårørende til de som har vært utsatt for alvorlig kriminalitet.

G

Stortinget ber Regjeringen sikre tilstrekkelig egenkapital til et statlig selskap, som har i oppgave å delta sammen med andre investorer i langsiktige investeringer i infrastruktur for transport av naturgass. Selskapet får garantier om at det skal tilføres 5 mrd. kroner i egenkapital innen utbygging av hovedinfrastruktur for gass iverksettes.

H

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.

I

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om økt vrakpant på 5 000 kroner.

J

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007 fremme forslag om en nedtrappingsplan slik at funksjonshemmede som har biler gjennom bilordningen får skiftet til ny bil etter maksimalt 8 år.

K

Stortinget ber Regjeringen legge frem en plan for en nedtrapping av avkortingen av grunnpensjonen til gifte/samboende pensjonister i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007.

L

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007 legge frem en egen sak om gravferdsstønad der effekten av dagens ordning gjennomgås. Det bes videre om at man i saken får belyst de faktiske kostnader for en verdig minimumsbegravelse, samt om det eksisterer store kostnadsforskjeller i forhold til hvor man måtte være bosatt.

M

Stortinget ber Regjeringen overføre finansieringsansvaret for TNF-hemmere og tilsvarende legemidler fra de regionale helseforetakene, og over til NAV.

N

Stortinget ber Regjeringen om å innføre et finansieringssystem i grunnskole, videregående opplæring og fagskoler basert på at staten betaler skolepenger direkte til den skolen som eleven selv velger. Det legges til grunn en økonomisk likebehandling av offentlige og private skoler. Stykkprisen skal innrettes etter størrelse på skolen og differensieres etter elevenes individuelle behov for tilpasset opplæring.

O

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007 etablere en ordning med investeringsramme for ekstra veivedlikehold i fylkes-

kommuner og kommuner med rentekompensasjon tilsvarende den ordning som gjelder for skolebygg. Ordningen startes opp i 2007 med en ramme på 2 mrd. kroner til fylker og 2 mrd. kroner til kommuner og med en rentekompensasjon fra staten.

P

Stortinget ber Regjeringen selge Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS) til høystbydende, og tilbakeføre et eventuelt overskudd av salget uavkortet til posten for tilskudd til høyhastighetskommunikasjon.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen fremlegge for Stortinget spørsmålet om fornyelse/videreføring eller oppsigelse av konvensjoner og traktater, innen de nødvendige respektive frister som gjelder, slik at Stortinget aktivt kan ta stilling til spørsmålet om konvensjonene skal sies opp eller videreføres. Hvor det er mulig å si opp traktater eller konvensjoner uten at noen bestemte tidsfrister er angitt, gis det en melding til Stortinget i løpet av hver stortingsperiode om disse traktater og konvensjoner.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen fremlegge en egen stortingsmelding hvor man går gjennom kostnytteeffekten i forhold til bruk av ressurser innen de forskjellige deler av justissektoren.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide en nasjonal strategi for økt kompetanse i kommunal sektor for å bekjempe korrupsjon og økonomisk kriminalitet.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå politiets rutiner når det gjelder innkjøp og investeringer. Herunder PDMTs rolle og funksjon.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en utvidelse av Argentum-modellen både i form av flere fond og som omfatter både venture- og Private Equity-fasen.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen vedta de nødvendige endringer i forskrifter og fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre at norske miljøkrav for næringslivet tilpasses samme rammebetingelser som i EU og andre konkurrentland.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen utrede effekter og kostnader ved ulike tilnærminger til å oppfylle de norske Kyoto-forpliktelsene. Utredningen skal vurdere og sammenligne økonomiske og miljømessige effekter av blant annet investering i CO₂-rensing, investeringer i klimatiltak i utlandet, inklusiv potensialet for salg av norsk teknologi, og kvotekjøp.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å erstatte de regionale helseforetakene med et statlig sykehusdirektorat, med den hensikt å samle Norge til ett helserike.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget med oppjustering til 100 pst. tilskudd til friskolenes drift og med opptrappingsplan for dette knyttet til den årlige budsjettbehandlingen.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endret studiefinansiering, slik at staten garanterer for studielån i ordinære banker. Statens lånekasse for utdanning omstruktureres til kun å håndtere stipendordninger for elever og studenter, samt administrering av garantiordningen. Dimensjoneringen av Statens lånekasse for utdanning reduseres i samsvar med overstående.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak om byggvedlikehold innenfor universitets- og høyskoleområdet med vurdering og forslag mht. museale bygg spesielt samt rehabilitering, normalvedlikehold og behov for nybygg. Stortinget ber om at en tilsvarende ordning med rentekompensasjon som brukes for skolebygg også vurderes for denne sektoren. Stortinget forutsetter også at spørsmål knyttet til husleie for nye byggprosjekter behandles og avklares i saken.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning med kjøp av vitenskapelig utstyr til forskningsinnsats ved universitet og høyskoler for å gjennomføre en nødvendig oppgradering i løpet av en periode på 5 år og med finansiering over et eget utenlandsbudsjett.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak for Stortinget om å justere målene for forskningsandel av BNP til henholdsvis 1,4 pst. for staten og 1,6 pst. for de private.

Forslag fra Høyre:*Forslag 23**Forslag 17*

Stortinget ber Regjeringen gå igjennom forvaltningsformen til Fondet for forskning og nyskaping med sikte på å vurdere andre forvaltningsmodeller og deretter legge frem sak for Stortinget om dette.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om endring i budsjettssystemet slik at bygging av infrastruktur innenfor samferdselsområdet behandles som investering og ikke som årlig utgift, for å sikre at vedtatt Nasjonal transportplan også omfatter flerårig finansieringsvedtak.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen i løpet av første halvår 2007 legge frem egen sak om utbygging og finansiering av utbyggingen av stamveinettet i Norge.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et Statens Transporttilsyn som skal ha totalansvar for tilsyn og kontroll innenfor samferdselssektoren.

Forslag 21

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om nedbetaling av all gjeld i bompengefinansierte prosjekter med statlige midler. Dette skal omfatte gjenstående bompengegjeld på prosjekter som er ferdigstilt og tatt i bruk, men som ikke er nedbetalt, og bompengefinansiering av prosjekter som er godkjent av Stortinget, men ennå ikke påbegynt eller tatt i bruk pr. 31. desember 2006.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning med øremerket avkastning fra den finansielle plassering av oljeformuen i utlandet til utbygging av samferdselsnett innenlands i Norge.

A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2007 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2006 og supplert 14. november 2006:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	11 190 083 000
2	Familie og forbruker	49 840 187 000
3	Kultur	4 581 650 000
4	Utenriks	23 372 432 000
5	Justis	13 155 136 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	9 571 663 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
7	Dagpenger mv.	7 125 000 000
8	Forsvar	30 652 506 000
9	Næring	3 171 819 000
10	Fiskeri	515 845 000
11	Landbruk	10 829 213 000
12	Olje og energi	-121 686 021 000
13	Miljø	2 734 286 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 321 739 000
15	Arbeid og sosial	225 107 565 000
16	Helse	106 888 453 000
17	Kirke, utdanning og forskning	38 437 875 000
18	Samferdsel	23 790 784 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	56 355 005 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	8 785 146 000
21	Eksportgarantier mv.	-688 800 000
22	Finansadministrasjon mv.	24 014 361 000
23	Skatter og avgifter	-814 015 775 000
24	Utbytte mv.	-27 101 152 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland ...		-312 051 000 000

B

Stortinget ber Regjeringen komme med forslag til økning i rammen til GIEKs U-landsordning fra 2,1 mrd. kroner til 3 mrd. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007.

C

Stortinget ber Regjeringen oppheve overgangsreglene som gjelder for arbeidstakere fra de nye EU-landene, og ikke innføre nye overgangsregler for arbeidstakere fra Bulgaria og Romania.

D

Stortinget ber Regjeringen foreslå for Stortinget de nødvendige lovendringer slik at personer mellom 67 og 70 år kan beholde sine pensjoner uavkortet uansett størrelsen på arbeidsinntekten og at endringen gjennomføres fra og med inntektsåret 2007.

E

Stortinget ber Regjeringen gjøre import fra land i kolonne 1 tollfri fra 1. januar 2007 og kolonne 2 og 3 fra 1. august 2007, slik kolonnene fremgår av departementets svar på spørsmål nr. 48, fra finanskomiteen/Høyres fraksjon, av 11. oktober 2006, vedrørende statsbudsjettet for 2007.

F

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at bedrifter, eller bedrifter i fellesskap kan benytte seg av attføringsmidler tidligere i sykmeldingsperioden for å få arbeidstakere raskere tilbake i jobb.

G

Stortinget ber Regjeringen om å utvide ordningen med uføretrygd som lønnsstilskudd i tråd med forslag i

Dokument nr. 8:40 (2005-2006), jf. Innst. S. nr. 128 (2005-2006).

H

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å gi selvstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggsforsikring er tegnet, fra 8. mars 2007 rett til:

- 100 pst. dekning av sykepenger under svangerskap (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av svangerskapspengene (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av fødsels- og adopsjonspenger (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av omsorgspenger fra 1. dag (inntil 6 G)
- 100 pst. dekning av pleiepenger og opplæringspenger (inntil 6 G)

Samtlige endringer gjennomføres uten at trygdeavgiften for selvstendig næringsdrivende økes.

I

Stortinget ber Regjeringen etablere et veifond på 20 mrd. kroner. Den årlige avkastningen skal komme i tillegg til ordinære bevilgninger, og benyttes til å møte utfordringene med det store etterslepet på vedlikehold av riksveiene og for å øke bevilgningene til å bygge nye veier i årene som kommer.

J

Stortinget ber Regjeringen om å etablere et prosjekt under NAV som skal ha som formål å aktivt rekruttere kvalifisert arbeidskraft utenfor EØS. I tilknytning til tiltaket arrangeres norskkurs for aktuelle kandidater i utlandet.

Forslag 24

Stortinget ber Regjeringen vurdere en ordning hvor kvalifiserte bedrifter innenfor bestemte rammer kan gi

utenlandske arbeidstakere midlertidig arbeidstillatelse i påvente av ferdigbehandling av søknad.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 25*

A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2007 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2006 og supplert 14. november 2006:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	11 566 898 000
2	Familie og forbruker	50 225 212 000
3	Kultur	4 707 075 000
4	Utenriks	24 685 017 000
5	Justis	13 188 636 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	9 762 763 000
7	Dagpenger mv.	7 104 500 000
8	Forsvar	30 120 506 000
9	Næring	3 286 519 000
10	Fiskeri	490 745 000
11	Landbruk	12 668 681 000
12	Olje og energi	-121 856 521 000
13	Miljø	2 816 486 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 356 097 000
15	Arbeid og sosial	225 251 010 000
16	Helse	106 621 053 000
17	Kirke, utdanning og forskning	37 951 639 000
18	Samferdsel	23 216 284 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	57 683 305 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	9 287 501 000
21	Eksportgarantier mv.	-688 800 000
22	Finansadministrasjon mv.	24 139 296 000
23	Skatter og avgifter	-817 507 925 000
24	Utbytte mv.	-27 053 752 000
Sum før låntransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland ..		-310 977 775 000

B

Stortinget ber Regjeringen komme med forslag til økning i rammen til GIEKs U-landsordning fra 2,1 mrd. kroner til 3 mrd. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007.

C

Stortinget ber Regjeringen øke investeringsrammen i rentekompensasjonsordningen for kirkebygg med 500 mill. kroner til 1,5 mrd. kroner.

D

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget, senest i Revidert nasjonalbudsjett for 2007 med en konkret og forpliktende fremdriftsplan for fengsel i

Indre Salten/Fauske, særlig med hensyn til klargjøring av tomt.

Forslag fra Venstre:*Forslag 26*

A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2007 fastsettes følgende rammer for bevilgningen i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 19. oktober 2006 og supplert 14. november 2006:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	11 732 898 000
2	Familie og forbruker	49 965 187 000
3	Kultur	4 684 575 000
4	Utenriks	24 680 017 000
5	Justis	13 111 836 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	9 793 663 000
7	Dagpenger mv.	6 965 000 000
8	Forsvar	30 157 506 000
9	Næring	2 900 819 000
10	Fiskeri	572 245 000
11	Landbruk	12 668 781 000
12	Olje og energi	-121 811 021 000
13	Miljø	2 934 886 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 361 097 000
15	Arbeid og sosial	225 136 010 000
16	Helse	106 411 953 000
17	Kirke, utdanning og forskning	39 060 039 000
18	Samferdsel	23 356 784 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	56 931 105 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	9 168 801 000
21	Eksportgarantier mv.	-688 800 000
22	Finansadministrasjon mv.	24 029 596 000
23	Skatter og avgifter	-817 296 625 000
24	Utbytte mv.	-27 077 352 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland	-311 251 000 000

B

Stortinget ber Regjeringen komme med forslag til økning i rammen til GIEKs U-landsordning fra 2,1 mrd. kroner til 3 mrd. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2007.

C

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endring i forskriftene for produksjonstilskudd for aviser slik at det blir satt et maksimaltak på kr 30 000 000 for hvor mye en enkeltavis kan motta i produksjonstilskudd.

D

Stortinget ber Regjeringen snarest, og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2007, fremme nødvendige endringer i tollpreferansesystemet som gjør at lavinntektsland, som ikke er definert som MUL-land, får samme toll- og kvotefrie adgang til eksport til Norge som det som gjelder for MUL-landene.

E

Stortinget ber Regjeringen iverksette en prøveordning i regi av den nye arbeids- og velferdsetaten som gir langtidsmottagere av sosialhjelp rett til en borgerlønn på 2 G. I første omgang bør prøveprosjektet utføres i 10 ulike kommuner innenfor en ramme på 60 mill. kroner i året.

F

Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak for Stortinget med de nødvendige lovtekniske endringer for å gi selvstendig næringsdrivende rett til 100 pst. dekning av hhv. sykepenger under svangerskap, svangerskapsenger, fødsels- og adopsjonspenger, pleiepenger og opplæringspenger (inntil 6 G) innen virkedatoen 8. mars 2007.

G

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget, senest i Revidert nasjonalbudsjettet for 2007, med en konkret og forpliktende fremdriftsplan for fengsel i Indre Salten/Fauske, særlig med hensyn til klargjøring av tomt.

H

Stortinget ber Regjeringen om å etablere et prosjekt under NAV som skal ha som formål aktivt å rekruttere kvalifisert arbeidskraft utenfor EØS. I tilknytning til tiltaket arrangeres norskkurs for aktuelle kandidater i utlandet.

Forslag 27

Stortinget ber Regjeringen, senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2007, legge fram en egen sak om forbedring av vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere, herunder en mulig overføring av ansvaret for disse til barnevernet, hvilke krav dette stiller til kompetansen i barnevernet og hvilke ressurser som må

tilføres barnevernet for å utøve ansvaret på en tilstrekkelig god måte.

Forslag 28

Stortinget ber Regjeringen vurdere en ordning hvor kvalifiserte bedrifter innenfor bestemte rammer kan gi

utenlandske arbeidstakere midlertidig arbeidstillatelse i påvente av ferdigbehandling av søknad.

Forslag 29

Stortinget ber Regjeringen fremme en opptrappingsplan for innføring av offentlig finansiering av tannhelsen.

10. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til St.meld. nr. 1 (2006-2007), St.prp. nr. 1 (2006-2007) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-4 (2006-2007) og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	11 796 898 000
2	Familie og forbruker	50 206 187 000
3	Kultur	4 687 675 000
4	Utenriks	24 680 017 000
5	Justis	13 158 636 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	9 752 163 000
7	Dagpenger mv.	7 214 600 000
8	Forsvar	30 377 506 000
9	Næring	3 309 819 000
10	Fiskeri	528 245 000
11	Landbruk	12 669 681 000
12	Olje og energi	-121 776 021 000
13	Miljø	2 757 286 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 361 097 000
15	Arbeid og sosial	225 400 010 000
16	Helse	106 183 453 000
17	Kirke, utdanning og forskning	37 542 639 000
18	Samferdsel	23 176 784 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	57 715 805 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	9 621 901 000
21	Eksportgarantier mv.	-688 800 000
22	Finansadministrasjon mv.	24 068 796 000
23	Skatter og avgifter	-817 666 425 000
24	Utbytte mv.	-26 828 952 000
Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond - Utland		-310 751 000 000

II

St.meld. nr. 1 (2006-2007) - Nasjonalbudsjettet for 2007 - vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 20. november 2006

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
leder og ordfører

Vedlegg 1

Referat i Stortinget tirsdag 14. november 2006. Sak. 3.4

St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2006-2007). Endring av St.prp. nr. 1 (2006-2007) om statsbudsjettet 2007

Budsjettkapitlene i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007) foreslås fordelt på rammeområder og sendt de respektive komiteer i samsvar med Stortingets vedtak om fordeling til komiteene i Innst. S. nr. 4 (2006-2007). Nye kapitler og romertall som ikke ble fordelt i

Innst. S. nr. 4 (2006-2007) foreslås fordelt til komiteene slik:

- Romertall III: Rammeområde 15
- Romertall II: Rammeområde 22
- Kapittel 5509, Romertall IV og V: Rammeområde 23

Vedlegg 2

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Stortinget, datert 1. november 2006

St.prp. nr. 1 (2006-2007) Statsbudsjettet 2007 - rettelsler

Jeg vil med dette gjøre oppmerksom på enkelte upresise formuleringer i St.prp. nr. 1 (2006-2007) Statsbudsjettet 2007 (Gul bok 2007). Dette har ikke konsekvenser for forslagene til vedtak.

I det første avsnittet under pkt. 2.7 på side 23 står det at "Det foreslås bevilget 700 mill. kroner mer til gjennomføring av opptrappingsplanen sammenliknet med saldert budsjett 2006." Økningen på 700 mill. kroner er reell vekst fra saldert budsjett 2006, og en mer presis framstilling er derfor: "Det foreslås en reell økning av bevilgningene til gjennomføring av opptrappingsplanen på 700 mill. kroner sammenliknet med saldert budsjett 2006."

I det første avsnittet under pkt. 2.8 på side 24 kommer det ikke klart fram at veksten i de samlede bevilgningene til drift i helseforetakene på 1 646 mill. kroner er reell sammenliknet med saldert budsjett 2006. En mer presis framstilling er derfor: "Regjeringen legger fram et budsjettforslag for helseforetakene i 2007 der de samlede bevilgningene til drift økes reelt med 1 646 mill. kroner sammenliknet med saldert budsjett 2006."

Under omtalen i pkt. 2.9 på side 24 opplyses det at Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til rensing av CO₂ fra gasskraftverket på Kårstø og CO₂-kjeder med

720 mill. kroner. 720 mill. kroner er nivået på bevilgningsforslaget i 2007, mens veksten fra saldert budsjett 2006 er på 700 mill. kroner.

Under omtalen av Miljøverndepartementets utgifter i pkt. 3.14 på side 51 opplyses det at Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til nytt skogvern med om lag 25 mill. kroner. Bevilgningsøkningen til nytt skogvern utgjør 21,7 mill. kroner.

Under omtalen av utgiftsveksten i folketrygden i pkt. 10.4 på side 109 opplyses det at den anslåtte reduksjonen i utgifter til sykepenger på 1 mrd. kroner i 2007 skyldes helårseffekten av forslaget om å gi arbeidsgivere medfinansieringsansvar for sykefravær i trygdeperioden. Denne effekten er beregnet til å utgjøre om lag 1,4 mrd. kroner i 2008-budsjettet I motsatt retning trekker bl.a. sysselsettingsvekst slik at utgiftene til sykepenger er beregnet knapt 1,2 mrd. kroner lavere i 2008 enn i budsjettforslaget for 2007. En mer presis framstilling er derfor: "Utgiftene til sykepenger anslås knapt 1,2 mrd. kroner lavere i 2008 enn i budsjettforslaget for 2007. Av dette utgjør helårseffekten av forslaget om å gi arbeidsgivere medfinansieringsansvar for sykefravær i trygdeperioden 1,4 mrd. kroner, mens bl.a. forventet sysselsettingsvekst bidrar til økte sykepengeutgifter med om lag 0,2 mrd. kroner."

Vedlegg 3**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Stortinget, datert 1. november 2006****Nasjonalbudsjettet 2007. Trykkfeil.**

Det vises til brev av 6. oktober fra Finansdepartementet til Stortinget der det ble gjort oppmerksom på korreksjon fra Statistisk sentralbyrå av oppgitte tall for

AKU-arbeidsledighet hittil i år. Tabellen under viser rapporterte og korrigerte tall for AKU-ledigheten siden desember 2005.

	des 05	Jan	feb	mars	april	mai	juni	juli
Rapportert ¹⁾	4,2	4,0	3,8	3,9	3,7	3,5	3,1	3,0
Korrigert ¹⁾	4,3	4,1	4,0	4,0	3,9	3,8	3,5	3,4

¹⁾ Tallene viser glidende gjennomsnitt over 3 måneder (juli-tallet er gjennomsnitt for juni-august).

Opplysningene fra SSB kom for sent til at Finansdepartementet fikk tatt hensyn til de korrigerte tallene i Nasjonalbudsjettet 2007. Finansdepartementets anslag for AKU-ledigheten i 2006 og 2007 i Nasjonalbudsjettet 2007 er derfor basert på for lave ledighetstall så langt i år. I Nasjonalbudsjettet er det anslått en AKU-ledighet på 3,3 pst. i 2006 og 3,0 pst. i 2007. Med riktige AKU-tall lagt til grunn, ville Finansdepartementets anslag blitt rundt 1/4 prosentpoeng høyere for begge årene.

Det kan for øvrig opplyses om følgende trykkfeil i St.meld. nr. 1 (2006-2007) Nasjonalbudsjettet 2007:

Kap. 2, side 33:

Under "Handelen med utlandet", første avsnitt, oppgis veksten i *importvolumet av tradisjonelle varer* til 8,7 pst. i 2004. Den riktige veksten er 8,9 pst.

Kap. 2, side 51:

I avsnitt 2.7.1 refereres det til Tabell 2.8. Den riktige referansen er til Tabell 2.9.

Kap. 3, side 75:

En underoverskrift er falt ut. Avsnittet som begynner med "Kommunesektorens inntekter ligger an til å øke klart sterkere i år enn tidligere anslått." skal ha overskriften "Kommunesektorens inntekter i 2006".

Kap. 4, side 93:

I avsnitt 4.1 under overskriften "Gjeninnføre ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift" i fjerde setning står det:

"De øvrige kommunene i Troms og Nordland, samt alle kommunene i sone IV i Nord-Norge, får gjeninnført den generelle satsen på 5,1 pst."

Det skal stå:

"De øvrige kommunene i Troms og Nordland, samt alle kommunene i sone IV i Sør-Norge, får gjeninnført den generelle satsen på 5,1 pst."

Kap. 4, side 94:

I avsnitt 4.2 under overskriften "Arbeidsgiveravgift" står det i andre avsnitt tredje setning:

"De øvrige kommunene i Troms og Nordland, samt alle kommunene i sone IV i Nord-Norge, får gjeninnført den generelle satsen på 5,1 pst."

Det skal stå:

"De øvrige kommunene i Troms og Nordland, samt alle kommunene i sone IV i Sør-Norge, får gjeninnført den generelle satsen på 5,1 pst."

Kap. 4, side 103:

I tabell 4.4 står det:

Minibusser. Avgiftsgruppe j, ⁷			
pst. av personbilavgift	35	35	-
Dette skal rettes til:			
Minibusser. Avgiftsgruppe j, ⁷			
pst. av personbilavgift	35	40	5,0

